

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК СТАНДАРТЫ

**Жол қозғалысын ұйымдастырудың техникалық құралдары
ЖОЛ БЕЛГІЛЕРІН, ТАҢБАЛАРДЫ, БАҒДАРШАМДАРДЫ,
ЖОЛ ҚОРШАУЛАРЫН ЖӘНЕ БАҒЫТТАУШЫ
ҚҰРАЛДАРДЫ ҚОЛДАНУ ЕРЕЖЕЛЕРІ**

**Технические средства организации дорожного движения
ПРАВИЛА ПРИМЕНЕНИЯ ДОРОЖНЫХ ЗНАКОВ,
РАЗМЕТКИ, СВЕТОФОРОВ, ДОРОЖНЫХ ОГРАЖДЕНИЙ И
НАПРАВЛЯЮЩИХ УСТРОЙСТВ**

ҚР СТ 1412-2010

Ресми басылым

**Қазақстан Республикасы
Индустрия және жаңа технологиялар министрлігінің
Техникалық реттеу және метрология комитеті
(Мемстандарт)**

Астана

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК СТАНДАРТЫ

Жол қозғалысын ұйымдастырудың техникалық құралдары
ЖОЛ БЕЛГІЛЕРІН, ТАҢБАЛАРДЫ, БАҒДАРШАМДАРДЫ,
ЖОЛ ҚОРШАУЛАРЫН ЖӘНЕ БАҒЫТТАУШЫ
ҚҰРАЛДАРДЫ ҚОЛДАНУ ЕРЕЖЕЛЕРІ

ҚР СТ 1412-2010

Ресми басылым

Қазақстан Республикасы
Индустрия және жаңа технологиялар министрлігінің
Техникалық реттеу және метрология комитеті
(Мемстандарт)

Астана

Алғысөз

1 «Қазақстан стандарттау және сертификаттау институты» республикалық мемлекеттік кәсіпорны және Астана қаласының «Атамекен» одағы» экономикалық палатасы» заңды тұлғалар бірлестігі **ӘЗІРЛЕП ЕНГІЗДІ**

2 Қазақстан Республикасы Индустрия және жаңа технологиялар министрлігінің Техникалық реттеу және метрология комитеті төрағасының 2010 жылғы 22 қарашадағы № 521-од бұйрығымен **БЕКІТІЛІП ҚОЛДАНЫСҚА ЕНГІЗІЛДІ**

3 Осы стандарт жалпы талаптарға сәйкес келеді: Жол белгілері мен сигналдары туралы конвенция (Вена, 1968 ж.), осы Конвенцияны (Женева, 1971 ж.) 1995 жылғы түзетулермен толықтыратын Еуропалық келісім және Жол қозғалысы туралы конвенция

4 Осы стандартта «Техникалық реттеу туралы» 2004 жылғы 9 қарашадағы № 603-ІІ, «Жол қозғалысының қауіпсіздігі туралы» 1996 жылғы 15 шілдедегі, «Автомобиль жолдары туралы» 2003 жылғы 17 шілдедегі № 245- ІІ, 2003 жылғы 4 шілдедегі № 476 Қазақстан Республикасы Заңдарының ережелері және Библиографияда берілетін Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулылары іске асырылды

**5 БІРІНШІ ТЕКСЕРУ МЕРЗІМІ
ТЕКСЕРУ КЕЗЕҢДІЛІГІ**

2017 жылы
5 жыл

6 ҚР СТ 1412-2005 Жол қозғалысын ұйымдастырудың техникалық құралдары. Қолданылу ережелері **ОРНЫНА ЕНГІЗІЛДІ**

Осы стандартқа енгізілетін өзгерістер туралы ақпарат «Стандарттау бойынша нормативтік құжаттар» сілтемесінде, ал өзгерістер мәтіні – ай сайынғы «Мемлекеттік стандарттар» ақпараттық сілтемесінде жарияланады. Осы стандартты қайта қараған немесе ауыстырған (жойған) жағдайда, тиісті ақпарат «Мемлекеттік стандарттар» ақпараттық сілтемесінде жарияланатын болады

Осы стандарт Қазақстан Республикасы Индустрия және жаңа технологиялар министрлігі Техникалық реттеу және метрология комитетінің рұқсатынсыз ресми басылым ретінде толығымен немесе ішінара басылып шығарыла көбейтіле және таратыла алмайды

II

Мазмұны

1	Қолданылу саласы	1
2	Нормативтік сілтемелер	1
3	Терминдер мен анықтамалар	2
4	Жалпы ережелер	4
5	Жол белгілерін қолдану ережесі	5
5.1	Жалпы талаптар	5
5.2	Ескерту белгілері	9
5.3	Басымдылық белгісі	16
5.4	Тыйым салатын белгілер	19
5.5	Белгіленетін белгілер	25
5.6	Ақпараттық-сілтемелік белгілер	27
5.7	Сервис белгілері	36
5.8	Қосымша ақпарат белгілері (кестеліктер)	36
6	Жол таңбасын қолдану ережесі	39
6.1	Жалпы талаптар	39
6.2	Көлденең таңба	40
6.3	Тік таңба	46
7	Жол бағдаршамдарын қолдану ережесі	48
8	Жол қоршауларын және бағыттауыш құралдарды қолдану ережесі	58
8.1	Жалпы талаптар	58
8.2	Жол қоршаулары	59
А қосымшасы (ақпараттық)	Қозғалысты ұйымдастыратын техникалық құралдарды қолдану ережелеріне арналған суреттер	66
Б қосымшасы (ақпараттық)	Жол белгілері	83
В қосымшасы (ақпараттық)	Жол қозғалысын ұйымдастыратын техникалық құралдардың шартты белгіленулері	100
Г қосымшасы (ақпараттық)	Жол таңбасы	102
Д қосымшасы (ақпараттық)	Бағдаршамдар	107
Библиография		110

Кіріспе

Осы стандарт 2010 жылға арналған Мемлекеттік стандарттау жөніндегі жұмыстар жоспарына және ГОСТ 23457-86 орнына «Қазақстанның жол ғылыми-зерттеу институты» акционерлік қоғамы бұрын әзірлеген аталған стандартты қайта қарауға белгіленген мерзімдерге сәйкес ҚР СТ 1412-2005 орнына қайта қаралды.

Осы стандарттың талаптары Жол белгілері мен таңбалары туралы конвенцияның (Вена, 1968 ж.) және осы Конвенцияны толықтыратын Еуропалық келісімнің (Женева, 1971 ж.) және ҚР СТ 1412-2005 стандартын енгізу кезеңіндегі Жол қозғалысы туралы конвенцияның жалпы талаптарын ескереді, сондай-ақ 1995 жылы оған енгізілген түзетулерді ескерген.

Осы стандарттың объектісі республиканың қалалары мен елді мекендерінің автомобиль жолдарындағы, көшелердегі жол белгілерін, таңбаларды, бағдаршамдарды, бағыттауыш құралдар мен кедергі қоршауларды қоса алғанда, жол қозғалысын ұйымдастыратын техникалық құралдарды қолдану ережесі болып табылады.

Стандарт жол белгілері, таңбалар, бағдаршамдар, бағыттауыш құралдар мен кедергі қоршаулардың жолдан немесе тікелей жолда, оның ішінде қысылтаяң жағдайда қандай орында және бір-бірінен қандай арақашықтықта орналасуға тиіс екендігін белгілейді.

Жол қозғалысын ұйымдастырудың жаңадан енгізілген құралдарын қолдану оларды жол қозғалысында қолдану бойынша халықаралық ережелерді, сондай-ақ Қазақстандағы климаттық, географиялық және қолданыстағы жол қозғалысы қауіпсіздігі жағдайларын (жылдамдық режимі, жергілікті жер бедері, аумақ халқы және т.с.с.) барынша толық ескеруге, жол-көлік оқиғаларының саны мен ауырлығын азайтуға мүмкіндік береді.

Қазақстан Республикасының жаңа заңнамалық талаптарын ескеретін ГОСТ 1412-2005 қатысты қосымша талаптар және Жол қозғалысы туралы конвенцияға 1995 жылғы түзету талаптары мәтін бойынша көлбеу қаріппен бөлінген.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК СТАНДАРТЫ

**ЖОЛ ҚОЗҒАЛЫСЫН ҰЙЫМДАСТЫРУДЫҢ ТЕХНИКАЛЫҚ
ҚҰРАЛДАРЫ**

**ЖОЛ БЕЛГІЛЕРІН, ТАҢБАЛАРДЫ, БАҒДАРШАМДАРДЫ, ЖОЛ
ҚОРШАУЛАРЫН ЖӘНЕ БАҒЫТТАУШЫ ҚҰРЫЛҒЫЛАРДЫ
ҚОЛДАНУ ЕРЕЖЕЛЕРІ**

Енгізілген күні 2012-01-01

1 Қолданылу саласы

Осы стандарт жол қозғалысын ұйымдастыратын техникалық құралдарға таралады: жол белгілері, барлық жабдықталатын және пайдаланылатын жолдардағы, қалалар мен ауыл кенттерінің көшелеріндегі (бұдан әрі - жолдар) жол таңбасы, бағдаршамдар, жол қоршауларын және бағыттаушы құралдар және оларды қолдану ережесін белгілейді.

2 Нормативтік сілтемелер

Осы стандартты қолдану үшін мынадай сілтемелік нормативтік құжаттар қажет:

«Жол қозғалысының қауіпсіздігі туралы» Қазақстан Республикасының Заңы (1996 жылғы 15 шілдедегі № 29-1).

«Автомобиль жолдары туралы» Қазақстан Республикасының Заңы (17 шілде 2001 ж. № 245- II).

«Автомобиль көлгі туралы» Қазақстан Республикасының Заңы (2003 жылғы 4 шілдедегі № 476- II).

Қазақстан Республикасы Үкіметінің «Қазақстан Республикасының Жол қозғалысы ережесін, Жол қозғалысының қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша лауазымды тұлғалар мен жол қозғалысына қатысушылардың міндеттемелері мен пайдалануға көлік құралдарына рұқсатнама бойынша негізгі ережелерді және Көліктері арнайы түстілік сызбанұсқалар бойынша боялуға және арнайы жарық және дыбыстық сигналдармен жабдықталуға тиіс оперативті және арнайы қызметтер тізбесін бекіту туралы» қаулысы (1997 жылғы 25 қарашадағы № 1650).

ҚР СТ 1.9-2007 Қазақстан Республикасының Мемлекеттік техникалық реттеу жүйесі. Қазақстан Республикасында шет мемлекеттердің халықаралық, өңірлік және ұлттық стандарттарын, стандарттау жөніндегі өзге нормативтік құжаттарын қолдану тәртібі.

Ресми басылым

ҚР СТ 1412-2010

ҚР СТ 1124-2003 Жол қозғалысын ұйымдастыратын техникалық құралдар. Жол таңбасы. Техникалық талаптар.

ҚР СТ 1125-2002 Жол белгілері. Жалпы техникалық шарттар.

ҚР СТ 1278-2004 Жол шектеуіштер жүйелері. Металл қауіпсіздік кедергілері. Техникалық шарттар.

ҚР СТ 1409-2005 Жол белгілерінің темірбетон тіреулері. Техникалық шарттар.

ГОСТ 25695-91 Жол бағдаршамдары. Типтері. Негізгі параметрлері.

ГОСТ 25869-90 Ерекшелендіру белгілері және жолаушылардың жерүсті көлігінің, тоқтату пункттері мен жолаушылар стансаларының жылжымалы құрамын ақпараттық қамтамасыз ету. Жалпы техникалық талаптар.

ГОСТ 30413-96 Автомобиль жолдары. Автомобиль доңғалағының жол қаптамасымен ілінісу коэффициентін анықтау әдісі.

ГОСТ Р 52282- 2004 Жол қозғалысын ұйымдастыратын техникалық құралдар. Жол бағдаршамдары. Типтері, негізгі параметрлері, жалпы техникалық талаптар, сынақ әдістері¹⁾).

ГОСТ Р 50597-93 Автомобиль жолдары және көшелер. Жол қозғалысының қауіпсіздігін қамтамасыз ету жайттары бойынша рұқсат етілетін пайдалану жай-күйіне қойылатын талаптар¹⁾).

Ескертпе: Осы стандартты пайдаланған кезде ағымдағы жылғы жай-күйі бойынша жыл сайын шығатын «Қазақстан Республикасының стандарттау жөніндегі нормативтік құжаттары», «Стандарттау жөніндегі мемлекетаралық нормативтік құжаттар», «ИСО стандарттау жөніндегі халықаралық нормативтік құжаттары» атты ақпараттық сілтемелер және ағымдағы жылы жарияланған ай сайын шығатын ақпараттық сілтемелер бойынша сілтемелік стандарттар қолданысын тексерген дұрыс. Егер сілтемелік құжат ауыстырылған (өзгертілген) болса, онда осы стандартты пайдаланған кезде ауыстырылған (өзгертілген) құжатты басшылыққа алу қажет. Егер сілтемелік құжат ауыстырылмай жойылса, онда оған сілтеме берілген ереже осы сілтемеге қатыссыз бөлімде қолданылады.

3 Терминдер мен анықтамалар

Осы стандартта «Жол қозғалысының қауіпсіздігі туралы» Қазақстан Республикасының Заңы, «Автомобиль жолдары туралы» Қазақстан Республикасының Заңы, «Автомобиль көлігі туралы» Қазақстан Республикасының Заңы, «Қазақстан Республикасының Жол қозғалысы ережелерін бекіту туралы, Көлік құралдарын пайдалануға рұқсат беру бойынша негізгі ережелер және Жол қозғалысы қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша жол қозғалысына қатысушылар мен лауазымды тұлғалардың міндеттемелері және Көліктері арнайы жарық және дыбыстық сигналдармен жабдықталуға және арнайы түстілік сызбанұсқалары бойынша боялуға тиіс.

¹⁾- ҚР СТ 1.9 сәйкес қолданылады

3.1 Жол қозғалысын ұйымдастыру құралдары: Жол қозғалысы қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында жолда тікелей немесе оған жақын орнатылған және жол қозғалысына қатысушыларға хабарлау үшін тағайындалған техникалық құралдар кешені.

Ескертпе: Жол қозғалысын ұйымдастыру құралдарына жол белгілері, жол таңбасы, бағдаршамдар, жол қоршаулары мен бағыттауыш құрылғылар жатады.

3.2 Себінді берма: Жол қозғалысын ұйымдастыратын техникалық құралдарды орналастыру үшін тағайындалған құлама немесе шұңқыр бетінде салынатын алаңқай.

3.3 Жаяу жүргіншілер жолы: Жаяу жүргіншілердің қозғалысы үшін ғана тағайындалған жол немесе жол учаскесі.

Ескертпе: Жаяу жүргіншілер жолында механикалық көлік құралдарының қозғалысына тыйым салынған.

3.4 Жаяу жүргіншілердің шақыру құрылғысы: Бағдаршамның негізгі сигналының қолмен қосылуын қамтамасыз ететін жаяу жүргіншілердің бағдаршам объектісін басқару жүйесінің элементі.

3.5 Қауіпсіздік аралығы: Жолдан өтуді аяқтау мүмкіндігін күтетін, жаяу жүргіншілер үшін бөлінген жолдың өтетін бөлігі шегіндегі аралық.

3.6 Жол белгісі (бұдан әрі - белгі): Жол қозғалысына (бұдан әрі - қозғалыс) қатысушыларға жол жағдайы және қозғалу режимдері туралы, елді мекендер мен басқа объектілердің орналасқандығы туралы ақпарат беретін белгілеулері немесе жазбалары болатын белгілі бір формадағы аспапбет түріндегі құрылғы.

3.7 Негізгі белгі: Орнату қажеттілігі осы стандарттың талаптарына сәйес анықталатын белгі.

3.8 Қайталама белгі: Қозғалысқа қатысушылардың ақпаратты қабылдау сенімділігін арттыру үшін қолданылатын негізгі белгі сияқты жолдың көлденең қимасында орнатылатын белгі.

3.9 Алғашқы белгі: Негізгі белгіге дейін орнатылатын және негізгі белгіде болатын ақпарат туралы қозғалыс режимінде немесе объектіде болатын өзгеріс туралы жүргізушілерге ескертетін белгі.

3.10 Қайталама белгі: Негізгі белгіден кейін орнатылатын және оның ақпаратын растайтын белгі.

3.11 Қосымша ақпарат белгісі (кестелік): Оның бірге қолданылатындармен бірге басқа белгілердің әрекетін шектейтін немесе нақтылайтын белгі.

3.12 Жол таңбасы (бұдан әрі - таңба): Жол қозғалысына қатысушылардың көру бағытының құралы ретінде қолданылатын немесе қозғалыс шектеулері мен режимдері туралы хабарлайтын жол жабдықтарының элементтері мен жол имараттарындағы, өтетін бөліктегі

сызықтар, меңзерлер мен басқа да белгілеулер.

3.13 **Жол бағдаршамы** (бұдан әрі - бағдаршам): Қозғалысты реттеуге арналған жарық сигналын беретін құрылғы.

3.14 **Бағдаршам объектісі**: Қозғалыс кезектілігі қақтығысатын көлік ағындары немесе жаяу жүргіншілер ағындары бағдаршам сигнализациясымен реттелетін көше-жол желісі учаскесінде орнатылатын бағдаршамдар тобы.

3.15 **Жол қоршауы**: Көлік құралының жол бойынан және көпір имаратынан (көпір, өтпе жол, эстакада және т.с.с..) түсіп кетуін, бөлу жолағы арқылы кесіп өтуін, қарсы көлік құралымен соқтығысын, жол бойы мен жолдан бақылу жолағында, бөлу жолағында (автомобильдерге арналған ұстап қалатын қоршау) орналасқан жаппай кедергілер мен имараттарға шығып кетуін, көпір имараты немесе үйінділерден жаяу жүргіншілердің құлауын болдырмау, сондай-ақ жаяу жүргіншілердің қозғалысын реттеу және өтетін бөлікке (шектеу қоршауы) жануарлардың шығып кетуін болдырмас үшін тағайындалатын құрылғы.

3.16 **Бағыттауыш құрылғы**: Көзбен шолып бағдарлау үшін тағайындалған сигналдық баған, тапал тіреу, бағыттауыш аралық, қауіпсіздік аралығы.

4 Жалпы ережелер

4.1 ҚР СТ 1125 бойынша жол белгілері, ҚР СТ 1124 бойынша жол таңбасы, бағдаршамдар ГОСТ 25695 бойынша, қоршайтын және бағыттайтын құрылғылар пайдалану және қызмет көрсету қолайлы болып, тәуліктің қараңғы мезгіліндегі сияқты жарық кезінде де жол қозғалысына қатысушылардың өте жақсы көруі, сондай-ақ олардың қасақана бұзылу мүмкіндіктерін болдырмау ескеріліп орнатылуға тиіс. Мұндайда олар жол қозғалысына қатысушылардан қандай да бір кедергілермен (жасыл көшеттер, сыртқы жарық беру дінгектері және т.с.с..) жабылуға тиіс емес.

Жол белгілері мен бағдаршамдарды орнатқан кезде олар тағайындалған қозғалысқа қатысушыларға ақпараттың ғана бағытталуы қамтамасыз етілуге тиіс.

Қозғалыс режимін анықтайтын жол таңбасын ажырату қиын (қар, кір немесе т.с.с..) немесе қалпына келтірілуі мүмкін емес жол учаскелерінде мәні бойынша тиісті жол белгілері орнатылуға тиіс.

4.2 Жолдан бұрылу жолағында плакаттар, афишалар орналастыруға, сондай-ақ жол белгілері немесе жол қозғалысын ұйымдастыратын басқа техникалық құралдар ретінде қабылдануы не олардың көрінуін немесе тиімділігін төмендетуі, не жол қозғалысы үшін осындай қауіп тудыра отырып, қозғалысқа қатысушылардың көзін қарықтыруы немесе оларды алаңдатуы мүмкін таңбалар жасауға жол берілмейді.

Белгілерде, олардың қасы беттерінде, олар орналасатын бағдаршамдар мен

тіреулерде қозғалысты ұйымдастыруға қатысы болмайтын плакаттар, транспаранттарды орналастыруға жол берілмейді.

4.3 Белгілер мен бағдаршамдарды (шартты белгілеулер - В.1 кестесі бойынша) оларды өздері тағайындалған қозғалысқа қатысушылар ғана қабылдайтындай және қандай да бір кедергілермен жабылып қалмайтындай (жарнама, жасыл көшеттер, сыртқы жарық түсіру тіреулері және т.с.с.), қолайлы пайдалануды қамтамасыз ететіндей және олардың бүліну ықтималдығын азайтатындай етіп орналастырады.

4.4 Елді мекендерден тыс емес, жол шетінде – бұру жолағы шегінде бұл жол қозғалысын ұйымдастыратын техникалық құралдарды қозғалысқа қатысушылардың қабылдауына қиындық келтірмейтін жерде жарнама, плакаттар, транспаранттар және басқа құрылғыларды белгіленген тәртіппен орнатуға жол беріледі.

Олар орналасатын белгілер, бағдаршамдар мен тіреулерге жарнама, транспаранттар және жол қозғалысын ұйымдастыруға қатысы жоқ өзге құрылғыларды орналастыруға жол берілмейді.

4.5 Қолданылуы уақытша сипаттағы себептерден туындайтын жол қозғалысын ұйымдастыратын техниклық құралдар (жол жөндеу жұмыстары, мауысдық қозғалыс ерекшеліктері және т.с.с.) аталған себептер жойылғаннан кейін дереу жөнделуге тиіс. Мұндайда белгілер мен бағдаршамдарды жабындармен жабуға рұқсат етіледі.

4.6 Жол қозғалысын ұйымдастыратын техниклық құралдарды егер оларды қолдану қажеттілігі жол қозғалысының нақты жағдайларымен негізделетін болса, осы стандартта көзделмеген жағдайларда да қолдануға жол беріледі.

4.7 Ақпараттары өзгертін көп бағытта басқарылатын жол белгілерін (табло) қолдануға жол беріледі, оларды қолдану шарттары осы стандарттың талаптарына сәйкес болуға тиіс.

Тәжірибелік мақсаттарда қолданыстағы мемлекеттік стандартармен реттелмеген жол қозғалысын ұйымдастыратын техникалық құралдарды белгіленген тәртіппен қолдануға жол беріледі. Мұндайда қажетті жағдайларда қозғалысқа қатысушылар үшін осы техникалық құралдың тағайындалуын түсіндіретін ақпарат ұсынылуға тиіс.

5 Жол белгілерін қолдану ережесі

5.1 Жалпы талаптар

5.1 Жалпы талаптар

5.1.1 Жол белгілерінің нөмірлері, атауы және кескінделуі Б қосымшасында берілген.

5.1.2 Белгінің қолданысы ол орнатылған өтетін бөлікке, велосипед немесе жаяу жүргіншілер жолына таралады.

5.1.3 Жарық қайтарғыш беті болатын белгілердің тұрақты жарық түсірілмейтін жол учаскелерінде, ішкі және сыртқы жарық түсіруі болатын белгілер тұрақты жарық түсірілетін жол учаскелерінде қолданылуға тиіс.

Жарық қайтарғыш беті болатын белгілерді, егер 100 м кем болмайтын арақашықтықтан белгілердің көрінуі қамтамасыз етілсе, тұрақты жарық түсіруі болатын жол учаскелерінде қолдануға жол беріледі.

5.1.4 Жолдың бір көлденең қимасында қайталама белгілерді және қосымша ақпарат белгілерін (кестеліктер) ескермей, үштен артық болмайтын белгі орнатуға жол беріледі.

Басым сипаттағы, тапсырма беретін және тыйым салатын жол белгілері барынша маңызды болып табылады.

Бір тіреудегі әртүрлі топтың белгілері (тіреуіш, кронштейн және т.с.с.) мынадай ретте орналасуға тиіс: солынан көлденінен немесе тігінен жоғарыдан төмен қарай – басым сипаттағы белгілер; ескерту белгілері; тапсырма беретін белгілер; тыйым салатын белгілер; ақпараттық-сілтемелік белгілер; сервис белгілері.

Бір топтың белгілері топтағы нөмір реті бойынша бір тіреуде орналасуға тиіс.

2.1, 2.4, 2.5 жол белгілерінің басқа белгілермен көлденең үйлесуінде олар басқа белгілерден сол жақтан, ал тік үйлесімінде – басқа белгілерден жоғары орналасуға тиіс.

5.1.5 Қиылыста орнатылған белгілерді есептемегенде, жолда тізбектеліп орнатылған белгілер елді мекендерден тыс 50 м кем болмайтын, ал елді мекендерде – бір-бірінен 25 м кем болмайтын арақашықтықта орналасуға тиіс.

5.1.6 Осы стандартта арнайы сөз етілген жағдайлардан басқа жол белгілері өтетін жерден және жол бойынан тысқары жолдың оң жағынан орнатылуға тиіс. Бір бағытта қозғалуға арналған екі немесе одан артық жолақтары болатын жолдарда олардағы ақпарат және жергілікті жағдайлар жазылған ерекшелігі ескерілген белгілер, егер оларды өтетін бөліктің оң жолағы бойымен қозғалатын көлемі үлкен көлік құралдарына байланысты жүргізушілер уақытылы байқамайтын болса, қайталануға тиіс. Қайталама белгілер бөлу жолағында орнатылуға тиіс, ал ол болмаған кезде – жолдың сол жақ бөлігінде, егер қарсы бағыттағы қозғалыс үшін немесе өтетін бөліктің үстінде екеуден артық болмайтын жолақ болса, егер жолдың сол жақ бөлігінде орнатылған белгінің көрінуі қамтамасыз етілмесе, сондай-ақ егер қарсы бағытта қозғалу үшін үш немесе одан артық жолақ болатын болса.

5.1.7 Өтетін бөліктің шетінен, ал жолдың бойы болса – жер төсемінің жиегінен бастап оған жақын өтетін бөліктің бүйірінен орнатылған белгінің шетіне дейінгі арақашықтық 0,5 м бастап 2,0 м дейін (А.31 а, б суреті), ал ақпараттық-сілтемелік белгілер шетіне дейін 5.20.1, 5.21.1-5.27, 5.31 - 0,5 м бастап 5,0 м дейін құрауға тиіс.

5.1.8 Қысылтаяң жағдайларда (кұлама, тастар шығыңқылары,

жақтаулар және т.с.с.) жол бойларында белгілер орнатуға жол беріледі. Мұндайда өтетін бөліктің шеті мен оған жақындау белгінің шеті арасындағы арақашықтық 1 м кем болмай, ал орнату биіктігі - 2 м кем болмай құралуға тиіс (А.31 суреті).

5.1.9 Жол бойында, сондай-ақ бөлу жолағында орналасқан белгілердің қоршауы болмаған кезде ҚР СТ 1409 бойынша қауіпсіз тіреулерде орнатылуға тиіс. Тіреу белгісі іргетасының жоғарғы шеті жол бойының, жолақтың немесе себінді берманың бетімен бет болып орындалуға тиіс.

5.1.10 Өтетін бөліктегі жұмыстар жүргізу орындарында және ауыстырылатын тіреулерде ұйымның сызбанұсқаларындағы жедел өзгерістер кезінде жол белгілерін өтетін бөлікте орнатуға жол беріледі.

5.1.11 Белгінің төменгі шетінен бастап (ескерту белгілері 1.4.1-1.4.6 мен кестеліктерді қоспағанда) жол төсемінің бетіне дейінгі арақашықтық (орнату биіктігі), осы стандартта арнайы сөз болған жайттарды қоспағанда, құрауға тиіс:

- 1,5 м бастап 2,2 м дейін – елді мекендерден тыс жолдардың қапталынан орнататын кезде, 2,0 м бастап 4,0 м дейін – елді мекендерде;

- 0,6 м кем емес – қауіпсіздік аралықтарында және жолдың өтетін бөлігінде орнататын кезде;

- 5,0 м бастап 1,0 м дейін - өтетін бөліктің үстінен орналастырған кезде, көлемі үлкен көлік құралдарының бірнеше қатармен қозғалатын кезінде белгілердің тиісінше көрінуін қамтамасыз ету және электр көлігінің түйісу желісі мен жол қозғаласын реттейтін техникалық құралдар арасында қауіпсіз аймақ (1,5 м) жасау қажеттігімен байланысты; жасанды имараттардың аралық құрылымдарында белгілерді орнатқан кезде, жол қаптамасының бетінен бастап аралық құрылымның 5 м кем түбіне дейінгі арақашықтық кезінде белгілер олардың төменгі шетінен шығып тұрмауға тиіс.

Жолдың бүйірінен орналасқан белгілерді орнату биіктігі жол қаптамасының бетінен бастап өтетін бөлік шетіне анықталады.

Белгілерді бірінің үстінен бірін орнатқан кезде орнату биіктігі төменгі белгі бойынша анықталады.

Бір жолдың бойында белгілерді орнату биіктігі, мүмкіндігінше, бірдей болуға тиіс.

5.1.12 Бір тіреуде орналасқан және өз қолданысын бір ғана өтетін бөлікке тарататын көршілес белгілер арасындағы арақашықтық, бір корпуста орындалған белгілерді есептемегенде, 50 мм бастап 200 мм дейін құрауға тиіс.

5.1.13 Белгілер жоғары кернеу желісінің сымдарынан 1 м кем арақашықтықта орнатылмауға тиіс. жоғары вольтты желілердің күзетілетін аймағы шегінде белгілерді арқан-керулерге ілуге тыйым салынады.

5.1.14 Қолданылу жағдайына байланысты, дербес жобаланатын ақпараттық-сілтемелік белгілерде белгілердің типтік өлшемдері және бас әріптің биіктігі ҚР 1125 немесе осы стандарттың 1-кестесі бойынша

ҚР СТ 1412-2010

таңдалуға тиіс. егер аталған қозғалыс жағдайлары үшін типтік өлшем сөз етілмеген болса, жуық типтік өлшем белгілері қолданылуға тиіс.

1-кесте – Белгілердің типтік өлшемдері

Белгінің типтік өлшемі ҚР СТ 1125 бойынша	Белгілердің қолданылуы	
	елді мекендерден тыс	елді мекендерде
I	Бір жолақты жолдар	Жергілікті маңызы бар жолдар мен көшелер, өтетін жерлер, ауыл кенттеріндегі көшелер мен жолдар
II	Екі және үш жолақты жолдар	Жылдамдықтан басқа магистральдық жолдар, магистральдық көшелер
III	Төрт немесе одан көп жолақты жолдар және автомагистральдар	Жылдамдықты қозғалыстағы магистральдық жолдар
IV	Автомагистральдардағы жөндеу жұмыстары, қолданудың мақсатқа сәйкестігі негізделген кезде басқа жолдардағы қауіпті учаскелер	

Дербес жобаланатын ақпараттық белгілердегі бас әріптің биіктігін h_n ҚР СТ 1125 немесе осы стандарттың 2-кестесіне сәйкес таңдайды.

5.1.17 Жолақ саны алтау немесе одан артық болатын елді мекендер жолдарында, сондай-ақ жолақ саны төртеу немесе одан артық болатын елді мекендерден тыс автомагистральдар мен жол учаскелерінде ҚР СТ 1125 бойынша дайындалған белгілерді қолданады.

Б немесе В типті жарық қайтарғыш үлдір пайдаланылып дайындалатын белгілерді бір деңгейдегі теміржолдармен қиылысуларда, бір деңгейдегі жол қиысулары мен жанасуларында, жоспарда (пішін) минималды мәндерден (3-кестені қараңыз) кем көріну арақашықтығы болатын учаскелерде, ені жолдың өтетін бөлігімен бірдей немесе кем өтетін бөлігі болатын көпір имараттарында және жол жұмыстарын жүргізу орындарында радиусы рұқсат етілетіннен кем жоспардағы қисықтарда қолданған жөн.

В типті жарық қайтарғыш үлдір пайдаланылып дайындалған белгілерді елді мекендерден тыс жасанды жарық түсірілетін жолдарда және жолақ саны алтау және одан артық елді мекендер жолдарында қолданған дұрыс.

Өтетін бөліктің үстінде немесе оның бүйірінен 3 м артық биіктікте орналастырылатын белгілерді В типті жарық қайтарғыш үлдірді қолданып дайындаған дұрыс.

Жолақ саны бірдей бір жолдың учаскелерінде бір типтегі жарық қайтарғыш үлдір пайдаланылып дайындалған белгілерді қолданған жөн.

2-кесте – Дербес жобаланатын белгілердегі бас әріптің биіктігі

Бас әріптің биіктігі h_n , мм	5.23.1, 5.24.1, 5.25, 5.26, 6.9.1, 6.9.2, 6.10.1- 6.12 белгіленген белгілер	
	елді мекендерден тыс	елді мекендерде
75, 100 немесе 150	Бір жолағы болатын жолдар	Жергілікті маңызы бар жолдар мен көшелер, ауылдық жерлердегі өтулер, көшелер мен жолдар
150, 200 немесе 250	-	Шапшаң жолдардан басқа магистральдық жолдар, магистральды көшелер
200, 250 немесе 300	Екі немесе үш жолағы болатын жолдар	Жылдамдықты қозғалыстағы магистральдық жолдар
300 немесе 400	Төрт немесе одан артық жолағы болатын жолдар және автомагистральдар	-
400 немесе 500	Автомагистральдар	-

5.2 Ескерту белгілері

5.2.1 Ескерту белгілерін қозғалыс жағдайға тиесілі шаралар қолдануды талап ететін қауіпті жол учаскесінің орналасуы және қауіптілік сипаты туралы қозғалысқа қатысушыларға хабарлау үшін қолданады.

5.2.2 Елді мекендерден тыс ескерту белгілері, 1.3.1-1.4.6, 1.31.1-1.31.5, 1.32.1-1.32.3 қозғалу жылдамдығына, көріну жағдайына және орналасу мүмкіндігіне байланысты, белгілерінен басқа 150 м бастап 300 м дейінгі арақашықтықта, ал елді мекендерде – қауіпті учаскенің басынан 50 м бастап 100 м дейінгі арақашықтықта орнатылуға тиіс.

Қажет болған кезде (қауіпті учаскенің басы жүргізушіден шұғыл бұрылыс, бойлық пішіннің сынуы, ғимарат және т.с.с. жабылған) ескерту белгілерін осы жағдайда 7.1.1 кестелігінде көрсетілетін өзге арақашықтықта орнатуға жол беріледі.

5.2.3 Егер ескерту белгісі мен қауіпті учаскенің басының аралығында қиылыс болатын болса, осы қиылысқа 7.1.1 кестелігімен қайталама ескерту белгісін орнатуға жол беріледі. Егер қауіпті учаскенің басы мен қиылыс арасындағы арақашықтық 20 м кем болса, онда қиылысатын жолда қиылыстан бастап 50 м дейінгі арақашықтықта 7.1.3 немесе 7.1.4 кестелігімен тиісті белгіні орнатуға жол беріледі (А.32 а, б суреті).

5.2.4 1.1, 1.2, 1.9, 1.10, 1.21, 1.23 белгілері елді мекендерден тыс, ал 1.21, 1.23 белгілері – елді мекендерде де қайталануға тиіс. Екінші белгі қауіпті учаскенің басынан 50 м кем болмайтын арақашықтықта орнатылуға

тиіс.

5.2.5 1.1 «Тоспасы болатын темір жол өтуі» және 1.2 «Тоспасы болмайтын темір жол өтуі» белгілері тиісінше тоспалармен жабдықталған немесе жабдықталмаған барлық теміржол өтулерінің алдында орнатылуға тиіс.

1.1 және 1.2 белгілері екі бағыттағы қозғалысқа арналған үш немесе одан артық жолақтар болатын жолдарда, сондай-ақ екі бағытта да қозғалуға арналған бір немесе екі жолағы бар жолдарда қайталануға тиіс, егер поездардың елді мекендерден тыс өтуін көру қашықтығы 300 м кем, ал елді мекендерде - 100 м болса.

Егер жол арасының арақашықтығы 50 м кем өтулерді қиып өтетін болса, онда 1.1 немесе 1.2 белгілері бірінше өтудің алдында ғана, ал басқа жағдайларда - әрбір өтудің алдынан орнатылуға тиіс.

Егер жол 20 м бастап 50 м дейінгі арақашықтықта темір жолға параллель өтетін болса, онда олардың қиысатын жолында 7.1.1 кестелігімен 1.1 немесе 1.2 белгісін қосымша орнату керек.

Егер жолдар арасындағы арақашықтық 20 м кем болса, онда 1.3.7 немесе 7.1.4 кестеліктері болатын 1.1 немесе 1.2 белгілері қиылыстан 50 м арақашықтықта өтетін жер жаққа апаратын жолмен қиылыстың алдынан орнатылуға тиіс.

5.2.6 1.3.1 «Бір жолды темір жол» және 1.3.2 «Көп жолды темір жол» белгілері тиісінше бір немесе екі және одан көп жолдар болатын теміржол арқылы тоспасыз барлық темір жолдардан өтулер алдынан орнатылуға тиіс. Өтетін жерде бағдаршам сигнализациясы болатын болса, 1.3.1 және 1.3.2 белгілері бағдаршам бар бір тіреуге, ал ол жоқ болса – жақын рельстен 20 м кем болмайтын арақашықтықта орнатылуға тиіс.

5.2.7 1.4.1-1.4.6 «Темір жолдан өтетін жерге жақындау» белгілері әрбір өтетін жердің алдынан жалпы қолданыстағы жолдарда, ал басқа жолдарда - өтетін жердің 300 м кем көрінетін арақашықтықта орнатылуға тиіс.

1.4.1-1.4.3 белгілері жолдың оң жағынан, ал 1.4.4-1.4.6 белгілері – сол жағынан орнатылуға тиіс. 1.4.1 және 1.4.4 белгілері қозғалыс барысы бойынша бірінші 1.1 немесе 1.2 белгісімен (негізгі және қайталанатын), 1.4.3 және 1.4.6 белгілері - 1.1 немесе 1.2 екінші белгімен, ал 1.4.2 және 1.4.5 белгілері - өздігінен, бірінші және екінші белгінің арасындағы бірдей арақашықтықта 1.1 немесе 1.2 орнатылуға тиіс (А.33 суреті).

1.4.1, 1.4.3, 1.4.4 және 1.4.6 белгілері 2.1.11 сәйкес биіктікте орнатылған 1.1 немесе 1.2 белгілерінің астынан орналастырылуға тиіс. 1.4.2 және 1.4.5 белгілері 1.4.1, 1.4.3, 1.4.4 және 1.4.6 белгілерінің орнатылу биіктігіне тең биіктікте орнатылуға тиіс.

5.2.8 1.5 «Трамвай желісімен қиысу» белгісі қиылыстан тыс трамвай жолдарымен жолдың қиысуы алдынан, сондай-ақ жолдардың көрінуі 50 м кем арақашықтықта трамвай жолдары өтетін қиылыстар (алаңдар) алдынан орнатылуға тиіс.

Егер жол 20 м кем арақашықтықта трамвай жолдарына параллель өтетін болса, онда 7.1.3 немесе 7.1.4 кестелігі болатын 1.5 белгісі қиылыстан 50 м арақашықтықта трамвай жолдарының жағына апаратын жолмен қиылысу алдында орнатылуға тиіс.

5.2.9 1.6 «Маңызы бірдей жолдарды кесіп өту» белгісі маңызы бойынша бірдей жолдар қиылысуы алдынан, елді мекендерден тыс 150 м кем, ал елді мекендерде - 50 м кем қиылыс көрінетін арақашықтықтағы кіреберістерде орнатылуға тиіс.

1.6 белгісі сондай-ақ бұрын басым бағыттағы белгілер арқылы белгіленген өтетін жердің кезектілігі ауысатын қиылыстың алдынан орнатылуға тиіс.

5.2.10 1.7 «Шеңберлі қозғалыспен қиылысу» белгісі 4.3 белгілері елді мекендерден тыс көріну арақашықтығы 50 м кем қиылыстар алдынан, сондай-ақ елді мекендерде тұрақты жарық түсіру болмайтын әрбір қиылыстың алдынан орнатылуға тиіс.

5.2.11 1.8 «Бағдаршаммен реттеу» белгісі әрбір қиылыс, жаяу жүргіншілер жолының немесе қозғалыс бағдаршаммен реттелетін жол учаскесінің алдынан, елді мекендерде – бағдаршамның көріну арақашықтығы 100 м кем болатын кезде, сондай-ақ елді мекенге кіргеннен кейінгі бірінші қиылыс немесе бағдаршаммен реттелетін жаяу жүргіншілер жолының алдынан орнатылуға тиіс.

5.2.12 1.9 «Ажырамалы көпір» белгісі барлық ажырамалы көпірлер мен аспалы сал өткелдері алдынан орнатылуға тиіс.

5.2.13 1.10 «Жағаға шығу» белгісі жағаға немесе қандай да бір сутоғанның жағалауына шығаратын жол учаскелерінің алдынан орнатылуға тиіс. 1.10 белгісі жол қоршауының болуына қарамастан орнатылуға тиіс.

5.2.14 1.11.1 және 1.11.2 «Қауіпті бұрылыс» белгілері егер жылдамдықтың алдыңғы учаскеге тән жылдамдыққа қауіпті учаскеге өткен кездегі қатынасы 0,6 кем болса (қауіпсіздік коэффициенті), жоспардағы қисықтың алдынан, сондай-ақ жол учаскесінің алдыңғы қисығына тән жылдамдық кезінде қарсы келе жатқан автомобильдің көріну арақашықтығы қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз ететін минималды көріну арақашықтығынан кем болса, жоспардағы қисықтың алдынан орнатылуға тиіс (3-кестені қараңыз).

3-кесте- Аталған жылдамдық кезінде қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз ететін минималды көріну арақашықтығы

Қозғалыс жылдамдығы, сағ/км	30	40	50	60	70	80	90	100	110	120
Минималды көріну арақашықтығы, м: - қарсы автомобиль;	90	110	130	170	200	250	300	350	400	450
- кедергілер алдында тоқтау үшін	45	55	75	85	125	150	175	200	225	250

1-ескертпе: Салынып жатқан жолдар үшін есептік жылдамдықтың 70%-ына сәйкес келетін жылдамдықты, ал пайдаланылатын жолдар үшін – жылдамдығы аталған учаскеде көлік құралдарының 85%-ынан аспайтын жылдамдықты қабылдайды.
2-ескертпе: Қарсы келе жатқан автомобильдің арақашықтығы ретінде биіктігінен өтетін жер үстінің деңгейінен 1,2 м биіктікте (жеңіл автомобиль жүргізушісі көзінің деңгейі) болатын затты көруге болатын арақашықтық деп санау керек.
3-ескертпе: Тоқтауға арналған көру арақашықтығы ретінде 1,2 м биіктіктен (жеңіл автомобиль жүргізушісі көзінің деңгейі) қозғалыс жолағының ортасында жататын, биіктігі 0,2 м кем болмайтын кез келген заттардың көрінуін қамтамасыз ететін арақашықтық деп санау керек.

5.2.15 1.12.1 және 1.12.2 «Қауіпті бұрылыстар» белгілері егер олардың біріншісінің алдынан 5.2.14 талаптарына сәйкес тиісінше 1.11.1 немесе 1.11.2 белгісі орнатылуға және көршілес қисықтар арасының арақашықтығы 300 м кем болуға тиіс болса, жоспардағы бірінен кейін бірі тұратын екі немесе одан көп қисықтар алдынан орнатылуға тиіс.

Жоспардағы көршілес қисықтар арасының арақашықтығы бірінен кейін бірі тұратын қисық – дөңгелек немесе ауыспалылардың басы мен соңының арасында анықталады.

1.12.1 және 1.12.2 белгілерімен жоспарда бірінен кейін бірі тұратын үш немесе одан артық қисықтар кезінде 7.2.1 кестелігін қолдану керек.

5.2.16 1.13 «Тік еңіс» және 1.14 «Тік жар» белгілері егер еңістегі жол учаскесінің ұзындығы еңстің тиісті шамасында 4-кестеде көрсетілгеннен көп болса, тиісінше, еңстің немесе жардың алдынан орнатылуға тиіс.

4-кесте – Еңістің шамасына байланысты 1.13 және 1.14 белгілерін орнатқан кезде еңістегі жол учаскесінің минималды ұзындығы

Еңіс, %	Еңістің ұзындығы, м	Еңіс, %	Еңістің ұзындығы, м
40	600		
50	450	70	300
60	350	80 және артық	270

Егер еңістер мен жарлар бірінен кейін бірі болатын жағдайда, 1.13 және 1.14 (7.1.1 кестелігінсіз) белгілерін еңіс немесе жар басының алдынан тікелей жақындықта орнатуға жол беріледі.

Егер еңіс немесе жар учаскесі оның барлық ұзындығында қаралмаса немесе оның ұзындығы 0,5 км асатын болса, 1.13 немесе 1.14 белгілерімен 7.2.1 кестелігін қолдану керек.

5.2.17 1.15 «Сырғанақ жол» белгісі қаптамасы болатыни шиналардың ілінісу коэффициенті дымқыл күйінде 0,3 кем жол учаскелерінің алдынан орнатылуға тиіс.

5.2.18 1.16 «Тегіс емес жол» белгісі егер аталған учаскедегі қауіпсіздік коэффициенті 0,6 кем болса, көпірлер мен өтпезолдарға келетін жерлерде қалыпты емес жанасулары және қаптамаларының бүлінуі (ойықтар, шорлар, иректік және т.с.с.) болатын жол учаскелерінің алдынан орнатылуға тиіс.

1.16.1 «Жасанды адыр-бұдыр» белгісі жол қозғалысының қауіпсіздігі мақсатында жасында адыр-бұдырлар «соққы әсерінің жылдамдығын шектегіштермен» арнайы жабдықталған жол учаскелерінің алдынан орнатылады (А. 17 суреті).

5.2.19 1.17 «Малтатас шығарындысы» белгісі көлік құралдары доңғалақтарының астынан малтатас, қиыршықтас және т.с.с. шығарылуы мүмкін жетілдірілген қаптамасы болатын жол учаскелерінің алдынан орнатылуға тиіс.

5.2.20 1.18.1-1.18.3 «Жолдың тарылуы» белгілері елді мекендерден тыс өтетін бөліктің ені 0,5 м қарағанда артық азаятын жол учаскелерінің алдынан, ал елді мекендерде - өтетін бөліктің ені бір немесе одан көп жолаққа азаятын жол учаскелерінің алдынан орнатылуға тиіс. Елді мекендерден тыс белгі сондай-ақ, егер жасанды имарат шегіндегі өтетін бөліктің ені оған келетін жердегілерден аз немесе бірдей болса, ал елді мекендерде – жасанды имарат шегіндегі өтетін бөліктің ені оған келетін жердегіге қарағанда аз болатын болса, көпірлер, өтпезолдар, эстакадалар мен туннельдер алдынан орнатылуға тиіс.

1.18.2 белгісі екпіндеу жолағының аяқталатын жерінде және жардағы қосымша жолақта орнатылмауға тиіс.

5.2.21 1.19 «Екі жақты қозғалыс» белгісі егер оның алдында бір жақты қозғалыс болатын учаске болса, екі жақты қозғалыс жолының (өтетін бөлік) учаселерінің алдынан орнатылуға тиіс. 1.19 белгісі 5.6 белгісінің қолданылуына қарамастан қолданылуға тиіс.

1.19 белгісі егер 5.5 белгісімен белгіленген жол Т-тәрізді қиылыста, шеңберлі қозғалыс болатын қиылыста немесе алаңда аяқталатын болса, қолданылмауға тиіс.

5.2.22 1.20 «Жаяу жүргіншілер жолы» белгісі елді мекендерден тыс 5.16.1, 5.16.2 белгісімен және (немесе) 1.14 таңбасымен белгіленген реттелмейтін жаяу жүргіншілер жолының барлығының алдынан, ал елді

ҚР СТ 1412-2010

мекендерде – көріну арақашықтығы 150 м кем өтетін жерлердің алдынан орнатылуға тиіс.

1.20 белгісін қиылыстарда орналасқан жаяу жүргіншілер жолының алдынан орнатпауға жол беріледі.

5.2.23 1.21 «Балалар» белгісі аталған жолға тікелей жанасатын балалар мекемелерінің (мектептер, сауықтыру лагерьлері және т.с.с.) аумағынан шығатын жер болатын жол учаскелерінің алдынан орнатылуға тиіс.

1.21 белгісі қайталануға тиіс. Бірінші белгі 100 м арақашықтықта, ал екіншісі – қауіпті учаскенің басталуынан 50 м кем болмайтын арақашықтықта орнатылуға тиіс. Балалар мекемесінің аумағына тікелей жанасатын жол учаскесінің ұзындығы көрсетілетін 7.2.1 кестелігі қайталама белгімен бірге қолданылуға тиіс.

5.2.24 1.22 «Велосипед жолымен қиылысу» белгісі егер олар қиылысулардан тыс орналасқан болса, 4.5 белгісімен белгіленген жолмен велосипед жолының қиусыларының алдынан орнатылуға тиіс.

5.2.25 1.23 «Жол жұмыстары» белгісі өтетін бөліктегі кез келген жұмыс түрлерін өткізу орындарының алдынан, жол бойлары немесе жолдың бөлу жолағында, сондай-ақ егер жаяу жүргіншілер мұндайда өтетін бөлікке шығуға мәжбүр болатын болса, тротуарда орнатылуға тиіс. Қысылтаян жағдайларда, сондай-ақ елді мекендерде 1.23 екінші белгісін жұмыстар жүргізілетін учаскенің басында тікелей орнатуға жол беріледі, мұндайда учаскенің басы ретінде қозғалыс бағыты бойынша бағыттауыш немесе қоршау құрылғысын бірінші деп санау керек. Жерасты инженерлік желілерінің құдықтарын профилактикалық қараумен немесе өтетін бөлікті жинаумен байланысты қысқа мерзімді жұмыстарды өткізген кезде, жұмыстарды жүргізу орнынан 10 м бастап 15 м дейінгі арақашықтықтағы тасымалданатын тіреуде 1.23 белгісінің біреуін орнатуға жол беріледі.

Егер жұмыстар жүргізілетін жол учаскесінің алдынан басқа белгілерді де қолданатын болса, онда 1.23 белгісі елді мекендерден тыс 5.34.1 белгісі қолданылатын кездегі жағдайдан басқа, қозғалыс барысы бойынша бірінші болып орнатылуға тиіс.

5.2.26 1.24 «Мал айдау» белгісі мал аулалары, фермалар және өтетін жер арқылы ұйымдастырып мал айдау орындарының жанынан өтетін жол учаскелерінің алдынан орнатылуға тиіс.

5.2.27 1.25 «Жабайы жануарлар» белгісі егер оларда жабайы жануарлардың пайда болуы мүмкін болса, қорықтар, аң аулау шаруашылықтары, орман алқаптары және т.с.с. аумағынан өтетін жол учаскелерінің алдынан орнатылуға және 7.2.1 кестелігімен бірге қолданылуға тиіс.

5.2.28 1.26 «Тастардың құлауы» белгісі опырылып құлаулар, қар көшкіні, көшкіндер және тас құлаулар ықтимал жол учаскелерінің алдынан орнатылуға тиіс.

5.2.29 1.27 «Қапталдан соғатын жел» белгісі тау асулары, биік үйінділер, көпірлер, өтпезолдар бойымен, қапталдан соғатын қатты жел болуы ықтимал шатқалдар мен өзендер және т.с.с. жанындағы жол учаскелерінің алдынан орнатылуға тиіс.

5.2.30 1.28 «Төмен ұшатын ұшақтар» белгісі ұшақтар немесе тікұшақтар шамалы биіктікте ұшып өтетін аэродромдар жанынан өтетін жол учаскелерінің алдынан орнатылуға тиіс.

5.2.31 1.29 «Туннель» белгісі жасанды жарық түсіру болмайтын туннельдер алдынан, сондай-ақ жергілікті жер бедеріне байланысты 150 м кем арақашықтықтан көрінетін туннельдер, шығу порталдары алдынан орнатылуға тиіс.

Егер туннельге кірген кезде оның қарама-қарсы шеті көрінбейтін болса, 1.29 белгісімен 7.2.1 кестелігін қолдану керек.

5.2.32 1.30 «Өзге қауіптер» белгісі қауіптілік түрі ҚР СТ 1125 бойынша ескерту белгілерімен қарастырылмаған жолдардың қауіпті учаскелері алдынан орнатылуға тиіс.

5.2.33 1.31.1, 1.31.2, 1.31.4, 1.31.5 «Бұрылыс бағыты» белгілері егер қисыққа жақындаған кезде бұрылыс бағытын анықтау қиын болса, көрінуі шектелген аз радиус жоспарында қисықтарға бұрылу бағытын көрсету үшін қолданылуға және бұрылысқа қозғалу іске асырылатын жолақ (жолақтар) осының жалғасында қисықтың сыртқы жағынан орнатылуға тиіс. бір қисықтың бойында белгілерді қайталауға жол беріледі.

Шеңберлі қозғалыс болатын қиылыста 1.31.1 белгісі тиісті кіретні жерге қарсы орталыңғы аралықты орнатылуға тиіс. Қиылыстың тұрақты жарық түсіруі болатын кезде белгіні орнатпауға жол беріледі.

1.31.1, 1.31.2, 1.31.4, 1.31.5 белгілері 1 м бастап 1,5 м дейінгі биіктікте орнатылуға тиіс.

5.2.34 1.31.3 «Бұрылыс бағыты» белгісі егер олардың тура бағытта өту қаупі болатын болса, Т-тәрізді қиылыстар мен жол айырықтарында орнатылуға тиіс.

Т-тәрізді қиылыстарда 1.31.3 белгісі жалғасы болмайтын өтетін жерге қарсы, жол айырықтарында – жолдың өтетін бөліктері тармақталатын жердегі орыннан кейін бірден орнатылуға тиіс.

1.31.3 белгісі 1м бастап 1,5 м дейінгі биіктікте орнатылуға тиіс.

5.2.35 1.31.1-1.31.3 белгілерін жол жұмыстарын жүргізу орындарында қоршалған учаскені айналып өту бағытын қосымша көрсету үшін қолдануға жол беріледі. Бұндай жағдайларда белгілерді қоршайтын кедергілерде орналастыруға жол беріледі

5.2.36 1.31.4, 1.31.5 «Бұрылыс бағыты» белгілері бір-бірінен балдақтың диаметрі мен қисықтың радиусына байланысты 5-кестеде көрсетілген арақашықтықта сыртқы жағынан жоспардағы қисықта және ішкі жағынан балдақты босатудың барлық периметрі бойынша орнатылуға тиіс. 1.31.1,

1.31.2 белгілерінің орнына 1.31.4, 1.31.5 белгілерін қолдануға рұқсат етіледі (А.1, А.2 суреттері).

5-кесте - Екі белгінің арасындағы арақашықтық

Қисықтың радиусы, м.	Екі белгінің арасындағы арақашықтық, м.
60<	5-8
60	8-15
150	15-25
300	25
600	25

1.31.4, 1.31.5 белгілері қашанда көлік құралдарының қозғалу бағытына перпендикуляр бағыттталатын кем дегенде үш белгінің тобында қойылады.

1.31.4, 1.31.5 белгілерін сондай-ақ жөндеу жұмыстары жүргізілетін жерлерде және жолдың бағыты туралы қосымша ақпарат беру қажет болатын басқа жерлерде, жолдың тарылатын аймақтарында қозғалысты басқару үшін де пайдалануға болады.

5.2.37 1.32.1-1.32.3 «Кедергіні айналып өту» белгілері олардың қозғалысқа қатысушыларға көрінуін арттыру мақсатында, тіреулер, көпірлер, өтпешолдар, жақтаулар, *қоршаулар* элементтерін, өтетін бөліктің немесе басқа жол имараттарының шеттерін және жол элементтерін белгілеу үшін қолданылады (А. 19 суреті).

1.32.1 -1.32.3 белгілері қауіпсіздік аралықтарын және өтетін бөлікте болатын әртүрлі қауіптерді айналып өтулерді белгілеу үшін қолданылады. 1.32.1 -1.32.3 жол белгілерін 4.2.1 -4.2.3 белгілерімен бірге үйлестіруге жол беріледі (А.22 суреті).

5.3 Ерекше басым белгілер

5.3.1 Ерекше басым белгілерді қиылыстарды, жекелеген өтетін бөліктердің қиысуларын, сондай-ақ жолдардың тар учаскелерін өту кезектілігін көрсету үшін қолданады.

5.3.2 2.1 «Негізгі жол» белгісі жолдың реттелмейтін қиылыстардан өтетін басым құқығын белгілеу үшін қолданылуға және жолдың бағында орнатылуға тиіс.

Елді мекендерде 2.1 белгісі әрбір қиылыстың алдында қайталануға тиіс. Негізгі жол тура бағытта өтетін, ал қиылысатын жолда төртеуден артық жолақ болатын болса, қиылыстар алдынан өлшемі 350×350 мм 2.1 белгісін орнатуға жол беріледі.

Әртүрлі деңгейдегі қиылысуларға кіретін жерлер алдынан 2.1 белгісін қайталамауға жол беріледі.

Негізгі жол бағытын өзгертетін қиылыстар, сондай-ақ жоспарлануы қиын қиылыстар алдынан 2.1 белгісі 7.13 кестелігімен елді мекендерден тыс 150 м бастап 300 м дейінгі арақашықтықта, ал елді мекендерде қиылыстан 50 м бастап 100 м дейінгі арақашықтықта орнатылуға тиіс (*А.34 а суреті*).

5.3.3 2.2 «Негізгі жолдың шеті» белгісі 2.1 белгімен белгіленген жолдың шетін белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

Егер 2.1 белгісімен белгіленген жол аталған қиылыстан өтетін жолдың басым құқығы берілетін жолмен қиылыстың алдынан аяқталатын болса, онда 2.2 белгісі елді мекендерден тыс алдын ала 7.1.1 немесе 7.1.2 кестелігімен орнатылған 2.4 белгісімен үйлестірілуге, елді мекендерде - 2.4 немесе 2.5 белгісімен бірге үйлестірілуге тиіс. Елді мекендерден тыс 2.2 белгісін 2.4 немесе 2.5 белгісімен бірге қайта орнатуға, ал елді мекендерде - 7.1.1 кестелігімен алдын ала орнатуға жол беріледі (*А.34 б суреті*).

5.3.4 2.3.1 «Жанама жолмен қиылысу», 2.3.2 немесе 2.3.3 «Жанама жолмен жанасу» белгілері жүргізушілердің басым өтетін жер құқығы болатын қиылыстарды белгілеу үшін 2.1 белгісімен белгіленетін жолдарда елді мекендерден тыс қолданылуға тиіс.

Әртүрлі деңгейдегі жолдар қиылысына кіретін жерлердің алдынан 2.3.2 және 2.3.3 белгілерін орнатуға рұқсат етіледі. 2.3.1-2.3.3 белгілері қиылыстан 150 м бастап 300 м дейінгі арақашықтықта орнатылуға тиіс.

Қажет болған кезде 2.3.1-2.3.3 белгілерін осындай жағдайда 7.1.1 кестелігінде көрсетілетін өзге арақашықтықтан орнатуға жол беріледі.

5.3.5 2.4 «Жол беріңіз» белгісі жүргізушіге қиылысатын жолда қозғалып келе жатқан көлік құралдарына, ал 7.13 кестелігі болған кезде – негізгі жолда келе жатқан көлік құралдарына жол беруге тиіс екендігін көрсету үшін қолданылуға тиіс.

2.4 белгісі 2.1 немесе 2.3.1-2.3.3 белгілерімен аталған қиылыстан басым өту құқығы ұсынылатын жолға шығар алдында, сондай-ақ автомагистральға шығулар алдында тікелей орнатылуға тиіс. Егер көлік құралдары қиылыстан басым өту құқығын пайдаланылатын жолдың оған шығатын жерлерде екпіндеу жолағы болатын болса, онда 2.4 белгісі осы жолақтың басында орнатылуға тиіс.

Негізгі жол бағытын өзгертетін қиылыстар, сондай-ақ күрделі жоспарланатын қиылыстар алдында 2.4 белгісі 7.13 кестелігімен орнатылуға тиіс.

2.4 белгісін орман жолдарынан, далалық жол қаптамаларымен және қаптамасыз басқа жолдардан жолға шығулар алдынан, сондай-ақ жолға гараж, май құятын стансалар аумағынан, демалыс алаңдары мен жолға іргелес аумақтардан шығатын орындарда орнатуға жол беріледі

7.1.1 немесе 7.1.2 кестелігімен 2.4 белгісін қаптамасыз жолдарды қоспағанда, елді мекендерден тыс жолдарда егер қиылыстың алдынан тиісінше 2.4 немесе 2.5 белгісі орнатылған болса, қиылыстан 150 м бастап 300 м дейінгі арақашықтықта алдын ала орнатылуға тиіс. Қалаларда

ҚР СТ 1412-2010

қиылыстан (50-100) м арақашықтықта 7.1.1 немесе 7.1.2 кестелігімен 2.4 белгісін алдын ала орнатуға рұқсат етіледі.

5.3.6 2.5 «Тоқтаусыз қозғалуға тыйым салынған» белгісін жүргізушінің тоқтауға және қиылысатын жолда қозғалып келе жатқан көлік құралдарына, ал 7.13 кестелігі болатын кезде – негізгі жолда қозғалып келе жатқан көлік құралдарына жол беруге тиіс екендігін көрсету үшін қолдану керек.

2.5 белгісі егер қиылысатын жолда жақындайтын көлік құралдарының көрінуі қамтамасыз етілмеген болса, 5.3.5 сәйкес 2.4 белгісі орнатылуға тиіс немесе жол берілетін жерлерде орнатылуға тиіс. 2.5 белгісі тоқтаған көлік құралы жүргізушісі үшін қиылысатын жолдың көрінуі қамтамасыз етілген жерде орнатылуға тиіс.

2.5 белгісін егер өтетін жерден жолдың көрінетін арақашықтығына тең арақашықтықта болатын жүргізуші өтетін жерден 50 м артық болмайтын арақашықтықта келе жатқан поезды, сондай-ақ өтетін жерде жұмыстар жүргізіліп жатқан кезде көрсе, күзетілмейтін темір жол өтулерінің алдынан орнатуға жол беріледі. Белгі мұндай жағдайда жақын рельстен 10 м арақашықтықта орнатылады. Қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз ететін көлік құралынан поездың минималды көріну арақашықтығы осы стандарттың 6-кестесінде берілген.

6-кесте - Қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз ететін көлік құралынан поездың минималды көріну арақашықтығы

Поездың қозғалу жылдамдығы, сағ/км	121-140	81-120	41-80	26-40	25 және кем
Көріну арақашықтығы, м, кем емес	500	400	250	150	100

1-ескертпе: Қозғалыс жылдамдығы ретінде өтетін жерге келулерде белгіленетін поездың максималды жылдамдығын қабылдайды.
2-ескертпе: Өтетін жерлерде салынып жатқан және жаңартылатын жолдарды жобалаған кезде 6-кестеде көрсетілгеннен кем болмайтын өтетін жердің алдында тоқтауға арналған арақашықтықта болатын автомобиль жүргізушісіне өтетін жерден 400 м кем болмайтын арақашықтықта болатын поездың өтетін жеріне жақындау көрінуі қамтамасыз етілуіне тиіс.

2.5 белгісін темір жол өтуінің алдынан орнатқан кезде алғашқы 2.4 белгісі 7.1.2 кестелігімен орнатылмауға тиіс.

Арнайы карантин бекеттерінде 2.5 белгісін орнатуға жол беріледі.

5.3.7 2.3.1-2.3.3, 2.4, 2.5 белгілерін маңызы бірдей жолдар қиылысынан өту кезегінен ерекшеленетін өтетін жердің кезектілігін белгілеу қажет болатын жеке қиылыстарды белгілеу үшін қолдануға жол беріледі. Егер осындай қиылыста негізгі жол бағытын өзгертетін болса, онда оған

қиылыстың алдынан 7.13 кестелігімен 2.1 белгісі, ал қиылыстан кейін - 2.2 белгісі орнатылуға тиіс.

5.3.8 Реттелетін қиылыстарда 2.1, 2.4, 2.5 белгілерін негізгі бағдаршамнан тікелей жақындықта, дұрысы, бағдаршам тіреуіне орналастыру керек.

5.3.9 2.6 «Қарсы қозғалыстың басым сипаты» белгісі онда немесе оған кіреберістерде қарсы көлік құралдары болатын кезде жолдың тар учаскесіне шығуға тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

5.3.10 2.7 «Қарсы қозғалыс алдындағы басым сипат» белгісі жүргізушінің қарсы келе жатқан көлік құралына қатысты басымдықты пайдаланатын қозғалыс кезінде жолдың тар учаскесін белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

5.3.11 2.6 және 2.7 белгілерін қарсы жол айырығының өздігінен реттелуін және барлық учаскенің және жолдың тар учаскесінің әр шетінен оған қарама-қарсы кіретін жолдың көрінуін қамтамасыз ететін қозғалыс қарқыны кезінде көлік құралдарының қарсы жол айырығы мүмкін емес немесе қауіпті (жолдың тар учаскелері, көпірлер және т.с.с.) болатын жерлердегі қозғалысты ұйымдастыру үшін қолдану керек.

Бойлық көлбеуі болатын жол учаскелерінде өрге қарай қозғалып келе жатқан көлік құралдарына басымдық берілуге тиіс.

Жасанды имараттар алдында 2.6 және 2.7 белгілері 6 м кем екі жақты қозғалыс іске асырылатын өтетін жердің ені кезінде орнатылуға тиіс.

2.6 және 2.7 белгілері жолдың тар учаскесінің алдынан оның қарама-қарсы шеттерінен тікелей, ал 7.1.1 кестелігі болатын 2.6 белгісі және алдын ала - 1.18 белгісімен бір тіреуде орныталуға тиіс.

5.4 Тыйым салатын белгілер

5.4.1 Тыйым салатын белгілерді қозғалыс шектеулерін енгізу немесе оларды жою үшін қолданады.

5.4.2 Тыйым салатын белгілер, осы стандартта арнайы сөз болатын жағдайлардан басқа, тиісті шектеулер енгізілуі қажет жол учаскелерінің алдынан тікелей орнатылуға тиіс.

5.4.3 3.1 «Кіруге тыйым салынған» белгісі мынадай жағдайларда барлық көлік құралдарының кіруіне тыйым салу үшін қолданылуға тиіс:

- бір жақты қозғалыс болатын жол учаскелерінде көлік құралдарының қарсы қозғалысын болдырмау үшін, мұндайда бір-бірінен гүлзарлар немесе сәл көтерілген бөлу жолағымен алыстатылған бірнеше бөліктері болатын жолдарда 3.1 белгісін бір жақты қозғалыс болатын әрбір өтетін бөлікте орнатуға рұқсат етіледі;

- 5.10.1 белгісімен белгіленген жолдардағы жалпы ағынға көлік құралдарының қарама-қарсы кіруін болдырмау үшін;

- жолдың жекелеген учаскелерінде транзитті қозғалысты болдырмас үшін;

- көлік құралдарының тұрағына арналған алаңдарда, демалыс алаңдарында, май құю стансаларында және т.с.с. бөлек кіру және шығуды ұйымдастыру үшін;

- жеке қозғалыс жолағына кіруге тыйым салу үшін, мұндайда 3.1 белгісі 7.14 кестелігімен бірге қолданылуға тиіс.

Бір жақты қозғалыс іске асырылатын әртүрлі деңгейлердегі айырықтардың бір жолақты кіретін жерлерінде 3.1 белгісін солынан орналастыруға жол беріледі.

Қиылыстар арасындағы жол учаскесінде 3.1 белгісін орнатқан кезде учаскенің басына 7.1.1 кестелігімен бастапқы 3.1 белгісі орнатылуға тиіс.

7.3 және 7.4 кестеліктерімен 3.1 белгісін қолдануға рұқсат етілмейді.

5.4.4 3.2 «Қозғалысқа тыйым салынған» белгісі жолдың жекелеген учаскелерінде барлық көлік құралдарының қозғалысына тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

5.4.5 3.3 «Механикалық көлік құралдарының қозғалысына тыйым салынған» белгісі барлық механикалық көлік құралдарының қозғалысына тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

5.4.6 3.4 «Жүк автомобильдерінің қозғалысына тыйым салынған» белгісі 3,5 т (егер белгіде масса көрсетілмесе) рұқсат етілген максималды массасы немесе кестеде көрсетілгеннен артық рұқсат етілген массасы болатын жүк автомобильдері мен көлік құралдарының құрамының (тіркемесі немесе жартылай тіркемесі болатын жүк автомобилі), сондай-ақ барынша кернелген жолдарды немесе елді мекендердің жекелеген аудандарына жүкті түсіру мақсатында тракторлар мен өздігіне жүретін машиналардың қозғалысына тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

Көлік құралдары құрамының рұқсат етілген максималды массасы ретінде жүк автомобилінің рұқсат етілетін максималды массасы және тіркеме немесе жартылай тіркеменің рұқсат етілетін максималды сомасын қабылдау керек.

3.4 белгісінің қолданысы ернеулерінде көлбеу ақ жолағы болатын немесе адам топтарын тасуды жүргізетін жүк автомобильдеріне таралмайды.

5.4.7 3.5 «Мотоциклдердің қозғалысына тыйым салынған» белгісі мотоциклдердің қозғалысына тыйым салу үшін, 3.6 «Тракторлардың қозғалысына тыйым салынған» белгісі – тракторлар мен өздігінен жүретін машиналардың қозғалысына тыйым салу үшін, 3.7 «Тіркемесі бар көлік құралдарының қозғалысына тыйым салынған» белгісі – кез келген типтегі тіркемесі немесе жартылай тіркемесі бар жүк автомобильдері мен тракторлардың қозғалысына, сондай-ақ механикалық көлік құралдарын барлық сүйреп-тартуларға тыйым салу үшін, 3.8 «Дауысы қатты күймелердің қозғалысына тыйым салынған» белгісі- дауысы қатты күймелердің (шана), малдарды ерттеп немесе қамшымен қозғалысына, сондай-ақ мал айдауға

тыйым салу үшін, 3.9 «Велосипедпен қозғалуға тыйым салынған» белгісі – велосипедтер мен мопедтерде қозғалуға тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

5.4.8 3.2-3.9 белгілері тиісті көлік құралдары түрлерінің қозғалысына тыйым салынатын жерлерде жол учаскесі немесе аумақтың әрбір кіретін жеріне орнатылуға тиіс, мұндайда жолға қапталдан шығулар алдынан белгілер 7.3.1-7.3.3 кестеліктердің бірімен бірге қолданылуға тиіс.

5.4.9 3.10 «Жаяу жүргіншілердің қозғалысына тыйым салынған» белгісі оған жол берілмейтін жердегі (жаяу жүргіншілер жолдары және тротуарлар болмайтын көлік туннельдері, көпірлер, өтпезолдар, эстакадалар, жөнделетін жол учаскелері және т.с.с.) жол учаскелерінде жаяу жүргіншілердің қозғалысына тыйым салу үшін қолданылуға және тыйым салу енгізілетін жол жағында орнатылуға тиіс.

5.4.10 3.11 «Массаны шектеу» белгісі көлік құралдарының, оның ішінде жалпы нақты массасы (жолаушылар және жүктің массасын қоса алғанда) көтергіштік қабілеті шектелген жасанды имараттар (көпірлер, өтпезолдар және т.с.с.) арқылы белгіде көрсетілгеннен артық тіркемелері немесе жартылай тіркемелері болатын тартқыштардың қозғалысына тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

Белгіде арнайы зерттеулер мен сынақтар деректері бойынша жасанды имараттың нақты көтергіштік қабілетіне байланысты анықталатын рұқсат етілетін масса көрсетілуге тиіс.

5.4.11 3.12 «Оське түсетін жүктемені шектеу» белгісі кез келген оське түсетін жүктемесі белгіде көрсетілгеннен көп көлік құралдарының қозғалысына тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

3.12 белгісінде аталған уақыт кезеңінде жол төсемінің нақты көтергіштік қабілетіне байланысты анықталатын оське түсетін рұқсат етілетін жүктеме көрсетілуге тиіс.

5.4.12 3.13 «Биіктікті шектеу» белгісі габаритті биіктігі егер жол қаптамасының бетінен бастап жасанды имараттың аралық құрылымының, электр берілісі желілерінің және т.с.с. түбіне дейінгі арақашықтық 5 м кем болса, белгіде көрсетілгеннен көп (жүкпен немесе жүксіз) көлік құралдарының қозғалысына тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

3.13 белгісінде көрсетілетін биіктік шын мәнінде (0,2-0,4) м кем болуға тиіс, оның ішінде автомобиль жолы немесе темір жол өтетін өтпезолдар үшін, тиісінше, 0,3 м немесе 0,4 м. Нақты немесе көрсетілетін биіктік арасындағы айырманы жол қаптамасының біркелкілігіне байланысты арттыруға жол беріледі.

3.13 белгісін жасанды имараттың аралығына, ал олардың алдында габаритті қақпалар болса – қақпаларға қайтадан орнатуға жол беріледі.

5.4.13 3.14 «Енін шектеу» белгісі, егер туннельдегі (туннельде, жасанды имараттың атында жіне т.с.с..) өтетін жолдың ені 3,5 м кем болса, габаритті ені белгіде көрсетілгеннен көп (жүкпен немесе жүксіз) көлік құралдарының қозғалысын шектеу үшін қолданылуға тиіс.

3.14 белгісінде көрсетілетін ені шын мәнінде 0,2 м аз болуға тиіс.

3.14 белгісін тікелей аралықта немесе жасанды имараттың тіреуінде қайта орнатуға жол беріледі.

5.4.14 3.15 «Ұзындықты шектеу» белгісі габаритті ұзындығы олардың қарсы келе жатқан көлік құралдарымен қозғалысы немесе айырығы қиындайтын жердегі (өтетін жері тар жол учаскелері, тар құрылыс, тік бұрылыстар және т.с.с.) жол учаскелеріндегі белгіде көрсетілгеннен көп (жүкпен немесе жүксіз) көлік құралдарының (көлік құралдарының құрамдары) қозғалысына тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

5.4.15 3.11-3.15 белгілерінің біреуін учаскенің басындағы қиылыстар арасындағы учаскеде орнатқан кезде 7.1.1 кестелігімен осындай бастапқы белгі орнатылуға тиіс.

5.4.16 3.16 «Минималды аралықты шектеу» белгісі қозғалатын көлік құралдарының арасында белгіде көрсетілгеннен кем болмайтын аралықты қамтамасыз ету қажет болатын кездегі жағдайларда қолданылуға тиіс (жүккөтергіштігі шектелген үлкен аралықтары болатын көпірлерде, өтпезолдарда, мұз өткелдері, туннельдерде және т.с.с.).

5.4.17 3.17.1 «Кеден» белгісі кеденде (бақылау пунктінде) тоқтамай өтуге тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

5.4.18 3.17.2 «Қауіп» белгісі жол-көлік оқиғасы, апат немесе қозғалыс үшін басқа қауіппен байланысты көлік құралдарының барлығын шығарып тастамай тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

5.4.19 3.18.1 «Оңға бұрылуға тыйым салынған» және 3.18.2 «Солға бұрылуға тыйым салынған» белгілері қажетті қозғалу ретін 4.1.1-4.1.6 немесе 5.8.1, 5.8.2 белгілері арқылы қамтамасыз ету мүмкін болмайтын кездегі жағдайларда өтетін бөліктің жақын қиылысуында бұрылуға тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

5.4.20 3.19 «Бұрылысқа тыйым салынған» белгісі осы маневрді орындау қиын немесе басқа көлік құралдарының қозғалысына қауіп тудыратын жердегі қиылыстарда бұрылуға тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

3.19 белгісі қиылыстар арасындағы жол учаскелерінде бөлу жолақтарының үзілген жерлерінде бұрылуға тыйым салу үшін қолданылмауға тиіс.

5.4.21 Аталған бағытта қозғалуға арналған екі немесе одан көп жолақты жолдарда 3.18.2 және 3.19 қайталама белгілері қозғалыс қиылыс жаққа іске асырылатын жолақтардың солының үстінен, бөлу жолағы болатын жолдарда – бөлу жолағында орнатылуға тиіс. Қарсы қозғалысқа жолақтар саны екеуден артық болмайтын бөлу жолағы болмайтын жолдарда қайталама белгіні жолдың сол жағында орнатуға жол беріледі.

5.4.22 3.20 «Басып озуға тыйым салынған» және 3.22 «Жүк автомобильмен басып озуға тыйым салынған» белгілері рұқсат етілген максималды массасы 3,5 т асатын, тиісінше, барлық көлік құралдары немесе жүк автомобильдеріне 30 сағ/км кем жылдамдықпен қозғалатын даралардан

басқа, барлық көлік құралдарын басып озуға тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

3.20 және 3.22 белгілері егер қозғалыс қарқынына, еніне, өтетін бөліктің жай-күйіне байланысты қарсы және жолай соқтығысулардың басым қаупі жасалуына байланысты, басып озуға тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

3.20 белгісі көрінуі қамтамасыз етілмеген жол учаскелерінде қолданылуға тиіс (1-кестені қараңыз); мұндай жағдайда белгінің қолданылу аймағы қауіпті аймақтың ұзындығында анықталуға тиіс.

5.4.23 3.24 «Максималды жылдамдықты шектеу» белгісі алдыңғы учаскеге қарағанда, өзге максималды жылдамдықтағы жол учаскесінде енгізу қажеттігі кезінде белгіде көрсетілгеннен артық жылдамдықпен барлық көлік құралдарының қозғалысына тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

Жолдың қауіпті учаскелерінде қозғалыс жылдамдығын шектеу кезінде (қауіпті бұрылыстар, көріну қамтамасыз етілмеген учаскелер, жолдың тарылатын орны және т.с.с.) белгінің қолданылу аймағы қауіпті учаскенің ұзындығымен анықталуға тиіс.

Егер аталған учаскеде енгізілетін максималды жылдамдықты шектеу 20 сағ/км алдыңғы учаскеде жол берілетін қозғалыс жылдамдығынан ерекшеленетін болса, онда 100 м бастап 150 м дейінгі арақашықтықта бір-бірінен алыстатылған 3.24 белгілерін тізбектеп орнату арқылы 20 сағ/км артық болмайтын қадаммен жылдамдықты сатылап шектеуді қолдану керек.

Жылдамдықты сатылы шектеу егер белгілердің көрінуі 150 м кем болмай құралса, 5.22 белгілерімен белгіленген елді мекендердің алдында қолданылуға тиіс.

5.4.24 3.21 «Басып озуға тыйым салу аймағының шеті», 3.23 «Жүк автомобилімен басып озуға тыйым салу аймағының шеті» және 3.25 «Максималды жылдамдықты шектеу аймағының шеті» белгілері, егер осы қолданылу аймағын қозғалыс барысы бойынша жақын қиылысқа дейін немесе елді мекеннің соңына дейін тарату қажеттігі болмаса, тиісінше, 3.20, 3.22, 3.24 белгілерінің қолданылу аймағының шетін белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

Екі бағытта қозғалу үшін бір, екі немесе үш жолақты жолдарда 3.21, 3.23, 3.25 белгілерін жолдың сол жағынан ғана, қарсы бағытта қозғалып келе жатқан көлік құралдарының жүргізушілері үшін тағайындалған 3.20, 3.22, 3.24, белгілерін қарсы жағынан орналастыруға жол беріледі.

5.4.25 3.26 «Дыбыстық сигнал беруге тыйым салынған» белгісі, шипажай, демалыс үйлері, сауықтыру лагерьлері, ауруханалар және т.с.с. тікелей жақын өтетін жол учаскелерінде 5.22 белгісімен белгіленген елді мекендерден тыс жол-көлік оқиғасынан ескертуге арналған сигнал беруден басқа, дыбыстық сигналдарды пайдалануға тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

5.4.26 3.27 «Аялдамаға тыйым салынған» белгісі көлік құралдарының тоқтауына және тұрағына тыйым салу үшін қолданылуға және тыйым салу енгізілетін жол жағында орнатылуға тиіс.

5.4.27 3.28 «Тұраққа тыйым салынған», 3.29 «Айдың тақ сандары бойынша тұраққа тыйым салынған» және 3.30 «Айдың жұп сандары бойынша тұраққа тыйым салынған» белгілері көлік құралдарының тұрағына тыйым салу үшін қолданылуға тиіс, 3.29 және 3.30 белгілері – тиісінше, айдың жұп немесе тақ сандары бойынша тыйым салу енгізілетін жол жағында орнатылуға тиіс.

3.29 және 3.30 белгілерін өтетін бөліктің қарама-қарсы жақтарында бір мезгілде қолданған кезде көлік құралдарының жолдың бір жағынан басқа жағына қайта тоқтау уақыты - 19 сағ. 00 мин. бастап 21 сағ. 00 мин. дейін.

3.28-3.30 белгілері қолданылатын аймақта таксометрі қосылатын таксидің тұруына рұқсат етіледі.

Алаң, ғимараттың қасбетінің және т.с.с. бір жағынан жанынан тоқтау немесе тұраққа тыйым салу қажет болатын кездегі жағдайда 3.27-3.30 белгілері барлық жүргізушілерге енгізілген тыйым туралы хабарланатындай болып орнатылмауы мүмкін, осы белгілерді 7.2.5 немесе 7.2.6 кестеліктерінің бірімен немесе екі кестелікпен де бір мезгілде алаңға, кіреберіске және т.с.с. келіп кіретін көлік құралдарының жүргізушілері жаққа қарайтын бетімен орнатуға жол беріледі.

5.4.28 3.31 «Барлық шектеулер аймағының соңы» белгісі мынадай бірнеше белгілердің бір мезгілде қолданылу аймағының соңын көрсету үшін қолданылуға тиіс: 3.16, 3.20, 3.22, 3.24, 3.26-3.30.

5.4.29 3.32 «Қауіпті жүктер тиелген көлік құралдарының қозғалысына тыйым салынған» белгісі «Қауіпті жүк» танымдық белгілерімен жабдықталған көлік құралдарының қозғалысына тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

3.33 «Жарылғыш және тез тұтанатын жүктер салынған көлік құралдарының қозғалысына тыйым салынған» белгісі «Қауіпті жүк» танымдық белгілерімен жабдықталған және ГОСТ 19433 және [2] бойынша 1, 2.2-2.4, 3.1, 3.2, 5.2 кластарының қауіпті жүктерін тасу үшін тағайындалған көлік құралдарының қозғалысына тыйым салу үшін қолданылуға тиіс.

3.32 және 3.33 белгілері адамдар көп жиналатын және т.с.с. жерлерде қауіпті жүктерді тасымалдайтын қайталанатын маршруттар болатын кезде халық көп шоғырланған аудандардағы жүктелетін жолдарда орнатылуға тиіс.

5.4.30 3.1-3.3, 3.18, 3.19, 3.27 белгілерінің қолданысы маршруттық көлік құралдарына таралмайды.

3.26, 3.3, 3.28-3.30 белгілерінің қолданысы I және II топтағы мүгедектері басқаратын немесе осындай мүгедектерді таситын көлік құралдарына таралмайды.

3.2-3.8 белгілерінің қолданысы белгіленген аймақта болатын кәсіпорындарға қызмет көрсететін, сондай-ақ осы аймақта тұратын немесе

жұмыс істейтін азаматтарға тиесілі немесе қызмет көрсететін тиісті көлік құралдарына таралмайды. Мұндай көлік құралдары белгіленген аймаққа шығуға және қиылысқа жақын тартылыс нүктесінде одан жүріп шығуға тиіс.

5.4.31 3.16, 3.20, 3.22, 3.24, 3.26-3.30 белгілерінің қолданысы белгінің орнатылған орнынан бастап белгіден кейінгі жақын қиылысқа дейін, ал елді мекенде қиылыс болмаған кезде – елді мекеннің соңына дейін таралады.

Аталған белгілер елді мекен аяқталған соң немесе қиылысқа немесе елді мекеннің соңына дейін тиісінше орнатылған белгімен енгізілетін шектеулерді сақтау қажет болған кезде қиылыстан кейін тікелей қайта орнатылуға тиіс.

Қажет болған кезде белгілердің қолданылу аймағын азайтуға жол беріледі:

- 3.16 және 3.26 белгілері үшін - 7.2.1 кестелігін қолданып;

- 3.20, 3.22, 3.24 белгілері үшін - тиісінше 3.21, 3.23 немесе 3.25 белгілерін олардың қолданылу аймағының соңында орнатып (басымырақ болып табылатын) немесе 7.2.1 кестелігін қолданып. 3.24 белгісінің қолданылу аймағын 3.24 белгісін максималды қозғалыс жылдамдығының басқаша мәнімен азайтып орнатуға жол беріледі;

- 3.27-3.30 белгілері үшін - 3.27-3.30 7.2.3 кестелігімен қайталама белгілерді олардың қолданылу аймағының соңында орнатып (басымырақ болып табылатын) немесе 7.2.2 кестелігін қолданып.

3.27 белгісін 1.4 таңбасымен бірге, ал 3.28 белгісін - 1.10 таңбасымен бірге қолдануға жол беріледі, мұндайда белгілердің қолданылу аймағы таңба сызығының ұзындығымен анықталады.

5.5 Алдын ала жазылатын белгілер

5.5.1 Алдын ала жазылатын белгілерді қажетті қозғалыс режимдерін енгізу үшін қолданады.

5.5.2 Алдын ала жазылатын белгілер тиісті жол учаскелерінің алдынан тікелей орнатылуға тиіс.

5.5.3 4.1.1 «Тура қозғалу», 4.1.2 «Оңға қозғалу», 4.1.3 «Солға қозғалу», 4.1.4 «Тура немесе оңға қозғалу», 4.1.5 «Тура немесе солға қозғалу», 4.1.6 «Оңға немесе солға қозғалу» белгілері меңзерлермен белгіде көрсетілген бағыттарда қозғалыстың өтетін бөліктеріне жақын қиылыста рұқсат беру үшін, ал 4.1.3, 4.1.5, 4.1.6 белгілері – бұрылу үшін де қолданылуға тиіс.

4.1.1-4.1.6 белгілерінің қолданысы маршруттық көлік құралдарына таралмайды.

Егер қиылыстағы қозғалысты реттеу үшін 4.1.3 және 4.1.5 алдын ала жазылатын белгілер сияқты, 3.18.1 тыйым салу белгісі де пайдаланылатын болса, алдын ала жазылатын белгілерді қолдану керек.

5.5.4 4.1.1, 4.1.2 және 4.1.4 белгілері аталған бағытта қозғалуға арналған екі немесе одан артық жолағы болатын жолдарда қозғалыс қиылыс жағына іске асырылатын жолақтардың сол жағының үстінен орнатылуға тиіс.

Мұндайда бөлу жолағы болатын жолдарда белгілерді бөлу жолағында орнатуға, қарсы қозғалыс үшін жолақтар саны екеуден артық болмайтын кезде бөлу жолағы болмайтын жолдарда – жолдың сол жағынан орнатуға жол беріледі.

5.5.5 4.1.1 белгісін сондай-ақ қиылыстар арасындағы жол учаскелерінде бөлу жолағының үзілетін жерінде бұрылуларға тыйым салу үшін қолдану керек, мұндайда белгіні бөлу жолағында ғана орнату керек.

Қажет болған кезде 4.1.1 белгісін көлік құралдарының қарсы ағынын бөлу үшін қолданылатын 1.1 немесе 1.3 таңбасын қайталау үшін қолдануға жол беріледі, мұндайда 4.1.1 белгісі тікелей жол учаскесінің басында орнатылуға тиіс. Мұндай жағдайда белгінің қолданысы жақын қиылысқа дейін таралады.

5.5.6 4.2.1 «Кедергіні оң жағынан айналып өту», 4.2.2 «Кедергіні сол жағынан айналып өту», 4.2.3 «Кедергіні оң немесе сол жағынан айналып өту» белгілері өте тән бөліктегі қауіпсіздік аралықтарын және әртүрлі қауіптерді айналып өтулерді көрсету үшін белгілерде меңзермен (меңзерлермен) көрсетілген жағынан (жақтарынан) рұқсат ету үшін қолданылуға тиіс.

Жөндеу жұмыстарын жүргізетін жерлерде 4.2.1 және 4.2.2 белгілерін бесеуден кем болмайтын белгілермен жасалуға тиіс кедіргілерден көлік құралдарының қозғалыс траекториясының ауытқу сызығын белгілеу үшін қолдануға жол беріледі, мұндайда жол осыне сызықтың көлбеуі тиісінше 40, 60 және 60 сағ/км артық жол берілетін қозғалыс жылдамдығы кезінде 1:10, 1:20 және 1:50 кем болмауға тиіс.

5.5.7 4.3 «Айналып қозғалу» белгісі қиылыста (алаңда) көлік құралдарының айналып қозғалуын ұйымдастыру кезінде меңзерлермен көрсетілетін бағытта ғана қозғалуға рұқсат беру үшін қолданылуға тиіс. Белгі айналып қозғалатын қиылыста (алаң) әрбір шығатын кезде орнатылуға тиіс. 4.3 белгісін егер айнала қозғалумен бір мезгілде, рельстікті қоспағанда, көлік құралдарының айқаса қозғалуына жол берілетін болса, қолданбау керек.

5.5.8 4.4 «Жеңіл автомобильдердің қозғалуы» белгісі жеңіл автомобильдер, маршруттық көлік құралдары, мотоциклдер, автобустар, сондай-ақ рұқсат етілген максималды массасы 3,5 т аспайтын жүк автомобильдері үшін ғана қолданылуға тиіс.

Белгі белгіленген аймақта болатын кәсіпорындарға қызмет көрсететін, сондай-ақ белгіленген аймақта тұратын азаматтарға қызмет көрсететін немесе азаматтарға тиесілі басқа көлік құралдарының да қозғалысына рұқсат етеді. Мұндай көлік құралдары белгіленген аймаққа кіруге және одан қиылысқа жақын тартылыс нүктесіне шығып кетуге тиіс.

4.4 белгісі аталған көлік құралдарының ғана қозғалысына рұқсат етілетін жолға әрбір кіруде орнатылуға тиіс, мұндайда қаптал кірулер алдынан белгі 7.3.1-7.3.3 кестеліктерінің бірімен қолданылуға тиіс.

5.5.9 4.5 «Велосипед жолы» белгісі велосипедпен, ал тротуар немесе жаяу жүргіншілер жолы болмайтын кезде – жаяу жүргіншілерге ғана қозғалуға рұқсат етілетін жолдарды белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

Егер велосипедшілер үшін тағайындалған жолақ 1.1 таңбасымен қалған өтетін бөліктен алыстатылатын болса, 4.5 белгісі 7.14 кестелікпен үйлестіріліп жолақтың үстінде орналастырылуға тиіс. Егер жолақ қалған өтетін бөліктен жиектас немесе кедіргімен алыстатылатын болса, белгіні жолақтың оң жағынан орнатуға жол беріледі.

4.5 белгісі велосипед жолының жолмен әрбір қиылысуынан кейін қайталануға тиіс.

5.5.10 4.6 «Жаяу жүргінші жолы» белгісі жаяу жүргіншілердің қозғалысы, сондай-ақ жаяу жүргіншілер аймағы мен жаяу жүргіншілердің ғана қозғаласы үшін бөлінген жол учаскелері үшін ғана тағайындалған жолдарды белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

4.6 белгісі велосипед жолының жолмен әрбір қиылысуынан кейін қайталануға тиіс.

5.5.11 4.7 «Минималды жылдамдықты шектеу» белгісі жолда немесе өтетін бөліктің жеке жолағында, мысалы, созылған жарларда қозғалыс аталған немесе үлкен жылдамдықпен ғана рұқсат етілетінін көрсету үшін қолданылуға тиіс.

5.5.12 4.8 «Минималды жылдамдықты шектеу аймақтарының соңы» белгісі 4.7 белгісінің қолданылу аймағының шетін белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

5.5.13 4.9.1-4.9.3 «Қауіпті жүктер салынған көлік құралдарының қозғалысын бағыттау» белгілері «Қауіпті жүк» белгілерімен жабдықталған көлік құралдарына жолдың өтетін бөлгін жақында қиылысуына қозғалысты міндетті түрде бағыттауды көрсету үшін қолданылуға тиіс.

5.6 Ақпараттық-сілтемелік белгілер

5.6.1 Ақпараттық-сілтемелік белгілерді қозғалысқа қатысушыларға қозғалыс режимінің ерекшеліктері туралы және жүрілетін жолда елді мекендер мен басқа объектілердің орналасқандығы туралы хабарлау үшін қолданады.

5.6.2 5.1 «Автомагистраль» белгісі Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1997 жылғы 25 қарашадағы № 1650 қаулысының арнайы талаптары қолданылатын жолдарды белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

5.1 белгісі автомагистральдың басында орнатылуға тиіс.

5.1 белгісі автомагистральдың басына қарай жақын бұрылыс немесе қиылысқа арналған жердің алдынан 7.1.1 кестелігімен, 7.1.3 немесе 7.1.4 – автомагистральға кіретін жерлер алдынан орнатылуға тиіс. 5.1 белгісін автомагистральдарға кіретін жерлерден кейін қайталауға жол беріледі (*А.35 суреті*).

5.6.3 5.2 «Автомагистральдың соңы» белгісі автомагистральдың соңын белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

5.2 белгісі автомагистральдың соңында және одан шығулар басында, сондай-ақ магистральдың соңынан 400 м және 1000 м арақашықтықта 7.1.1 кестелігімен алдын ала орнатылуға тиіс.

5.6.4 5.3 «Автомобильдерге арналған жол» белгісі автомобильдер, автобустар мен мотоциклдердің ғана қозғалысы үшін тағайындалған жолды белгілеу үшін қолданылуға және жолдың басында орнатылуға тиіс.

5.3 белгісі орнатылуға тиіс:

- 7.1.1 кестелігімен бірге – жолдың бағына жақын, 5.3 белгісімен белгіленген бұрылысқа немесе қиылысқа арналған жердің алдынан;

- 7.1.3 немесе 7.1.4 кестелігімен бірге - сосын 5.3 белгісімен белгіленген жолға өтетін жолмен қиылыстың алдынан;

- 7.3.1-7.3.3 кестеліктерінің бірімен - 5.3 белгісімен белгіленген жолмен қиылыстың алдынан. Мұндай жағдайда қиылыстың алдында 2.4 немесе 2.5 белгісі болған кезде, 5.3 белгісі тиісті кестелікпен бірге солармен бірге орнатылуға тиіс.

5.6.5 5.4 «Автомобильдерге арналған жолдың соңы» белгісі 5.3 белгісімен белгіленген жолдың шетін белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

5.6.6 5.5 «Бір жақты қозғалыс жолы» белгісі барлық ені бойынша көлік құралдарының қозғалысы бір бағытта іске асырылатын жол немесе өтетін бөлікті белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

5.5 белгісі бір жақты қозғалыс болатын жол немесе өтетін жердің басында орнатылуға тиіс. Белгіні күрделі жоспарланған қиылыстардан кейін қайталауға жол беріледі.

5.5 белгісін егер әрбір өтетін бөліктен қарсы қозғалыспен өтетін бөліктің көрінуі қамтамасыз етілсе, өтетін бөліктің қарсы қозғалыспен бөлу жолағымен алыстатылған бір жақты қозғалыс болатын өтетін бөліктің басында, сондай-ақ бір жақты қозғалыс іске асырылатын әртүрлі деңгейдегі айырықтардан шығуларда орнатпауға рұқсат етіледі.

5.6.7 5.6 «Бір жақты қозғалыс болатын жолдың соңы» белгісі 5.5 белгісімен белгіленген жол немесе өтетін бөліктің соңын көрсету үшін қолданылуға тиіс.

5.6 белгісін алдын ала 7.1.1 кестелігімен орнатуға жол беріледі.

5.6.8 5.7.1 және 5.7.2 «Бір жақты қозғалыс болатын жолға шығу» белгілері бір жақты қозғалыс болатын жолға шығуды белгілеу үшін қолданылуға және тура жүретін өтулері, жолға қапталдан шығулары барлардың бәрінің алдынан орнатылуға тиіс.

Егер жолға шығатын кезде бір тіреуде бірнеше әртүрлі белгілер орнатылған болса, онда 5.7.1 және 5.7.2 белгілері басқа белгілердің үстінен орналастырылуға тиіс.

5.6.9 5.8.1 «Жолақтар бойынша қозғалыс бағыттары» және 5.8.2 «Жолақ бойынша қозғалыс бағыттары» белгілері әртүрлі бағыттар бойынша көлік

құралдары қозғалысының қарқынына сәйкес жолақтардың пайдаланылуын қамтамасыз ету талап етілетін жердегі қиылыста олардың әрқайсысының қозғалысының рұқсат етілген бағыттары мен жолақтарының санын көрсету үшін қолданылуға тиіс.

Қиылыстар алдында орнатылған 5.8.1 және 5.8.2 белгілерінің қолданысы егер қиылыста орнатылған 5.8.1 немесе 5.8.2 белгілері басқа сілтемелер бермейтін болса, қиылысқа таралады.

Белгілер жолдың өтетін бөлігінің үстінде жүргізушілердің қажетті қайта құрылымдарды уақытылы іске асыру мүмкіндігі болатындай етіліп орнатылуға тиіс. 5.8.2 белгілерінің әрқайсысы өзі тағайындалатын жолақ ортасының үстінде орналасуға тиіс.

Қиылыстың алдында бір жаққа қозғалуға арналған үшеуден артық жолағы болатын жолдарда 5.8.1 және 5.8.2 белгілері алдын ала орнатылуға тиіс. Басқа жолдарда 5.8.1 және 5.8.2 белгілерін қажет болған кезде алдын ала орнатуға жол беріледі.

Елді мекендерден тыс қиылыстар алдында болатын жолақтары үшеуден артық болмайтын, ал елді мекендерде – бір жаққа қозғалыс үшін екеуден артық жолағы болмайтын жолдарда 5.8.1 белгісін жолдың оң жағына орнатуға жол беріледі, мұндайда бастапқы 5.8.1 белгісі орнатылуға тиіс.

Алдын ала жазылатын 5.8.1 және 5.8.2 белгілері қиылыстан 50 бастап 150 м дейінгі арақашықтықта орнатылады.

5.8.1 және 5.8.2 белгілері болатын кезде 4.1.1-4.1.6 белгілерін қолданбау керек.

5.6.10 5.8.3 «Жолақтың басы» белгісі жардағы қосымша жолақтардың немесе бір немесе әртүрлі деңгейдегі қиылыста тежеу жолақтарының басталуын белгілеу үшін қолданылуға және осындай жолақты бұруды бастауда тікелей орнатылуға тиіс.

5.8.3 белгісі 4.7 белгісінің кескінімен жарға апаратын сол жақ жолақта минималды рұқсат етілетін жылдамдықты орнату қажет болатын жағдайларда қолданылуға тиіс.

Белгіде минималды рұқсат етілетін жылдамдық ретінде жарға қарай қозғалатын көлік құралдарының 50%-ынан асатын жылдамдықты көрсетеді. Жылдамдықты жардың соңында өлшейді, алынған шаманы 10 еселік мәнге дейін аз жағына қарай дөңгелектейді.

5.6.11 5.8.4 «Жолақтың басталуы» белгісі екі жолақ әрбір бағыт үшін кезекпен бөлінетіндей етіп таңбаланған үш жолақты жолдарда аталған бағытта қозғалу үшін тағайындалған ортаңғы жолақ учаскесінің басталуын белгілеу үшін қолданылуға тиіс, мұндайда белгі таңбаның ауыспалы сызығының басында орнатылуға тиіс.

5.8.4 белгісін солға бұрылу немесе бұру үшін тағайындалған жолақты белгілеу үшін қолдануға жол беріледі.

5.6.12 5.8.5 «Жолақтың соңы» белгісі жардағы қосымша жолақты немесе бір немесе әртүрлі деңгейдегі қиылыстарда екпін жолақтарын белгілеу үшін қолданылуға және жолақтың соңынан 50 м арақашықтықта орнатылуға тиіс.

5.6.13 5.8.6 «Жолақтың соңы» белгісі аталған бағыттағы қозғалыс үшін тағайындалған және 5.8.4 белгісімен белгіленген ортаңғы жолақ уаскесінің соңын белгілеу үшін үш жолақты жолдарда қолданылуға тиіс, мұндайда белгі таңбаның ауыспалы сызығының басында орнатылуға тиіс.

5.6.14 5.8.7 және 5.8.8 «Жолақтар бойынша қозғалыстар бағыты» белгілері жолақтардың әрқайсысы бойынша қозғалыс бағытын көрсету үшін қолданылуға тиіс: үш меңзермен – екі жолақ бойынша бір бағытта қозғалысты ұйымдастырған кезде үш жолақты жолдарда, төрт және одан артық меңзермен – қарсыдағыға қарағанда жолақтардың көп саны бойынша бір бағытта қозғалысты ұйымдастырған кезде жолда және жол учаскесінің барлық ұзындығында әрбір қиылыстан кейін орнатылуға тиіс.

Көлік құралдары түрлерінің бірінің қозғалысына тыйым салатын белгі салынған 5.8.7 және 5.8.8 белгілері қажет болатын кезде тиісті жолақ бойынша аталған көлік құралдарының қозғалысына тыйым салу кезінде қолданылуға тиіс.

5.8.7 және 5.8.8 белгілерін кері қозғалысты ұйымдастыру үшін қолдануға жол беріледі, белгілер мұндай жағдайда жол учаскесінің барлық ұзындығында әрбір қиылыстан кейін орнатылуға тиіс.

5.6.15 5.9 «Маршруттық көлік құралдарына арналған жолақ» белгісі егер осындай жолақ бойынша қозғалыс көлік құралдарының жалпы ағынына жолай іске асырылатын болса, маршруттық көлік құралдарының қозғалысы үшін ғана тағайындалған жолақты белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

5.9 белгісі белгіленетін жолақтың үстінен орнатылуға тиіс. Оң жолақты білдіретін белгіні жолдың оң жағынан орнатуға жол беріледі.

Белгі маршруттық көлік құралдарының қозғалысы белгіленген жолақ бойынша ұйымдастырылатын жердегі жол учаскесінің барлық ұзындығында әрбір қиылыстан кейін орнатылуға тиіс.

5.6.16 5.10.1 «Маршруттық көлік құралдарына арналған жолақ салынған жол» белгісі маршруттық көлік құралдарының қозғалысы көлік құралдарының жалпы ағынына қарсы арнайы бөлінген жолақ бойынша іске асырылатын жолды белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

Белгі өтетін бөліктің үстінен жолдың басында немесе жолдың екі жағынан орнатылуға тиіс; белгіні қиылыстардан кейін қайталауға жол беріледі.

5.6.17 5.10.2 және 5.10.3 «Маршруттық көлік құралдарына арналған жолағы болатын жолға шығу» белгілері маршруттық көлік құралдарының қозғалысы көлік құралдарының жалпы ағынына қарсы арнайы бөлінген жолақ бойынша іске асырылатын жолға шығуды белгілеу үшін қолданылуға және жолға барлық қапталдан шығулар алдында орнатылуға тиіс.

5.10.4 «Маршруттық көлік құралдарына арналған жолағы болатын жолдың соңы» белгісі 5.10.1 белгісімен белгіленген жолдың шетін белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

5.6.18 5.11.1 «Бұрылуға арналған жер» және 5.11.2 «Бұрылуға арналған аймақ» белгілері бұрылысқа рұқсат берілген бөлу жолағындағы үзіктерді, ал бөлу жолағы болмайтын жолдарда – бұрылу үшін тағайындалған жерлерді белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

5.6.19 5.12 «Автобус және (или) троллейбустың тоқтайтын орны» және 5.13 «Трамвайдың тоқтайтын орны» белгілері маршруттық көлік құралдарының тиісті түрлерінің тоқтау пункттерін белгілеу үшін қолданылуға және тоқтайтын алаңның немесе қалтарыстардың басында орнатылуға тиіс (А.16 суреті).

Елді мекендерден тыс 5.12 және 5.13 екі жақты белгілерді қолдануға жол беріледі.

Қажет болған кезде айқын көрсетілген белгілері болмайтын тоқтау алаңдарын ұзындығын көрсету немесе бірінен кейін бірі орналасқан бірнеше тоқтайтын алаңдарды белгілеу қажет, тиісінше, тоқтайтын алаңның ұзындығы немесе тоқтайтын барлық алаңдардың жиынтық ұзындығы көрсетілетін 7.2.1 кестелігі бар 5.12 белгісін қолдануға жол беріледі. Белгі мұндайда тоқтайтын алаңның басында орнатылуға тиіс.

5.6.20 5.14 «Жеңіл таксилерді қоятын орын» белгісі жеңіл таксилердің тұрағын белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

5.6.21 5.15 «Тұрақ орны» белгісі көлік құралдарын қою үшін арнайы бөлінген алаңдарды белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

7.6.1-7.6.9 кестеліктерінің бірі болатын 5.15 белгісі тротуар маңындағы тұрақты белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

5.6.22 5.16.1 және 5.16.2 «Жаяу жүргіншілер жолы» белгілері өтетін бөлік арқылы жаяу жүргіншілердің ұйымдастырылған өтуі үшін бөлінетін жерлерді белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

5.16.1 белгісі жолдың сол жағынан, 5.16.2 белгісі – оң жағынан орнатылуға тиіс. Әрбір өтетін бөліктің әрқайсысының үш немесе одан артық қозғалыс жолағы болатын жерде бөлу жолағы болатын жолдарда 5.16.1 белгісі бөлу жолағында өтетін бөліктің әрқайсысының сол жағынан орнатылуға тиіс.

Өтетін жерде 1.14 белгісі болмайтын кезде 5.16.1 және 5.16.2 белгілері өтетін жерге жақындайтын көлік құралдарына қатысы бойынша 5.16.2 белгісі өтетін жердің жақын шекарасында, ал 5.16.1 белгісі – алыста болатындай етіп орнатылуға тиіс.

5.16.1 және 5.16.2 белгілерін орнату жармаларының арасында жасалатын белгіленбейтін жаяу жүргіншілер жолының ені 6.2.17 талаптарына сәйкес анықталуға тиіс.

5.16.1 белгісін 5.16.2 белгісінің кері жағында орналастыруға жол беріледі.

Белгілерді реттелетін қиылыстарда орналастырылатын таңбаланған жаяу жүргіншілер өтетін жерлерде орнатпауға жол беріледі.

Таңбаланбайтын жаяу жүргіншілер өтетін жерлердегі ретелмейтін қиылыстарда өтетін жердің ішкі шекарасы өтетін бөліктің шетімен дәл келетін жағдайда, 5.16.1 және 5.16.2 белгілерін өтетін жердің сыртқы шекараларында ғана орнатуға жол беріледі.

5.6.23 5.17.1, 5.17.2 «Жерасты жаяу жүргіншілер жолы» және 5.17.3, 5.17.4 «Жерүсті жаяу жүргіншілер жолы» белгілері тиісінше, жерасты және жерүсті жаяу жүргіншілер өтулерін белгілеу үшін қолданылуға және жаяу жүргіншілер туннелінің, көпірлер мен өтпезолдардың сатылы шығуларында негізгі жаяу жүргіншілердің қозғалысына қарсы бейнемен орнатылуға тиіс.

5.6.24 5.18 «Ұсынылатын жылдамдық» белгісі аталған жол учаскесінде ұсынылатын қозғалыс жылдамдығын көрсету үшін қолданылуға және учаскенің басында орнатылуға тиіс, мұндайда белгінің қолданылу аймағы жақын қиылысқа дейін таралады, ал 5.18 белгісін ескерту белгісімен бірге қолданған кезде – қауіпті учаскенің ұзындығы анықталады.

5.6.25 5.19.1-5.19.3 «Тұйыққа тірелу» белгілері тура өтуі болмайтын жолдарды белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

5.19.1 белгісі жолдың басында, 5.19.2 және 5.19.3 белгілері – аталған жолмен қиылысу алдында орнатылуға тиіс. 5.19.1-5.19.3 белгілері егер одан әрі жол бойынша қозғалысқа 3.1 немесе 3.2 белгісімен тыйым салынса, бастапқы ретінде қолданылуға тиіс.

5.6.26 5.20.1, 5.20.2 «Алдын ала бағыт көрсеткіш» белгілері қозғалыстың елді мекендерге немесе басқа объектілерге бағытталуын көрсету үшін қолданылуға тиіс.

5.20.1 белгісі сондай-ақ тыйым салатын 3.11-3.15 белгілердің бірі орнатылған жол учаскелерін айналып өту маршрутының сызбанұсқасын көрсету үшін қолданылуға тиіс. Белгіде 5.31 белгісіне ұқсас айналып өту маршрутының сызбанұсқасы және тиісті тыйым салатын белгінің кескіні салынуға тиіс.

5.6.27 5.20.1 белгісі елді мекендерден тыс тежеу жолағының басында немесе қиылыстан 300 м кем болмайтын немесе елді мекендерде 50 м кем болмайтын арақашықтықта орнатылуға тиіс. Автомагистральдарда қиылысудан немесе тежеу жолағының басынан 800 м кем болмайтын арақашықтықта алдын ала белгі орнатылуға тиіс. Өтетін бөліктің үстінен белгі орнатуға жол беріледі.

5.6.28 5.20.2 белгісі бір бағыттағы қозғалысқа арналған екі немесе одан артық жолағы болатын жолдарда қолданылуға тиіс.

5.20.2 белгісі тежеу жолағы басталар алдында тікелей өтетін бөліктің үстінде, ал ол болмайтын кезде – елді мекендерден тыс қиылыстан 100 м кем болмайтын және елді мекендерде – 50 м кем болмайтын арақашықтықта орнатылуға тиіс.

Екі бағытта да қозғалуға арналған екі немесе үш жолағы болатын жолдарда 5.20.2 белгілерін 5.20.1 белгісін орнату қиын жерлерде (биік үйінділер, терең ойықтар, құрылыс, жасыл көшеттердің болуы), сондай-ақ солға немесе оңға бұрылатын ағын үшін өзіндік жолақтар бұрылатын жерлердегі қиылыстар алдынан орнатуға жол беріледі. Мұндай жағдайда 5.20.2 белгілері елді мекендерден тыс тежеу жолағының басында немесе қиылыстан 300 м кем болмайтын немесе елді мекендерде 50 м кем болмайтын арақашықтықта, ал автомагистральдарда, одан басқа, қиылыстан немесе тежеу жолағы басталардан 800 м кем болмайтын арақашықтықта орнатылуға тиіс.

5.6.29 5.20.3 «Қозғалыс сызбанұсқасы» белгісі егер қиылыста басқа бағыттарда қозғалуға тыйым салынған болса қозғалыс маршрутын көрсету немесе күрделі жоспарланған қозғалыстың рұқсат етілетін бағыттарын көрсету қажет болатын кезде қолданылуға тиіс.

5.20.3 белгісі қиылыстың алдынан тікелей орнатылуға тиіс. Алдын ала белгіні елді мекендерде 50 м бастап 100 м дейінгі арақашықтықта, елді мекендерден тыс – қиылыстан 150 м бастап 300 м дейін орнатуға жол беріледі.

5.6.30 5.21.1 «Бағыт көрсеткіш» және 5.21.2 «Бағыттар көрсеткіші» белгілері қозғалыстың елді мекендерге немесе басқа объектілерге бағытталуын көрсету үшін қолданылуға тиіс.

5.21.1 және 5.21.2 белгілері қиылыстың немесе жолдан түсулер алдынан тікелей орнатылуға тиіс. Екі бағытта қозғалуға арналған бір немесе екі жолағы болатын жолдардағы түсулер, сондай-ақ қиылысатын жолдардың әрқайсысында екі бағыттағы қозғалыс үшін екуден артық болмайтын жолағы бар қиылыстар алдынан жолдың сол жағынан 5.21.1 және 5.21.2 белгілерін орнатуға жол беріледі.

Елді мекендерде оны 5.6.27 талаптарына сәйкес орната отырып, алдын ала бағытты көрсеткіш (5.20.1, 5.20.2 белгілерінің орнына) ретінде 5.21.2 белгісін қолдануға жол беріледі.

5.6.31 5.22 «Елді мекеннің басталуы» және 5.23 «Елді мекеннің соңы» белгілері елді мекендерде қозғалыс ретін реттейтін арнайы талаптар қолданылатын елді мекенді (тиісінше басталуын және аяқталуын) белгілеу үшін қолданылуға және *елді мекен аумағындағы әкімшілік шекарада* орнатылуға тиіс.

5.23 белгісін екі бағыттағы қозғалысқа арналған бір, екі немесе үш жолағы болатын жолдарда сол жағынан, қарсы қозғалыс үшін тағайындалған 5.22 белгісінің қарсы жағында орнатуға жол беріледі.

5.6.32 5.24 «Елді мекеннің басталуы» және 5.25 «Елді мекеннің соңы» белгілері қозғалыс жағдайына байланысты, елді мекендердегі қозғалыс тәртібін белгілейтін арнайы талаптарды енгізу мақсатқа сәйкес аталған жолда, тиісінше, елді мекеннің басын немесе соңын белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

5.23 белгісін екі бағыттағы қозғалысқа арналған бір, екі немесе үш жолағы болатын жолдарда сол жағынан, қарсы бағытта қозғалатын көлік құралдарының жүргізушілері үшін тағайындалған 5.24 белгісінің қарсы жағына орналастыруға жол беріледі.

5.6.33 5.26 «Объектінің атауы» белгісі, елді мекендерден басқа, маршрут пункттерін белгілеу үшін қолданылуға және тікелей объектінің алдынан орнатылуға тиіс.

5.6.34 5.27 «Арақашықтықтар көрсеткіші» белгісі маршрутта орналасқан елді мекендерге дейінгі арақашықтықты көрсету үшін қолданылуға және бір деңгейдегі күрделі қиылысуларда, әртүрлі деңгейдегі айырықтардан кейін қалалар мен басқа да үлкен елді мекендерден шығатын жолдарда, ал олардың арасындағы жол учаскелерінде - 40 км сайын кем болмай орнатылуға тиіс.

Екі бағытта да қозғалуға арналған бір, екі немесе үш жолағы болатын жолдарда 5.27 белгісін қарсы қозғалыс үшін тағайындалған 5.20.1 белгісінің қарсы жағына орналастыруға жол беріледі.

5.6.35 5.28 «Километрлік белгі» белгісі оның орнатылған орнынан бастап жолдың шеткі пункттеріне дейінгі арақашықтықты көрсету үшін қолданылуға және 1 км сайын орнатылуға тиіс. Шеткі екі пунктке дейінгі арақашықтықты көрсететін және әртүрлі қозғалыс бағыттары үшін тағайындалған екі 5.28 белгісін бір тіреуге орнатуға жол беріледі, мұндайда белгілер бір-біріне қарсы жақтарымен немесе олардың арасындағы бұрыш 60° артық болмайтындай болып орналастырылуға тиіс.

Төрт немесе одан кем жолағы болатын бөлу жолағы жоқ жолдарда екі жақты 5.28 белгілері жолдың бір жағынан ғана орнатылуға тиіс.

Бөлу жолағы болатын жолдарда 5.28 белгісі әрбір қозғалыс бағыты үшін жолақтың ортасында немесе жолдың оң жағынан орнатылуға тиіс.

5.6.36 5.29.1 және 5.29.2 «Маршруттың нөмірі» белгілері белгіленген тәртіппен бекітілген жолдың (маршрут) нөмірін көрсету үшін қолданылуға тиіс. 5.29.1 белгісі жолдың басында орнатылуға және (15-20) км сайын қайталануға, ал 5.29.2 белгісі қиылыстың алдынан орнатылуға тиіс.

5.6.37 5.30.1-5.30.3 «Жүк автомобильдеріне арналған қозғалыс бағыты» белгілері ықтимал бағыттардың біріндегі қозғалысқа қиылыста тыйым салынатын көлік құралдарына ұсынылатын маршрутты көрсету үшін қолданылуға тиіс.

Айналып өтетін маршруттың бойында 5.30.1-5.30.3 белгілері әрбір қиылыстың алдынан орнатылуға тиіс. 5.30.1-5.30.3 белгілерін маршрут басталатын қиылыстың алдынан қиылыстан 100 м бастап 150 м дейінгі арақашықтықта алдын ала орнатуға жол беріледі.

5.6.38 5.31 «Айналып өту сызбанұсқасы» белгісі қозғалыс үшін уақытша жабылған учаскені айналып өту маршрутын көрсету үшін қолданылуға тиіс.

5.31 белгісі 150 м бастап 300 м дейінгі арақашықтықта, ал елді мекендерде – қиылыстан 50 м бастап 100 м дейінгі арақашықтықта орнатылуға тиіс.

5.6.39 5.32.1-5.32.3 «Айналып өту бағыты» белгілері қозғалыс үшін уақытша жабылған жол учаскесін айналып өту бағытын көрсету үшін қолданылуға тиіс.

5.32.2 және 5.32.3 белгілері айналып өтудің басталар алдында орнатылуға тиіс. Егер айналып өту маршруты қолданыстағы жолдар желісі бойынша өтетін болса, онда 5.32.1-5.32.3 белгілері маршрутта болатын әрбір қиылыстың алдынан орнатылуға тиіс.

5.6.40 5.33 «Тоқтату сызығы» белгісі бағдаршамның (ретке келтіруші) тыйым салатын сигналы кезінде, сондай-ақ бағдаршам реттеуінсіз теміржол өтулерінде көлік құралдарының тоқтайтын орнын көрсету үшін қолданылуға тиіс.

5.33 белгісі жолдың оң жағынан немесе өтетін бөліктің үстінен орнатылуға тиіс. Егер 5.33 белгісі өзінше қолданылатын болса (1.12 таңбасынсыз), онда оны бағдаршамнан, тоспадан немесе жақын рельстен қашықтату 6.2.14 талаптарына сәйкес анықталуға тиіс. 1.12 таңбасын қайталау үшін 5.33 белгісін қолдануға жол беріледі.

5.6.41 5.34.1 және 5.34.2 «Басқа өтетін бөлікке қайта құрылуды алдын ала көрсеткіш» белгілері өтетін оң жақ бөлікке оралу үшін қозғалыс бағытын және өтетін бөлік учаскесінің қозғалысы үшін жабық айналып өту бағытын көрсету үшін тиісінше бөлу жолағы болатын жолдарда қолданылуға тиіс.

5.34.1 белгісін 7.1.1 кестелігімен бірге 50 м бастап 100 м дейінгі арақашықтықта, ал елді мекендерде, одан басқа, 500 м сайын және қарсы бағыттағы қозғалыс үшін тағайындалған өтетін бөлікке өту іске асырылатын бөлу жолағындағы үзікке дейін орнатады.

5.34.2 белгісін 7.1.1 кестелігімен бірге 50 м бастап 100 м дейінгі арақашықтықта және ондағы өтетін оң бөлікке дейін өту іске асырылатын үзікке дейінгі арақашықтықта бөлу жолағында орнатады.

5.6.42 5.35 «Кері қозғалыс» белгісі кері бағдаршамдар немесе 5.8.7 және 5.8.8 белгілері арқылы өтетін бөліктің жеке жолақтары бойынша көлік құралдарының қозғалысын реттеу іске асырылатын жерлердегі жолдарды белгілеу үшін қолданылуға және жолдың басында орнатылуға тиіс. Белгіні күрделі жоспарлануы болатын қиылыстардан кейін қайталауға жол беріледі.

5.6.43 5.36 «Кері қозғалыстың соңы» белгісі 5.35 белгісімен белгіленген жолдың шетін белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

5.6.44 5.37 «Кері қозғалыс болатын жолға шығу» белгісі 5.35 белгісімен белгіленген жолға шығуды белгілеу үшін қолданылуға және барлық қапталдан шығуларда орнатылуға тиіс

5.6.45 5.38 «Тұрғындық аймақ» белгісі қозғалыс жағдайларына байланысты, арнайы талаптар [1] енгізілетін аумақ шекараларын белгілеу үшін қолданылуға және аймаққа кіретін жердің оң немесе сол жағынан орнатылуға тиіс.

5.6.46 5.39 «Тұрғындық аймақтың соңы» белгісі 5.38 белгісінің қолданылу аймағының соңын белгілеу үшін қолданылуға және 5.38

белгісінің кері жағында аймақтан шығуларда, ал ол болмағанда – аймақтан шығатын жердің оң немесе сол жағынан аймақтан шығуда орнатылуға тиіс.

5.7 Сервис белгілері

5.7.1 6.1 «Алғашқы медициналық көмек пункті», 6.2 «Аурухана», 6.3 «Май құю стансасы», 6.4 «Автомобильдерге техникалық қызмет көрсету», 6.5 «Автомобильдерді жуу», 6.6 «Телефон», 6.7 «Тамақтану пункті», 6.8 «Ауыз су», 6.9 «Қонақ үй немесе мотель», 6.10 «Кемпинг», 6.11 «Демалыс орны», 6.12 «Жол полициясы бекеті», 6.13 «Көліктік бақылау бекеті» сервис белгілерін тиісті объектілер туралы қозғалысқа қатысушыларға хабарлау үшін қолданады.

5.7.2 Сервис белгілері тікелей объектілерде, егер олар жол жақта орналасқан болса, оларға бұрылатын жерлерде орнатылуға тиіс. Соңғы жағдайда белгіде объектіге қозғалу бағыты және оған дейінгі арақашықтық көрсетілуге тиіс.

Елді мекендерден тыс жолдарда сервис белгілері белгіленген объектіден (60-80), (15-20) км және (400-800) м алдын ала орнатылуға тиіс, мұндай жағдайда белгілерде объектіге дейінгі арақашықтық көрсетілуге тиіс. Жолдан алыс орналасқан объектілерге дейінгі арақашықтық көрсетілетін кезде (60-80) және (15-20) км алдын ала орнатылатын сервис белгілерінде объектіден бастап оған бұрылатын жерге дейінгі арақашықтықты да ескеру қажет.

Елді мекендер жолдарындағы сервис белгілері белгіленетін объектіден (100-150) м және оған жақын бұрылатын жерлерде (қиылыстарда) алдын ала орнатылуға тиіс.

6.4 белгісінде автомобильдерге техникалық қызмет көрсету бойынша көрсетілетін қызметтер сипаты туралы қосымша ақпарат болған кезде, объектіге дейінгі арақашықтықты 7.1.1, 7.1.3 және 7.1.4 жеке кестеліктерінде көрсетеді.

5.8. Қосымша ақпарат белгілері (кестеліктер)

5.8.1 Қосымша ақпарат белгілерін басқа жол белгілерінің қолданысын нақтылау немесе шектеу үшін қолданады. Кестеліктер белгілермен бірге ғана қолданылуға тиіс. Олар 7.2.2-7.2.4, 7.13 кестеліктерін қоспағанда, тікелей белгінің астынан орналасуға тиіс.

5.15 белгісін қоспағанда, бір белгімен екеуден артық болмайтын кестелікті қолдануға жол беріледі.

5.8.2 7.1.1 «Объектіге дейінгі арақашықтық» кестелігі, егер белгіден бастап қауіпті учаскенің басталуына дейінгі арақашықтық 5.2.2 көрсетілген арақашықтықтан аз немесе көп болса, ескерту белгілерімен, сондай-ақ 5.8.1, 5.8.2, 5.20.3, 5.30.1-5.31 белгілерін және сервис белгілерін қоспағанда, алдын ала орнатылған басқа белгілермен бірге қолданылуға тиіс.

5.8.3 7.1.2 «Объектіге дейінгі арақашықтық» кестелігі, егер қиылыстың алдынан 2.5 белгісі орнатылса, елді мекендерден тыс орнатылған 2.4 белгісімен ғана бірге қолданылуға тиіс.

5.8.4 7.1.3 және 7.1.4 «Объектіге дейінгі арақашықтық» кестеліктері 5.1, бірге жолдың қауіпті учаскесі жағына қарай бұрылатын жерлерде ескерту белгілерімен бірге, көрсетілген объектілерге бұрылатын жерлердегі 5.3, 5.15 белгілерімен және жақын жаяу жүргіншілер жолына дейінгі арақашықтықты көрсету мақсатқа сай болатын жерде 5.16, 5.17 бірге қолданылуға тиіс.

5.8.5 7.2.1 «Қолданылу аймағы» кестелігі:

- 1.12-1.17, 1.21, 1.23, 1.25-1.30 белгілерімен бірге қауіпті учаскенің ұзындығын көрсету үшін, мұндайда, егер белгі қайта орнатылатын болса, кестелікті қайталама белгінің астынан орнату керек;

- тыйым салатын 3.16, 3.20, 3.22, 3.24, 3.26 бірге белгінің қолданылу аймағын көрсету үшін. Кестелікте көрсетілетін белгінің қолданылу аймағы 5.4.30 тармағында қарастырылатын аймақтан аспауға тиіс;

- 7.6.1-7.6.9 кестеліктерінің бірімен орнатылатын ақпараттық-сілтемелік 5.15 белгісімен және белгілердің қолданысы жақын қиылысқа дейін таралмайтын болса, ол ескерту белгісімен қолданылатын жағдайдан басқа, 5.18 белгісімен бірге, мұндайда 5.15 белгісімен қолданылатын 7.2.1 кестелігі 7.6.1-7.6.9 кестеліктерінің астынан орналастырылуға тиіс;

- бірінен кейін бірі орналасқан бір немесе бірнеше тоқтайтын алаңдардың ұзындығын көрсету үшін 5.12 белгісімен бірге қолданылуға тиіс.

5.8.6 7.2.2-7.2.6 «Қолданылу аймағы» кестеліктері 3.27-3.30 белгілерімен ғана бірге қолданылуға тиіс:

- 7.2.2 кестелігі – егер ол жақын қиылысқа дейін таралмайтын болса, белгінің қолданылу аймағын көрсету үшін;

- 7.2.3 кестелігі - белгінің қолданылу аймағының соңын көрсету үшін;

- 7.2.4 кестелігі – жүргізушілерді олардың белгінің қолданылу аймағында болатыны туралы құлақтандыру үшін;

- 7.2.5 және 7.2.6 кестеліктері – алаң, ғимараттың қасбеті және т.с.с. жанынан тоқтау немесе қоюға тыйым салатын кезде оның оң және (немесе) сол жағынан белгінің қолданылу аймағын көрсету үшін.

Белгілерді тіреулерге орналастырған кезде 7.2.2-7.2.4 кестеліктері белгінің астынан орналастырылуға тиіс. Белгілерді аспалы тіреулерге немесе өтетін бөлік, жол бойы немесе тротуар үстінен орналастыратын кезде, кестеліктер белгінің бүйірінен белгі өтетін бөліктің ортасына таман болатындай етіп орналастырылуға тиіс (оңынан немесе солынан).

5.8.7 7.3.1-7.3.3 «Іс-әрекет бағыттары» кестеліктері қиылысатын жолда олардың әрекеттерінің бағытын көрсету үшін қиылыстың алдына тікелей орнатылатын 3.2-3.9, 4.4, 5.3 белгілерімен бірге қолданылуға тиіс.

Егер ол өтетін бөліктің шетінен 10 м артық болмай алыстатылса, жолға қатысты тоқтайтын алаңның орналасуын көрсету үшін 5.15 белгісі болатын 7.3.1 және 7.3.2 кестеліктерін қолдануға жол беріледі.

5.8.8 7.4.1-7.4.8 «Көлік құралының түрі» кестеліктері белгінің қолданысы таралатын көлік құралының түрін көрсету үшін қолданылуға тиіс.

5.8.9 7.5.1 «Сенбілік, жексенбілік және мерекелік күндер», 7.5.2 «Жұмыс күндері және 7.5.3 «Аптаның күндері» кестеліктері белгі қолданылатын мерзімдегі апта күндерін көрсету үшін қолданылуға тиіс.

7.5.4 «Қолданылу уақыты» кестелігі белгі қолданылатын мерзімдегі тәулік уақытын көрсету үшін қолданылуға тиіс.

7.5.5-7.5.7 «Қолданылу уақыты» кестеліктері белгі қолданылатын мерзімдегі апта күндерін және тәулік уақытын көрсету үшін қолданылуға тиіс.

5.8.10 7.6.1-7.6.9 «Көлік құралын тұраққа қою тәсілі» кестеліктері тротуар тұрағының жанына көлік құралдарын қою тәсілін көрсету үшін 5.15 белгісімен қолданылуға тиіс.

7.6.1 кестелігі барлық көлік құралдарының тротуардың жанынан өтетін бөліктегі тұраққа қойылуға тиіс екендігін көрсетеді. 7.6.2-7.6.9 кестеліктері жеңіл автомобильдер мен мотоциклдерді қою тәсілін көрсетеді.

5.8.11 7.7 «Жұмыс істемейтін қозғалтқышпен қою» кестелігі көлік құралдарын жұмыс істейтін қозғалтқышпен қоюға тыйым салу үшін 5.15 белгісімен қолданылуға тиіс.

5.8.12 7.8 «Ақылы қызметтер» кестелігі ақылы қызметтер көрсетілетін объектілерді белгілеу үшін 5.1, 5.3, 5.15, 6.1, 6.2 және 6.11 белгілерімен қолданылуы мүмкін.

5.8.13 7.9 «Тұрақтың ұзақтығын шектеу» кестелігі көлік құралдарының тұрақта максималды рұқсат етілетін тұру ұзақтығын көрсету үшін 5.15 белгісімен қолданылуға тиіс.

5.8.14 7.10 «Автомобильдерді қарауға арналған орын» кестелігі эстакада немесе қарау шұңқыры болатын тұрақ алаңдарын белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

5.8.15 7.11 «Рұқсат етілген максималды (толық) массаны шектеу» кестелігі белгі қолданысының максималды рұқсат етілетін (толық) массасы кестелікте көрсетілгеннен артық көлік құралдарына ғана таралатынын көрсету үшін қолданылуға тиіс.

5.8.16 7.12 «Қауіпті жол бойы» кестелігі жол бойынша түсудің ондағы жүргізіліп жатқан жөндеу жұмыстарына байланысты қауіпті екенін ескерту үшін 1.23 белгісімен қолданылуға тиіс.

5.8.17 7.13 «Негізі жолдың бағыттары» кестелігі өзінің бағытын өзгертетін жердегі қиылыста негізгі жолдың бағыттарын көрсету үшін 2.1, 2.4 және 2.5 белгілерімен қолданылуға тиіс.

Белгілерді тіреуге орналастыратын кезде кестелік белгінің астынан орналастырылуға тиіс. Белгілерді аспалы тіреулерде немесе өтетін бөлік, жол бойы немесе тротуардың үстінен орналастырған кезде кестелік белгінің оң жағынан орналастырылуға тиіс.

5.8.18 7.14 «Қозғалыс жолағы» кестелігі белгінің қолданысы таралатын жолақты көрсету үшін қолданылуға тиіс, мұндайда белгі қозғалыс жолағының үстінен орнастырылуға тиіс.

5.8.19 7.15 «Көмескі жаяу жүргіншілер жолдары» кестелігі 1.20, 5.16.1 және 5.16.2 белгілерімен тиісті қолдану, сондай-ақ жаяу жүргіншілер жолдарын соқырлардың пайдаланатынын ескерту үшін көлік бағдаршамдарымен бірге қолданылуға тиіс.

5.8.20 7.16 «Дымқыл қаптама» кестелігі 1.15, 3.20, 3.22 және 3.24 белгілерімен бірге белгінің өтетін бөліктің қаптамасы дымқыл болатын кездегі уақыт кезеңінде ғана қолданылатынын көрсету үшін қолданылуға тиіс.

5.8.21 7.17 «Мүгедектер» кестелігі 5.15 белгісімен бірге тұрақ алаңының (немесе оның бөлігі) «Мүгедек» танымдық белгілері орнатылған көлік құралдарын қою үшін қашықтатылғанын көрсету үшін қолданылуға тиіс (А.11 суреті).

5.8.22 7.18 «Мүгедектерден басқа» кестелігі белгінің Мүгедек» танымдық белгілері орнатылған көлік құралдарына қолданылмайтынын көрсету үшін қолданылуға тиіс (Б қосымшасы).

5.8.23 7.19 «Қауіпті жүк класы» кестелігі 3.32 белгісімен бірге ГОСТ 19433 және [2] бойынша кестелікте көрсетілген класс (кластар) нөмірлерінің қауіпті жүк тиелген көлік құралдарының қозғалысына тыйым салатынын көрсету үшін қолданылуға тиіс.

6 Жол таңбасын қолдану ережесі

6.1 Жалпы талаптар

6.1.1 Таңбаның нөмірлері мен кескіндері Г қосымшасында берілген.

6.1.2 Жолдарды таңбалаған кезде қозғалыс жолақтарының ені қолданыстағы құрылысы нормалары мен ережелерінің талаптарына сәйкес, жол санаттары ескеріліп қабылдануға тиіс. Көлденең пішін элементтері қолданыстағы құрылысы нормалары мен ережелерінің талаптарына сәйкес келмейтін жолдарда таңбаланатын қозғалыс жолағының ені 3,0 м кем болмауға тиіс; қозғалыс режиміне қажетті шектеулер енгізілетін жағдайда жеңіл автомобильдердің 2,75 дейін қозғалуы үшін тағайындалған жолақтың енін азайтуға жол беріледі.

6.1.3 Бойлық жікке, жолай бағыттағы ағынды бөлетін таңбаның бойлық сызығына түсетін кезде цементбетон қаптамаларда оны қозғалу барысы бойынша сол жағынан, ал қарсы бағыттың бөлу ағындарын – кез келген жағынан жікпен қатар салуға жол беріледі.

6.1.4 Таңба өздігінен сияқты, жол белгілері және бағдаршамдармен үйлестіріліп те қабылдануы мүмкін.

6.2 Көлденең таңба

6.2.1 Көлденең таңбаға жетілдірілген жол төсеміне салынатын сызықтар, меңзерлер және өзге белгілеулер кіреді.

6.2.2 Елді мекендерде көлденең таңба жылдамдықты және магистральдық жолдарда, сондай-ақ маршруттық көлік құралдарының қозғалысы іске асырылатын басқа жолдарда, елді мекендерден тыс - 1000 тәул/авт¹⁾ және одан артық қозғалыс қарқыны кезінде ені 6 м және одан артық өтетін бөлігі болатын жолдарда қолданылуға тиіс.

Бұл жол қозғалысының қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін қажет болатын кезде жолдың басқа учаскелерінде таңба салуға жол беріледі.

6.2.3 1.1 таңбасы мынадай жағдайларда қолданылуға тиіс.

1. Екі бағытта да қозғалу үшін екі немесе үш жолағы болатын жолдарда қарама-қарсы бағыттағы (осьтік сызық) көлік ағындарын бөлу үшін:

- көрінуі рұқсат етілетіннен²⁾ (А және А1) аз аймақтар бірін-бірі (В учаскесі) жабатын жердегі көріну қамтамасыз етілмеген (3-кестені қараңыз) жол учаскелерінде (А.1, А.3 суреттері);

- радиусы 50 м аспайтын, сондай-ақ ауыспалы радиус болатын учаскелерде олармен жанасатын жоспардағы қисықтың барлық ұзындығында. Мұндайда екі жолағы болатын жолдарда таңба 7-кестеге сәйкес, ішкі жолақ енінің сыртқы жолаққа арақатынасы сақталатындай болып салынуға тиіс. Үш жолағы болатын жолдарда аталған арақатынас шеткі жолақтарға дейін сақталады, ал ортаңғы жолақ мұндай жағдайда бөлгіш сияқты пайдаланылуға тиіс.

- көрінуі қолданыстағы құрылыс нормалары мен ережелерінің талаптарына сәйкес келмейтін қиылыстар алдында және қиылысатын жол бойынша қозғалыс қарқындылығы 50 авт/тәул. және одан артық кезде - 1.12, 1.13 таңбаларынан немесе өтетін бөліктің қиылысатын шетінен 20 м, 40 м кем болмайтын кезде алдынан (А.5, А.6, А.12 суреттері);

- 1.12 таңбасынан 100 м арақашықтықта жақын рельстен бастап және 1.12 таңбасына дейінгі темір жол өтулерінің алдынан;

- барлық көлік құралдарының басып озуына тыйым салынатын жерлерде;

¹⁾ Осында және бұдан әрі авт./тәул. (авт/сағ.) өлшемділікті натурал (физикалық) көлік бірліктерінде өлшенетін қозғалыс қарқынына, бірл/тәул. (сағ/бірл.) өлшемділік – берілетін көлік бірліктерімен өлшенетін қарқынға қолданады берілетін. Берілу коэффициенттерін қолданыстағы құрылыс нормалары мен ережелеріне сәйкес қабылдайды.

²⁾ Көру шектелген жол учаскелерінде біреуі бір бағыттағы қозғалыс кезінде, ал екіншісі – басқа бағыттағы қозғалыс кезінде қадағаланатын, көрінуі рұқсат етілгеннен кем екі аймақ болуы мүмкін (3-кестені қараңыз).

7-кесте - Өтетін бөліктің ішкі жиегі бойынша радиус

Өтетін бөліктің ішкі жиегі бойынша радиус, м	10-15	15-20	20-30	30-50	50
Өтетін бөліктің ішкі жолағы енінің сыртқы жолақ еніне арақатынасы	1,4	1,3	1,2	1,1	1,0

- қозғалыс жолағы не тарылатын жолақ шекараларынан 0,3 м жақын болатын кедергілер алдынан (өтпешол тіреулері, қауіпсіздік аралықшалары, жиектас және т.с.с.), сондай-ақ 1:20 (1:50) (өтпелі сызық) артық болмай оське арналған көлбеуі бар аталған бағытта жолақтар саны азаятын кезде. Өтпелі сызықтың алдында ауытқу басталудан 20м, 40 м арақашықтықта өтетін бөліктің осыне параллель 1.1 таңбасы салынуға тиіс (А.8 суреті);

- қозғалыс қарқындылығы 3000 авт/тәул. артық кезінде велосипед жолдарымен қиылыстар, жаяу жүргіншілер жолдарының алдынан.

1 Осында және бұдан әрі бірінші санды рұқсат етілетін қозғалыс жылдамдығы 60 сағ/км және кем, жақшалардағы екіншісін - 60 сағ/км артық жолдардағы таңба үшін пайдаланады.

2 Бір бағыттағы қозғалысқа арналған жолақтар саны екі немесе одан артық болатын жолақтар шекараларын белгілеу үшін:

- 1.12 немесе 1.13 таңбадан (А.6, А.7 суреттері) 20м, 40 м кем болмайтын қиылыстар, жаяу жүргінші жолдары және темір жол өтулері алдынан;

- қажет болған кезде маршруттық көлік құралдары үшін жолақтың өтетін бөлігіне бөлу (А.15 суреті).

3 кіруге тыйым салынған өтетін бөлік учаскелерінің шекараларын белгілеу үшін (қауіпсіздік аралықшалары, тоқтайтын алаңдар және т.с.с..) (А.9, А.16 суреттері).

4 Көлік орныдарын қоятын орныдардың шекараларын белгілеу үшін (А.10, А. 11 суреті). Мұндайда өтетін бөліктің шеті жанынан автомобильдерді тізбектеп орналастырған кезде бір рет тоқтайтын орынның минималды өлшемдері жеңіл автомобильдер үшін 2,5×7,5 м және жүк автомобильдері үшін 3,0 және 10,0 м, ал автомобильдерді бір-біріне қатысы бойынша параллель орналастыратын кезде – тиісінше 2,5х×5,0 м және 3,0×7,0 м болуға тиіс.

5 Өтетін бөліктің ені 6,5 м артық және 5.1 «Автомагистраль» белгісімен (А. 16 суреті) белгіленбеген жолдарда өтетін бөліктің шеттерін (шеткі сызық) белгілеу үшін.

Таңбаны өтетін бөліктің шетінен 0,2 м арақашықтықта салу керек. Жиектас болатын кезде шеткі сызықты жолдың қауіпті учаскелерін қоспағанда, салмауға жол беріледі.

6.2.4 1.2 таңбасы 5.1 «Автомагистраль» белгісімен белгіленген жолдарда өтетін бөліктің шетін (шеткі сызық) белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

ҚР СТ 1412-2010

Таңбаны өтетін бөліктің шетінен 0,2 м арақашықтықта салу керек.

6.2.5 1.3 таңбасы екі бағытта да төрт немесе одан артық қозғалыс жолақтары болатын жолдарда қарама-қарсы бағыттардың (осьтік сызық) көлік ағындарын бөлу үшін қолданылуға тиіс (А.6, А.7 суреттері).

6.2.6 1.4 таңбасы көлік құралдарының тоқтауына тыйым салынған жерлердегі жол учаскелерінде қолданылуға тиіс.

Таңбаны өтетін бөліктің шетінен немесе жиектастан жоғары 0,1 м арақашықтықта салу керек (А.10 суреті).

6.2.7 1.5 таңбасы үшін қолданылуға тиіс:

- 6.2.3 және 6.2.13 тармақтарында көрсетілген жайттардан басқа, екі бағытта да екі немесе үш жолағы болатын жолдарда қарама-қарсы бағыттағы (осьтік сызық) (А.1, А.3-А.5, А.7, А.8, А.10, А.14, А.16, А.17 суреттері) көлік ағындарын бөлу;

- 6.2.3 және 6.2.13 тармақтарында көрсетілген жайттардан басқа, бір бағыттағы қозғалысқа арналған екі немесе одан артық қозғалыс жолақтары (А.6-А.8, А.12-А.15 суреттері) болатын кезінде олардың шекараларын белгілеу.

6.2.8 1.6 таңбасы қарама-қарсы (А.1, А.3-А.5, А.7, А.8 суреттері) көлік ағындарын немесе жолай (А.6, А.7, А.12 суреттері) бағыттарды бөлетін 1.1 немесе 1.11 таңбасына жақындауды (жақындасу сызығы) белгілеу үшін қолданылуға және олардың алдынан 50 м, 100 м кем болмайтын арақашықтықта салынуға тиіс.

6.2.9 1.7 таңбасы көлік құралдары қозғалысының траекториясын көрсету немесе қозғалыс жолағының шекарасын белгілеу қажет болған кездегі жағдайларда қиылыс шегіндегі қозғалыс жолақтарын белгілеу үшін қолданылуға тиіс (А.5, А.6, А.12, А.15 суреттері).

6.2.10 1.8 таңбасы екпін немесе тежеу жолағы және негізгі қозғалыс жолағы арасындағы шекараны белгілеу үшін қолданылуға тиіс (А.13 суреті). Мұндайда таңбаның ені автомагистральдарда 0,4 м және басқа жолдарда 0,2 м болуға тиіс.

6.2.11 1.9 таңбасы (кері сызық) үшін қолданылуға тиіс:

- кері реттеу үшін тағайындалған қозғалыс жолақтарының шекаралын белгілеулер (А.14 суреті);

- кері реттеу пайдаланылатын жердегі жол учаскелерінде қарама-қарсы бағыттағы көлік ағындарын бөлу (сөндірілген кері бағдаршамдар кезінде).

6.2.12 1.10 таңбасы көлік құралдарын қоюға тыйым салу қажет болатын жерлердегі жол учаскелерінде қолданылуға тиіс (А.10 суреті). Таңбаны өтетін бөліктің шетінен немесе жиектастан жоғары 0,1 м арақашықтықта салу керек.

6.2.13 1.11 таңбасы көлік құралдарын бір жолақтан екіншісіне қайта ауыстыруға тыйым салу қажет болатын кезде қарама-қарсы немесе жолай бағыттағы (кедергілік сызық) көлік ағындарын бөлу үшін қолданылуға тиіс.

Қарама-қарсы бағыттағы ағындарды бөлу үшін қолданылатын 1.11 таңбасы көрінуі шектелген жол учаскелерінде, оның ішінде еңістер мен жарларда салынуға тиіс. Осындай тұтас сызық болатын жерлердегі 1.11 таңбасы қарсы қозғалыс жолағына шығуға тыйым салу қажет болатын жаққа қаратылуға тиіс (А.3, А.4 суреттері).

1.11 таңбасын белгіленген жаяу жүргіншілер өтулері, велосипед жолымен қиысулар, олардан 20 (40) м кем болмайтын арақашықтықта 3000 тәул/бірл. кем қозғалыс қарқындығы кезінде алдынан, сондай-ақ 1.12 таңбасынан 100 м арақашықтықтағы темір жол өтулерінің алдынан қарама-қарсы бағыттағы ағындарды бөлу үшін қолдануға жол беріледі, мұндайда тұтас сызықтың 1.11 таңбасы қозғалыс аталған жол учаскелері жаққа іске асырылатын жолақ жағына қаратылуға тиіс (А.7 суреті).

Жолай бағыттағы көлік ағындарын бөлу үшін қолданылатын 1.11 таңбасы салынуға тиіс:

- қозғалыс жар төбесінен 50 м және одан кейін 30 м кем болмайтын арақашықтықта екі жолақ бойынша іске асырылатын жар жағындағы өр учаскелерінде. Мұндай жағдайда тұтас сызықтың 1.11 таңбасы шеткі оң жолақ жаққа қаратылуға тиіс;

- жылдамдық шегі жоғары көлік құралдарының қозғалысы ұйымдастырылатын жолақтың шеткі сол жағына қайта құрылымдауға тыйым салу үшін жолдардың көп жолақты учаскелерінде;

- басқаша жағдайларда, қозғалыстың көршілес сол немесе оң жолағына қайта құру мүмкіндігін болдырмау қажет болған кезде көлік құралдарының қайта құру немесе бұру орындарын белгілеу үшін, іргелес жатқан аймаққа кіретін және одан шығатын жерлерді белгілеу үшін 1.1-1.3 таңбасында учаскелер бөлу (А.7, А.10, А.12, А.15, А.16 суреттері).

1.11 таңбасының жіңішке сызығы және жіңішке сызықтары арасындағы аралықтың ұзындығы оның алдындағы 1.6 жақындау сызығындағы сияқты болуға тиіс, ал ол болмайтын кезде, тиісінше, 0,9 және 0,3 м дейін азайтылуы мүмкін.

6.2.14 1.12 «Тоқтату сызығы» таңбасы қозғалыс бағдаршаммен реттелетін жерлерде және темір жол өтулерінің алдынан 2.5 «Тоқтаусыз қозғалуға тыйым салынған» белгісі болатын кезде қиылыстар алдынан қолданылуға тиіс (А.5-А.7, А.15 суреттері).

Қозғалыс бағдаршампен реттелетін жерлерде «тоқтату сызығын» тоқтайтын көлік құралдары жүргізушілеріне бағдаршам сигналдарының көрінуін қамтамасыз ету ескеріліп салу керек. Мұндайда тоқтату сызығынан бағдапршамға дейінгі арақашықтық бағдаршамдар өтетін бөліктің үстінен және өтетін бөліктің қапталынан 3 м орналасқанда 10 м кем болмауға тиіс.

Темір жол өтулерінде «тоқтату сызығын» тоспа немесе бағдаршамнан 5 м кем болмайтын арақашықтықта салу керек, ал олар болмаған кезде – жақындау рельстен 10 м кем болмайтын арақашықтықта орналастыру керек (А.7 суреті).

Аталған арақашықтықтарды 3 типті бағдаршам болған кезде тиісінше 5 және 1 м дейін азайтуға азайтуға жол беріледі.

6.2.15 1.13 таңбасы 2.4 «Жол беріңіз» белгісі болатын кезде көлік құралдарының тоқтайтын орнын белгілеу үшін қолданылуға тиіс (А.12 суреті).

6.2.16 1.12 және 1.13 таңбасын аталған қозғалыс бағытының өтетін бөлігінің барлық ені бойынша бірден салу керек сияқты, әрбір қозғалыс жолағында жеке салуға да жол беріледі (А.5, А.12 суреттері).

1.12 және 1.13 таңбасын, мүмкіндігінше, қиып өтетін бөлікке таман қозғалыс жолағының осыне тік бұрышпен салу керек (1.12 таңбасын – оның алдынан немесе жерүсті жаяу жүргіншілер жолының алдынан 1 м кем етпей).

6.2.17 1.14 таңбасы жаяу жүргіншілерді өтетін бөлікпен қиыстыру үшін бөлінген жерлерді белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

Таңбаланатын жаяу жүргіншілер өтуінің ені сағатына әрбір 500 жаяу жүргіншінің жаяу жүру қарқындылығы 1 минут есептеліп, ескеріліп белгіленеді, бірақ 2,5 м кем емес.

1.14.1 және 1.14.2 таңбасы реттелмейтін жаяу жүргіншілер өтулерінде қолданылуға тиіс. 6 м кем жаяу жүргіншілер өтулерінің ені кезінде 1.14.1 (А.5, А.17 суреттері) таңбасын, ал 6 м және одан артық ені кезінде - 1.14.2 (А.5 суреті) таңбасын қолдану керек. 1.14.1 және 1.14.2 таңбасының сызықтары өтетін бөліктің осыне параллель салынуға тиіс.

1.14.3 таңбасы қозғалыс бағдаршаммен реттелетін жерлердегі жаяу жүргіншілер өтулерінде қолданылуға тиіс (А.6 суреті).

6.2.18 1.15 таңбасы өтетін бөліктің велосипед жолымен қиылысуын белгілеу үшін қолданылуға тиіс (А.12 суреті).

1.15 таңбасын жасайтын тікбұрыштардың екі қатарының арасындағы арақашықтық велосипед жолының еніне тең болуға тиіс.

6.2.19 1.16.1-1.16.3 таңбасы бағыттауыш аралықтарды белгілеу үшін қолданылуға тиіс, мұндайда 1.16.1 таңбасын қарама-қарсы бағыттағы көлік ағындарын бөлетін, 1.16.2 таңбасын – бір бағыттағы көлік ағындарын бөлетін жерлерде (А.13 суреті) және 1.16.3 таңбасын – көлік құралдары ағынының қосылатын жерінде қолдану керек (А.12 суреті). Ауданы үлкен болатын аралықшаларда 1.16.1-1.16.3 таңбасын А.9 суретіне сәйкес орындауға жол беріледі.

6.2.20 1.17 таңбасы тоқтайтын алаңдардың қамтамасыз етілген негізгі өтетін бөліктерін қоспағанда, маршруттық көлік құралдарының тоқтатын орныдары мен жеңіл таксилердің тұрақтарын белгілеу үшін қолданылуға тиіс. 1.17 таңбасының ұзындығы тоқтайтын немесе тұратын көлік құралдарының бір мезгілдегі саны ескеріліп анықталуға тиіс, бірақ троллейбустар, автобустар аялдамалары 30 м үшін және такси тұрақтары үшін 20 м кем емес (А. 16 суреті).

6.2.21 1.18 таңбасы жолақтар бойынша қиылыста рұқсат етілетін қозғалыс бағытын көрсету үшін қолданылуға тиіс (А.6, А.12, А.13, А.15

суреттері). Мұндайда олардың арасындағы арақашықтық 20 м бастап 30 м дейін болатын екі (үш) немесе одан артық меңзер тізбектеп салынуға тиіс. Қиылысуға жақын меңзердің табаны қозғалыстың жолай бағыттарының ағынын бөлетін 1.1 таңбасының басталу деңгейінде болуға тиіс.

Тұйыққа тірелу кескінделген таңба жақын өтетін бөлікке бұрылуға тыйым салынатын кезде гүлзар не кең бөлу жолағымен бөлінген өтетін бөліктермен жолдың қиылысулары алдында салынуға тиіс. Егер гүлзар немесе бөлу жолағының ені осы тармақта берілетін шарттарға сәйкес тұйыққа тірелуді кескіндемей меңзерлер салуға мүмкіндік беретін болса, осы таңбаны салмайды.

6.2.22 1.19 таңбасы аталған бағыттағы қозғалыс жолақтарының саны азаятын жерлерде немесе шектелген көріну кезінде қарама-қарсы бағыттағы көлік ағындарын бөлетін 1.1 немесе 1.11 таңбасының алдынан 1.6 таңбасымен үйлестіріліп салынуға тиіс (6.2.3 және 6.2.13 тармақтары, А.3, А.4, А.7, А.8, А.12 суреттері). Мұндайда араларының арақашықтығы 15, 30, 45 м және .. (30, 60, 90 м және . .) екі (үш) немесе одан артық меңзерлер тізбектеліп салынуға тиіс.

6.2.23 1.20 таңбасы 1.13 таңбасына жақындағанды белгілеу үшін қолданылуға тиіс және әрбір қозғалыс жолағына салынады.

1.20 таңба және 1.13 таңбасының үшбұрышты табаны арасындағы арақашықтық 2 бастап 10 м дейін (10 бастап 25 м дейін, А.12 суретін қараңыз) құрауға тиіс.

6.2.24 1.21 таңбасы егер 2.5 «Тоқтаусыз қозғалуға тыйым салынған» белгісі орнатылса, 1.12 таңбасымен үйлестіріліп қолданылуға тиіс және әрбір қозғалыс жолағында салынады.

1.21 және 1.12 таңбасының арасындағы арақашықтық 2 м бастап 10 м (10 м бастап 25 м дейін, А.5 суретін қараңыз) дейін құрауға тиіс.

6.2.25 1.22 таңбасы жол санаты тең немесе барынша жоғары басқа жолмен қиылысатын кездегі не маршрут басқа жолмен қиылысу орнында өзінің бағытын өзгертетін кездегі жағдайда жол немесе маршруттың нөмірлерін белгілеу үшін 1.18 таңбасымен үйлестіріліп қолданылуға тиіс.

1.22 таңбасы қиылыстар және олардан кейінгі тиісті маршрут бағыты бойынша қозғалыстың әрбір жолағының ортасынан салынуға тиіс.

«Е» әрпі салынған таңба белгіленген тәртіппен халықаралық қозғалыс үшін тағайындалған жолдарда қолданылуға тиіс.

1.22 таңбасы 1.18 таңбасынан 1,0 м арақашықтықта салынуға тиіс (А.13 суреті).

6.2.26 1.23 таңбасы 5.9 белгісімен белгіленген және маршруттық көлік құралдарының қозғалысы үшін ғана тағайындалған жолақтарға салынуға тиіс (А.15 суреті).

1.23 таңбасын маршруттық көлік құралдарының тоқтау пункттеріндегі тежеу жолақтарына салуға жол беріледі (А.16 суреті).

1.23 таңбасы онда қозғалатын көлік құралдарының жағына табанмен қозғалыс жолағының ені бойынша салынуға тиіс. Жолақтың басында өтетін бөліктердің қиылысу шекарасынан 10 м арақашықтықта бірінші таңбаны, 20 м кейін екіншісін салады.

1.23 таңбасын қиылыстан 50 м алыс орналасқан маршруттық көлік құралдарының тоқтайтын пунктiнен кейiн қайталау керек.

Ұзындығы 200 м артық асуларда 1.23 белгiсiн 200 м сайын қайталау керек. Нақты жағдайларға байланысты аталған арақашықтық өзгеруi мүмкiн.

6.2.27 1.24.1, 1.24.2 таңбасы жол белгiлерi жеткiлiксiз көрiнетiн кезде салынады. Жол таңбасын салу орны ескерту және тыйым салу белгiлерiн орнату бойынша талаптарға сәйкес болуға тиiс (А.17 суретi).

1.24.1, 1.24.2 таңбасын қажет болған кезде белгiленетiн учаскенiң барлық бойынша қайталауға жол берiледi.

Жүргiзушiнiң орнынан көлденең таңбаның шынайы кескiнiн алу үшiн сызықтық өлшемдер көлiк құралының қозғалу жылдамдығына байланысты кескiндеу перспективалары ескерiлiп түзетiлуге тиiс.

6.2.28 1.24.3 таңбасы мүгедектерге арналған көлiк құралдарын қою үшiн бөлiнетiн алаңның ортасына салынады. Мүгедек үшiн тағайындалған бiр машина орнының енi мүгедектер арбасын еркiн орналастыру үшiн жеткiлiктi болуға тиiс, бiрақ 3 м кем емес (А.11 суретi).

6.2.29 1.25 таңбасы жасанды адыр-бұдырдың барлық бетiне салынады. Жасанды адыр-бұдырды орнатар алдында жылдамдықты шектеу шегi орнатылуға тиiс жасында адыр-бұдыр алаңына 1.16.1 және 3.24 белгiлерi орнатылуға тиiс (А.17 суретi).

6.2.30 Жалпы қолданыстағы жолдарда 1.1, 1.3-1.7, 1.9-1.11, 1.17 таңбалары сызықтарының енi, сондай-ақ 1.16.1-1.16.3 таңбаларының шекаралық сызықтары (10-15) болуға тиiс.

6.3 Тiк таңба

6.3.1 Тiк таңбаға көпiрлер, өтпешолдар тiреулерiнiң элементтерiне, туннель порталдарының шеткi беттерiне, жақтауларға, қоршауларға, жиектастар мен басқа да жол имарттарына және жолды жабдықтау элементтерiне олардың жол қозғалысына қатысушыларға көрiнуiн жақсарту мақсатында салынатын сызықтар мен белгiлеулер кiредi.

6.3.2 2.1.1-2.1.3 таңбасы жол бойы шегiнде орналасқан немесе тротуар немесе бөлу жолағы болғанда, сондай-ақ осы элементтер қозғалатын көлiк құралдары үшiн қауiп тудыратын басқа жағдайларда өтетiн бөлiктiң шетiнен 1,0 м кем арақашықтықта болатын жол имараттарының тiк элементтерiн белгiлеу үшiн қолданылуға тиiс (А.18, А.20, А.21 суреттерi).

Тiк беттiң үлкен енi кезiнде енi 0,5 м өтетiн бөлiкке жақын шетiне ғана, ал үлкен биiктiк кезiнде - 2,0 м биiктiкке таңбалауға жол берiледi (А.21 суретi).

6.3.3 2.2 таңбасы одан және жол қаптамасына дейін 5,0 м кем арақашықтық кезінде туннельдердің, көпірлер мен өтпезолдардың аралық құрылымының төменгі шетін белгілеу үшін қолданылуға тиіс. Таңбаны қозғалыс жол имаратының жағына іске асырылатын әрбір жолақтың ортасынан салады (А.18-А.20 суреттері).

2.2 таңбасын имарат жағына қозғалыс іске асырылатын өтетін бөліктің барлық ені бойынша аралық құрылымдарға салуға жол беріледі.

6.3.4 Егер 2.1 немесе 2.2 таңбасын жол имараттарының бетіне тікелей салу мүмкін болмаса, ол осы имараттарға бекітілетін немесе олардың алдында тікелей орнатылатын қалқандарда орындалуға тиіс.

6.3.5 2.3 таңбасы олар бөлу жолақтарында немесе қауіпсіздік аралықшаларында орналасатын кездегі жағдайларда дөңгелек тапал тіреуіштерді белгілеу үшін қолданылуға тиіс (А.22 суреті).

Жасанды жарығы болмайтын жол учаскелеріндегі 2.1-2.3 таңбаларының ақ жолақтарын жарық қайтарғыш материалдардан орындауға жол беріледі.

6.3.6 2.4 таңбасы жол төсемі шегінде орналасқан бағыттағыш бағандар, тапал бағандар, қоршау тіреулері, жол белгілерінің тіреулерін және т.с.с. белгілеу үшін қолданылуға тиіс (А.22 суреті).

2.4 таңбасының қара жолағының төменгі шеті өтетін бөлік жаққа қаратылуға тиіс.

6.3.7 2.5 таңбасы тіке жол учаскелерінде, сондай-ақ тік жарларда, радиусы 50 м кем жоспардағы қисықтарда, әртүрлі деңгейлердегі айырықтардағы қоршаулардың барлығының ұзындығында орнатылатын жол қоршауларының (10 м кем болмайтын ұзындықта) басындағы қаптал беттерді белгілеу үшін қолданылуға тиіс (А.22 суреті).

6.3.8 2.6 таңбасы 6.3.7 (А.22 суреті) тармақтарында белгіленгендерден басқа, барлық жағдайларда жол қоршауларының бүйір беттерін белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

2.4-2.6 таңбасымен белгіленген қоршайтын және бағыттайтын құрылғылардың жарық қайтарғыш элементтері болуға тиіс. Бұл элементтер оңынан қызыл түсті қозғалыс бағыты бойынша, солынан – ақ немесе өте дұрысы, сары түсті болуға тиіс. Жарық қайтарғыш элементтің жазықтығы көлік құралдары қозғалысының бағытына, мүмкіндігінше, перпендикуляр болуға тиіс.

6.3.9 2.7 таңбасы жолдың тарылатын жерлерінде жіне басқа қауіпті учаскелерде радиусы 50 м кем жоспардағы қисықтардағы қауіпсіздік аралықшаларынан, жиектастардан көтеріңкі жет беттерін белгілеу үшін қолданылуға тиіс (А.21, А.22 суреттері).

Қара және ақ түсті 2.7 таңбасы элементтерінің өлшемдерін, тиісінше, былай қабылдау керек: қауіпсіздік аралықшалары үшін - 0,2 және 0,4 м, ал жиектастар үшін - 0,5 және 1,0 (1,0 және 2,0) .

7 Жол бағдаршамдарын қолдану ережесі

7.1 Жол бағдаршамдарының топтары, типтері, атқарулары, олардың сигналдарының түрлері және орналасуы ГОСТ 25695 талаптарына сәйкес болуға тиіс (осы стандарттың Д қосымшасын қараңыз).

7.1.1 Стандарт тағайындалымы бойынша бағдаршамдардың екі тобын белгілейді:

- Т — көліктік;
- П — жаяу жүргінші.

Бағдаршамдар әр топта Д қосымшасына сәйкес типтер мен атқаруларға бөлінеді.

7.1.2 Бағдаршамдарға бірінші әрпі бағдаршамның тобына, цифра типіне, келесі әріптері оның атқаруына сәйкес келетін индекстер берілген (болған кезде). Келесі әріптердің мынадай мәндері болады:

- қ – қосымша оң бөлігі болатын атқару;
- с - қосымша сол бөлігі болатын атқару;
- ос - қосымша оң және сол бөлігі болатын атқару
- к – сигналдарды көлденең орналастырып атқару;
- с – сары түсті қосымша сигналмен атқару;
- қ – қос сигналмен атқару.

Бағдаршам сигналдарының кескіндері және орналасуы, сондай-ақ олардың индекстері Д қосымшасында берілген (қосымшада бағдаршамдардың құрастырылымдық ерекшеліктері анықталмаған).

7.1.3 Бағдаршам сигналдары жарық сүзгілерінің түстері және олардың бағдаршам құрастырылымының нұсқалары бойынша жұмыстық беттерінің өлшемдері 8-кестеде берілгендерге сәйкес болуға тиіс.

8-кесте – Бағдаршамның құрастырылым нұсқалары

Бағдаршам индекстері	Бағдаршамның құрастырылым нұсқасы	Бағдаршам сигналы				
		Қызыл	Сары	Жасыл	Қосымша жасыл	Ай тәрізді аппақ
		Жұмыстық беттің диаметрі (габаритті өлшемдері)				
Т.1, Т.2	I	200	200	200	—	—
	II	300	300	300	—	—
	III	300	200	200	—	—
Т.1.п, Т.1.л, Т.1.пл	I	200	200	200	200	—
	II	300	300	300	300	—
	III	300	200	200	200	—
Т.1.г	I	200	200	200	—	—
	II	300	300	300	—	—
Т.3	I	100	100	100	—	—

Т.3.п, Т.3.л	I	100	100	100	100	—
Т.4	I	600×550	—	600×550	—	—
Т.4.ж	I	600×550	600×550	600×550	—	—
Т.5	I	—	—	—	—	100
Т.6, Т.6.д	I	200	—	—	---	---
	II	300	—	—	—	—
Т.7	I	—	200	—	---	---
	II	—	300	—	---	---
Т.8, П.1	I	200	—	200	—	—
	II	300	—	300	—	—
Т.9	I	200	200	200	—	—
Т.10	I	—	—	—	—	200
П.2	I	200×200	—	200×200	—	—
	II	300×300	—	300×300	—	—

7.1.4 Т.1.1.п, Т. 1.1.л, Т.1.1.пл, Т.1.2.п, Т.1.2.л, Т.1.2.пл, Т.1.3.п, Т.1.3.л, Т.1.3.пл, Т.2.1, Т.2.2, Т.2.3, Т.3.п, Т.3.л бағдаршамдары сигналдарының жарық сүзгі сигналдарындағы меңзерлердің пішін үйлесімі мен бағдары көлік құралдары қозғалысының реттелетін бағытына (бағыттарына) сәйкес болуға тиіс. Бір жарық сүзгіде көрсетілетін бағыттар саны екеуден аспауға тиіс.

7.2 Жол бағдаршамдары көлік құралдары және жаяу жүргіншілердің өту кезектілігін реттеу үшін, сондай-ақ қауіпті жол учаскелерін белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

7.3 1-типті көлік бағдаршамдары [4] сәйкес басымдылық талаптары сақталып, жол белгілерімен және (немесе) жол таңбасымен орнатылған барлық бағыттардағы қиылыстардағы көлік құралдарының қозғалысын реттеу үшін қолданылуға тиіс.

7.3.1 Т.1.1, Т.1.1.г, Т.1.2, Т.1.2.г, Т.1.3, Т.1.3.г атқару бағдаршамдары қиылысқа аталған келулердегі барлық рұқсат етілген бағыттарда көлік құралдарын бір мезгілде өткізу жағдайында қолданылуға тиіс.

Ерекше жағдайларда да бағдаршамдардың аталған атқаруларын темір жол өтулерінде (оларды ұстайтын ұйымдардың келісімі бойынша), трамвай желілерімен, өтетін бөліктердің тарылуларында да және т.с.с. қолдануға жол беріледі.

7.3.2 Т.1.1.п, Т.1.1.л, Т.1.1.пл, Т.1.2.п, Т.1.2.л, Т.1.2.пл, Т.1.3.п, Т.1.3.л, Т.1.3.пл атқару бағдаршамдары, егер нақты жағдайларда техникалық немесе экономикалық пайымдауларға байланысты 2-типті бағдаршамдарды пайдалану мүмкін болмаса, ерекше жағдайларда қиылысқа бір өтетін жерден белгілі бір бағыттарда көлік ағындарын бөлек өткізу үшін қолданылуға тиіс.

ҚР СТ 1412-2010

Т.1.1.пл, Т.1.2.ПЛ, Т.1.3.пл атқару бағдаршамдарының орнына тиісті Т.1.1.п, Т. 1.1.л, Т.1.2.п, Т.1.2.Л, Т.1.3.п, Т.1.3.пл атқару бағдаршамдарын пайдалануға жол беріледі.

Т.1.п, Т.1.л, Т.1.пл, Т.1.2.П, Т.1.2.Л, Т.1.2.пл, Т.1.3.п, Т.1.3.л, Т. 1.3.пл атқару бағдаршамдарының қосымша бөліктерінің көрінуін жақсарту үшін, бұрыштары дөңгеленген тік бұрыш пішінді ақ түсті экрандармен жабдықталуға және бағдаршам габариттерінен 120 мм шығып тұруға тиіс. Бағдаршам контурын қайталайтын экран пішіміне рұқсат етіледі.

7.4 2-типті көлік бағдаршамдары олардың рұқсат ететін сигналы бойынша қозғалатын көлік ағынының басқа бағыттағы (қақтығыссыз реттеу) көлік құралдарымен қиылыс шегінде қиылысулары (қосылулары), сондай-ақ жаяу жүргіншілермен қиылысулары жағдайларында белгілі бір бағыттағы қозғалысты реттеу үшін қолданылуға тиіс. Мұндай жағдайда көлік құралдары қозғалысының әрбір бағытына өз бағдаршасы сәйкес келуге тиіс.

1-типті бағдаршамдарға қарағанда, 2-типті бағдаршамдарды пайдаланған дұрысырақ.

Егер бағдаршам объектілерінің жұмыс режимі осы жолақтарға арналған сигналдардың әртүрлі ұзақтығын және (немесе) кезектілігін қарастыратын болса, әрбір тиісті қозғалыс жолағының үстінен 2-типті көлік бағдаршамдарын орнатуға жол беріледі.

Өтетін бөліктің үстінде орналасқан 2-типті көлік бағдаршамдарын қайталамайды.

7.5 Диаметрі 300мм (II құрастырылым нұсқасы) сигналдары болатын 1 және 2 типті көлік бағдаршамдары қолданылуы мүмкін:

- магистральдық жолдар мен алаңдарда;
- максималды рұқсат етілетін қозғалыс жылдамдығы 60 тәул/авт артық жолдарда;
- қолайсыз көріну жағдайларында;
- аркалар мен аспаларда орнатқан кезде (А.24 суреті).

III құрастырылымдағы сигналдарының диаметрі 300 мм және 200 мм 1 және 2 типті бағдаршамдар жоғарыда жазылған жағдайларда қиылысулар алдынан қосалқы жолдар жағынан орнатылуы мүмкін.

Сигналдарының диаметрі 200 мм (I құрастырылым нұсқасы) 1 және 2 типті бағдаршамдар жол қозғаласына барлық қатысушыларына бағдаршам сигналдарының барлық қалған жағдайларда көрінуін қамтамасыз ету үшін қолданылуы мүмкін.

Қиылысқа келетін бір жерде 1 және 2 типті бағдаршамдарды бірге қолдануға тиісті бағдаршамдармен реттелетін көлік ағындары бір-бірінен шамалы көтерілген аралықшалар немесе бөлу жолақтарымен қашықтатылған кезде жол беріледі.

7.6 3-типті көлік бағдаршамдары аталған бағыттағы өтетін бөліктің шеткі жолағындағы тоқтату сызығында тоқтайтын бірінші көлік құралы

жүргізушісінің оларды көруі қиындаған кезде 1-типті бағдаршамдар сигналдарын қайталағыштар ретінде қолданылуға тиіс.

Осы бағдаршамдарды жолдың велосипед жолдарымен қиылысатын жеріндегі орындарында велосипедшілердің қозғалысын реттеу үшін қолдануға жол беріледі.

3-типті көлік бағдаршамдары тиісті Т.1.1, Т.1.1.п, Т.1.1л, Т.1.2, Т.1.2.П, Т.1.2.Л, Т.1.3, Т.1.3.п, Т.1.3.пл атқару бағдаршамдарының астынан орналастырылуға тиіс.

3-типті көлік бағдаршамдарын орналастыру 5.33 «Тоқтату сызығы» жол белгісінің немесе осы бағдаршамға жақын шеткі жолақтағы 1.12 «Тоқтату сызығы» жол таңбасының алдында тоқтайтын бірінші көлік құралының жүргізушісі олардың сигналын кіретіндей етіп қамтамасыз етілуге тиіс.

7.7 4-типті көлік бағдаршамдары өтетін бөліктің жеке жолақтарына кірулерді реттеу үшін қолданылуға тиіс (кері қозғалыс).

4-типті көлік бағдарламалары пайдаланылатын кері реттеуді енгізудің мақсатқа сәйкестілігі мынадай шарттар бір мезгілде болған кезде қарастырылуға тиіс:

- қауырт шақта көлік құралдарының қозғалу қарқындылығы барынша жүктелетін бағытта қозғалыс жолағына 500 сағ/бірл. артық құраса;

- барынша жүктелетін бағытта қауырт шақта көлік құралдарының қосынды қозғалу қарқындылығы қарсы қозғалыс қарқындылығынан 500 сағ/бірл. артық асатын болса;

- қозғалыстың аталған біркеліксіздігі апта күндері бойынша немесе тәулік ішінде бағыттар бойынша жүйелі өзгертін болса;

- жолдың өтетін бөлігінде екі бағытта да үш немесе одан артық жолағы болса.

4-типті көлік бағдаршамдары оның үстінен реттелетін жолақтың басында орнатылуға және осылайша осы бағдаршамдар арасындағы арақашықтық көлік құралдарының жүргізушілеріне көруден кем болмай орнатылған бағдаршамдардың көрінуін қамтамасыз ететіндей болып қайталануға тиіс.

7.8 5-типті көлік бағдаршамдары трамвайлардың, сондай-ақ арнайы бөлінген жолақта қозғалатын маршруттық автобустар мен троллейбустардың қозғалысын қақтығыссыз реттеу үшін ғана қолданылуға тиіс. Басқа жағдайларда көлік құралдарының осы түрлерінің қозғалысын реттеу үшін 1 және 2 типті көлік бағдаршамдары пайдаланылуға тиіс.

7.9 6-типті көлік бағдаршамдары темір жол өтулері, ажырамалы көпірлер, аспалы сал өткелдерінің айлақтары арқылы, арнайы көлік құралдарының жолға шығатын жерлерінде жол қозғалысын реттеу үшін қолданылуға тиіс.

Теміржол өтулерінде 6-типті көлік бағдаршамдарын орнату қажеттігі уәкілетті орган бекітетін тиісті нормативтік құжаттамада анықталады.

ҚР СТ 1412-2010

7.10 7-типті көлік бағдаршамдары реттелмейтін қиылыстар немесе жаяу жүргіншілер жолдарын белгілеу үшін қолданылуға тиіс.

7-типті көлік бағдаршамдары мынадай жағдайларда қолданылуға тиіс:

- алдыңғы жол учаскесінде рұқсат етілетін жылдамдықпен қозғалған кезде көлік құралын тоқтау үшін жеткілікті арақашықтықта қауіпті учаскенің көрінуін қамтамасыз етілмесе және

- белгіленетін учаскедегі көлік құралдары мен жаяу жүргіншілердің қозғалу қарқындылығы 7.15 тармағының 1 және 2 шарттарына арналған нормалардың 50%-ынан артық құралса.

7.11 8-типті көлік бағдаршамдары бір жолақта ауыспалы қозғалыс ұйымдастырылатын кезде өтетін бөлік тарылатын кезде кәсіпорын мен ұйымдардың және т.с.с. ішкі аумақтарындағы қозғалысты реттеу үшін қолданылуға тиіс.

Мұндай жағдайларда 7 және 2 типті көлік бағдаршамдарын пайдалануға жол беріледі.

7.12 9-типті көлік бағдаршамдары олардың жолмен қиылысатын жерлерінде 4.5 белгісімен белгіленетін велосипед жолдарындағы қозғалысты реттеу үшін қолданылуға тиіс.

9-типті көлік бағдаршамдарын орналастыру олардың сигналдарының велосипедшілерге 50 м кем болмайтын арақашықтықта көрінуін қамтамасыз етуге тиіс.

7.13 10-типті көлік бағдаршамдары темір жол өтулері арқылы болатын жол қозғалысын реттеу үшін қолданылуға тиіс.

7.14 1 және 2 типті жаяу жүргіншілер бағдаршамдары жолдардың өтетін бөліктері арқылы қозғалысты реттеу үшін қолданылуға тиіс.

Зағип жандар жүйелі пайдаланатын жаяу жүргіншілер жолдарында бағдаршам сигнализациясына қосымша жаяу жүргіншілер бағдаршамдарымен келісілген режимде жұмыс істейтін дыбыстық сигнализацияны қолдануға жол беріледі.

Қиылыстардан тыс жаяу жүргіншілер өтулерінде бағдаршам объектісін жаяу жүргіншілердің шақыру құрылғыларымен қайта жабдықтауға жол беріледі.

1 және 2 типті жаяу жүргіншілер бағдаршамдарын орналастыру олардың сигналдарының жолдың өтетін бөлігімен қиылысатын қарама-қарсы жағынан жаяу жүргіншілерге көрінуін қамтамасыз етуге тиіс.

1 және 2 типті жаяу жүргіншілер бағдаршамдары өтетін бөліктің екі жағынан тротуарларда, ал қауіпсіздік аралықшасы немесе бөлу жолағы болатын кезде, егер бір бағыттағы қозғалыс жолақтарының саны төртеуден артық болса, оларда да орналастырылуға тиіс.

1 және 2 типті жаяу жүргіншілер бағдаршамдарымен реттелетін қиылыста орналасқан барлық жаяу жүргіншілер жолдары жабдыкталуға тиіс.

7.15 1, 2 типті көлік бағдаршамдары және жаяу жүргіншілер бағдаршамдары, кем дегенде, мынадай төрт жағдайдың бірінде орнатылуға тиіс.

1-жағдай. Апталық жұмыс күнінің 8 сағ. (қосынды) ішінде көлік құралдарының қозғалу қарқыны 9-кестеде көрсетілгеннен кем емес.

2-жағдай. Жұмыс күнінің 8 сағ. (қосынды) ішінде қозғалыс қарқыны кем емес:

- екі бағыттағы негізгі жол бойынша 600 сағ/бірл. (1000 сағ/бірл. бөлу жолағы болатын жолдар үшін);

- 150 жаяу жүргінші әрқайсысы осындай 8 сағатта барынша жүктелетін бір бағытта өтетін бөлікте қиылысады.

Тұрғындарының саны 10 мың адамнан аз елді мекендер үшін 1 және 2 жағдайлар бойынша нормативтер аталғандардың 70%-ын құрайды.

3-жағдай. 1 және 2 жағдайлары әрбір жеке норматив бойынша 80% және одан артық бір мезгілде орындалады.

4-жағдай. Соңғы 12 айда қиылыста бағдаршам сигнализациясы болатын кезде алдын алуға болатын үшеуден кем емес жол-көлік оқиғасы жасалды (мысалы, көлік құралдарының қозғалып келе жатқан көлденең бағыттармен соқтығысулары, көлік құралдарының жолдан өтіп бара жатқан жаяу жүргіншілерді басып кетулері, тура бағытта келе жатқан және қарсы бағыттан солға бұрылатын көлік құралдары арасындағы соқтығысулар). Мұндайда 1 немесе 2 жағдайлар 80% немесе одан артық орныдалуға тиіс. Көлік құралдарының бір бағыттағы қозғалыс жолақтарына байланысты қозғалу қарқындылығы 9-кестеде берілген.

9-кесте - Көлік құралдары қозғалысының қарқыны

Бір бағыттағы қозғалыс жолақтарының саны		Көлік құралдары қозғалысының қарқыны, сағ/бірл.	
негізгі (барынша жүктелетін) жол	қосалқы (кем жүктелетін) жол	екі бағытта негізгі жолда	барынша көп жүктелген бір бағыттағы қосалы жол бойынша
1	1	750	75
		670	100
		580	125
		500	150
		410	175
		380	190
2 және артық	1	900	75
		800	100
		700	125
		600	150

		500	175
		400	200
2 немесе артық	2 немесе артық	900	100
		825	125
		750	150
		675	175
		600	200
		525	225
		480	240

1, 2 және 8 типті көлік бағдаршамдарын, егер осы бағдаршамдармен реттелетін қозғалыс екі немесе одан артық жолақтар бойынша іске асырылатын және 7.11 сәйкес нақты жағдайларда сигналдарды тану талаптарының орындалуын қамтамасыз ету мүмкін болмаса, қайталау керек.

7.16 Жол және велосипед жолының қиылысатын жерінде 1 және 9 (немесе 3) типті бағдаршамдармен іске асырылатын бағдаршаммен реттеуді енгізу қажеттігі, егер велосипед қозғалысының тұрақты сипаты болса, ал оның қарқындылығы 50 сағ/шамадан асатын жағдайда қарастырылуға тиіс.

7.17 Жолда бір бағыттағы қозғалыс үшін тағайындалған және бір-бірінен бөлу жолақтарымен қашықтатылған бірнеше өтетін бөліктер болған кезде, олардың әрқайсысындағы қозғалысты реттеу үшін өзіндік бағдаршам қолданылуға тиіс (А.23 суреті).

7.18 Жол бағдаршамдарын орналастыру (3,9 типті көліктік және жаяу жүргіншілердікінен басқа) олардың қолданысы таралатын кез келген қозғалыс жолағынан олардың сигналдарының 100 м кем болмайтын арақашықтықтан көрінуін қамтамасыз етуге тиіс. Басқаша жағдайда 1.8 «Бағдаршаммен реттеу» жол белгілері алдын ала орнатылуға тиіс.

1 және 2 типті бағдаршамдарды бұрыштары дөңгеленген тікбұрыш формасындағы экрандармен тағы жабдықтауға жол беріледі. Экрандар бағдаршам габариттерінен 120 мм шығып тұруға тиіс, экранның алдыңғы бетінің түсі экранның сыртқы периметрі бойынша орналасқан ені (40-80) мм ақ түсті қарама-қарсы сызық болатын қара. Қарама-қарсы сызық 1125 бойынша 1-типті жарық қайтарғыш үлдірден орындалуға тиіс.

7.19 Бағдаршамдар орнатылған тіреулер немесе ғимарат қабырғаларына, аспалы немесе жақтаулы тіреулерге бекітілген арнайы бағандарға, кронштейндерге орнатылуға, сондай-ақ арқан-кормелерде ілінуге тиіс.

Аспалы немесе жақтаулы тіреулердің арнайы бағандары мен тіреуіш элементтері жолдың өтетін бөлігінен тыс орналастырылуға немесе оларды көлік құралдарының ықтимал басып кетуінен қоршалуға тиіс.

Әрбір бағдаршамды орнату тәсілі мынадай талаптарға байланысты бағдаршамдық сигнализацияны жобалаған кезде анықталады: бағдаршамдар сигналдарының көрінуін қамтамасыз ету қажеттігі, жасыл көшеттерді сақтау,

механикалық бүлінулерден, бағдаршам объектісінің дизайнын қорғау қажеттігі.

7.20 Тұрқының төменгі нүктесінен бастап өтетін бөліктің бетіне дейінгі бағдаршамдарды орнату биіктігі (А.23, А.24 суреттерін қараңыз) құрауға тиіс:

Көлік бағдаршамдары үшін (3 және 9 типтіден басқа):

- өтетін бөліктің үстінен орналасқан кезде - 5 м кем емес;
- өтетін бөліктің қапталынан орналасқан кезде - 2 м кем емес;
- 3 және 9 типті көлік бағдаршамдары үшін - 1,5 бастап 2,0 м дейін;
- жаяу жүргіншілер бағдаршамдары үшін - 2 м кем емес.

Бір тіреуде 1, 2 типті көлік бағдаршамдарын және жаяу жүргіншілер бағдаршамдарын орнатқан кезде олардан жоғары орналаспауға тиіс.

Бір жолдың бойында бағдаршамдарды орнату биіктігі және оларды өтетін бөліктен алып тастау, мүмкіндігінше, бірдей болуға тиіс.

7.21 Өтетін бөліктің шетінен бастап өтетін бөліктің қапталынан орнатылған бағдаршамға дейінгі арақашықтық 0,5 бастап 2,0 м дейін құрауға тиіс (А.23 суреті).

Жаяу жүргіншілер бағдаршамдарының сигналдарының көрінуін қамтамасыз еткен кезде оны өтетін бөліктің шетінен бастап 5,0 м дейін алып тастауға жол беріледі.

7.22 Бағдаршамдарды тоқтату сызығына қатысты орналастыру олардың сигналдарын оларда тұратын көлік құралдары жүргізушілерінің тануын қамтамасыз етуге тиіс (А.25 суреті).

Реттелетін учаскеге келетін жерде көлік бағдаршамдарынан бастап тоқтату сызығына дейінгі көлденең жазықтықтағы арақашықтық оларды өтетін бөліктің үстінен орнатқан кезде 10,0 м кем және өтетін бөліктің қапталынан орнататын кезде 3,0 м кем болмауға тиіс. Жаяу жүргіншілер бағдаршамдарынан бастап жаяу жүргіншілер өтетін жердің жақын шекарасына дейінгі көлденең жазықтықтағы арақашықтық 1,0 м артық болмауға тиіс (А.25 суреті).

1.23 Бағдаршамдар трамвай немесе троллейбустың түйісу сымдарынан бастап бағдаршам тұрқының кез келген нүктесіне дейін 1,0 м кем арақашықтықта орнатылуға тиіс.

7.24 Көлік бағдаршамдары пайдалану артықшылығы бағдаршамдардың әртүрлі типтері мен атқарулары үшін 10-кестеде көрсетілген мынадай нұсқаларға сәйкес орналастырылуға тиіс.

7.25 Бір бағдаршам объектісінде орнатылған бағдаршамдар (4-типті бағдаршамдардан басқа) өзара тәуелді режимдерде жұмыс істеуге тиіс

Қозғалысты үйлестіріп реттеу жүйесіне кіретін кез келген бағдаршам объектісінің басқа бағдаршам объектілерінің жұмысына тәуелсіз жеке автоматты режимде жұмыс істеу мүмкіндігі болуға тиіс.

10-кесте – Бағдаршамдарды нұсқалары бойынша орналастыру артықшылығы

Бағдаршам индекстері	Бағдаршамның тағайындалуы	Бағдаршамдарды нұсқалары бойынша орналастыру артықшылығы								
		а	б	в	г	д	е	ж	з	и
Т.1, Т.8	Негізгі	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	Қайталайтын	—	6	1	2	3	—	4	5	—
Т.1.п, «оңға» сигналымен	Негізгі	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	Қайталайтын	—	—	—	—	—	1	—	—	2
Т.1.л	Негізгі	—	—	1	2	3	—	4	5	—
	Қайталайтын	—	—	—	—	1	—	2	3	—
Т.1.п «тура» сигналымен	Негізгі	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	Қайталайтын	—	—	—	—	—	—	1	2	—
Т.1.пл	Негізгі	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	Қайталайтын	—	—	1	2	3	—	4	5	—
Т.1.г	Негізгі	—	1	—	—	—	—	—	—	—
	Қайталайтын	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Т.2 «тура» сигналдарымен	Негізгі	1 ¹⁾	2	---	—	—	—	—	—	—
	Қайталайтын	—	1 ¹⁾	—	—	—	—	—	—	—
Т.2 «оңға» немесе «тура және оңға» сигналдарымен	Негізгі	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	Қайталайтын	---	1	---	---	---	---	---	---	---
Т.2 «солға» немесе «тура немесе солға» сигналдарымен	Негізгі	---	3	1	2	—	—	—	—	—
	Қайталайтын	—	1 ²⁾	—	—	—	—	—	—	—
Т.2 «оңға және «солға» сигналдарымен	Негізгі	1	—	1	—	—	—	—	—	—
	Қайталайтын	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Т.3, Т.3.п «оңға» немесе «тура» сигналымен	Негізгі	1								
Т.3.л	Негізгі	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Т.4, Т.4.Ж	7.7 тармағын қараңыз									
Т.5	Негізгі	1 ³⁾	2	—	—	—	—	—	—	—
Т.6, Т.6.д, Т.7, Т.10	Негізгі	1 ⁴⁾	—	—	—	—	—	—	—	—
Т.9	Негізгі	1	—	—	—			—	—	—

Мұндағы а - өтетін бөліктің оң жағындағы қиылыстың алдынан;
 б - өтетін бөліктің үстіндегі қиылыстың алдынан;
 в – бөлу жолағындағы, бағыттауыш аралықшадағы немесе қауіпсіздік аралықшасындағы өтетін бөліктің сол жағындағы қиылыстың алдынан;
 г – жолдың сол жағындағы қиылыстың алдынан. Нұсқа көлік құралдарының бір жақты қозғалысы болатын жолдарда қолданылуы мүмкін. Екі жақты қозғалыс кезінде екеуден артық болмайтын қарсы қозғалыс жолағы кезінде нұсқаға жол беріледі, мұндайда бағдаршамдар аспалы тіреулерде орналастырылуға тиіс;
 д – қиылысатын жолдың бөлу жолағында, бағыттауыш аралықшада немесе қауіпсіздік аралықшасында сол жағындағы қиылыс аумағында;
 е - қиылысатын жолдың бөлу жолағында, бағыттауыш аралықшада немесе қауіпсіздік аралықшасында оң жағындағы қиылыс аумағында;
 ж - жолдың бөлу жолағында, бағыттауыш аралықшада немесе қауіпсіздік аралықшасында қиылыстан кейін;
 з – жолдың сол жағындағы қиылыстан кейін;
 и - жолдың оң жағындағы қиылыстан кейін.
 Ж, з, и нұсқалары егер тоқтату сызығы мен бағдаршама арасындағы арақашықтық 25 м аспайтын жағдайларда ғана қолданылуы мүмкін.
 1) Нұсқаны «оңға» сигналдарымен 1.2 атқару бағдаршамдары қиылысқа аталған келетін жерде болмайтын кезде пайдаланады.
 2) Негізгі бағдаршамды орналастыру түрінің нұсқаларын пайдаланған кезде ғана қолданылуы мүмкін.
 3) Қамтамасыз етілген төсем бойынша жүретін трамвайлар қозғалысын реттеген кезде жолдар арасына орналастыруға жол беріледі.
 4) Орталық аралықшада 7 типті бір бағдаршамды орнатуға немесе оны қиылыстың ортасынан іліп қоюға рұқсат етіледі.

7.26 Бағдаршамдар жұмысында сигналдардың мынадай қосылу жүйелілігі сақталуға тиіс:

- 1-3 типті көлік бағдаршамдарында - қызыл – сары қызылмен бірге - жасыл - сары - қызыл... Мынадай жүйелілікті қолдануға жол беріледі: қызыл – жасыл – сары - қызыл..., қызыл- сары- жасыл –сары-қызыл...;

- 4, 8 типті көлік бағдаршамдарында – объектінің жұмыс режиміне сәйкес қызыл және жасыл сигналдың қайта қосылуы;

- 5 типті көлік бағдаршамдарында – бағдаршам объектісінің жұмыс режиміне және маршруттық көлік құралдарының қозғалу бағытына сәйкес;

- 6, 7 және 10 типті көлік бағдаршамдарында – екі сигналдың кезектесіп қосылуы немесе бір сигналдың жыпылықтауы;

- 9 типті көлік бағдаршамдарында - бағдаршам объектісінің жұмыс режиміне және велосипедшілердің қозғалу бағытына сәйкес;

- жаяу жүргіншілер бағдаршамдарында - бағдаршам объектісінің жұмыс режиміне сәйкес қызыл және жасыл сигналдардың кезектесіп қосылуы.

121 1-3, 8, 9 типті көлік бағдаршамдары және жаяу жүргіншілер бағдаршамдары пайдаланылатын бағдаршам сигнализациясының жұмыс режимі оны қосар алдында тікелей 3 с кем болмайтын уақытта жасыл сигналдың жыпылықтауын қарастыруға тиіс.

ҚР СТ 1412-2010

Осындай режимді оны түгел ауыстырғанша іске асыруға мүмкіндік бермейтін аппаратурамен басқарылатын бағдаршам объектілерінде жасыл сигналдың жыпылықтауының болмауына жол беріледі.

Жүргізушілерге жасыл сигналдың жанып біту уақыты бітетін уақыт туралы хабарлау үшін цифрлық тақтайшаларды қолдануға жол беріледі.

7.28 Бағдаршам объектісінің жұмыс режимі 1, 3 және 9 типті көлік бағдаршамдарының жұмысын, егер бұл қозғалыс қауіпсіздігі талаптарына қайшы келмейтін болса, қозғалыс қарқындылығының күрт және жалғасатын түсетін кезеңдерінде сарының жыпылықтау режиміне ауыстыруды қарастыруға тиіс.

7.29 Т.1.п, Т.1.л, Т.1.пл, Т.1.2.П, Т.1.2.л, Т.1.2.Ж, Т.1.3.п, Т.1.3.л, Т.1.3.пл атқаруындағы көлік бағдаршамдарының қозғалысын реттеген кезде сигналдардың қандай да бір құрамдастырылуының тұрақты қолданысына жол берілмейді (мысалы, қызыл сигналдың қосымша бөлік сигналымен).

7.30 Бағдаршаммен басқару параметрлерінің ұзақтығы қақтығысу ағындары мен жоспарлы қиылысу сипаттамалары өлшемдерінің қарқындылығына байланысты.

Бағдаршамдардың ұсынылатын жұмыс ұзақтығы:

- реттеу циклінің ұзақтығы (25-120) с бастап;
- негізгі тактының ұзақтығы (7-30) с бастап;
- аралық тактының ұзақтығы (2-8) с бастап құрауға тиіс.

8 Жол қоршауларын және бағыттауыш құрылғыларды қолдану ережесі

8.1 Жалпы талаптар

8.1.1 Жол қоршауларын екі топқа бөледі:

- бірінші топ – көлік құралдарының жолдың топырақ төсемінен, көпірлер, өтпезолдар, эстакадалардың өтетін бөліктерінен мәжбүрлі шығып кетулерін, қарсы келе жатқан көлік құралдарымен қақтығысуларды, жолды бұру жолақтарында орналасқан тұтас заттар мен имараттарды басып кетулерді болдырмау үшін тағайындалған кедергілік және жақтаулы типтегі қоршаулар. Қоршаулар биіктігін (0,75-0,8) м етіп тағайындау керек;

- екінші топ – жаяу жүргіншілер қозғалысын реттеу және өтетін бөлікке жануарлардың (мал, бұғылар, бұлан және т.с.с..) шығып кетуін болдырмау үшін тағайындалған торлар, шарбақ типіндегі құрастырылымдар және т.с.с.. қоршаулар биіктігін (0,8-1,5) м етіп тағайындау керек.

8.1.2 Бағыттауыш құрылғыларды: бағыттауыш бағандар, жасанды жарығы болатын тапал тіреулер, бағыттауыш аралықшалар мен қауіпсіздік аралықшалары етіп бөледі.

Бағыттауыш бағандар мен тапал тіреулер тәуліктің қараңғы мезгілінде және қолайсыз метрологиялық жағдайларда жол бойының сыртқы жиектері

мен қауіпті кедергілердің көрінуін қамтамасыз ету үшін тағайындалған. Бағыттауыш бағандар мен тапал тіреулердің биіктігін (0,75-0,8) м етіп тағайындау керек.

Бағыттауыш аралықшалар көлік ағындарының қозғалысын бағыттар бойынша бөлу үшін тағайындалған. Өтетін бөліктің үстінен сәл көтерілген аралықшаларды (0,15-0,2) м биіктікпен орындау керек.

Қауіпсіздік аралықшалары жаяу жүргіншілер тоқтауға арналған аумақты өтетін бөлікте бөлу үшін тағайындалған.

8.2 Жол қоршаулары

8.2.1 Бірінші топ қоршауларын орнату керек

- көпірлер, өтпезолдар, эстакадаларда;

- үйіндінің биіктігі 3 м және одан артық жол учаскелерінің ұзындығы шегінде жасанды имараттарға келетін жерлерде, ал үйіндінің биіктігі аз болған кезде – егер жасанды имарат аралығының ұзындығы 10 м асатын болса, имараттың өтпелі плитасының басынан бастап соңына дейін әр жағына 18 м кем болмайтын арақашықтықта;

- 5.2.2 тармағының талаптары сақталатын жағдайда, қалалық жылдамдықты жолдар, магистральдық көшелер және жалпы қалалық маңызы бар үздіксіз қозғалыс жолдары мен жүк тиелетін қозғалыс жолдарындағы ортаңғы бөлу жолағында;

- 11-кестеде көрсетілген жағдайда елді мекендерден тыс жолдардың бөлу жолағында;

11-кесте – Перспективалы қозғалыс қарқындылығы

Екі бағыттағы қозғалыс жолақтарының саны	Бөлу жолағында жарық түсіру бағандарының болуы/болмауы	Перспективалы қозғалыс қарқындылығы, тәул/мың бірл., бөлу жолағының енінде, м	
		3-4	5-6
4	Болмайды	≥ 15	≥ 20
	Болады	≥ 10	≥ 15
6	Болмайды	≥ 20	≥ 30
	Болады	≥ 15	≥ 25

1-ескертпе: Перспективалы қозғалыс қарқындылығы жол қоршаулары мен бағыттауыш құрылғыларды орнатқан кезде бес жылдық кезеңге есептелуге тиіс;
2-ескертпе: Жаңа жолдарды жобалаған кезде қоршаулар, егер ені (5-6) м бөлу жолағында жарық түсіру тіреулерін орналастыру қарастырылатын болса, қозғалыс қарқындылығына қарамастан орнатылуға тиіс.

- 12-кестеде көрсетілген жағдайларда 1:3 тік еңістер болатын үйінділер шегіндегі жол бойларында;

ҚР СТ 1412-2010

- құламасы 1:3 артық (баурай жағынан) тасты жерлерде орналасқан жол бойларында;

- перспективалы қозғалыс қарқындылығы 2000 тәул/бірл. артық және перспективалы қозғалыс қарқындылығы 2000 тәул/бірл. кем болмайтын кезде өтетін бөліктің шетінен бастап 25 м дейінгі арақашықтықта жырлар мен тау шатқалдарына тереңдігі 2 м артық су ағындары мен батпақтарға, теміржол желілеріне параллель орналасқан жол бойларында;

- перспективалы қозғалыс қарқындылығы 2000 тәул/бірл. кем болмайтын кезде өтетін жолдың шетінен 4 м кем арақашықтықта орналасқан ұңғыларының диаметрі 10 см артық өтпезолдар тіреулері, ағаштардағы, ақпараттық-сілтемелік аспалы немесе жақтаулы тіреулер жанындағы жол бойында немесе бөлу жолағында.

12-кесте – Үйіндінің минималды биіктігі

Автомобиль жолдарының учаскелері	Жолдың бойлық көлбеуі, %	Үйіндінің минималды биіктігі, м, перспективалы қозғалыс қарқындылығы кезіндегі, тәул/бірл., кем емес	
		500	2000
Түзу сызықты жол учаскелері мен жоспардағы радиусы 600 м қисықтардың жол бойы. Еңістегі және (немесе) одан кейінгі жоспардағы радиусы 600 м кем қисықтың ішкі жағындағы жол бойы	40 дейін	4,0	3,0
Түзу сызықты жол учаскелері мен жоспардағы радиусы 600 м қисықтардың жол бойы. Еңістегі және (немесе) одан кейінгі жоспардағы радиусы 600 м кем қисықтың ішкі жағындағы жол бойы	40 артық	3,5	2,5
Еңістегі және (немесе) одан кейінгі жоспардағы радиусы 600 м кем қисықтың сыртқы жағындағы жол бойы	40 дейін		
Қарсы көлбеулерді 50% және одан артық алгебралық айырмамен жанастыратын бойлық пішіндегі бүгілген қисықтағы жол бойлары	—		
Еңістегі және (немесе) одан кейінгі жоспардағы радиусы 600 м кем қисықтың сыртқы жағындағы жол бойы	Более 40	3,0	2,0
Ескертпе: Жер пайдаланушылармен келісім бойынша жол қоршауларын орнату орнына 2000 тәул/бірл. және артық қозғалыс қарқындылығының 1:4 және 2000 тәул/бірл. және кем қозғалыс қарқындылығының 1:3 құлама үйінділерінің еңістерін орналастыруға жол беріледі.			

8.2.2 Бірінші топ қоршаулары орналастырылуға тиіс:

- өтетін бөліктің жиегінен 1 м кем болмайтын арақшықтықта көпірлер, өтпезолдар, эстакадалардың сақтандыру жолағының сыртқы жағынан;
- кедергілер болмайтын кезде – бөлу жолағының осында;
- ақпараттық-сілтемелік жол белгілерінің өтпезолдар, жарық түсіру тіреулері, аспалы немесе жақтаулы тіреулер болған кезде - өтетін бөліктің жиегінен 1 м кем болмайтын және қоршалатын кедергінің қоршаудың есептік көлденең майыстыру шамасынан кем болмайтын арақшықтықтағы бөлу жолағының осы жанынан (А.26 суреті, 13-кесте);

13-кесте – Жол бойларында орнатуға арналған жол қоршауы құрастырылымының нөмірі

Жол санаты	Екі бағыттағы қозғалыс жолақтарының саны	Жол бойының ені, м	Қоршаудың есептік көлденең майысуы, м	Жол бойларында орнатуға арналған жол қоршауы құрастырылымының нөмірі		
				Жоспардағы түзу сызықты жол учаскелері және радиусы 600 м артық жоспардағы қисықтар	Радиусы 600 м артық жоспардағы қисықтар	
					қисықтың сыртқы жағынан	қисықтың ішкі жағынан
I	4-6	3,75	1,4	2,5	2, 3, 5	4,6
				5	2	4
II	2-3	3,75	1,4	2,3,5	2, 3, 5	4,6
				2,5	2, 3, 5	4,6
III	2	2,5	1,25	5,6	6	
			—	8		
IV	2	2,0	1,25	9	—	—
		—	—	8	7	8

Ескертпе: Есептік көлденең бұғу автомобильдің шеткі оң жолақтан алыс шығып кету жағдайына байланысты анықталған.

- жол бойында – есептік көлденең майыстыру шамасынан 0,25 м аз арақшықтықтағы кедергілік типтегі қоршаулар, ал жақтау типіндегі қоршаулар – топырақ төсемінің жиегінен 0,5 м арақшықтықта (А.27 суреті);

- жол бойында өтп жолдар, жарық түсіру, ақпараттық-сілтемелік жол белгілерінің тіреулері болатын кезде өтетін бөліктің шетінен бастап қоршаудың алдыңғы бетіне дейін 1 м кем болмайтын және қоршалатын кедергіге дейін есептік көлденең майыстыру шамасынан кем болмайтын арақшықтықта кедергілік металл қоршаулар орнатуға жол беріледі. Қауіпсіздік кедергілерінің шеткі элементтері мен арқалық бөліктерінің

ҚР СТ 1412-2010

айқаса қосылуларын ҚР СТ 1278 сәйкес көлік құралдарының қозғалу бағыты бойынша жасау қажет. Жақтау типті қоршауларды А.28 суретіне сәйкес орналастыруға жол беріледі.

8.2.3 Өтетін бөліктің жиегінен бастап қоршалатын кедергіге дейін берілетін арақашықтықта қоршау құрастырылымын есептік көлденең майыстыру шамасына байланысты, 13 және 14 кестелерге сәйкес таңдау керек (А.26, А.28 суреттері).

14-кесте – Ені бөлу жолағында орнатуға арналған қоршау құрастырылымдарының нөмірі

Бөлу жолағында жарық түсіру тіреулері мен жол белгілерінің болуы	Ені бөлу жолағында орнатуға арналған қоршау құрастырылымдарының нөмірі, м		
	3	4	5-6
Болмайды	10	11 (1,5)	11 (1,5)
Болады	10	10	1,5

Ескертпе: Жақшаларда кедергілік металл қоршауларды рұқсат етілетін көлденең майыстырулар көрсетілген.

Таулы жерлерде радиусы 600 м кем жоспардағы қисықтарда жақтау типті қатты қоршаулар орнату керек.

Осы имараттарға өтетін жерлерде қоршауларды бұру ұзындығы шегінде, сондай-ақ, егер арқандар және кедергілер арасындағы арақашықтық 2,5 м кем болатын болса, кедергілер қоршалатын жағдайда I және II техникалық санаттағы жолдарда, көпірлер мен өтпезолдарда арқандарды пайдаланып кедергілік типті қоршауларды қолдануға жол берілмейді.

8.2.4 Жасанды имараттардағы және оларға өтетін жерлерде қоршаулардың жанасуын тіреуіштер қадамын азайту арқылы өтетін жерлердегі қоршаулар қаттылығын (12-16) м ұзындықта жасанды имараттардағы қоршаулар қаттылығына дейін үзіліссіз біртіндеп жеткізіп орындау керек. Жоспардағы қоршаулар сызығын көпірлерге, өтпезолдарға, эстакадаларға өтетін жерлерде кейінге қалдырулар қажет болған кезде оны 20:1 кем болмайтын арақатынаста орындау керек.

8.2.5 Екінші топ қоршаулары орнатылуға тиіс:

- тоқтау алаңдарының шегінде және оның шегінен тыс әр жаққа 20 м кем болмайтын ұзындықта жерасты немесе жерүсті жаяу жүргіншілер өтулері болатын маршруттық көлік құралдарының тоқтауына қарсы торлар немесе шарбақ типті құрастырылымдар түрінде ені 1 м кем болмайтын қаптал немесе ортаңғы бөлу жолағында;

- тротуардың бір жолағында жаяу жүргіншілер қозғалысының 100 сағ/адам қарқындылығы кезінде шарбақ типті құрастырылым түріндегі көлік туннеліндегі тротуарда;

- жаяу жүргіншілер жолынан әр жаққа 50 м кем болмайтын ұзындықта жолдың екі жағынан шарбақ типті құрастырылым түріндегі бағдаршам реттеуі болатын жер үстіндегі жаяу жүргіншілер жолында, сондай-ақ рұқсат етілген аялдамада немесе көлік құралдарының аялдмасында тротуардың бір жолағына жаяу жүргіншілердің қозғалыс қарқындылығы 1000 сағ/адамнан асатын немесе тыйым салынған аялдама немесе тұрақта 750 сағ/адам болатын жердегі учаскелерде.

8.2.6 Екінші топ қоршаулары орналастырылуға тиіс:

- жиектастың үстіңгі бетінен 0,3 м кем болмайтын арақашықтықта (шарбақ типті құрастырылым түрінде);

- бөлу жолағының ортасында, ал өтпезолдар, жарық түсіру тіреулері, ақпараттық-сілтемелік жол белгілерінің аспалы немесе жақтаулы тіреулері болған кезде – торлардан жасалатын қоршаулар үшін өтетін бөлік жиегінен 1 м кем болмайтын және шарбақ типті қоршаулар үшін 0,5 м кем болмайтын арақашықтықта бөлу жолағының осы жанынан.

8.3. Бағыттауыш құрылғылар

8.3.1 Бағыттауыш бағандар бірінші топ қоршауларын орнату талап етілмейтін жағдайларда жасанды жарық болмайтын жолдарда орнатылуға тиіс:

- бойлық пішінде және оларға өтетін жерлердегі қисықтар шегінде (жолдың әрбір жағынан үш бағаннан) үйіндінің биіктігі 2 м кем болмайтын және қозғалыс қарқындылығы 1000 тәул/бірл. кем емес кезде – 15-кестеде көрсетілген арақашықтықтарда (А.29 суреті);

- жоспардағы қисық және оларға өтетін жерлер шегінде (жолдың әрбір жағынан үш бағаннан) үйіндінің биіктігі 1 м кем болмайтын кезде - 16-кестеде көрсетілген арақашықтықтарда (А.30 суреті);

15-кесте - Бойлық пішіндегі қисықтың радиусы R

Бойлық пішіндегі қисықтың радиусы R, м	Қисық шегіндегі бағандар арасының арақашықтығы, м	Қисыққа өтетін жерлердегі бағандар арасының арақашықтығы, м			Бойлық пішіндегі қисықтың радиусы R, м	Қисық шегіндегі бағандар арасының арақашықтығы, м	Қисыққа өтетін жерлердегі бағандар арасының арақашықтығы, м		
		l ₁	l ₂	l ₃			l ₁	l ₂	l ₃
100	5	8	17	34	2000	25	40	50	50
200	7	12	23	47	3000	30	47	50	50
300	9	15	30	50	4000	35	50	50	50
400	11	17	33	50	5000	40	50	50	50
500	12	19	37	50	6000	45	50	50	50
1000	17	27	50	50	8000	50	50	50	50

16-кесте - Жоспардағы қисықтың радиусы R

Жоспардағы қисықтың радиусы R, м	Қисық шегіндегі бағандар арасының арақашықтығы, м		Қисыққа өтетін жерлердегі бағандар арасының арақашықтығы, м			Жоспардағы қисықтың радиусы R, м	Қисық шегіндегі бағандар арасының арақашықтығы, м		Қисыққа өтетін жерлердегі бағандар арасының арақашықтығы, м		
	қисықтың l_0 сыртқы жағында	қисықтың l_1 ішкі жағында	l_2	l_3	l_4		қисықтың l_0 сыртқы жағында	қисықтың l_1 ішкі жағында	l_2	l_3	l_4
20	3	6	6	10	20	200	15	30	30	45	50
30	3	6	7	11	21	300	20	40	40	50	50
40	4	8	9	15	31	400	30	50	50	50	50
50	5	10	12	20	40	500	40	50	50	50	50
100	10	20	25	42	50	600 немесе артық	50	50	50	50	50

- үйіндінің биіктігі 2 м кем болмайтын және қозғалыс қарқындылығы 1000 тәул/бірл. кем болмайтын кезде түзу сызықты учаскелерде - 50 м сайын;

- қиылыстардағы қисықтар шегінде – қисықтың сыртқы жағы үшін 13-кестеде көрсетілген арақашықтықта;

- 5м немесе 50 еселік бойлық пішіндегі немесе жоспардағы қисықтар радиустарының аралық мәндері кезінде (15, 16 кестелер) - бағандар арасындағы арақашықтық мәндерін сыртқа таратып анықтау керек;

- тереңдігі 1м бастап 2 м дейінгі батпақтар мен ағын сулардан бастап 15 м дейінгі арақашықтықта орналасқан жолдарда - 10 м сайын;

- көпірлер мен өтпешолдарда – имаратқа дейін және одан кейін жолдың екі жағынан үш бағаннан;

- су өткізетін құбырларда – егер құбырдың диаметрі 1,5 м және көп болса құбыр осының жанынан жолдың әр шетінен бір бағаннан және 10 м сайын дейін және одан кейін жолдың екі жағынан үш бағаннан және егер құбырдың диаметрі 1,5 м аз болса, бір бағаннан.

Бағыттауыш бағандар топырақ төсемінің ернеуінен 0,35 м арақашықтықтағы жол бойында орнатылуға тиіс, мұндайда өтетін бөліктің жиегінен бастап бағанға дейінгі арақашықтық 0,75 м кем болмай құралуға тиіс.

8.3.2 Жасанды жарық түсіруі болатын тапал бағандар елді мекендерде бөлу жолағының басында және көлік туннелінің тіреуіш қабырғаларының шеткі бөліктері алдынан, сондай-ақ сәл көтеріңкі қауіпсіздік аралықшалары мен бағыттауыш аралықтарда орнатылуға тиіс.

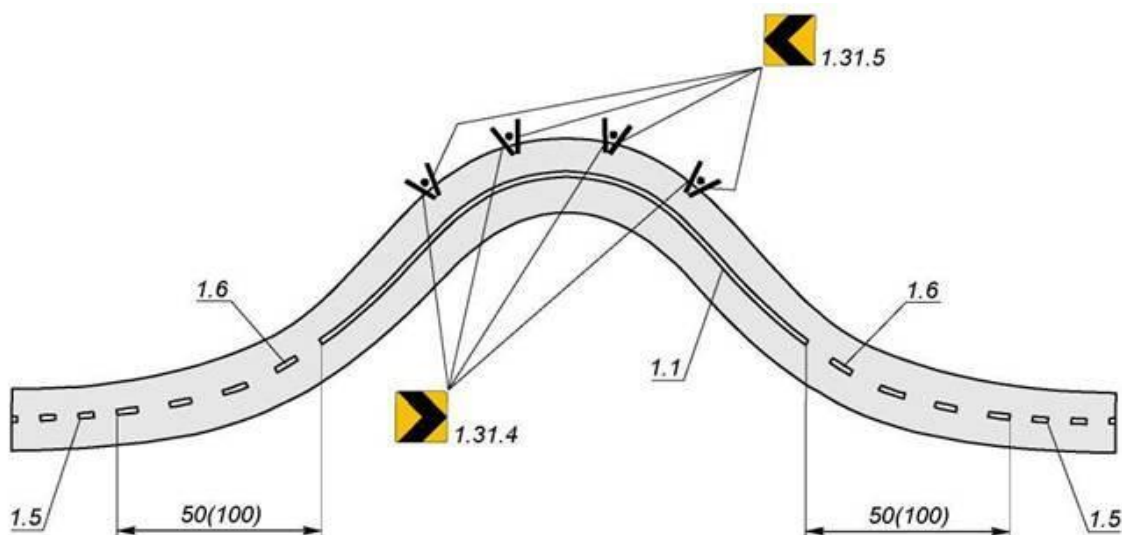
Тапал тіреулер аталған элементтерде жарық түсіретін жол белгілері немесе бағдаршамдар болатын кезде орнатыла алмайды.

8.3.4 Бағыттауыш аралықшалар бұрылатын көлік құралдарының саны елді мекендерден тыс жолдарда 10%-дан кем болмай және елді мекендерде 20%-дан кем болмай құралатын кезде қиылыстарда 1000 тәул/бірл. кем болмайтын қосынды қозғалыс қарқындылығы кезінде орналастырылуға тиіс.

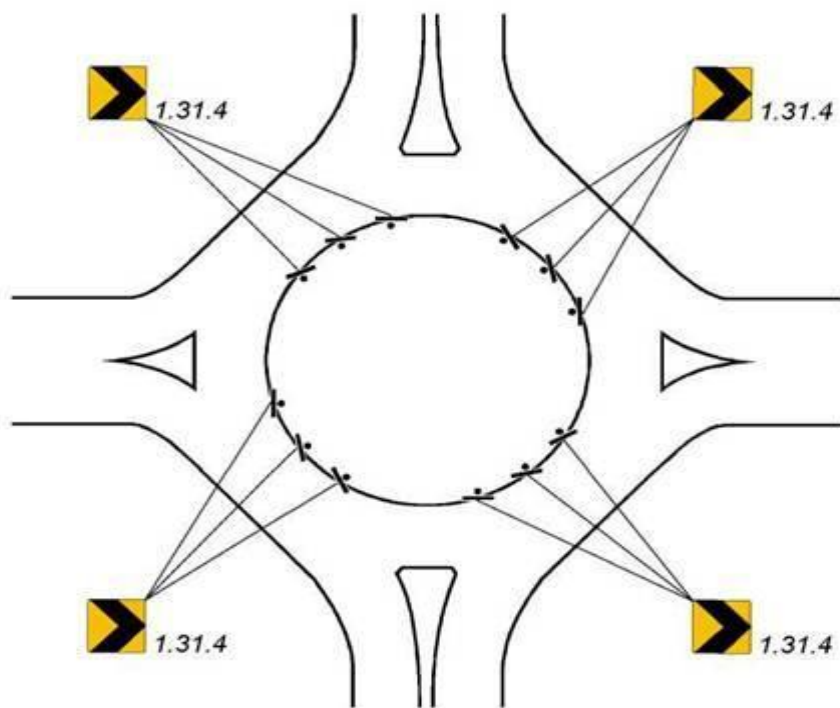
8.3.5 Қауіпсіздік аралықшалары жет үстіндегі жаяу жүргіншілер жолдарында өтетін бөліктің бір жолағында 400 тәул/адамнан кем болмайтын және таңбаланған аралықшалар үшін көлік құралдары қозғалысының қарқындылығы тротуар мен аралықшаның шетінің арасындағы арақашықтық 7,5 м кем болмайтын және қорғау элементтері (рефюже) болатын кезде 10,5 м кем болмайтын кезде орналастырылуға тиіс.

А - қосымшасы
(ақпараттық)

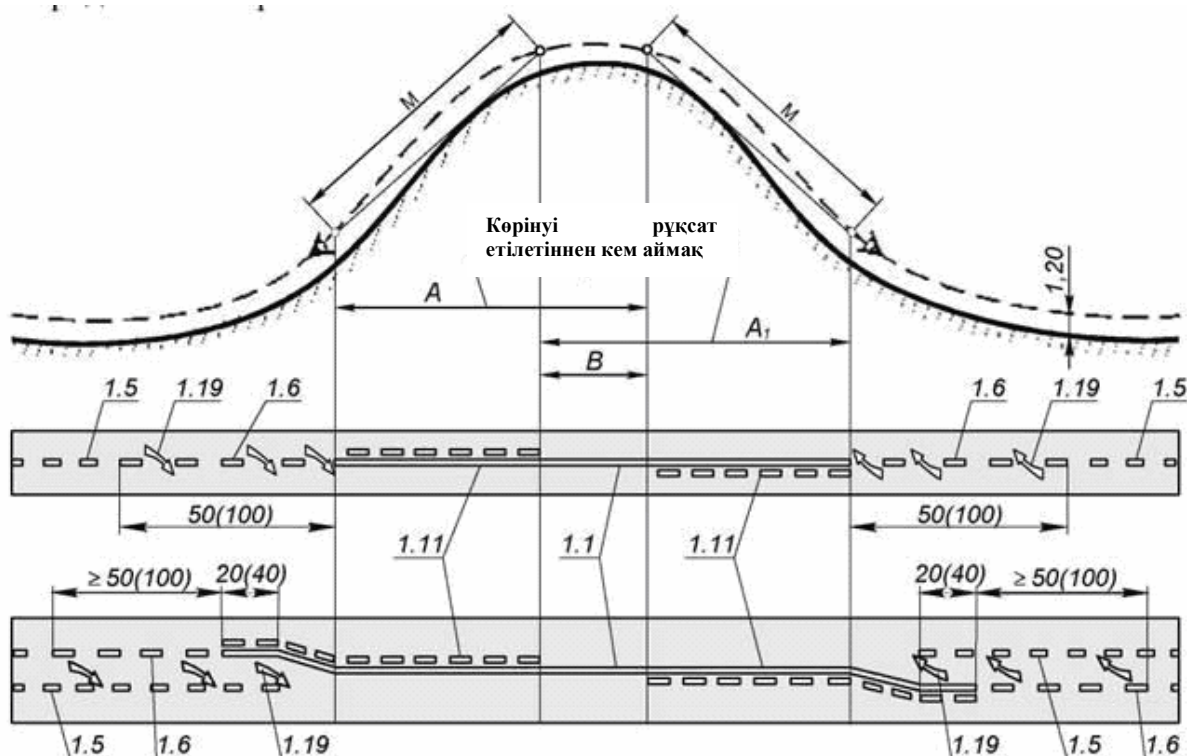
Қозғалысты ұйымдастыратын техникалық құралдарды қолдану ережесіне арналған суреттер

А.1 суреті – Бұрылу бағыты

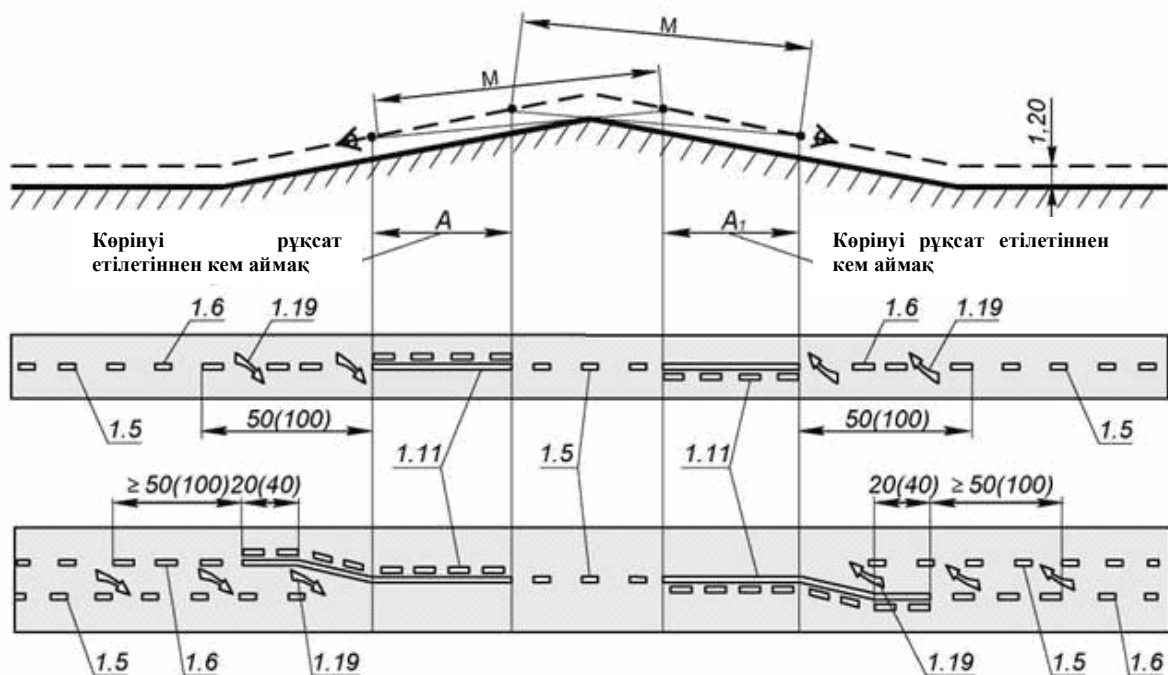

А.2 суреті – Бұрылу бағыты

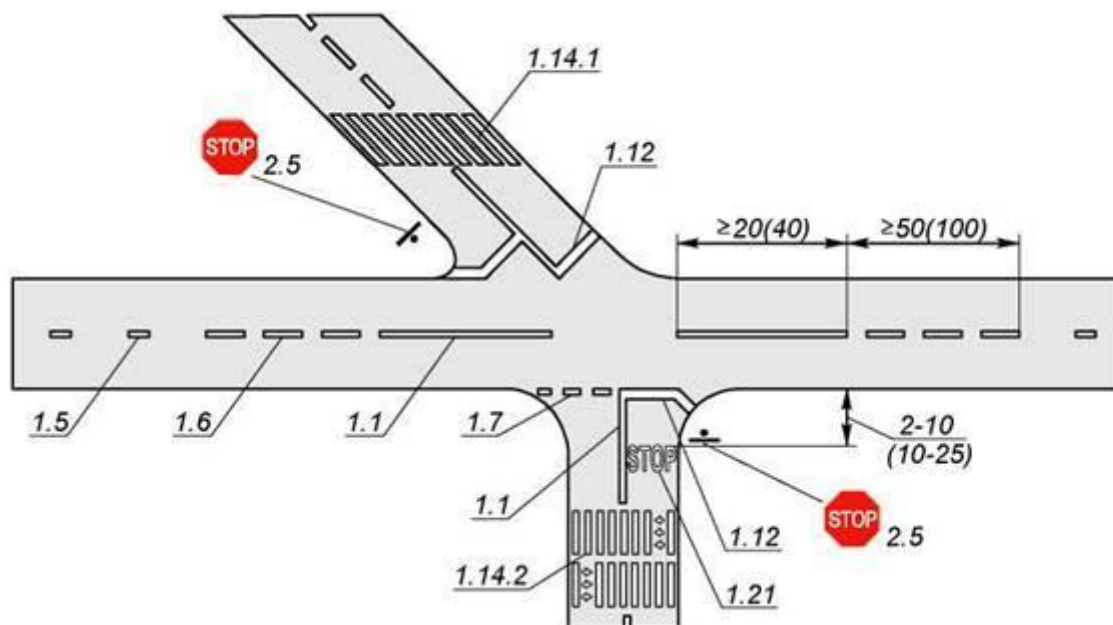

M – берілген жылдамдықтағы қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз ететін минималды көріну арақашықтығы, м.

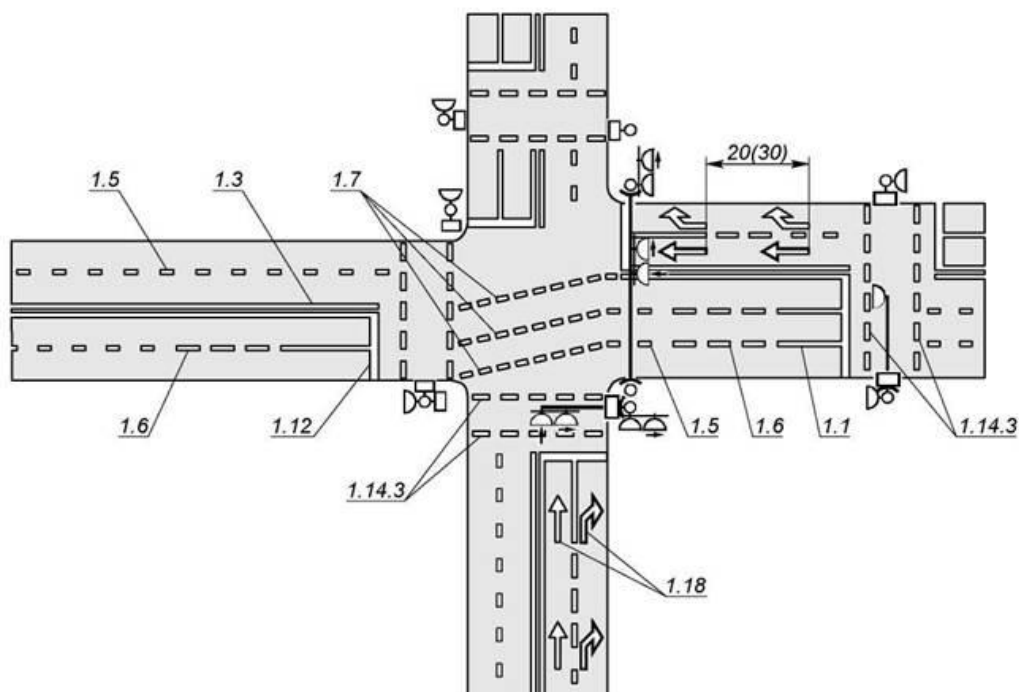
А.3 суреті – Көрінуі қамтамасыз етілмеген жол учаскелері

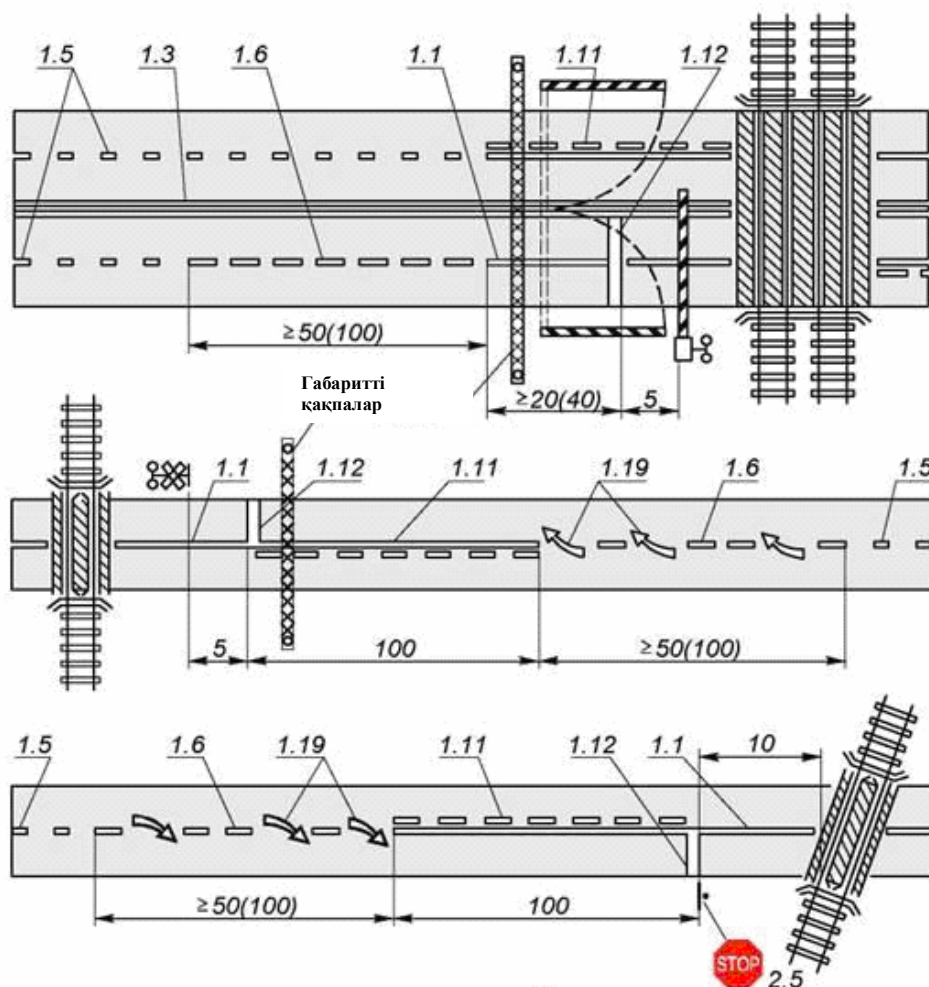
А.4 суреті - Көрінуі қамтамасыз етілмеген жол учаскелері

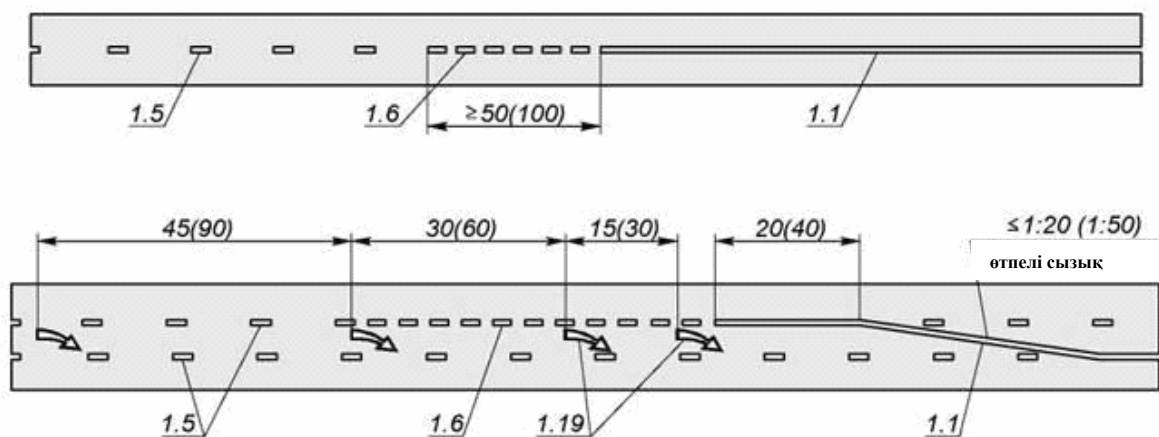
А.5 суреті – көрінуі қолданыстағы құрылысы нормалары мен ережелерінің талаптарына сәкйес келмейтін және қиылысатын жол бойынша қозғалыс қарқындылығы кезіндегі қиылыстар алдынан

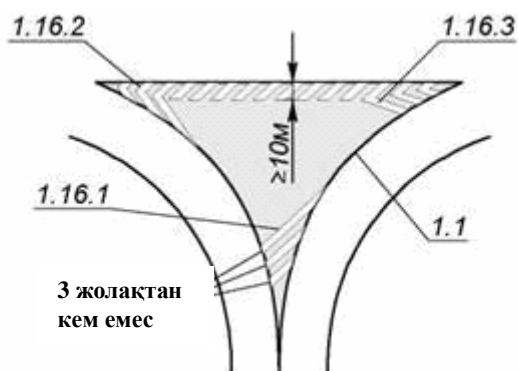
А.6 суреті - көрінуі қолданыстағы құрылысы нормалары мен ережелерінің талаптарына сәкйес келмейтін және қиылысатын жол бойынша қозғалыс қарқындылығы кезіндегі қиылыстар алдынан

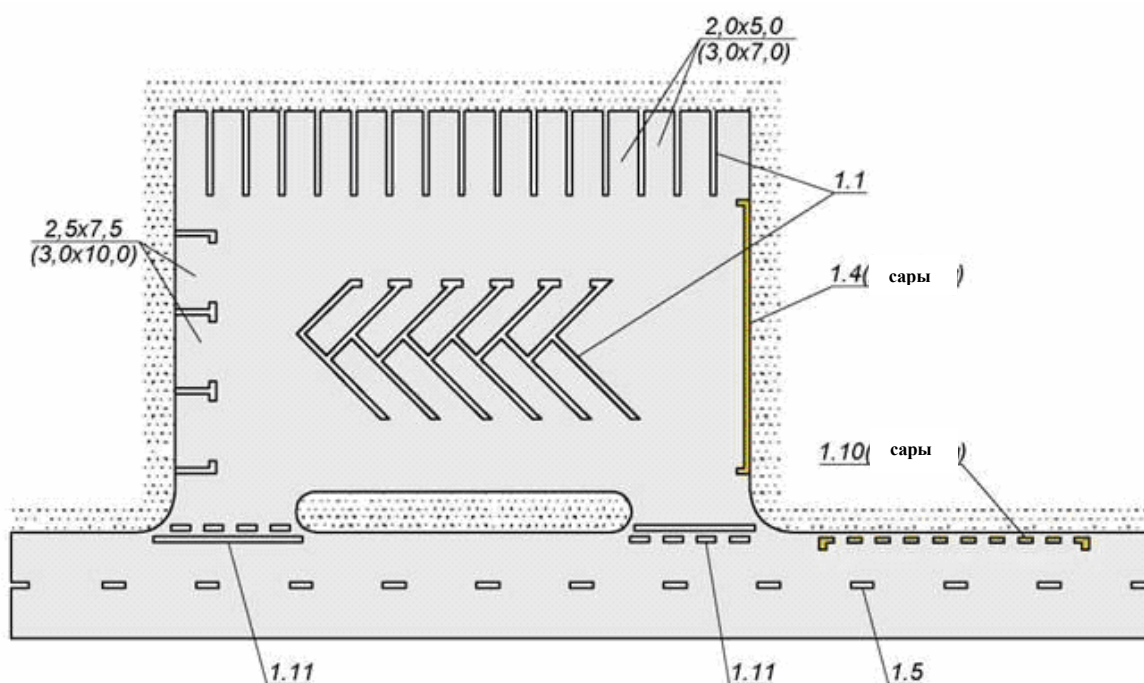
А.7 суреті – Қиылыстар, жаяу жүргіншілер жолдары және темір жол өтулері алдынан

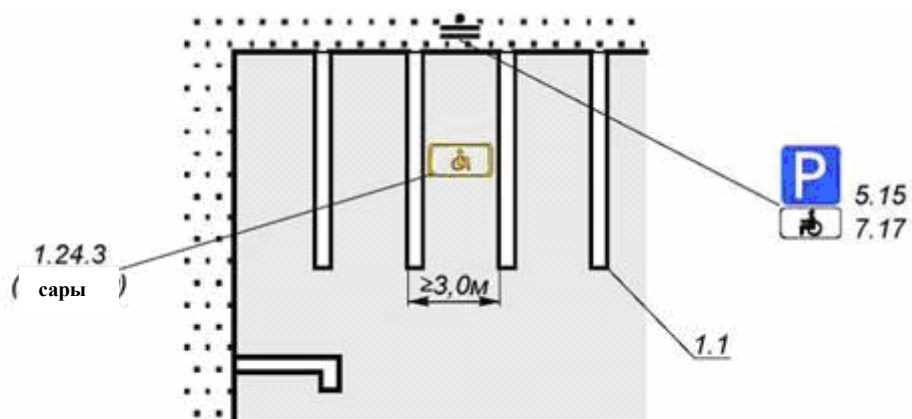
А.8 суреті – Кедергінің алдынан

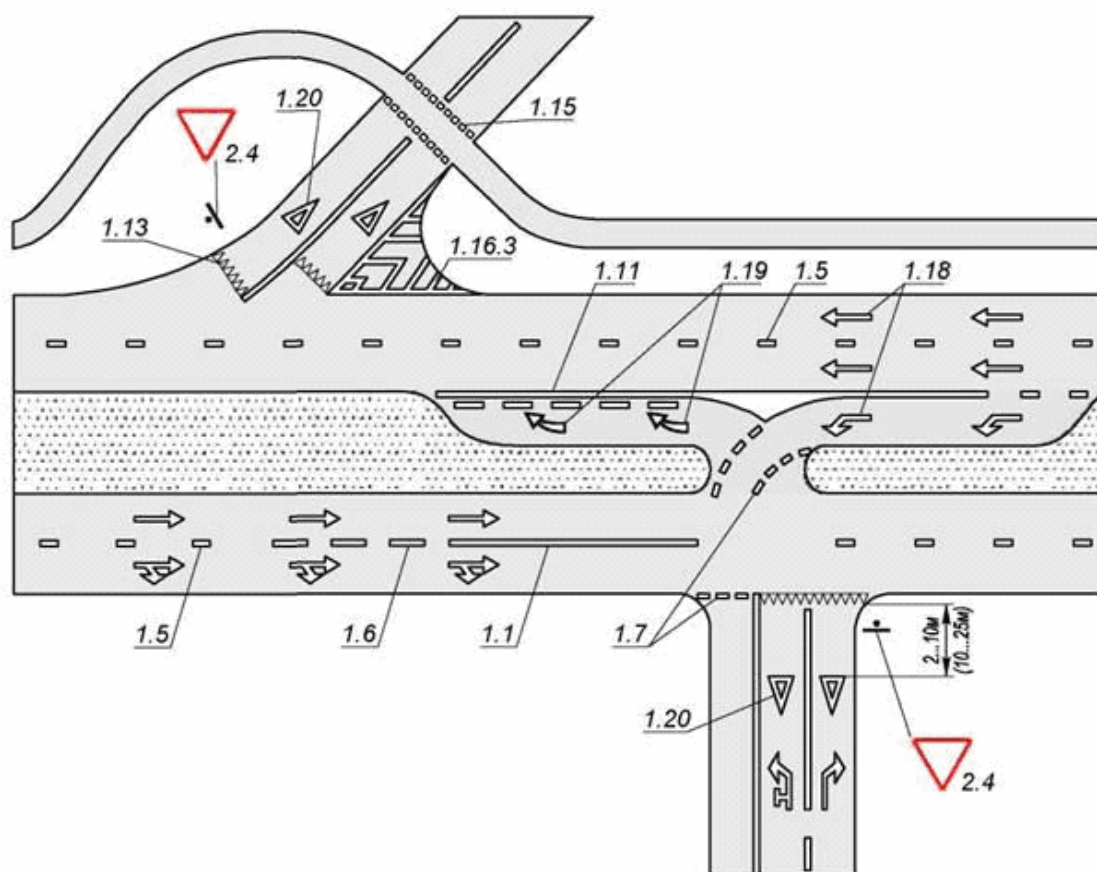
А.9 суреті – Шығуға тыйым салынған өтетін бөлік учаскелерінің шекараларын белгілеу үшін

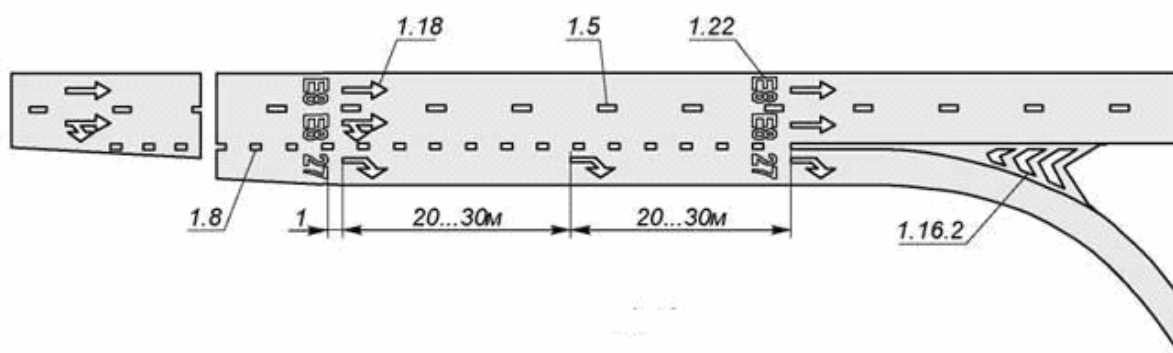
А.10 суреті – Көлік құралдарын қоятын орындардың шекараларын белгілеу үшін

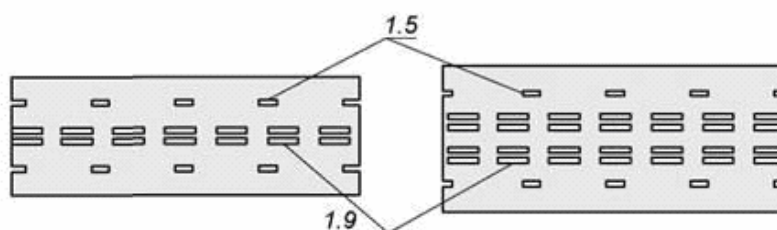
А.11 суреті – «Мүгедек» белгілері

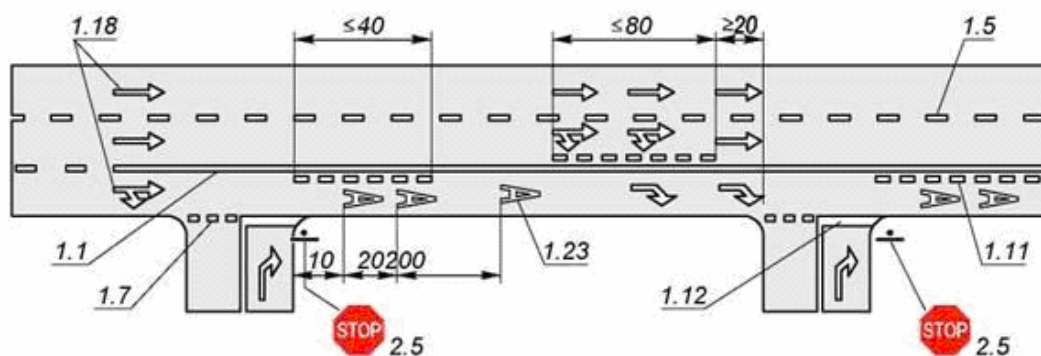
А.12 суреті- «Жол беріңіз»

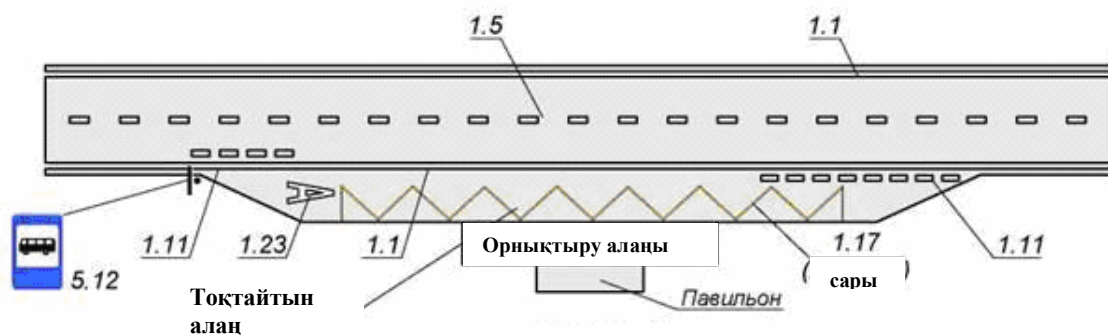
А.13 суреті – Екпін немесе тежеу жолағы және негізгі қозғалыс жолағы арасындағы шекараны белгілеу үшін қолданылуға тиіс

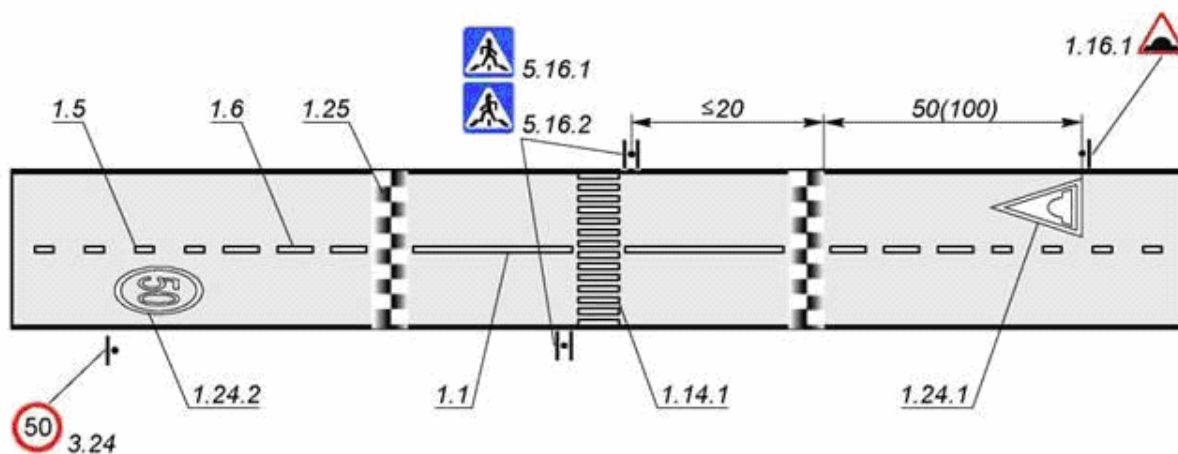
А.14 суреті – Кері реттеу үшін тағайындалған қозғалыс жолақтарының шекараларын белгілеулер

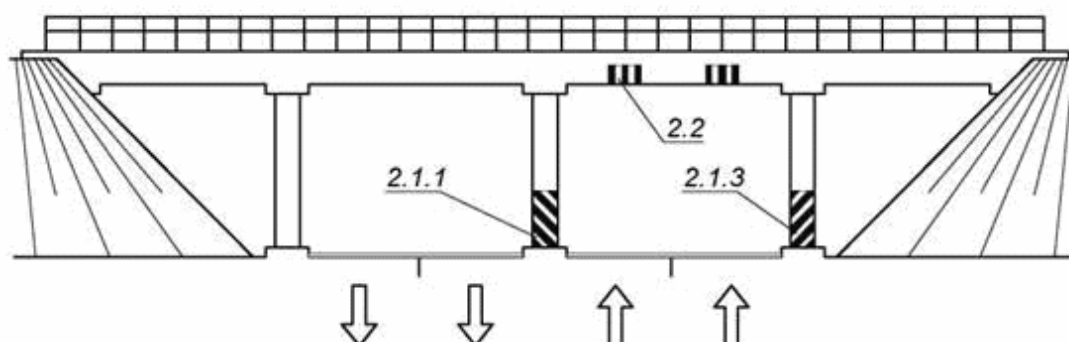
А.15 суреті – Маршруттық көлік құралдары

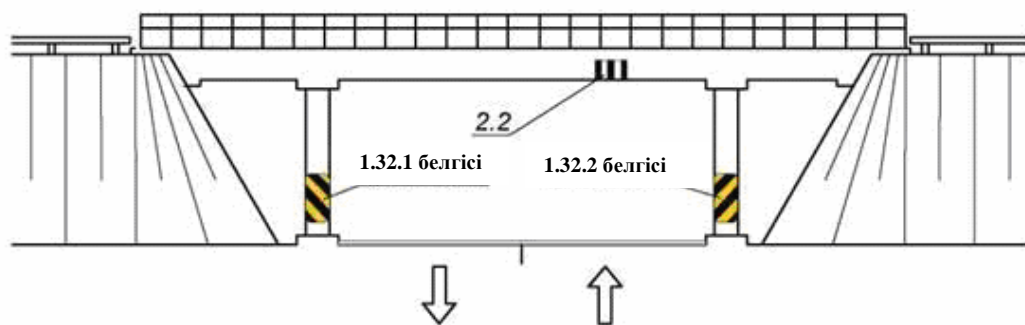
А.16 суреті – Автобус және (немесе) троллейбусы тоқтату орны

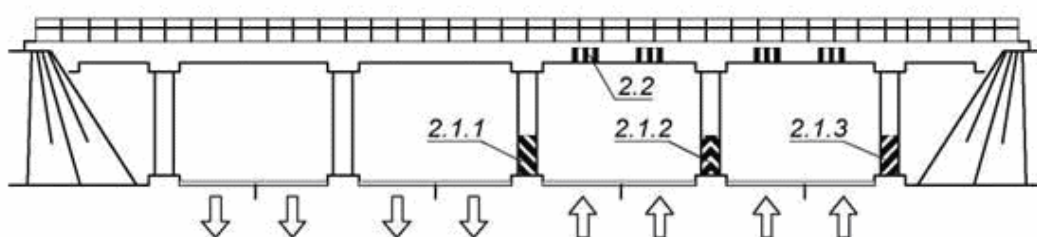
А.17 суреті – «Жасанды адыр-бұдыр»

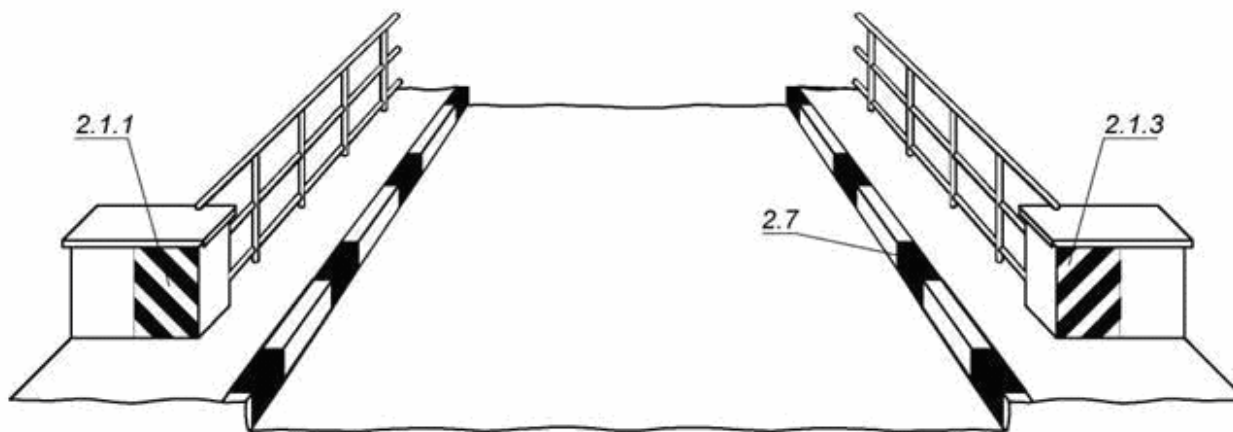
А.18 суреті – Жол имараттарының тік элементтерін белгілеу үшін қолданылуға тиіс

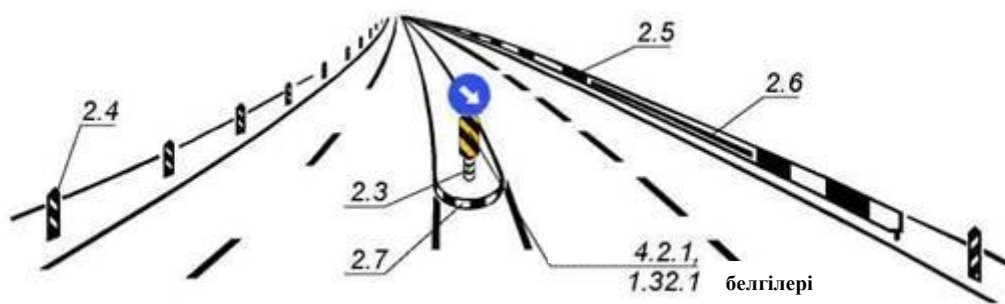
А.19 суреті – Кедергілерді айналып өту

А.20 суреті – Туннельдердің аралық құрылымының төменгі шетін белгілеу үшін қолданылуға тиіс

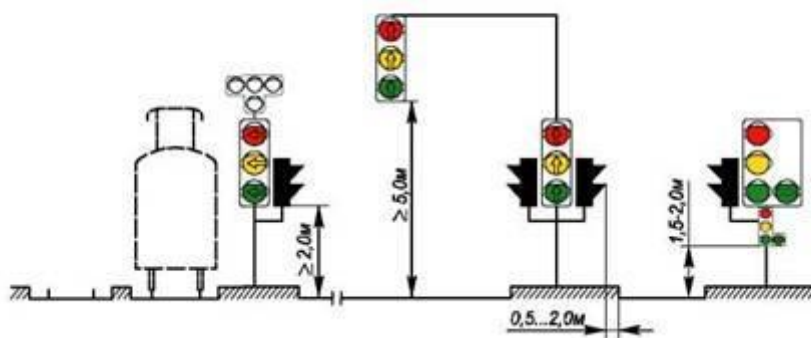

А.21 суреті – Туннельдердің аралық құрылымының төменгі шетін белгілеу үшін қолданылуға тиіс

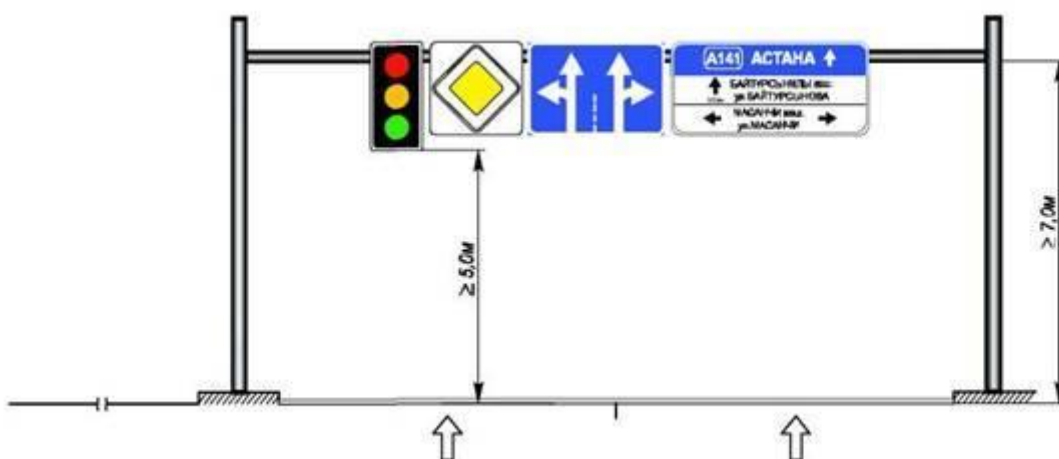

А.22 суреті

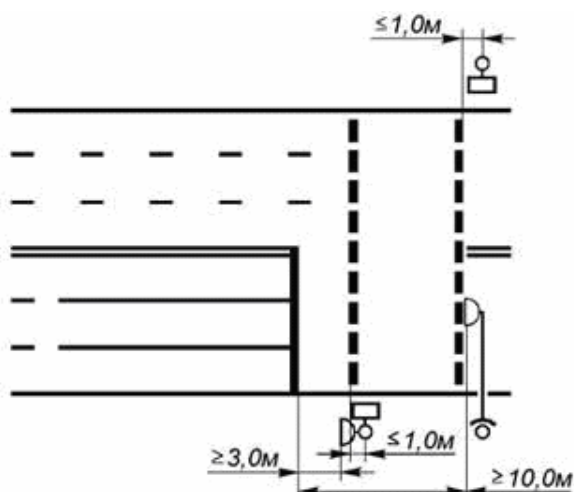
А.22 суреті – Қауіпсіздік аралықшаларын және әртүрлі қауіптерді айналып өтулерді белгілеу

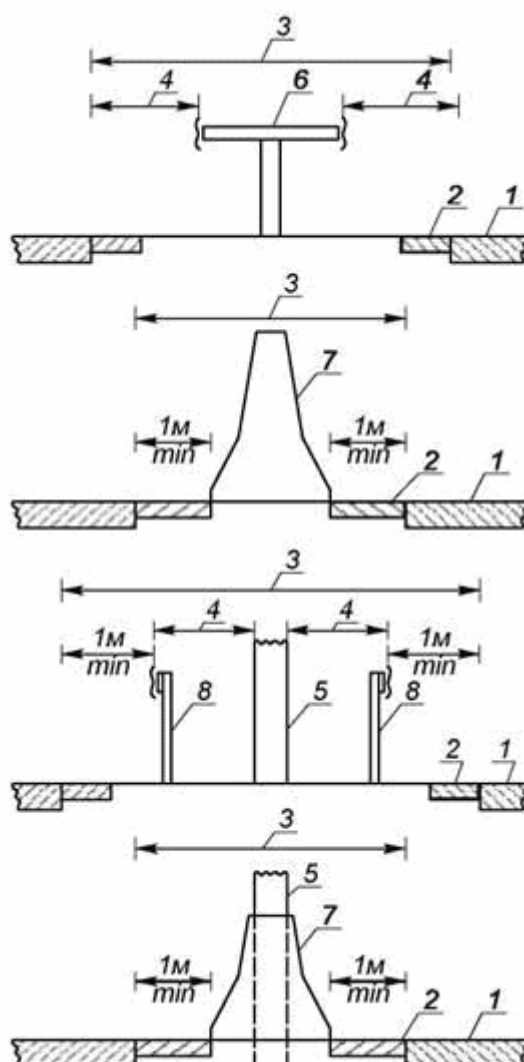
А.23 суреті - Өзіндік бағдаршам

А.24 суреті – Аркалар мен аспаларда орнатқан кезде

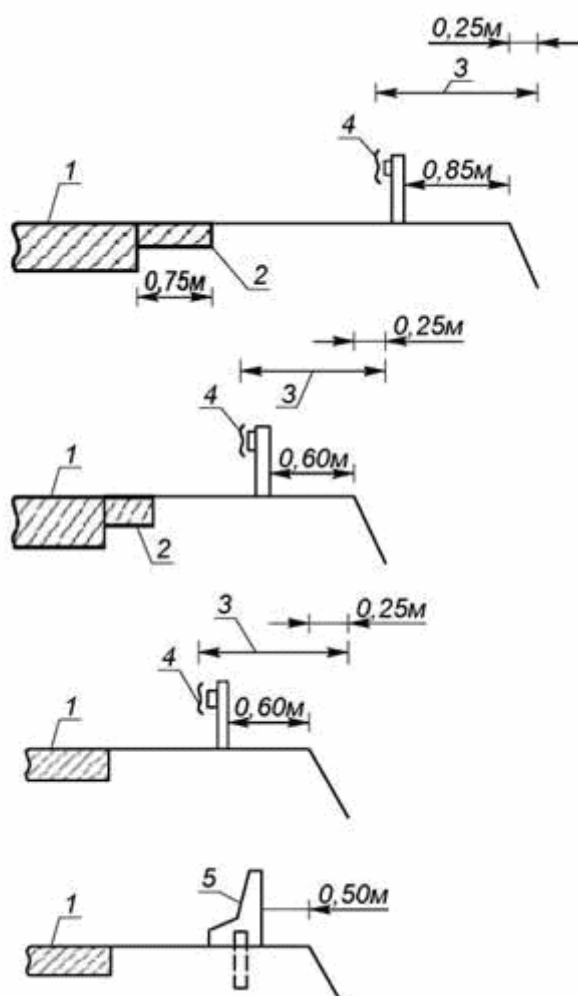

А.25 суреті – Бағдаршамдардың орналасуы

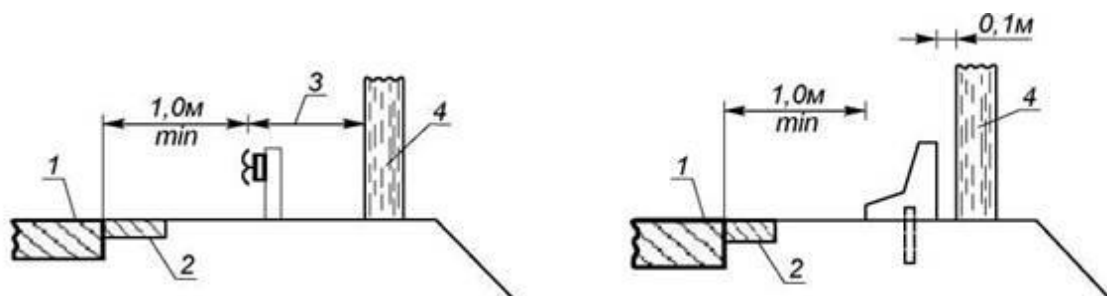
- 1) өтетін бөлік, 2) шеткі нығыздау жолағы, 3) бекіту жолағының ені, 4) қоршауды есептік көлденең майыстыру, 5) кедергі, 6) кедергілік екі жақты металл қоршау, 7) жақтау типті екі жақты темірбетон қоршау, 8) кедергілік бір жақты металл қоршау

А.26 суреті - Өтпелер тіреулері болатын кезде

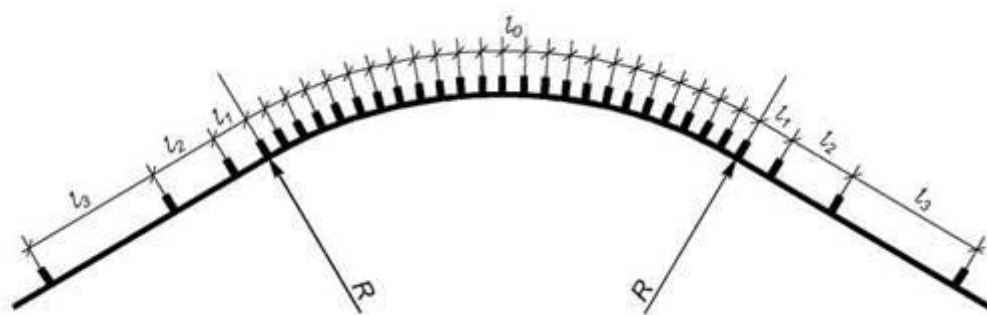
1) өтетін бөлік, 2) шеткі нығыздау жолағы, 3) қоршауды есептік көлденең майыстыру, 4) кедергілік бір жақты металл қоршау 5) жақтаулы бір жақты қоршау

А.27 суреті - Қоршаулар

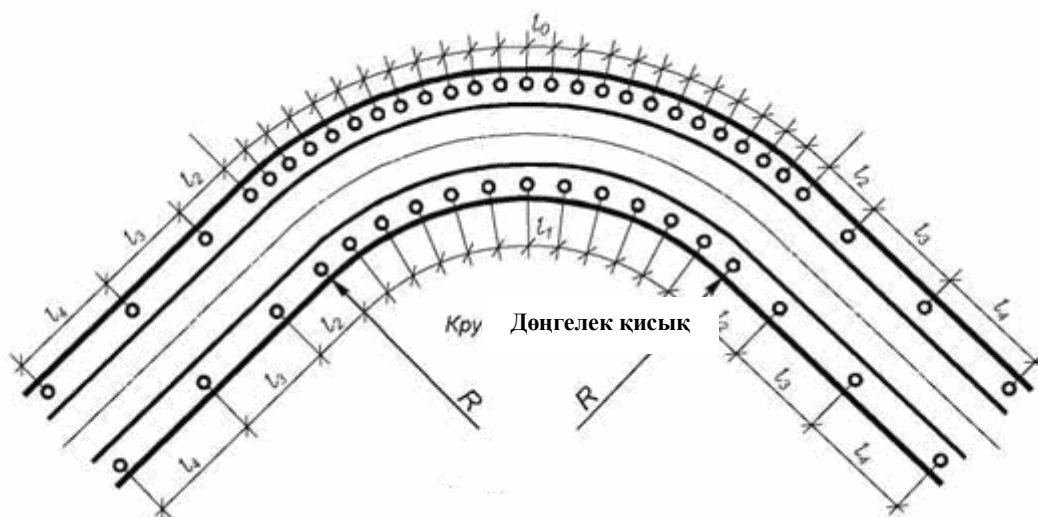

1- өтетін бөлік, 2) шеткі нығыздау жолағы, 3) қоршауды есептік көлденең майыстыру; 4-кедергі

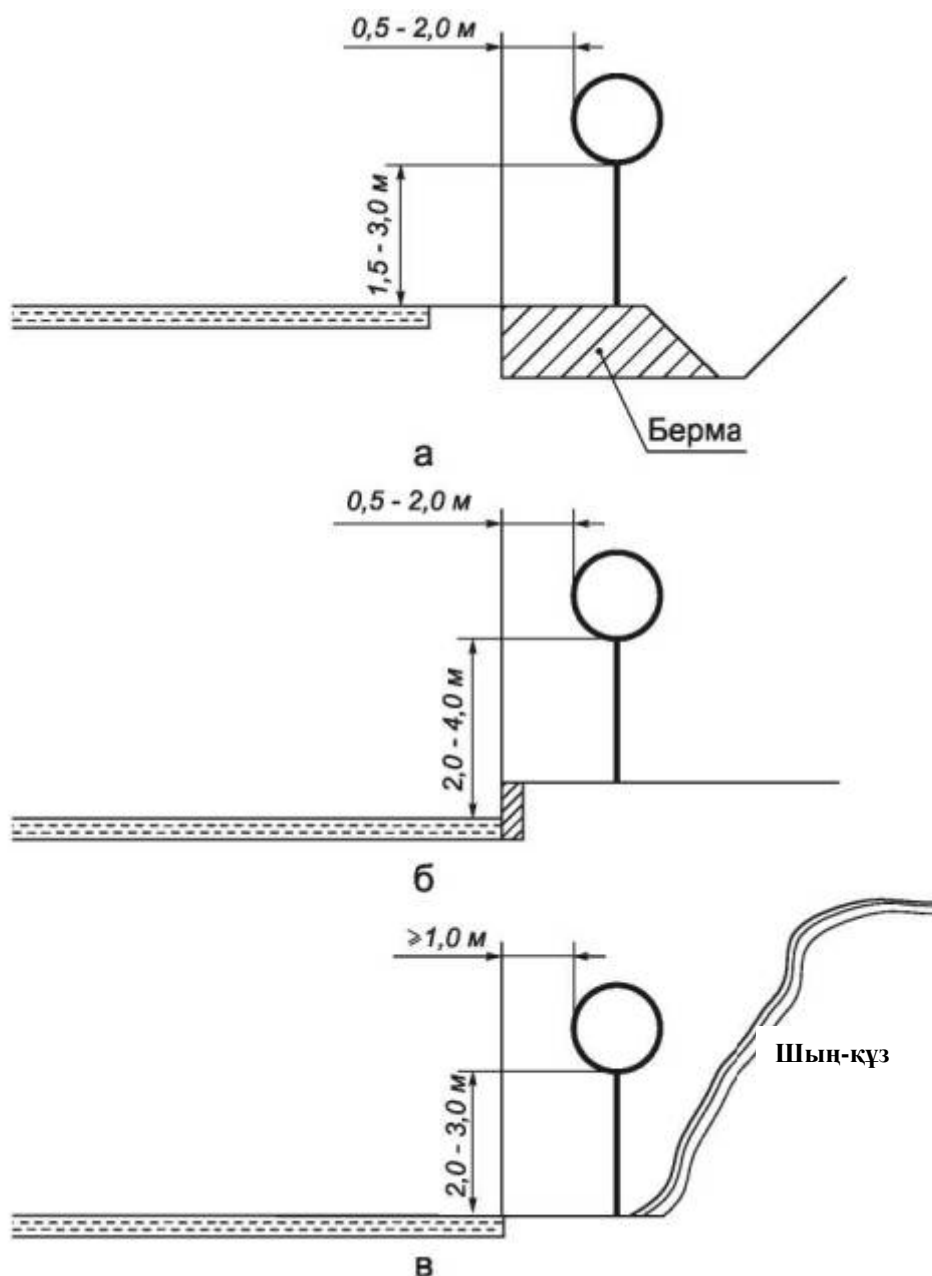
А.28 суреті – Көлденең майыстыру

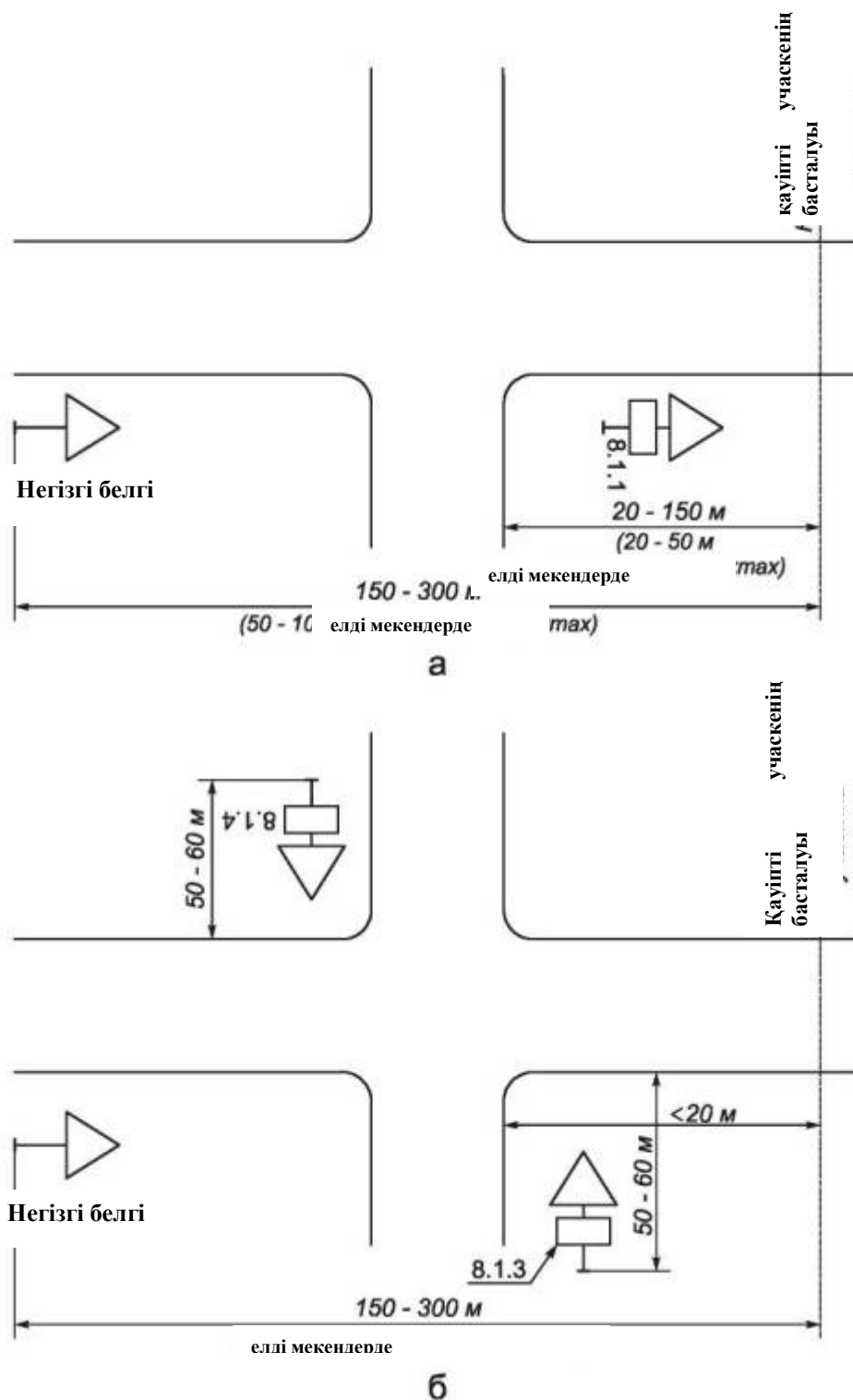
А.29 суреті – Көлбеу пішінде және оларға келетін жерлерде қисықтар шегінде

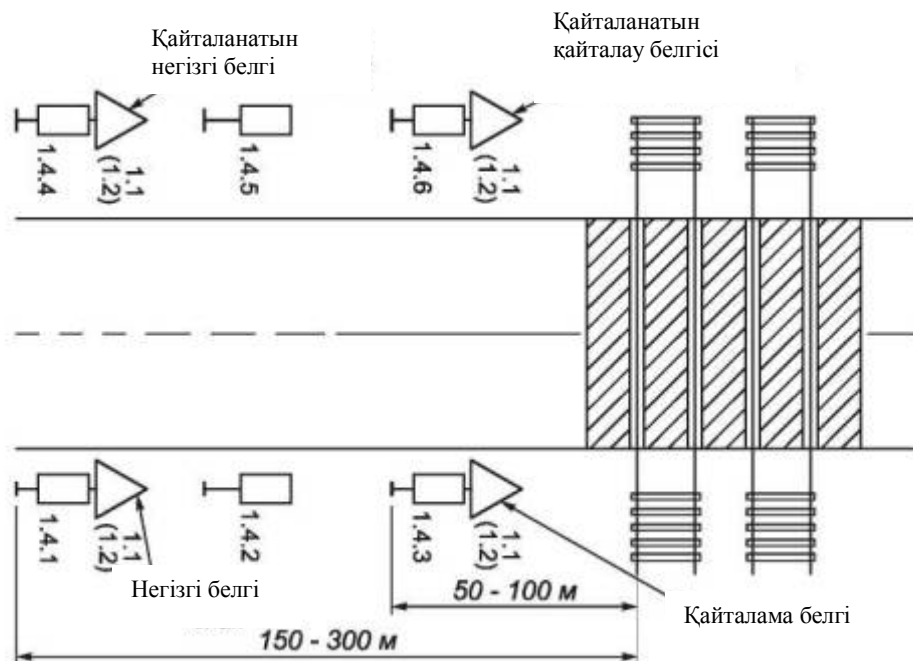
А.30 суреті – Жоспардағы және оларға келетін жерлердегі қисық шегінде

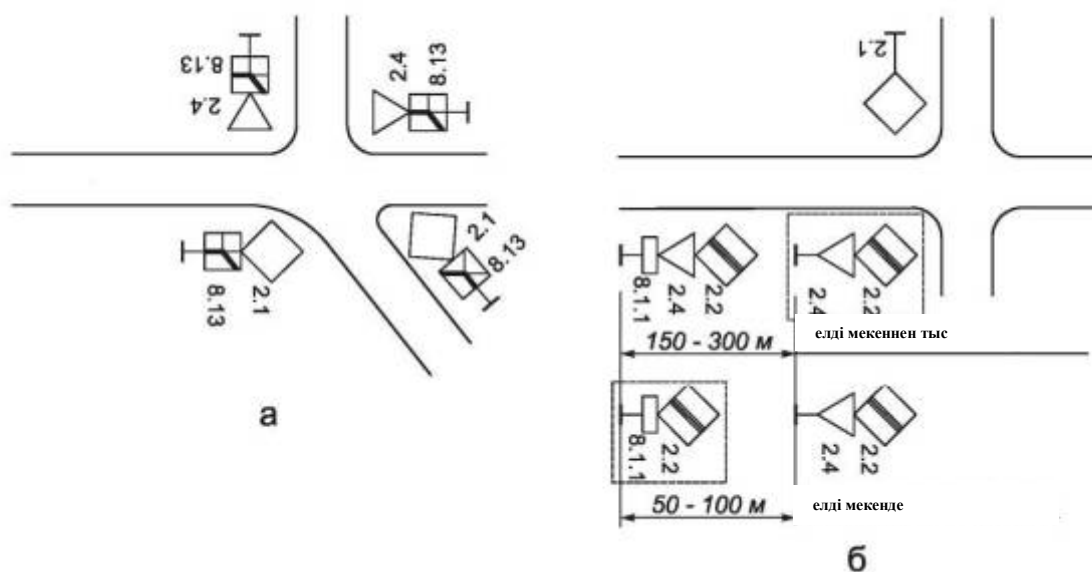
А.31 суреті – Жолдың көлденең пішінінде белгілерді типтік орналастыру: а – елді мекендерден тыс; б – елді мекендерде; в – қысылтаяң жағдайларда жол бойында

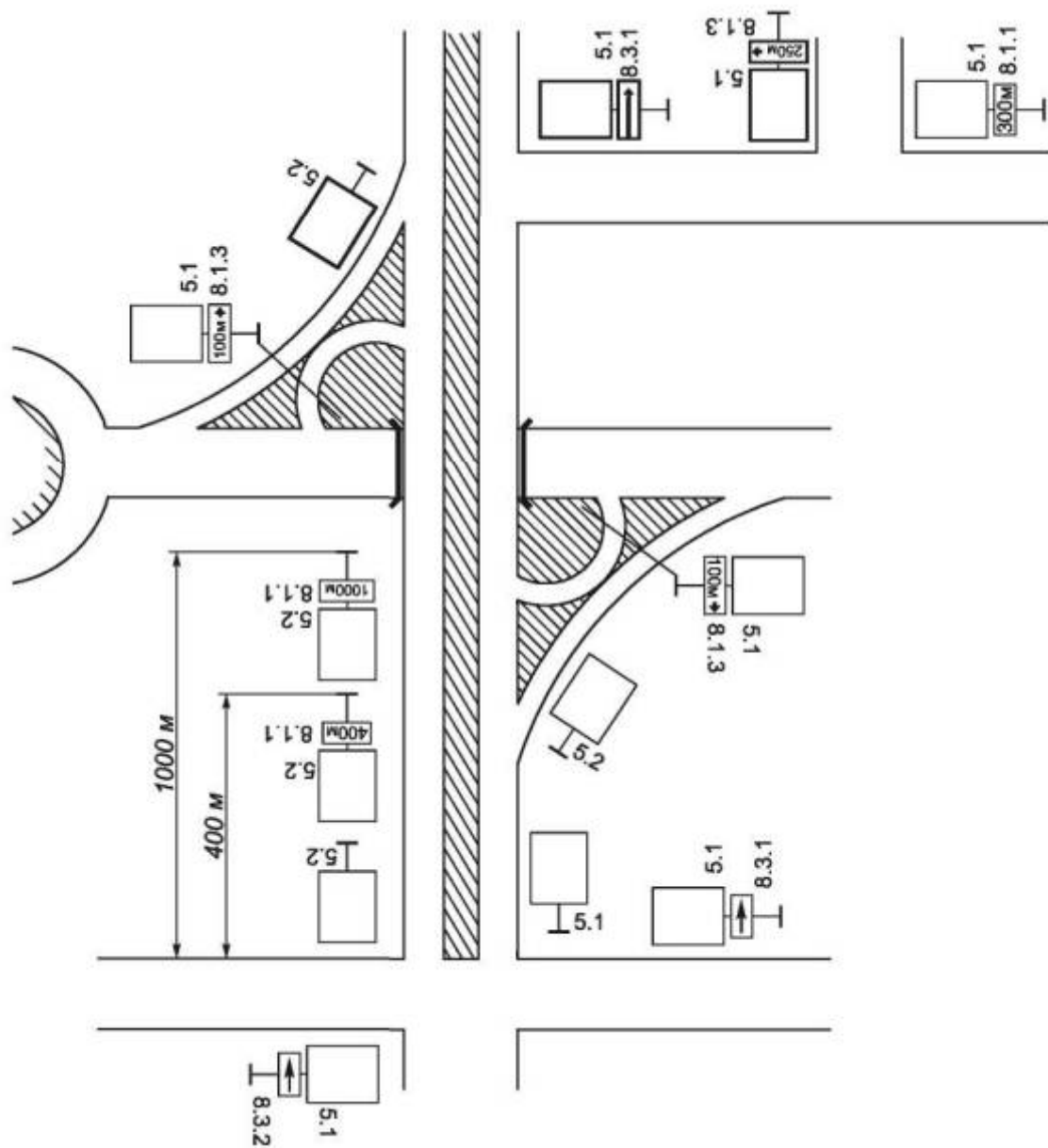
А.32 суреті – Ескерту белгілерін орнату: а – негізгі белгі мен қауіпті учаске басының арасында қиылыс бар; б – қиылыс және қауіпті учаскенің арасындағы арақашықтық 20 м кем

А.33 суреті - 1.4.1-1.4.6 белгілерін орналастыру

А.34 суреті – Негізгі жолда басымдылық белгілерін орналастыру: а – елді мекенде негізгі жолдың бағытын өзгертетін қиылыстың алдынан; б – негізгі жолдың соңында. Орнатуға жол берілетін белгілер үзік сызықпен белгіленген.

А.35 суреті - 5.1 және 5.2 белгілерін орны-орнына қою үлгісі

Б - қосымшасы
(*ақпараттық*)

Жол белгілері ҚР СТ 1125 бойынша

1. Ескерту белгілері

1.12.1

Қауіпті бұрылыстар

1.12.2

Қауіпті бұрылыстар

1.13

Тік еңіс

1.14

Тік жар

1.15

Тайғақ жол

1.16

Тегіс емес жол

1.16.1

Жасанды адыр-
бұдыр

1.17

Малтатас
шығарындысы

1.18.1

1.18.2

Тарылатын жолдар

1.18.3

1.19

Екі жақты қозғалыс

1.20

Жаяу жүргіншілер
жолы

1.21

Балалар

1.22

Велосипед
жолымен
қылысу

1.23

Жол жұмыстары

1.24
Мал айдау

1.25
Жабайы жануарлар

1.26
Тастардың құлауы

1.27
Қаптал жел

1.28
Төмен ұшатын ұшақтар

1.29
Туннель

1.30
Өзге қауіптер

1.31.1

1.31.2

1.31.3

Бұрылыс бағыты

1.31.4

Бұрылыс бағыты

1.31.5

1.32.1

1.32.2

1.32.3

Кедергіні айналып өту

2. Басымдылық белгілері

2.1

Негізгі жол

2.2

Негізгі жолдың соңы

2.3.1

Қосалқы жолмен жанасу

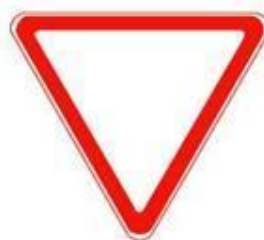

2.3.2

Қосалқы жолмен жанасуы

2.3.3

2.4

Жол беріңіз

2.5

Тоқтаусыз қозғалысқа тыйым салынған

2.6

Қарсы қозғалыстың басымдығы

2.7

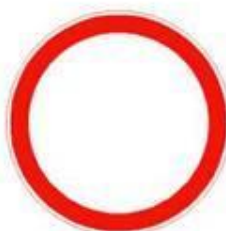
Қарсы қозғалыс алдындағы басымдылық

3. Тыйым салатын белгілер

3.1

Кіруге тыйым салынған

3.2

Қозғалысқа тыйым салынған

3.3

Механикалық көлік құралдарының қозғалысына тыйым салынған

3.4

Жүк автомобильдерінің қозғалысына тыйым салынған

3.5

Мотоциклдер қозғалысына тыйым салынған

3.6

Тракторлар қозғалысына тыйым салынған

3.7

Тіркемесі болатын көлік құралдарының қозғалысына тыйым салынған

3.8

Ат-көлік арба қозғалысына тыйым салынған

3.9

Велосипедгермен қозғалуға тыйым салынған

3.10

Жаяу жүргіншілердің қозғалысына тыйым салынған

3.11

Массаны шектеу

3.12

Оське түсетін жүктемелі шектеу

3.13

Биіктікті шектеу

3.14

Енін шектеу

3.15

Ұзындығын шектеу

3.16

Минималды арақашықтықты шектеу

3.17.1

Кеден

3.17.2

Қауіп

3.18.1

Оңға бұрылуға тыйым салынған

3.18.2

Солға бұрылуға тыйым салынған

3.19

Бұрылуға тыйым салынған

3.20

Басып озуга тыйым салынған

3.21

Басып озуга тыйым салынған аймақтың соңы

3.22

Жүк тиелген автомобильмен басып озуга тыйым салынған

3.23

Жүк тиелген автомобильмен басып озуга тыйым салынған аймақтың соңы

3.24

Максималды жылдамдықты шектеу

3.25

Максималды жылдамдықты шектеу аймағының соңы

3.26

Дыбыстық сигнал беруге тыйым салынған

3.27

Тұраққа тыйым салынған

3.28

Тұраққа тыйым салынған

3.29

Айдың тақ сандары бойынша тұраққа тыйым салынған

3.30

Айдың жұп сандары бойынша тұраққа тыйым салынған

3.31

Барлық шектеулер аймағының соңы

3.32

Қауіпті жүк тиелген көлік құралдарының қозғалысына тыйым салынған

3.33

Тез тұтанатын жарылғыш жүк тиелген көлік құралдарының қозғалысына тыйым салынған

4. Алдын ала жазылатын белгілер

4.1.1

Тура қозғалу

4.1.2

Оңға қозғалу

4.1.3

Солға қозғалу

4.1.4

Тура немесе оңға қозғалу

4.1.5

Тура немесе солға қозғалу

4.1.6

Оңға немесе солға қозғалу

4.2.1

Кедергіні оңынан айналып өту

4.2.2

Кедергіні солынан айналып өту

4.2.3

Кедергіні оңынан немесе солынан айналып өту

4.3

Шеңберлі қозғалыс

4.4

Жеңіл автомобильдердің қозғалысы

4.5

Велосипед жолы

4.6

Жаяу жүргіншілер жолы

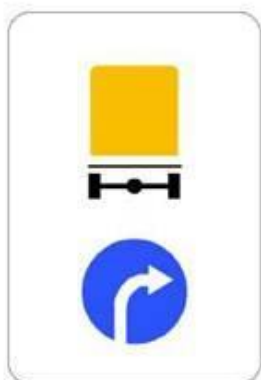
4.7

Минималды жылдамдықты шектеу

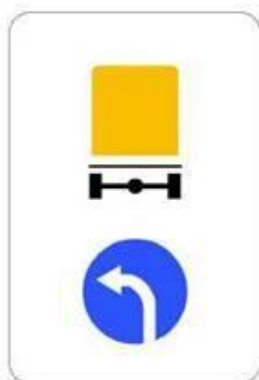

4.8

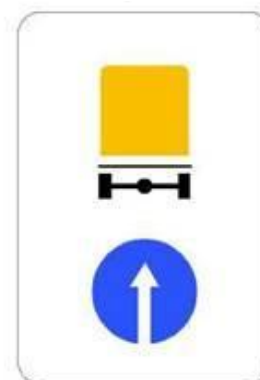
Минималды жылдамдықты шектеу аймағының соңы

4.9.1

4.9.2

4.9.3

Қауіпті жүк тиелген көлік құралдарының қозғалу бағыты

5. Ақпараттық-сілтемелік белгілер

5.1
Автомагистраль

5.2
Автомагистральдың
соңы

5.3
Автомобильдерге
арналған жол

5.4
Автомобильдерге
арналған жолдың соңы

5.5
Бір жақты қозғалыс
болатын жол

5.6
Бір жақты
қозғалыс болатын
жолдың соңы

5.7.1

5.7.2

Бір жақты қозғалыс болатын жолға шығу

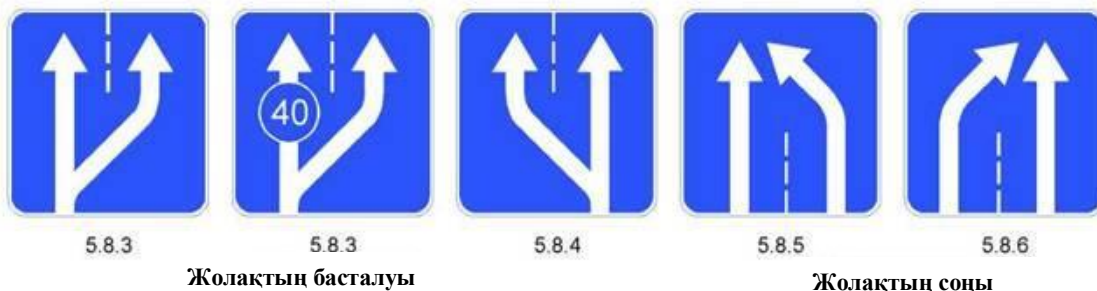
5.8.1

Жолақтар бойынша қозғалу бағыты

5.8.2

Жолақтар бойынша қозғалу бағыты

5.12

Автобус және (немесе)
троллейбусың
тоқтайтын орны

5.13

Трамвайдың
тоқтайтын орны

5.14

Жеңіл таксилердің
тоқтайтын орны

5.15

Тұрақ орны

5.16.1

Жаяу жүргіншілер жолы

5.16.2

Жаяу жүргіншілер жолы

5.17.1

Жерасты жаяу жүргіншілер жолы

5.17.2

Жерасты жаяу жүргіншілер жолы

5.17.3

Жерүсті жаяу жүргіншілер жолы

5.17.4

Жерүсті жаяу жүргіншілер жолы

5.18

Ұсынылатын
жылдамдық

5.19.1

5.19.2

Тұйыққа тірелу

5.19.3

5.20.1*

5.20.1*

5.20.1*

Бастапқы бағыт көрсеткіші

5.20.1*

Бастапқы бағыттар көрсеткіші

5.20.2*

Бастапқы бағыт көрсеткіші

5.20.2*

5.20.3

Қозғалыс сызбанұсқасы

5.21.1*

Бағыт көрсеткіші

5.21.1*

5.21.2*

Бағыттар көрсеткіші

5.22*

Елді мекеннің басталуы

5.23*

Елді мекеннің аяқталуы

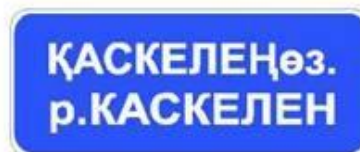
5.24*

Елді мекеннің басталуы

5.25*

Елді мекеннің аяқталуы

5.26*

Объекті атауы

5.27*

Арақашықтық көрсеткіші

5.28

Километрлік белгі

5.29.1

Маршруттың нөмірі

5.29.1

5.29.2

Маршруттың нөмірі

5.30.1

5.30.2

5.30.3

Жүк автомобильдеріне арналған қозғалыс бағыты

Айналып өту сызбанұсқасы

5.32.1

5.32.2

Айналып өту бағыты

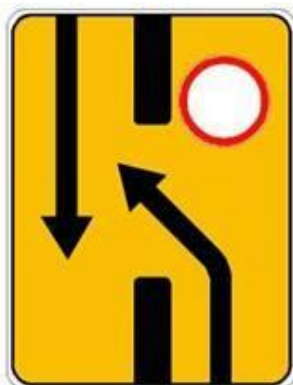
5.32.3

Айналып өту бағыты

5.33

Тоқтату сызығы

5.34.1

5.34.2

5.35

Кері қозғалыс

Басқа өтетін бөлікке алдын ала қайта құру көрсеткіші

5.36

Кері қозғалыстың соңы

5.37

Кері қозғалыс болатын жолға шығу

5.38

Тұрғындық аймақ

5.39

Тұрғындық аймақтың соңы

6. Сервис белгілері

6.1

Алғашқы медициналық көмек пункті

6.2

Аурухана

6.3

Май құю стансасы

6.4

Автомобильдерге техникалық қызмет көрсету

6.5
Автомобильдерді
жуу

6.6
Телефон

6.7
Тамақтану пункті

6.8
Ауыз су

6.9
Қонақ үй немесе
мотель

6.10
Кемпинг

6.11
Демалыс орны

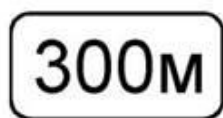

6.12
Жол полициясы
бекеті

6.13
Көлікті бақылау
бекеті

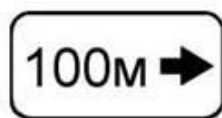
7. Қосымша ақпарат белгілері (кестеліктер)

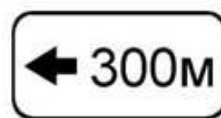
7.1.1

7.1.2

7.1.3

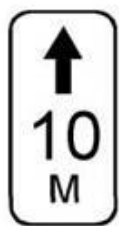

7.1.4

Объектіге дейінгі арақашықтық

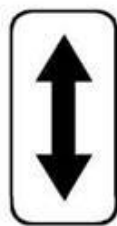
7.2.1

7.2.2

7.2.3

7.2.4

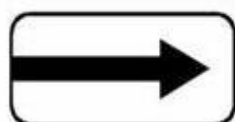

7.2.5

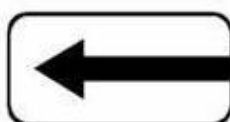

7.2.6

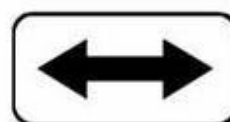
Қолданылу
аймағы

7.3.1

7.3.2

7.3.3

Қолданылу аймағы

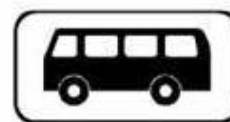
7.4.1

7.4.2

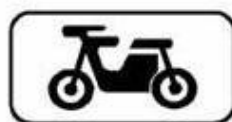
7.4.3

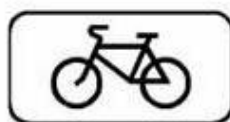
7.4.4

7.4.5

7.4.6

7.4.7

7.4.8

Көлік құралының түрі

7.5.1

Сенбі, жексенбі және
мереке күндері

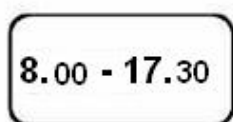
7.5.2

Жұмыс күндері

7.5.3

Апта күндері

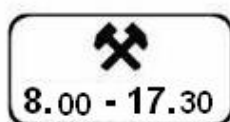

7.5.4

7.5.5

Әрекет
уақыты

7.5.6

ету

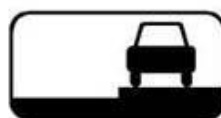
7.5.7

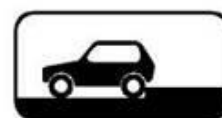
7.6.1

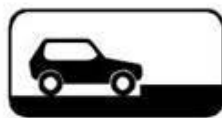
7.6.2

7.6.3

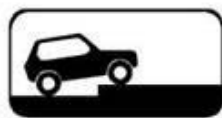
7.6.4

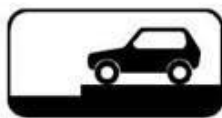
7.6.5

7.6.6

7.6.7

7.6.8

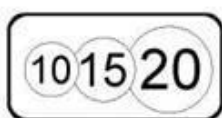
7.6.9

Көлік құралын тұраққа қою тәсілі

7.7

Қозғалтқышы жұмыс істемейтін тұрақ

7.8

Ақылы қызметтер

7.9

Тұрақтың ұзақтығын шектеу

7.10

Автомобильдерді қарауға арналған орын

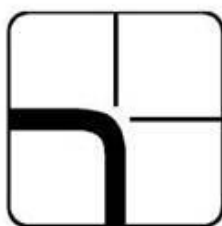
7.11

Рұқсат етілген максималды массаны шектеу

7.12

Қауіпті жол бойы

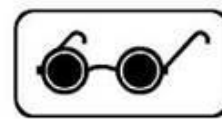
7.13

Негізгі жол бағыты

7.14

Қозғалыс жолағы

7.15

Жаяу зағиптар өтетін жол

7.16

Дымқыл қаптама

7.17

Мүгедектер

7.18

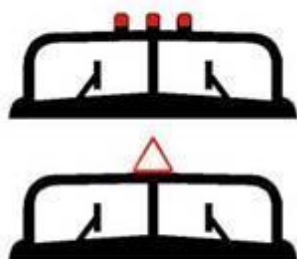
Мүгедектерден басқа

7.19

Қауіпті жүк класы

8. Танымдық және өзге белгілер

Автопоездың
танымдық белгілері

Тікенектер

Оқу-көлік құралы

Саңырау жүргізуші

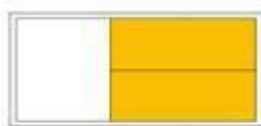
Балаларды тасымалдау

Мүгедек

Дәрігер

Қауіпті жүк

Жылдамдықты шектеу

Габариті үлкен жүк

ҚР көлік құралының
ерекшеленетін белгісі

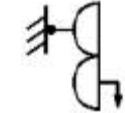

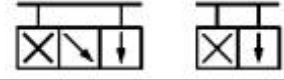
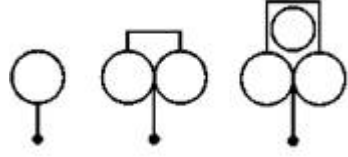

Ұзақ нөмірлі көлік құралы

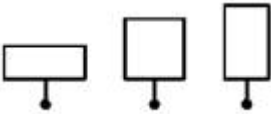
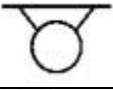

В - қосымшасы
(ақпараттық)

Жол қозғалысын ұйымдастыратын техникалық құралдардың шартты белгіленулері

В.1 кестесі - Жол қозғалысын ұйымдастыратын техникалық құралдардың шартты белгіленулері

Объектінің шартты белгіленуі	Объектінің сипаттауы
	Бағдаршам тіреуінде немесе жарық түсіру діңгейінде бекітуі болатын Т.1 үш бөлікті көлік бағдаршамы
	П.1 немесе П.2 жаяу жүргіншілер бағдаршамы
	Ғимарат қабырғасына бекітілетін Т.1.л қосымша бөлігі болатын үш бөлікті көлік бағдаршамы
	Оңға, тура және солға ¹⁾ меңзері болатын Т.2 үш бөлікті көлік бағдаршамы
	Т.5 көлік бағдаршамы
	Тура және солға, оңға және солға ²⁾ қозғалуға рұқсат ететін сигналдары қосылған Т.5 көлік бағдаршамы
	Т.4.ж, Т.4 көлік бағдаршамдары
	Т.6, Т.6.д, Т.6.д с Т.10 көлік бағдаршамдары
	Т.7 көлік бағдаршамдары
	Бағдаршам сигнализациясының жұмыс режимінің сызбанұсқалық бейнеленуі (жасыл – жыпылықтайтын жасыл - сары - қызыл - Сарымен қызыл - жасыл...)

В.1 кестесі - Жол қозғалысын ұйымдастыратын техникалық құралдардың шартты белгіленулері (жалғасы)

	<i>Туісті бағытта қозғалысқа рұқсат беретін Т5 трамвай бағдаршамының сигналы</i>
	<i>Белгілер³⁾: - ескертетін</i>
	<i>- 2.1 немесе 2.2 басымдықтағы</i>
	<i>- 2.4 және 2.5 басымдықтағы</i>
	<i>- тыйым салатын, алдын ала жазылатын</i>
	<i>- ерекше ұйғарылатын, ақпараттық, сервис, қосымша ақпарат (кестеліктер)</i>
	<i>Жол белгісін арқан кермеге бекіту⁴⁾</i>
	<i>Бағдаршам объектісі (көше-жол желісінің сызбанұсқасында қолданылады)</i>
<p>1) Сейілткіштердің жұмыстық бетінде пайдаланылатын өзге символдарды бағдаршамда белгіленетін меңзер бағытына сәйкес осыған ұқсас етіп белгілейді.</p> <p>2) Бағдаршам сигналдарының өзге нұсқаларын рұқсат етілген қозғалыс бағаттарына байланысты ұқсас етіп белгілейді.</p> <p>3) Шартты түрде белгіленген белгімен қатар ҚР СТ 1125 бойынша оның нөмірі болуға тиіс. Параметр мәндерін, меңзерді және белгілердегі объектілер атауларын олардың шартты белгілеулеріне де салады.</p> <p>4) Белгілерді орнатудың өзге тәсілдерін бағдаршамға ұқсас етіп белгілейді.</p>	

Г - қосымшасы
(*ақпараттық*)

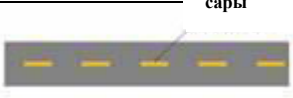

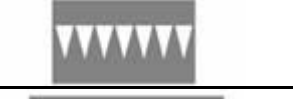

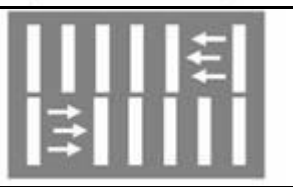
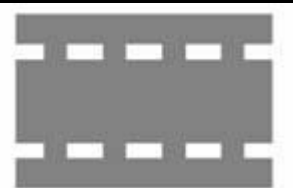
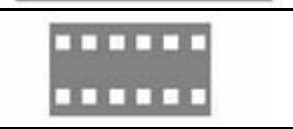

Жол таңбасы ҚР СТ 1124 бойынша

1. Көлденең жол таңбасы

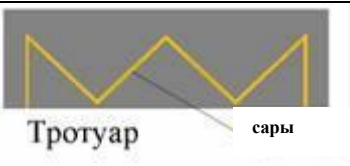

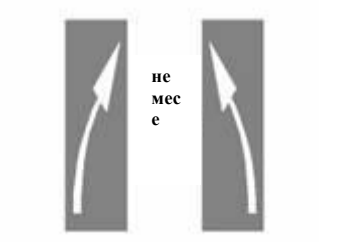

Г.1 кестесі Көлденең жол таңбасы

Таңбаның нөмірі	Таңбаның кескінделуі	Тағайындалуы
1.1		Қарама-қарсы бағыттағы көлік ағындарын бөлу. Қозғалыс жолақтарының шекараларын белгілеу. Өтетін бөліктің шетін белгілеу. Шығуға тыйым салынған өтетін бөлік учаскелерінің шекараларын белгілеу. Көлік құралдарын қоятын орын шекараларын белгілеу
1.2		Автомагистральдарда өтетін бөліктің шеттерін белгілеу
1.3		Қарама-қарсы бағыттағы көлік ағындарын бөлу
1.4	 сары	Көлік құралдарының тоқтауына тыйым салынған жерлердегі шекараны белгілеу
1.5		Қарама-қарсы бағыттағы көлік ағындарын бөлу. Қозғалыс жолақтарының шекараларын белгілеу.
1.6		Жол таңбасының тұтас сызығына жақындауды белгілеу
1.7		Қиылыс шегіндегі қозғалыс жолақтарының шекараларын белгілеу
1.8		Үдету немесе бәсеңдету жолағы (ауыспалы жылдамдық жолағы) және өтетін бөліктің негізгі жолағы арасындағы шекараны белгілеу
1.9		Кері реттеу іске асырылатын қозғалыс жолақтарының шекараларын белгілеу. Қарама-қарсы бағыттағы көлік ағындарын бөлу

Г.1 кестесі Көлденең жол таңбасы (жалғасы)

1.10		Көлік құралдарын қоюға тыйым салынған жерлерді белгілеу
1.11		Үзік сызық жағынан ғана рұқсат ету қажет болатын жерлерді белгілеу. Өтетін бөлікте маневрлеуді шектеу қажет болатын жердегі орындарда қарама-қарсы немесе жолай бағыттағы көлік ағындарын бөлу.
1.12		Көлік құралдарын тоқтату орнын – тоқтату сызығын белгілеу
1.13		Жүргізуші жол беруге міндетті жерді белгілеу
1.14.1		$V \leq 60$ сағ/км, $2,5 \leq P \leq 4,0$ м кезінде; $V \geq 60$ сағ/км, $4,0 \leq P \leq 6,0$ м кезінде жаяу жүргіншілер өтетін жерді белгілеу.
1.14.2		$P \geq 6,00$ м кезінде жаяу жүргіншілер өтетін жерді белгілеу
1.14.3		Бағдаршамдармен реттелетін жаяу жүргіншілер өтетін жерлерді белгілеу
1.15		Велосипедшілерге арналған өтетін жерді белгілеу
1.16.1		Қарама-қарсы бағыттағы көлік ағындарын бөлетін аралықшаларды белгілеу
1.16.2		Бір бағыттағы көлік ағындарын бөлетін аралықшаларды белгілеу
1.16.3		Көлік ағындарының қосылатын жеріндегі аралықшаларды белгілеу

Г.1 кестесі Көлденең жол таңбасы (жалғасы)

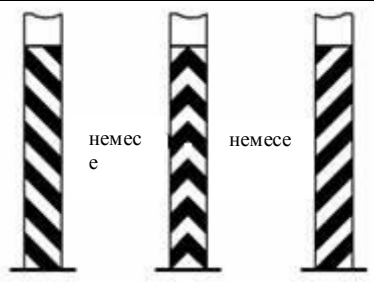

1.17		Маршруттық көлік құралдарының (автобустар, троллейбустар) аялдамаларын және такси тұрақтарын белгілеу
1.18		Жолақтар бойынша қозғалыс бағыттарын белгілеу
1.19		Өтетін бөліктің тарылатын жеріне немесе 1.1 бойлық таңбасының тұтас сызығына жақындауды белгілеу
1.20		1.13 көлденең таңбасына жақындаудың белгіленуі
1.21		1.12 көлденең таңбасына жақындаудың белгіленуі
1.22		Жол нөмірінің белгіленуі
1.23		Маршруттық көлік құралдарының қозғалысы үшін ғана тағайындалған өтетін бөлік жолағының белгіленуі (автобустар, троллейбустар)
1.24.1		Ескертетін жол белгілерінің қайталануы

Г.1 кестесі Көлденең жол таңбасы (жалғасы)

1.24.2		Тыйым салатын жол белгілерінің қайталануы
1.24.3		«Мүгедектер» жол белгісінің қайталануы
1.25		Жасанды адыр-бұдырлардың белгіленуі

2. Тік жол таңбасы

Г.2 кестесі Тік жол таңбасы

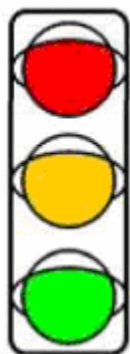
Таңбаның нөмірі	Таңбаның кескінделуі	Тағайындалуы
2.1.1-2.1.3		Жол имараттарының тік беттерінің белгіленуі (көпірлер, өтпезолдар, жақтаулардың шеткі бөліктерінің және т.б. тіреулері) 2.1.1 - өтетін бөліктің сол жағынан; 2.1.2 - өтетін бөлікте; 2.1.3- өтетін бөліктің оң жағынан
2.2		Өтпезолдар мен көпір арқалықтарының аралық құрылымының төменгі жиегінің белгіленуі

Г.2 кестесі Тік жол таңбасы (жалғасы)

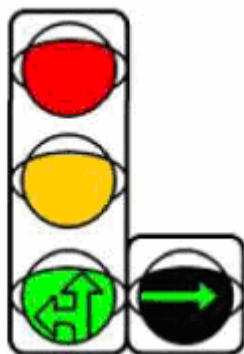
2.3		<p>Дөңгелек тапал тіреулер және қауіпсіздік аралықшаларының белгіленуі</p>
2.4		<p>Сигналдық бағандар, қысқа бағаналар, арқанды қоршаулар тіреулері және т.б белгіленуі</p>
2.5		<p>Қауіпті учаскелердегі жол қоршауларының қаптал беттерінің белгіленуі</p>
2.6		<p>Жол қоршауларының қаптал беттерінің белгіленуі</p>
2.7		<p>Қауіпті учаскелерде жиектасты және қауіпсіздік аралықшаларын көтеретін қаптал беттерді белгілеу</p>

Д қосымшасы
(ақпараттық)

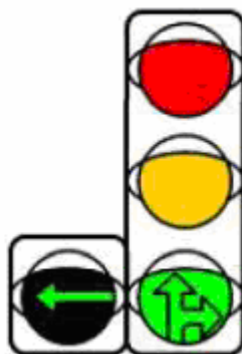
Бағдаршамдар

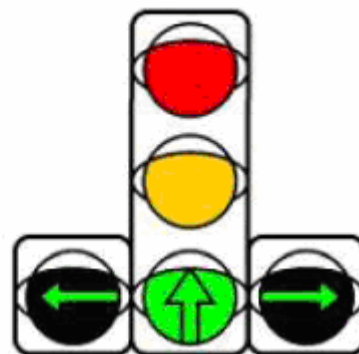
T.1

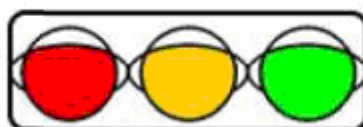
T.1.n

T.1.n

T.1.nn

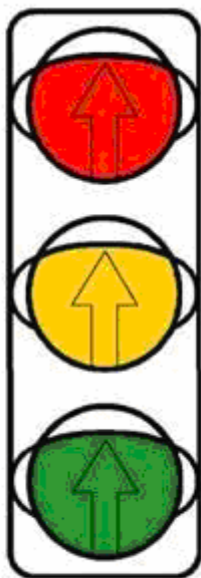
T.1.r

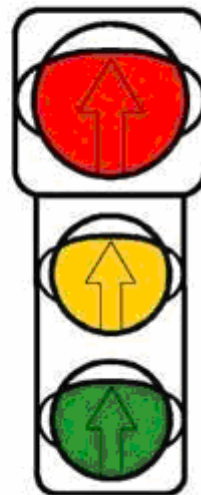
T.2

T.2.1

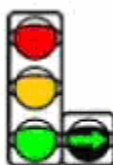
T.2.2

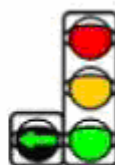
T.2.3

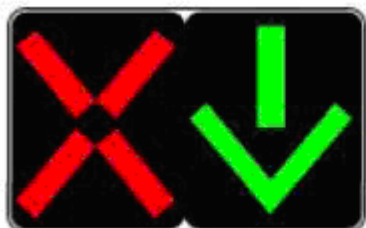
T.3

T.3.n

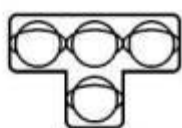
T.3.n

Т.4

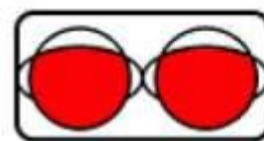
Т.4.ж

Т.5

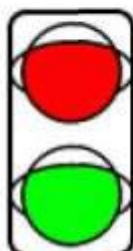
Т.6

Т.6.д

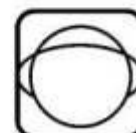
Т.7

Т.8

Т.9

Т.10

А.2 Жаяу жүргіншілер бағдаршамдары

П.1

П.2

Библиография

[1] Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1998 жылғы 5 қыркүйектегі № 845 «Жол шаруашылығын құқықтық қамтамасыз етуді қамтамасыз ету туралы» қаулысы (ҚР Үкіметінің 1.07.02 ж. № 711, 2003 жылғы 16 қаңтардағы № 30 қаулыларымен енгізілген өзгерістермен бірге).

[2] Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2004 жылғы 12 наурыздағы № 316 «Автомобиль көлігімен қауіпті жүктерді тасу бойынша кейбір мәселелер туралы» қаулысы.

[3] Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2002 жылғы 19 қаңтардағы № 62 «Қазақстан Республикасының аумағындағы автокөлік құралдарының жүруін реттейтін кейбір мәселелер туралы» қаулысы (ҚР Үкіметінің 24.12.03 ж. № 1306; 20.01.05 ж. № 39 қаулыларымен енгізілген өзгерістермен бірге).

[4] *Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2008 жылғы 31 наурыздағы № 307 «Техникалық регламентті бекіту туралы» қаулысы.*

[5] *Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2008 жылғы 31 наурыздағы № 308 «Автомобиль жолдарын пайдаланған кездегі қауіпсіздік талаптары» қаулысы.*

ӘОЖ 656.13:625.746:006.354

МСЖ 93.080.30

Түйінді сөздер: жол қозғалысын ұйымдастыру, жол қозғалысының қауіпсіздігі, жол қозғалысын реттейтін техникалық құралдар, жол таңбасы, жол белгілері, бағдаршамдар, жол қоршаулары, бағыттауыш құрылғылар

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ СТАНДАРТ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Технические средства организации дорожного движения

**ПРАВИЛА ПРИМЕНЕНИЯ ДОРОЖНЫХ ЗНАКОВ,
РАЗМЕТКИ, СВЕТОФОРОВ, ДОРОЖНЫХ ОГРАЖДЕНИЙ И
НАПРАВЛЯЮЩИХ УСТРОЙСТВ**

СТ РК 1412-2010

Издание официальное

**Комитет технического регулирования и метрологии
Министерства индустрии и новых технологий Республики Казахстан
(Госстандарт)**

Астана

Предисловие

1 ПОДГОТОВЛЕН И ВНЕСЕН Республиканским государственным предприятием «Казахстанский институт стандартизации и сертификации» и Объединением юридических лиц «Экономическая палата города Астаны «Союз «Атамекен»

2 УТВЕРЖДЕН И ВВЕДЕН В ДЕЙСТВИЕ Приказом Председателя Комитета технического регулирования и метрологии Министерства индустрии и новых технологий Республики Казахстан от 22 ноября 2010 года № 521-од

3 Настоящий стандарт соответствует общим требованиям: Конвенции о дорожных знаках и сигналах (Вена, 1968 г.), Европейского соглашения, дополняющего эту Конвенцию (Женева, 1971 г.) с поправками 1995 года и Конвенции о дорожном движении.

4 В настоящем стандарте реализованы положения Законов Республики Казахстан «О техническом регулировании» от 9 ноября 2004 года № 603-ІІ, «О безопасности дорожного движения» от 15 июля 1996 года №29-1, «Об автомобильных дорогах» от 17 июля 2003 года №245- ІІ, от 4 июля 2003 года №476 - ІІ и постановлений Правительства Республики Казахстан, приведенных в Библиографии.

**5 СРОК ПЕРВОЙ ПРОВЕРКИ
ПЕРИОДИЧНОСТЬ ПРОВЕРКИ**

2017 год
5 лет

6 ВВЕДЕН ВЗАМЕН СТ РК 1412-2005 Технические средства организации дорожного движения. Правила применения

Информация об изменениях к настоящему стандарту публикуется в ежегодно издаваемом информационном указателе «Нормативные документы по стандартизации», а текст изменений и поправок – в ежемесячно издаваемых информационных указателях «Государственные стандарты». В случае пересмотра (замены) или отмены настоящего стандарта соответствующее уведомление будет опубликовано в ежемесячно издаваемом информационном указателе «Государственные стандарты»

Настоящий стандарт не может быть полностью или частично воспроизведен, тиражирован и распространен без разрешения Комитета технического регулирования и метрологии Министерства индустрии и новых технологий Республики Казахстан

ІІ

Содержание

1	Область применения	1
2	Нормативные ссылки	1
3	Термины и определения	2
4	Общие положения	4
5	Правила применения дорожных знаков	6
5.1	Общие требования	6
5.2	Предупреждающие знаки	9
5.3	Знаки приоритета	16
5.4	Запрещающие знаки	20
5.5	Предписывающие знаки	26
5.6	Информационно-указательные знаки	28
5.7	Знаки сервиса	36
5.8.	Знаки дополнительной информации (таблички)	37
6	Правила применения дорожной разметки	40
6.1	Общие требования	40
6.2	Горизонтальная разметка	40
6.3	Вертикальная разметка	47
7	Правила применения дорожных светофоров	49
8	Правила применения дорожных ограждений и направляющих устройств	59
8.1	Общие требования	59
8.2	Дорожные ограждения	60
Приложение А (информационное)	Рисунки к правилам применения технических средств организации движения	67
Приложение Б (информационное)	Дорожные знаки	84
Приложение В (информационное)	Условные обозначения технических средств организации дорожного движения	101
Приложение Г (информационное)	Разметка дорожная	103
Приложение Д (информационное)	Светофоры	108
Библиография		111

Введение

Настоящий стандарт пересмотрен взамен СТ РК 1412-2005 в соответствии с Планом работ по государственной стандартизации на 2010 год и сроками, установленными на пересмотр указанного стандарта, который ранее был разработан Акционерным обществом «Казахстанский дорожный научно-исследовательский институт» взамен ГОСТ 23457-86.

Требования настоящего стандарта учитывают общие требования Конвенции о дорожных знаках и сигналах (Вена, 1968 г.) и Европейского соглашения, дополняющего эту Конвенцию (Женева, 1971 г.) и Конвенции о дорожном движении на период введения стандарта СТ РК 1412-2005, а также учитывают внесенные в них поправки 1995 года.

Объектом настоящего стандарта являются правила применения технических средств организации дорожного движения, включая дорожные знаки, разметку, светофоры, направляющие устройства и барьерные ограждения на автомобильных дорогах, улицах в городах и населенных пунктах республики.

Стандарт устанавливает, в каком месте и на каком расстоянии друг от друга, от дороги или непосредственно на дороге, в том числе в стесненных условиях, должны размещаться дорожные знаки, разметка, светофоры, направляющие устройства и барьерные ограждения.

Применение вновь введенных средств организации дорожного движения позволит наиболее полно учитывать международные правила в части их применения в дорожном движении, а также климатические, географические условия и существующие условия безопасности дорожного движения в Казахстане (скоростной режим, ландшафт местности, населенность территории и т.д.), понизить количество и тяжесть дорожно-транспортных происшествий.

Дополнительные требования относительно ГОСТ 1412-2005 года учитывающие новые законодательные требования Республики Казахстан в области автодорожного транспорта и требования поправок 1995 года Конвенции о дорожном движении выделены по тексту наклонным шрифтом.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ СТАНДАРТ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Технические средства организации дорожного движения**ПРАВИЛА ПРИМЕНЕНИЯ ДОРОЖНЫХ ЗНАКОВ,
РАЗМЕТКИ, СВЕТОФОРОВ, ДОРОЖНЫХ ОГРАЖДЕНИЙ И
НАПРАВЛЯЮЩИХ УСТРОЙСТВ**

Дата введения **2012-01-01****1 Область применения**

Настоящий стандарт распространяется на технические средства организации дорожного движения: дорожные знаки, дорожную разметку, светофоры, дорожные ограждения и направляющие устройства на всех сооружаемых и эксплуатируемых дорогах, улицах в городах и сельских поселках (далее - дороги) и устанавливает правила их применения.

2 Нормативные ссылки

Для применения настоящего стандарта необходимы следующие ссылочные нормативные документы:

Закон Республики Казахстан «О безопасности дорожного движения» (от 15 июля 1996 года № 29-1).

Закон Республики Казахстан «Об автомобильных дорогах» (от 17 июля 2001 г. № 245- II).

Закон Республики Казахстан «Об автомобильном транспорте» (от 4 июля 2003 года № 476- II).

Постановление Правительства Республики Казахстан «Об утверждении Правил дорожного движения Республики Казахстан, Основных положений по допуску транспортных средств к эксплуатации и обязанностей должностных лиц и участников дорожного движения по обеспечению безопасности дорожного движения и Перечня оперативных и специальных служб, транспорт которых подлежит оборудованию специальными световыми и звуковыми сигналами и окраске по специальным цветографическим схемам» (от 25 ноября 1997 года № 1650).

СТ РК 1.9-2007 Порядок применения международных, региональных и национальных стандартов иностранных государств, других нормативных документов по стандартизации в Республике Казахстан.

Издание официальное

СТ РК 1412-2010

СТ РК 1124-2003 Технические средства организации дорожного движения. Разметка дорожная. Технические требования.

СТ РК 1125-2002 Знаки дорожные. Общие технические условия

СТ РК 1278-2004 Системы дорожных ограничителей. Барьеры безопасности металлические. Технические условия.

СТ РК 1409-2005 Опоры дорожных знаков железобетонные. Технические условия.

ГОСТ 19433-88 Грузы опасные. Классификация и маркировка.

ГОСТ 25695-91 Светофоры дорожные. Типы. Основные параметры.

ГОСТ 25869-90 Отличительные знаки и информационное обеспечение подвижного состава пассажирского наземного транспорта, остановочных пунктов и пассажирских станций. Общие технические требования.

ГОСТ 30413-96 Дороги автомобильные. Метод определения коэффициента сцепления колеса автомобиля с дорожным покрытием.

ГОСТ Р 52282- 2004 Технические средства организации дорожного движения. Светофоры дорожные. Типы, основные параметры, общие технические требования, методы испытаний.¹⁾

ГОСТ Р 50597-93 Автомобильные дороги и улицы. Требования к эксплуатационному состоянию, допустимому по условиям обеспечения безопасности дорожного движения.¹⁾

ПРИМЕЧАНИЕ При пользовании настоящим стандартом целесообразно проверить действие ссылочных стандартов по ежегодно издаваемому информационному указателю «Указатель нормативных документов по стандартизации» по состоянию на текущий год и соответствующим ежемесячно издаваемым информационным указателям, опубликованным в текущем году. Если ссылочный документ заменен (изменен), то при пользовании настоящим стандартом следует руководствоваться замененным (измененным) документом. Если ссылочный документ отменен без замены, то положение, в котором дана ссылка на него, применяется в части, не затрагивающей эту ссылку.

3 Термины и определения

В настоящем стандарте применяются термины по Закону Республики Казахстан «О безопасности дорожного движения», Законом Республики Казахстан «Об автомобильных дорогах», Закону Республики Казахстан «Об автомобильном транспорте», Постановлению Правительства Республики Казахстан «Об утверждении Правил дорожного движения Республики Казахстан, Основных положений по допуску транспортных средств к эксплуатации и обязанностей должностных лиц и участников дорожного движения по обеспечению безопасности дорожного движения и Перечня оперативных и специальных служб, транспорт которых подлежит оборудованию специальными световыми и звуковыми сигналами и окраске

¹⁾ - применяется в соответствии с СТ РК 1.9

по специальным цветографическим схемам», а также следующие термины с соответствующими определениями:

3.1 Средства организации дорожного движения: Комплекс технических средств, устанавливаемых непосредственно на дороге или вблизи нее и предназначенных для информирования участников дорожного движения с целью обеспечения безопасности дорожного движения.

ПРИМЕЧАНИЕ К средствам организации дорожного движения относятся дорожные знаки, дорожная разметка, светофоры, дорожные ограждения и направляющие устройства.

3.2 Берма присыпная: Площадка, устраиваемая на поверхности откоса насыпи или выемки предназначенная для размещения технических средств организации дорожного движения.

3.3 Пешеходная дорожка: Дорога или участок дороги, предназначенный только для движения пешеходов.

ПРИМЕЧАНИЕ По пешеходной дорожке движение механических транспортных средств запрещено.

3.4 Пешеходное вызывное устройство: Элемент системы управления пешеходным светофорным объектом, обеспечивающий ручное включение основного сигнала светофора.

3.5 Островок безопасности: Островок в пределах проезжей части дороги, выделенный для пешеходов, ожидающих возможности закончить переход через дорогу.

3.6 Знак дорожный (далее - знак): Устройство в виде панели определенной формы с обозначениями или надписями, информирующими участников дорожного движения (далее - движения) о дорожных условиях и режимах движения, о расположении населенных пунктов и других объектов.

3.7 Знак основной: Знак, необходимость установки которого определяется дорожными условиями в соответствии с требованиями настоящего стандарта.

3.8 Знак дублирующий: Знак, установленный в том же поперечном сечении дороги, что и основной знак, служащий для повышения надежности восприятия информации участниками движения.

3.9 Знак предварительный: Знак, установленный до основного знака и предупреждающий водителей о предстоящем изменении режима движения или объекте, информация о которых содержится на основном знаке.

3.10 Знак повторный: Знак, установленный за основным знаком и подтверждающий его информацию.

3.11 Знак дополнительной информации (табличка): Знак, ограничивающий или уточняющий действие других знаков, совместно с которыми он применен.

СТ РК 1412-2010

3.12 **Разметка дорожная** (далее - разметка): Линии, стрелы и другие обозначения на проезжей части, дорожных сооружениях и элементах дорожного оборудования, служащие средством зрительного ориентирования участников дорожного движения или информирующие их об ограничениях и режимах движения.

3.13 **Светофор дорожный** (далее - светофор): Светосигнальное устройство для регулирования движения.

3.14 **Светофорный объект**: Группа светофоров, установленных на участке улично-дорожной сети, очередность движения по которому конфликтующих транспортных потоков или транспортных и пешеходных потоков регулируется светофорной сигнализацией.

3.15 **Ограждение дорожное**: Устройство, предназначенное для предотвращения съезда транспортного средства с обочины и мостового сооружения (моста, путепровода, эстакады и т.п.), переезда через разделительную полосу, столкновения со встречным транспортным средством, наезда на массивные препятствия и сооружения, расположенные на обочине и в полосе отвода дороги, на разделительной полосе (удерживающее ограждение для автомобилей), падения пешеходов с мостового сооружения или насыпи (удерживающие ограждения для пешеходов), а также для упорядочения движения пешеходов и предотвращения выхода животных на проезжую часть (ограничивающее ограждение).

3.16 **Направляющее устройство**: Сигнальный столбик, тумба, направляющий островок, островок безопасности, предназначенные для зрительного ориентирования.

4 Общие положения

4.1 Дорожные знаки по СТ РК 1125, дорожная разметка по СТ РК 1124, светофоры по ГОСТ 25695, ограждающие и направляющие устройства должны размещаться с учетом их наилучшей видимости участниками дорожного движения, как в светлое, так и в темное время суток, удобства эксплуатации и обслуживания, а также исключения возможности их непреднамеренных повреждений. При этом они не должны закрываться от участников дорожного движения какими-либо препятствиями (зелеными насаждениями, мачтами наружного освещения и т. п.).

При размещении дорожных знаков и светофоров должна быть обеспечена направленность передаваемой ими информации только тем участникам движения, для которых она предназначена.

На участках дорог, где дорожная разметка, определяющая режим движения, трудно различима (снег, грязь и т.п.), или не может быть восстановлена, должны быть установлены соответствующие по значению дорожные знаки.

4.2 Не допускается размещать плакаты, афиши, устанавливать приспособления в полосе отвода дороги, а также производить разметку, которые могут быть приняты за дорожные знаки или другие технические средства организации дорожного движения либо могут снижать их видимость или эффективность, либо ослеплять участников движения или отвлекать их внимание, создавая тем самым опасность для дорожного движения.

Не допускается размещать на знаках, на их оборотной стороне, светофорах и опорах, на которых они расположены, плакаты, транспаранты, не имеющие отношения к организации движения.

4.3 Знаки и светофоры (условные обозначения - по Таблице В.1) размещают таким образом, чтобы они воспринимались только участниками движения, для которых они предназначены, и не были закрыты какими-либо препятствиями (рекламой, зелеными насаждениями, опорами наружного освещения и т. п.), обеспечивали удобство эксплуатации и уменьшали вероятность их повреждения.

4.4 В пределах дороги, а вне населенных пунктов - в пределах полосы отвода, допускается в установленном порядке размещать рекламу, плакаты, транспаранты и другие устройства при условии, что это не затруднит восприятие участниками движения технических средств организации дорожного движения.

Не допускается помещать на знаках, светофорах и опорах, на которых они размещаются, рекламу, плакаты, транспаранты и другие устройства, не имеющие отношения к организации дорожного движения.

4.5 Технические средства организации дорожного движения, применение которых было вызвано причинами временного характера (дорожно-ремонтные работы, сезонные особенности движения и т.п.), должны быть немедленно демонтированы после устранения указанных причин. При этом знаки и светофоры допускается закрывать чехлами.

4.6 Технические средства организации дорожного движения допускается применять и в случаях, не предусмотренных настоящим стандартом, если необходимость их применения обоснована конкретными условиями дорожного движения.

4.7 Допускается применение многопозиционных управляемых дорожных знаков (табло) с изменяющейся информацией, условия их применения должны соответствовать требованиям настоящего стандарта.

4.8 В экспериментальных целях допускается в установленном порядке применять технические средства организации дорожного движения не регламентированные действующими государственными стандартами. При этом в необходимых случаях для участников движения должна быть предоставлена информация, разъясняющая назначение данного технического средства.

5 Правила применения дорожных знаков

5.1 Общие требования

5.1.1 Номера, наименования и изображения дорожных знаков приведены в Приложении Б.

5.1.2 Действие знака распространяется на проезжую часть, велосипедную или пешеходную дорожку, у которой или над которой он установлен.

5.1.3 Знаки со световозвращающей поверхностью должны применяться на участках дорог без стационарного освещения, знаки с внутренним и внешним освещением - на участках дорог со стационарным освещением.

Знаки со световозвращающей поверхностью допускается применять на участках дорог со стационарным освещением, если обеспечивается видимость знаков с расстояния не менее 100 м.

5.1.4 В одном поперечном сечении дороги допускается устанавливать не более трех знаков, без учета дублирующих знаков и знаков дополнительной информации (табличек).

Наиболее важными являются знаки приоритета, предписывающие и запрещающие дорожные знаки.

Знаки разных групп на одной опоре (стойке, кронштейне и т.п.) должны располагаться в следующем порядке: *по горизонтали слева или по вертикали сверху вниз* - знаки приоритета; предупреждающие знаки; предписывающие знаки; запрещающие знаки; информационно-указательные знаки; знаки сервиса.

Знаки одной группы должны размещаться на одной опоре по порядку номера в группе.

При горизонтальном сочетании дорожных знаков 2.1, 2.4, 2.5 с другими знаками они должны располагаться слева от других знаков, а при вертикальном сочетании - сверху от других знаков.

5.1.5 Знаки, установленные на дороге последовательно, за исключением знаков, установленных на перекрестке, должны быть расположены вне населенных пунктов на расстоянии не менее 50 м, а в населенных пунктах - не менее 25 м друг от друга.

5.1.6 Дорожные знаки, кроме случаев, специально оговоренных настоящим стандартом, должны устанавливаться с правой стороны дороги вне проезжей части и обочины. На дорогах с двумя и более полосами для движения в одном направлении знаки, с учетом характера содержащейся на них информации и местных условий, должны дублироваться, если они могут быть своевременно не замечены водителями из-за крупногабаритных транспортных средств, движущихся по правым полосам проезжей части. Дублирующие знаки должны устанавливаться на разделительной полосе, а при ее отсутствии - на левой стороне дороги, если для движения во встречном направлении имеется не более двух полос, или над проезжей

частью, если не обеспечивается видимость знака, установленного на левой стороне дороги, а также, если для движения во встречном направлении имеется три полосы и более.

5.1.7 Расстояние от кромки проезжей части, а при наличии обочины - от бровки земляного полотна до ближайшего к ней края знака, установленного сбоку от проезжей части, должно составлять от 0,5 м до 2,0 м (*Рисунок А.31 а, б*), а до края информационно-указательных знаков 5.20.1, 5.21.1-5.27, 5.31 - от 0,5 м до 5,0 м.

5.1.8 В стесненных условиях (у обрывов, выступов скал, парапетов и т.п.) допускается установка знаков на обочинах. При этом расстояние между кромкой проезжей части и ближайшим к ней краем знака должно составлять не менее 1 м, а высота установки - не менее 2 м (*Рисунок А.31 в*).

5.1.9 При отсутствии ограждения знаки, расположенные на обочине, а также на разделительной полосе, должны устанавливаться на безопасных опорах по *СТ РК 1409*. Верхний обрез фундамента опоры знака должен быть выполнен заподлицо с поверхностью обочины, разделительной полосы или присыпной бермы.

5.1.10 В местах проведения работ на проезжей части и при оперативных изменениях в схемах организации движения знаки на переносных опорах допускается устанавливать на проезжей части.

5.1.11 Расстояние от нижнего края знака (без учета предупреждающих знаков 1.4.1-1.4.6 и табличек) до поверхности дорожного покрытия (высота установки) кроме случаев, специально оговоренных настоящим стандартом, должно составлять:

- от 1,5 м до 2,2 м - при установке сбоку от дороги вне населенных пунктов, от 2,0 м до 4,0 м - в населенных пунктах;

- не менее 0,6 м - при установке на островах безопасности и на проезжей части дороги;

- от 5,0 м до 1,0 м - при размещении над проезжей частью, в связи с необходимостью обеспечения надлежащей видимости знаков при многорядном движении разногабаритных транспортных средств и создания безопасной зоны (1,5 м), между контактной сетью электротранспорта и техническими средствами регулирования дорожного движения; при размещении знаков на пролетных строениях искусственных сооружений, при расстоянии от поверхности дорожного покрытия до низа пролетного строения сооружения менее 5 м знаки не должны выступать за их нижний край.

Высота установки знаков, расположенных сбоку от дороги, определяется от поверхности дорожного покрытия на краю проезжей части.

При расположении знаков друг под другом высота установки определяется по нижнему знаку.

На протяжении одной дороги высота установки знаков должна быть по возможности одинаковой.

5.1.12 Расстояние между соседними знаками, размещенными на одной опоре и распространяющими свое действие на одну и ту же проезжую часть, за исключением знаков, выполненных в одном корпусе, должно составлять от 50 мм до 200 мм.

5.1.13 Знаки не должны устанавливаться на расстоянии менее 1 м от проводов сети высокого напряжения. В пределах охранной зоны высоковольтных линий подвеска знаков на тросах-растяжках запрещается.

5.1.14 Типоразмеры знаков и высота прописной буквы на информационно-указательных знаках индивидуального проектирования, в зависимости от условий применения, должны выбираться в соответствии с СТ РК 1125 или по Таблице 1 настоящего стандарта. Если для данных условий движения типоразмер знака не оговорен, должны применяться знаки ближайшего типоразмера.

Таблица 1 - Типоразмеры знаков

Типоразмер знака по СТ РК 1125	Применение знаков	
	вне населенных пунктов	в населенных пунктах
I	Дороги с одной полосой	Дороги и улицы местного значения, проезды, улицы и дороги в сельских поселениях
II	Дороги с двумя и тремя полосами	Магистральные дороги, кроме скоростных, магистральные улицы
III	Дороги с четырьмя и более полосами и автомагистрали	Магистральные дороги скоростного движения
IV	Ремонтные работы на автомагистралях, опасные участки на других дорогах при обосновании целесообразности применения	

Высоту h_n прописной буквы на информационных знаках индивидуального проектирования выбирают в соответствии с СТ РК 1125 или с Таблицей 2 настоящего стандарта.

5.1.17 На дорогах в населенных пунктах с числом полос шесть и более, а также на автомагистралях и участках дорог вне населенных пунктов с числом полос четыре и более применяют знаки, изготовленные по СТ РК 1125.

Знаки, изготовленные с использованием световозвращающей пленки типа Б или В, предпочтительно применять на кривых в плане с радиусом менее допустимого, на пересечениях с железными дорогами в одном уровне, пересечениях и примыканиях дорог в одном уровне, участках с расстояниями видимости в плане (профиле) менее минимальных значений (смотри Таблицу 3), на мостовых сооружениях с шириной проезжей части, равной

или меньшей ширины проезжей части дороги, и в местах проведения дорожных работ.

Знаки, изготовленные с использованием световозвращающей пленки типа В, предпочтительно применять на дорогах с искусственным освещением вне населенных пунктов и на дорогах в населенных пунктах с числом полос шесть и более.

Знаки, располагаемые над проезжей частью или сбоку от нее на высоте более 3 м, предпочтительно изготавливать с применением световозвращающей пленки типа В.

На участках одной дороги с одинаковым числом полос предпочтительно применять знаки, изготовленные с использованием световозвращающей пленки одного типа.

Таблица 2 - Высота прописной буквы на знаках индивидуального проектирования

Высота прописной буквы h _p , мм	Знаки 5.23.1, 5.24.1, 5.25, 5.26, 6.9.1, 6.9.2, 6.10.1- 6.12, установленные	
	вне населенных пунктов	в населенных пунктах
75, 100 или 150	Дороги с одной полосой	Дороги и улицы местного значения, проезды, дороги и улицы в сельских поселениях
150, 200 или 250	-	Магистральные дороги, кроме скоростных, магистральные улицы
200, 250 или 300	Дороги с двумя и тремя полосами	Магистральные дороги скоростного движения
300 или 400	Дороги с четырьмя и более полосами	-
400 или 500	Автомагистрали	-

5.2 Предупреждающие знаки

5.2.1 Предупреждающие знаки применяют для информирования участников движения о характере опасности и расположении опасного участка дороги, движение по которому требует принять меры, соответствующие обстановке.

5.2.2 Вне населенных пунктов предупреждающие знаки, кроме знаков 1.3.1-1.4.6, 1.31.1-1.31.5, 1.32.1-1.32.3 в зависимости от скорости движения, условий видимости и возможности размещения должны устанавливаться на расстоянии от 150 м до 300 м, а в населенных пунктах - на расстоянии от 50 м до 100 м от начала опасного участка.

При необходимости (начало опасного участка скрыто от водителя крутым поворотом, переломом продольного профиля, зданием и т. п.)

допускается устанавливать предупреждающие знаки на ином расстоянии, указываемом в этом случае на табличке 7.1.1.

5.2.3 Если между предупреждающим знаком и началом опасного участка имеется перекресток, за этим перекрестком допускается устанавливать повторный предупреждающий знак с табличкой 7.1.1. Если расстояние между началом опасного участка и перекрестком менее 20 м, то на пересекающей дороге допускается устанавливать соответствующий знак с табличкой 7.1.3 или 7.1.4 на расстоянии до 50 м от перекрестка (Рисунок А.32 а, б).

5.2.4 Знаки 1.1, 1.2, 1.9, 1.10, 1.21, 1.23 должны повторяться вне населенных пунктов, а знаки 1.21, 1.23 - и в населенных пунктах. Второй знак должен быть установлен на расстоянии не менее 50 м от начала опасного участка.

5.2.5 Знаки 1.1 «Железнодорожный переезд со шлагбаумом» и 1.2 «Железнодорожный переезд без шлагбаума» должны устанавливаться перед всеми железнодорожными переездами, соответственно оборудованными или необорудованными шлагбаумами.

Знаки 1.1 и 1.2 должны дублироваться на дорогах с тремя и более полосами для движения в обоих направлениях, а также на дорогах с одной или двумя полосами для движения в обоих направлениях, если расстояние видимости переезда вне населенных пунктов менее 300 м, а в населенных пунктах - 100 м.

Если дорога пересекает переезды, расстояние между которыми менее 50 м, то знаки 1.1 или 1.2 должны устанавливаться только перед первым переездом, в остальных случаях - перед каждым переездом.

Если дорога проходит параллельно железной дороге на расстоянии от 20 м до 50 м, то на пересекающей их дороге следует дополнительно установить знак 1.1 или 1.2 с табличкой 7.1.1.

Если расстояние между дорогами менее 20 м, то знаки 1.1 или 1.2 с табличкой 7.1.3 или 7.1.4 должны быть установлены перед пересечением с дорогой, ведущей в сторону переезда, на расстоянии 50 м от пересечения.

5.2.6 Знаки 1.3.1 «Однопутная железная дорога» и 1.3.2 «Многопутная железная дорога» должны устанавливаться перед всеми железнодорожными переездами без шлагбаума соответственно через железную дорогу с одним или двумя и более путями. При наличии на переезде светофорной сигнализации знаки 1.3.1 и 1.3.2 должны устанавливаться на одной опоре со светофором, а при ее отсутствии - на расстоянии не менее 20 м от ближнего рельса.

5.2.7 Знаки 1.4.1-1.4.6 «Приближение к железнодорожному переезду» должны устанавливаться вне населенных пунктов на дорогах общего пользования перед каждым переездом, а на других дорогах - при расстоянии видимости переезда менее 300 м.

Знаки 1.4.1-1.4.3 должны устанавливаться с правой стороны дороги, а знаки 1.4.4-1.4.6 - с левой. Знаки 1.4.1 и 1.4.4 должны устанавливаться с первым (основным и дублирующим) по ходу движения знаком 1.1 или 1.2, знаки 1.4.3 и 1.4.6 - со вторым знаком 1.1 или 1.2, а знаки 1.4.2 и 1.4.5 - самостоятельно, на равном расстоянии между первым и вторым знаком 1.1 или 1.2 (Рисунок А.33).

Знаки 1.4.1, 1.4.3, 1.4.4 и 1.4.6 должны располагаться под знаком 1.1 или 1.2, установленным на высоте в соответствии с 2.1.11. Знаки 1.4.2 и 1.4.5 должны устанавливаться на высоте, равной высоте установки знаков 1.4.1, 1.4.3, 1.4.4 и 1.4.6.

5.2.8 Знак 1.5 «Пересечение с трамвайной линией» должен устанавливаться перед пересечением дороги с трамвайными путями вне перекрестка, а также перед перекрестками (площадями), через которые проходят трамвайные пути при расстоянии видимости путей менее 50 м.

Если дорога проходит параллельно трамвайным путям на расстоянии менее 20 м, то знак 1.5 с табличкой 7.1.3 или 7.1.4 должен быть установлен перед пересечением с дорогой, ведущей в сторону трамвайных путей, на расстоянии 50 м от пересечения.

5.2.9 Знак 1.6 «Пересечение равнозначных дорог» должен устанавливаться перед пересечением равных по значению дорог, на подъездах, с которых расстояние видимости перекрестка вне населенных пунктов менее 150 м, а в населенных пунктах - менее 50 м.

Знак 1.6 должен устанавливаться также перед перекрестком, на котором отменяется очередность проезда, установленная ранее с помощью знаков приоритета.

5.2.10 Знак 1.7 «Пересечение с круговым движением» должен устанавливаться вне населенных пунктов перед каждым перекрестком, на котором установлены знаки 4.3, в населенных пунктах - перед перекрестками, расстояние видимости которых менее 50 м, а также перед каждым перекрестком, на котором отсутствует стационарное освещение.

5.2.11 Знак 1.8 «Светофорное регулирование» должен устанавливаться вне населенных пунктов перед каждым перекрестком, пешеходным переходом или участком дороги, движение на которых регулируется светофором, в населенных пунктах - при расстоянии видимости светофора менее 100 м, а также перед первым после въезда в населенный пункт перекрестком или пешеходным переходом со светофорным регулированием.

5.2.12 Знак 1.9 «Разводной мост» должен устанавливаться перед всеми разводными мостами и паромными переправами.

5.2.13 Знак 1.10 «Выезд на набережную» должен устанавливаться перед участками дорог, выходящими на набережную или берег какого-либо водоема. Знак 1.10 должен устанавливаться независимо от наличия дорожного ограждения.

5.2.14 Знаки 1.11.1 и 1.11.2 «Опасный поворот» должны устанавливаться перед кривыми в плане, если отношение скорости при проезде по опасному участку к скорости, характерной для предшествующего участка (коэффициент безопасности), менее 0,6, а также перед кривыми в плане, на которых расстояние видимости встречного автомобиля при скорости, характерной для предшествующей кривой участка дороги, меньше минимального расстояния видимости, обеспечивающего безопасность движения (смотри Таблицу 3).

Таблица 3- Минимальное расстояние видимости, обеспечивающее безопасность движения при данной скорости

Скорость движения, км/ч	30	40	50	60	70	80	90	100	110	120
Минимальное расстояние видимости, м: - встречного автомобиля;	90	110	130	170	200	250	300	350	400	450
- для остановки перед препятствием	45	55	75	85	125	150	175	200	225	250

ПРИМЕЧАНИЕ 1 Для строящихся дорог принимают скорость, соответствующую 70 % расчетной скорости, а для эксплуатируемых дорог - скорость, которую на данном участке не превышают 85 % транспортных средств.
 ПРИМЕЧАНИЕ 2 Расстоянием видимости встречного автомобиля следует считать расстояние, на котором с высоты 1,2 м (уровень глаз водителя легкового автомобиля) можно увидеть предмет, находящийся на высоте 1,2 м над уровнем проезжей части.
 ПРИМЕЧАНИЕ 3 Расстоянием видимости для остановки следует считать расстояние, которое с высоты 1,2 м (уровень глаз водителя легкового автомобиля) обеспечивает видимость любых предметов высотой не менее 0,2 м, находящихся на середине полосы движения.

5.2.15 Знаки 1.12.1 и 1.12.2 «Опасные повороты» должны устанавливаться перед двумя и более следующими друг за другом кривыми в плане, если перед первой из них в соответствии с требованиями 5.2.14 должен быть установлен соответственно знак 1.11.1 или 1.11.2 и расстояние между соседними кривыми менее 300 м.

Расстояние между соседними кривыми в плане определяется между концом и началом следующих друг за другом кривых - круговых или переходных.

При трех и более следующих друг за другом кривых в плане со знаками 1.12.1 и 1.12.2 следует применять табличку 7.2.1.

5.2.16 Знаки 1.13 «Крутой спуск» и 1.14 «Крутой подъем» должны устанавливаться соответственно перед спуском или подъемом, если длина участка дороги на уклоне при соответствующей величине уклона больше указанной в Таблице 4.

Таблица 4- Минимальная длина участка дороги на уклоне при установке знаков 1.13 и 1.14 в зависимости от величины уклона

Уклон, %	Длина уклона, м	Уклон, %	Длина уклона, м
40	600		
50	450	70	300
60	350	80 и более	270

В случае, если спуски и подъемы следуют друг за другом, знаки 1.13 и 1.14 (без таблички 7.1.1) допускается устанавливать в непосредственной близости перед началом спуска или подъема.

Если участок спуска или подъема не просматривается на всем его протяжении или его длина превышает 0,5 км, со знаками 1.13 или 1.14 следует применять табличку 7.2.1.

5.2.17 Знак 1.15 «Скользкая дорога» должен устанавливаться перед участками дорог, на которых коэффициент сцепления шин с покрытием во влажном состоянии менее 0,3.

5.2.18 Знак 1.16 «Неровная дорога» должен устанавливаться перед участками дорог, имеющими неплавные сопряжения на подходах к мостам и путепроводам и повреждения покрытия (выбоины, наплывы, волнистость и т. п.), если коэффициент безопасности на данном участке менее 0,6.

Знак 1.16.1 «Искусственная неровность» устанавливается перед участками дорог, на которых в целях безопасности дорожного движения специально сооружены искусственные неровности «ограничители скорости ударного воздействия» (Рисунок А. 17).

5.2.19 Знак 1.17 «Выброс гравия» должен устанавливаться перед участками дорог с усовершенствованным покрытием, на которых возможен выброс гравия, щебня и т. п. из-под колес транспортных средств.

5.2.20 Знаки 1.18.1-1.18.3 «Сужение дороги» должны устанавливаться вне населенных пунктов перед участками дорог, на которых ширина проезжей части уменьшается более чем на 0,5 м, а в населенных пунктах - перед участками дорог, на которых ширина проезжей части уменьшается на одну полосу или более. Вне населенных пунктов знак должен устанавливаться также перед мостами, путепроводами, эстакадами и тоннелями, если ширина проезжей части в пределах искусственного сооружения равна или меньше, чем на подходах к нему, а в населенных пунктах - если ширина проезжей части в пределах искусственного сооружения меньше, чем на подходах к нему.

Знак 1.18.2 не должен устанавливаться в местах окончания полосы разгона и дополнительной полосы на подъеме.

5.2.21 Знак 1.19 «Двустороннее движение» должен устанавливаться перед участками дороги (проезжей части) с двусторонним движением, если им предшествует участок с односторонним движением. Знак 1.19 должен применяться независимо от применения знака 5.6.

СТ РК 1412-2010

Знак 1.19 не должен применяться, если дорога, обозначенная знаком 5.5, заканчивается на Т-образном перекрестке, перекрестке с круговым движением или площади.

5.2.22 Знак 1.20 «Пешеходный переход» вне населенных пунктов должен устанавливаться перед всеми обозначенными знаками 5.16.1, 5.16.2 и (или) разметкой 1.14 нерегулируемыми пешеходными переходами, а в населенных пунктах - перед переходами, расстояние видимости которых менее 150 м.

Знак 1.20 допускается не устанавливать перед пешеходными переходами, расположенными на перекрестках.

5.2.23 Знак 1.21 «Дети» должен устанавливаться перед участками дорог, на которые имеется выход с территорий детских учреждений (школ, оздоровительных лагерей и т. п.), прилегающих непосредственно к данной дороге.

Знак 1.21 должен повторяться. Первый знак должен быть установлен на расстоянии 100 м, а второй - не менее 50 м от начала опасного участка. С повторным знаком должна применяться табличка 7.2.1, на которой указывается протяженность участка дороги, прилегающего непосредственно к территории детского учреждения.

5.2.24 Знак 1.22 «Пересечение с велосипедной дорожкой» должен устанавливаться перед пересечениями велосипедной дорожки, обозначенной знаком 4.5, с дорогой, если они расположены вне перекрестков.

5.2.25 Знак 1.23 «Дорожные работы» должен устанавливаться перед местами проведения любых видов работ на проезжей части, обочинах или разделительной полосе дороги, а также на тротуаре, если пешеходы вынуждены при этом выходить на проезжую часть. В стесненных условиях, а также в населенных пунктах второй знак 1.23 допускается устанавливать непосредственно у начала участка проведения работ, при этом за начало участка следует считать первое по ходу движения направляющее или ограждающее устройство. При проведении краткосрочных работ, связанных с профилактическим осмотром колодцев подземных инженерных сетей или уборкой проезжей части, допускается установка одного знака 1.23 на переносной опоре на расстоянии от 10 м до 15 м от места проведения работ.

Если перед участком дороги, где проводят дорожные работы, применяют и другие знаки, то знак 1.23 должен устанавливаться первым по ходу движения, кроме случая, когда вне населенных пунктов применен знак 5.34.1.

5.2.26 Знак 1.24 «Перегон скота» должен устанавливаться перед участками дорог, проходящими вдоль скотных дворов, ферм и в местах организованного перегона скота, через проезжую часть дороги.

5.2.27 Знак 1.25 «Дикие животные» должен устанавливаться перед проходящими по территории заповедников, охотничьих хозяйств, лесных

массивов и т. п. участками дорог, если на них возможно появление диких животных, и применяться с табличкой 7.2.1.

5.2.28 Знак 1.26 «Падение камней» должен устанавливаться перед участками дороги, на которых возможны обвалы, оползни, снежные лавины и камнепады.

5.2.29 Знак 1.27 «Боковой ветер» должен устанавливаться перед участками дорог, проходящими по горным перевалам, высоким насыпям, мостам, путепроводам, вдоль ущелий и рек и т. п., на которых возможен сильный боковой ветер.

5.2.30 Знак 1.28 «Низколетящие самолеты» должен устанавливаться перед проходящими вблизи аэродромов участками дорог, над которыми самолеты или вертолеты пролетают на небольшой высоте.

5.2.31 Знак 1.29 «Тоннель» должен устанавливаться перед тоннелями, в которых отсутствует искусственное освещение, а также перед тоннелями, въездные порталы которых из-за рельефа местности видны с расстояния менее 150 м.

Если при въезде в тоннель не виден его противоположный конец, со знаком 1.29 следует применять табличку 7.2.1.

5.2.32 Знак 1.30 «Прочие опасности» должен устанавливаться перед опасными участками дорог, вид опасности на которых не предусмотрен предупреждающими знаками по СТ РК 1125.

5.2.33 Знаки 1.31.1, 1.31.2, 1.31.4, 1.31.5 «Направление поворота» должны применяться для указания направления поворота на кривых в плане малого радиуса с ограниченной видимостью, если при приближении к кривой определение направления поворота затруднено, и устанавливаться с внешней стороны кривой на продолжении оси полосы (полос), по которой осуществляется движение к повороту. На протяжении одной кривой знаки допускается повторять.

На перекрестке с круговым движением знак 1.31.1 должен устанавливаться на центральном островке, напротив соответствующего въезда. Допускается не устанавливать знак при наличии стационарного освещения перекрестка.

Знаки 1.31.1, 1.31.2, 1.31.4, 1.31.5 должны быть установлены на высоте от 1 м до 1,5 м.

5.2.34 Знак 1.31.3 «Направление поворота» должен устанавливаться на Т-образных перекрестках и разветвлениях дорог, если имеется опасность их проезда в прямом направлении.

На Т-образных перекрестках знак 1.31.3 должен устанавливаться напротив проезда, не имеющего продолжения, на разветвлениях дорог - непосредственно за местом, где разветвляются проезжие части дорог.

Знак 1.31.3 должен быть установлен на высоте от 1 м до 1,5 м.

5.2.35 Знаки 1.31.1-1.31.3 в местах производства дорожных работ допускается применять для дополнительного указания направления объезда

СТ РК 1412-2010

огороженного участка. Знаки в этом случае допускается размещать на ограждающих барьерах.

5.2.36 Знаки 1.31.4, 1.31.5 «Направление поворота» должны устанавливаться по всему периметру кольцевой развязки с внутренней стороны и на кривых в плане с внешней стороны, на расстоянии, указанном в Таблице 5, друг от друга в зависимости от диаметра кольца и радиуса кривой. Допускается применение знаков 1.31.4, 1.31.5 вместо знаков 1.31.1, 1.31.2 (Рисунки А.1, А.2).

Таблица 5 - Расстояние между двумя знаками

Радиус кривизны, м.	Расстояние между двумя знаками, м.
60<	5-8
60	8-15
150	15-25
300	25
600	25

Знаки 1.31.4, 1.31.5 всегда ставятся в группах - минимум три знака, которые направлены перпендикулярно направлению движения транспортных средств.

Знаки 1.31.4, 1.31.5 также можно использовать и для управления движением в зонах сужения дороги, в местах проведения ремонтных работ и на других местах, где необходимо дать дополнительную информацию о направлении дороги.

5.2.37 Знаки 1.32.1-1.32.3 «Объезд препятствия» применяются для обозначения элементов опор, мостов, путепроводов, парапетов, *ограждений*, края проезжей части и других дорожных сооружений и элементов дорог с целью повышения их видимости участниками дорожного движения (Рисунок А. 19).

Знаки 1.32.1 -1.32.3 применяются для обозначения объездов островков безопасности и различного рода опасностей, находящихся на проезжей части. Дорожные знаки 1.32.1 -1.32.3 допускается совмещать со знаками 4.2.1 -4.2.3 (Рисунок А.22).

5.3 Знаки приоритета

5.3.1 Знаки приоритета применяют для указания очередности проезда перекрестков, пересечений отдельных проезжих частей, а также узких участков дорог.

5.3.2 Знак 2.1 «Главная дорога» должен применяться для обозначения дороги с преимущественным правом проезда нерегулируемых перекрестков и устанавливаться в начале дороги.

В населенных пунктах знак 2.1 должен повторяться перед каждым перекрестком. Перед перекрестками, на которых главная дорога проходит в прямом направлении, а на пересекающей дороге имеется не более четырех полос, допускается устанавливать знак 2.1 размером 350×350 мм.

Допускается не повторять знак 2.1 перед съездами пересечений дорог в разных уровнях.

Перед перекрестками, на которых главная дорога изменяет направление, а также перекрестками со сложной планировкой знак 2.1 должен устанавливаться с табличкой 7.13 вне населенных пунктов на расстоянии от 150 м до 300 м, а в населенных пунктах - на расстоянии от 50 м до 100 м от перекрестка (*Рисунок А.34 а*).

5.3.3 Знак 2.2 «Конец главной дороги» должен применяться для обозначения конца дороги, обозначенной знаком 2.1.

Если дорога, обозначенная знаком 2.1, оканчивается перед пересечением с дорогой, по которой предоставлено преимущественное право проезда данного перекрестка, то знак 2.2 вне населенных пунктов должен быть совмещен со знаком 2.4, установленным предварительно с табличкой 7.1.1 или 7.1.2, в населенных пунктах - совместно со знаком 2.4 или 2.5. Вне населенных пунктов знак 2.2 допускается устанавливать повторно совместно со знаком 2.4 или 2.5, а в населенных пунктах - предварительно с табличкой 7.1.1 (*Рисунок А.34 б*).

5.3.4 Знаки 2.3.1 «Пересечение с второстепенной дорогой», 2.3.2 или 2.3.3 «Примыкание второстепенной дороги» должны применяться вне населенных пунктов на дорогах, обозначенных знаком 2.1, для обозначения перекрестков, на которых водители имеют преимущественное право проезда.

Допускается не устанавливать знаки 2.3.2 и 2.3.3 перед съездами пересечений дорог в разных уровнях. Знаки 2.3.1-2.3.3 должны устанавливаться на расстоянии от 150 м до 300 м от перекрестка.

При необходимости знаки 2.3.1-2.3.3 допускается устанавливать на ином расстоянии, указываемом в этом случае на табличке 7.1.1.

5.3.5 Знак 2.4 «Уступите дорогу» должен применяться для указания, что водитель должен уступить дорогу транспортным средствам, движущимся по пересекающей дороге, а при наличии таблички 7.13 - транспортным средствам, движущимся по главной дороге.

Знак 2.4 должен устанавливаться непосредственно перед выездом на дорогу, по которой знаками 2.1 или 2.3.1-2.3.3 предоставлено преимущественное право проезда данного перекрестка, а также перед выездами на автомагистраль. Если дорога, на которой транспортные средства пользуются преимущественным правом проезда пересечений, в местах выезда на нее имеет полосу разгона, то знак 2.4 должен устанавливаться перед началом этой полосы.

СТ РК 1412-2010

Перед перекрестками, на которых главная дорога изменяет направление, а также перекрестками со сложной планировкой, знак 2.4 должен устанавливаться с табличкой 7.13.

Допускается устанавливать знак 2.4 перед выездами на дорогу с покрытием с лесных просек, полевых и других дорог без покрытия, а также в местах выезда на дорогу с территории гаражей, автозаправочных станций, площадок отдыха и других прилегающих к дороге территорий.

Знак 2.4 с табличкой 7.1.1 или 7.1.2 на дорогах вне населенных пунктов, за исключением дорог без покрытия, должен устанавливаться предварительно на расстоянии от 150 м до 300 м от перекрестка, если перед перекрестком установлен соответственно знак 2.4 или 2.5. Допускается предварительная установка знака 2.4 с табличкой 7.1.1 или 7.1.2 в городах на расстоянии (50-100) м от перекрестка.

5.3.6 Знак 2.5 «Движение без остановки запрещено» следует применять для указания, что водитель должен остановиться и уступить дорогу транспортным средствам, движущимся по пересекающей дороге, а при наличии таблички 7.13 - транспортным средствам, движущимся по главной дороге.

Знак 2.5 должен устанавливаться в местах, где в соответствии с 5.3.5 должен быть установлен или допускается установка знака 2.4, если не обеспечена видимость транспортных средств, приближающихся по пересекаемой дороге. Знак 2.5 должен устанавливаться в месте, с которого для водителя остановившегося транспортного средства обеспечена видимость пересекаемой дороги.

Знак 2.5 допускается устанавливать перед неохранными железнодорожными переездами, если водитель, находящийся от переезда на расстоянии, равном расчетному расстоянию видимости дороги, видит поезд, находящийся на расстоянии не более 50 м от переезда, а также при производстве работ на переезде. Знак в этом случае устанавливается на расстоянии 10 м от ближнего рельса. Минимальное расстояние видимости поезда из транспортного средства, обеспечивающее безопасность движения приведено в Таблице 6 настоящего стандарта.

Таблица 6 - Минимальное расстояние видимости поезда из транспортного средства, обеспечивающее безопасность движения

Скорость движения поезда, км/ч	121-140	81-120	41-80	26-40	25 и менее
Расстояние видимости, м, не менее	500	400	250	150	100
ПРИМЕЧАНИЕ 1 За скорость движения принимают максимальную скорость поезда, установленную на подходах к переезду.					
ПРИМЕЧАНИЕ 2 При проектировании вновь строящихся и реконструируемых дорог на					

переездах водителю автомобиля, находящемуся на расстоянии для остановки перед переездом не менее указанного в Таблице 6, должна быть обеспечена видимость приближающегося к переезду поезда, который находится на расстоянии не менее 400 м от переезда

При установке знака 2.5 перед железнодорожным переездом предварительный знак 2.4 с табличкой 7.1.2 устанавливаться не должен.

Допускается устанавливать знак 2.5 на специальных карантинных постах.

5.3.7 Знаки 2.3.1-2.3.3, 2.4, 2.5 допускается применять для обозначения отдельных перекрестков, на которых необходимо установить очередность проезда, отличную от очередности проезда перекрестка равнозначных дорог. Если на таком перекрестке главная дорога изменяет направление, то на ней перед перекрестком должен быть установлен знак 2.1 с табличкой 7.13, а за перекрестком - знак 2.2.

5.3.8 На регулируемых перекрестках знаки 2.1, 2.4, 2.5 следует размещать в непосредственной близости от основного светофора, предпочтительно на опоре светофора.

5.3.9 Знак 2.6 «Преимущество встречного движения» должен применяться для запрещения въезда на узкий участок дороги при наличии на нем или на противоположном подъезде к нему встречных транспортных средств.

5.3.10 Знак 2.7 «Преимущество перед встречным движением» должен применяться для обозначения узкого участка дороги, при движении по которому водитель пользуется преимуществом по отношению к встречным транспортным средствам.

5.3.11 Знаки 2.6 и 2.7 следует применять для организации движения в местах, где невозможен или опасен встречный разъезд транспортных средств (узкие участки дорог, мосты и т. п.), при интенсивности движения, обеспечивающей саморегулирование встречного разъезда, и видимости всего участка и противоположного въезда на него с каждого конца узкого участка дороги.

На участках дорог с продольным уклоном преимущество должно предоставляться транспортным средствам, которые движутся на подъем.

Перед искусственными сооружениями знаки 2.6 и 2.7 должны устанавливаться при ширине проезда, по которому осуществляется двустороннее движение, менее 6 м.

Знаки 2.6 и 2.7 должны устанавливаться непосредственно перед узким участком дороги с его противоположных концов, а знак 2.6 с табличкой 7.1.1 и предварительно - на одной опоре со знаком 1.18.

5.4 Запрещающие знаки

5.4.1 Запрещающие знаки применяют для введения ограничений движения или их отмены.

5.4.2 Запрещающие знаки, кроме специально оговоренных настоящим стандартом случаев, должны устанавливаться непосредственно перед участками дорог, на которых необходимо ввести соответствующие ограничения.

5.4.3 Знак 3.1 «Въезд запрещен» должен применяться для запрещения въезда всех транспортных средств в следующих случаях:

- для предотвращения встречного движения транспортных средств на участках дорог с односторонним движением, при этом на дорогах с несколькими проезжими частями, отделенными друг от друга бульваром или приподнятой разделительной полосой, знак 3.1 допускается устанавливать на каждой проезжей части с односторонним движением;

- для предотвращения въезда транспортных средств навстречу общему потоку на дорогах, обозначенных знаком 5.10.1;

- для запрещения транзитного движения на отдельных участках дорог;

- для организации раздельного въезда и выезда на площадках для стоянки транспортных средств, площадках отдыха, автозаправочных станциях и т. п.;

- для запрещения въезда на отдельную полосу движения, при этом знак 3.1 должен применяться совместно с табличкой 7.14.

На однополосных съездах развязок в разных уровнях, по которым осуществляется одностороннее движение, знак 3.1 допускается располагать слева.

При установке знака 3.1 на участке дороги между перекрестками в начале участка должен быть установлен предварительный знак 3.1 с табличкой 7.1.1.

Не допускается применять знак 3.1 с табличками 7.3 и 7.4.

5.4.4 Знак 3.2 «Движение запрещено» должен применяться для запрещения движения всех транспортных средств на отдельных участках дорог.

5.4.5 Знак 3.3 «Движение механических транспортных средств запрещено» должен применяться для запрещения движения всех механических транспортных средств.

5.4.6 Знак 3.4 «Движение грузовых автомобилей запрещено» должен применяться для запрещения движения грузовых автомобилей и составов транспортных средств (грузовой автомобиль с прицепом или полуприцепом) с разрешенной максимальной массой более 3,5 т (если на знаке не указана масса) или с разрешенной максимальной массой более указанной на знаке, а также тракторов и самоходных машин с целью разгрузить наиболее напряженные дороги или отдельные районы населенных пунктов.

За разрешенную максимальную массу состава транспортных средств следует принимать сумму разрешенной максимальной массы грузового автомобиля и разрешенной максимальной массы прицепа или полуприцепа.

Действие знака 3.4 не распространяется на грузовые автомобили с наклонной белой полосой на бортах или производящих перевозку групп людей.

5.4.7 Знак 3.5 «Движение мотоциклов запрещено» должен применяться для запрещения движения мотоциклов, знак 3.6 «Движение тракторов запрещено» - для запрещения движения тракторов и самоходных машин, знак 3.7 «Движение транспортных средств с прицепом запрещено» - для запрещения движения грузовых автомобилей и тракторов с прицепами или полуприцепами любого типа, а также всякой буксировки механических транспортных средств, знак 3.8 «Движение гужевых повозок запрещено» - для запрещения движения гужевых повозок (саней), животных под седлом или вьюком, а также прогона скота, знак 3.9 «Движение на велосипедах запрещено» - для запрещения движения на велосипедах и мопедах.

5.4.8 Знаки 3.2-3.9 должны устанавливаться на каждом въезде на участок дороги или территории, где запрещается движение соответствующих видов транспортных средств, при этом перед боковыми выездами на дорогу знаки должны применяться с одной из табличек 7.3.1-7.3.3.

5.4.9 Знак 3.10 «Движение пешеходов запрещено» должен применяться для запрещения движения пешеходов на участках дорог, где оно недопустимо (транспортные тоннели, мосты, путепроводы, эстакады, не имеющие пешеходных дорожек или тротуаров, ремонтируемые участки дорог и т. п.), и устанавливаться на той стороне дороги, на которой вводится запрещение.

5.4.10 Знак 3.11 «Ограничение массы» должен применяться для запрещения движения транспортных средств, в том числе тягачей с прицепами или полуприцепами, общая фактическая масса которых (включая массу пассажиров и груза) больше указанной на знаке, через искусственные сооружения (мосты, путепроводы и т. п.) с ограниченной несущей способностью.

На знаке должна указываться допустимая масса, определенная исходя из фактической несущей способности искусственного сооружения, по данным специальных обследований и испытаний.

5.4.11 Знак 3.12 «Ограничение нагрузки на ось» должен применяться для запрещения движения транспортных средств, у которых фактическая нагрузка на любую ось больше указанной на знаке.

На знаке 3.12 должна указываться допустимая нагрузка на ось, определенная исходя из фактической несущей способности дорожной одежды в данный период времени.

5.4.12 Знак 3.13 «Ограничение высоты» должен применяться для запрещения движения транспортных средств, габаритная высота которых (с

грузом или без груза) больше указанной на знаке, если расстояние от поверхности дорожного покрытия до низа пролетного строения искусственного сооружения, линии электропередачи и т. п. менее 5 м.

Высота, указываемая на знаке 3.13, должна быть меньше фактической на (0,2-0,4) м, в том числе для путепроводов, по которым проходят автомобильная или железная дорога, соответственно на 0,3 м или 0,4 м. Разницу между фактической или указываемой высотой допускается увеличивать в зависимости от ровности дорожного покрытия.

Знак 3.13 допускается повторно устанавливать на пролете искусственного сооружения, а при наличии перед ним габаритных ворот - на воротах.

5.4.13 Знак 3.14 «Ограничение ширины» должен применяться для запрещения движения транспортных средств, габаритная ширина которых (с грузом или без груза) больше указанной на знаке, если ширина проезда (в тоннеле, под пролетом искусственного сооружения и т. п.) менее 3,5 м.

Ширина, указываемая на знаке 3.14, должна быть меньше фактической на 0,2 м.

Знак 3.14 допускается повторно устанавливать непосредственно на пролете или опоре искусственного сооружения.

5.4.14 Знак 3.15 «Ограничение длины» должен применяться для запрещения движения транспортных средств (составов транспортных средств), габаритная длина которых (с грузом или без груза) больше указанной на знаке, на участках дорог, где их движение или разъезд со встречными транспортными средствами затруднено (участки дорог с узкой проезжей частью, тесной застройкой, крутыми поворотами и т. п.).

5.4.15 При установке одного из знаков 3.11-3.15 на участке дороги между перекрестками в начале участка должен быть установлен такой же предварительный знак с табличкой 7.1.1.

5.4.16 Знак 3.16 «Ограничение минимальной дистанции» должен применяться в случаях, когда необходимо обеспечить между движущимися транспортными средствами дистанцию не менее указанной на знаке (на мостах, путепроводах с большими пролетами ограниченной грузоподъемности, ледовых переправах, в тоннелях и т. п.).

5.4.17 Знак 3.17.1 «Таможня» должен применяться для запрещения проезда без остановки у таможни (контрольного пункта).

5.4.18 Знак 3.17.2 «Опасность» должен применяться для запрещения движения всех без исключения транспортных средств в связи с дорожно-транспортным происшествием, аварией или другой опасностью для движения.

5.4.19 Знаки 3.18.1 «Поворот направо запрещен» и 3.18.2 «Поворот налево запрещен» должны применяться для запрещения поворота на ближайшем пересечении проезжих частей в случаях, когда необходимый

порядок движения невозможно обеспечить с помощью знаков 4.1.1-4.1.6 или 5.8.1, 5.8.2.

5.4.20 Знак 3.19 «Разворот запрещен» должен применяться для запрещения разворота на перекрестках, где этот маневр трудно выполним или создает опасность для движения других транспортных средств.

Знак 3.19 не должен применяться для запрещения разворотов в разрывах разделительных полос на участках дорог между перекрестками.

5.4.21 На дорогах с двумя и более полосами для движения в данном направлении дублирующие знаки 3.18.2 и 3.19 должны устанавливаться над левой из полос, по которым движение осуществляется в сторону перекрестка, на дорогах с разделительной полосой - на разделительной полосе. На дорогах без разделительной полосы, при числе полос для встречного движения не более двух, допускается установка дублирующего знака на левой стороне дороги.

5.4.22 Знаки 3.20 «Обгон запрещен» и 3.22 «Обгон грузовым автомобилям запрещен» должны применяться для запрещения обгона всех транспортных средств, кроме одиночных, движущихся со скоростью менее 30 км/ч, соответственно всем транспортным средствам или грузовым автомобилям, разрешенная максимальная масса которых превышает 3,5 т.

Знаки 3.20 и 3.22 должны применяться для запрещения обгона, если в зависимости от интенсивности движения, ширины, состояния проезжей части создается повышенная опасность встречных и попутных столкновений.

Знак 3.20 должен применяться на участках дорог с необеспеченной видимостью (смотри Таблицу 1); зона действия знака в этом случае должна определяться протяженностью опасного участка.

5.4.23 Знак 3.24 «Ограничение максимальной скорости» должен применяться для запрещения движения всех транспортных средств со скоростью более указанной на знаке при необходимости введения на участке дороги иной максимальной скорости, чем на предшествующем участке.

При ограничении скорости движения на опасных участках дороги (опасные повороты, участки с необеспеченной видимостью, места сужения дороги и т. п.) зона действия знака должна определяться протяженностью опасного участка.

Если вводимое на данном участке дороги ограничение максимальной скорости более чем на 20 км/ч отличается от допускаемой скорости движения на предшествующем участке, то следует применять ступенчатое ограничение скорости с шагом не более 20 км/ч путем последовательной установки знаков 3.24, удаленных друг от друга на расстояние от 100 м до 150 м.

Ступенчатое ограничение скорости не должно применяться перед населенными пунктами, обозначенными знаками 5.22, если видимость знаков составляет не менее 150 м.

5.4.24 Знаки 3.21 «Конец зоны запрещения обгона», 3.23 «Конец зоны запрещения обгона грузовым автомобилям» и 3.25 «Конец зоны ограничения

максимальной скорости» должны применяться для обозначения конца зоны действия соответственно знаков 3.20, 3.22, 3.24, если нет необходимости распространять эту зону действия до ближайшего по ходу движения перекрестка или до конца населенного пункта.

На дорогах с одной, двумя или тремя полосами для движения в обоих направлениях знаки 3.21, 3.23, 3.25 допускается располагать только с левой стороны дороги, на оборотной стороне знаков 3.20, 3.22, 3.24, предназначенных для водителей транспортных средств, движущихся во встречном направлении.

5.4.25 Знак 3.26 «Подача звукового сигнала запрещена» должен применяться для запрещения пользования звуковыми сигналами, кроме подачи сигнала для предупреждения дорожно-транспортного происшествия, вне населенных пунктов, обозначенных знаком 5.22, на участках дорог, проходящих в непосредственной близости от санаториев, домов отдыха, оздоровительных лагерей, больниц и т. п.

5.4.26 Знак 3.27 «Остановка запрещена» должен применяться для запрещения остановки и стоянки транспортных средств и устанавливаться на той стороне дороги, на которой вводится запрещение.

5.4.27 Знаки 3.28 «Стоянка запрещена», 3.29 «Стоянка запрещена по нечетным числам месяца» и 3.30 «Стоянка запрещена по четным числам месяца» должны применяться для запрещения стоянки транспортных средств, знаки 3.29 и 3.30 - соответственно по нечетным или четным числам месяца и устанавливаться на той стороне дороги, на которой вводится запрещение.

При одновременном применении на противоположных сторонах проезжей части знаков 3.29 и 3.30 время перестановки транспортных средств с одной дороги на другую - с 19 час. 00 мин. до 21 час. 00 мин.

В зоне действия знаков 3.28-3.30 допускается стоянка такси с включенным таксометром.

В случаях, когда при необходимости запретить остановку или стоянку вдоль одной стороны площади, фасада здания и т. п. знаки 3.27-3.30 не могут быть установлены так, чтобы все водители были проинформированы о вводимом запрещении, допускается устанавливать эти знаки в сочетании с одной из табличек 7.2.5 или 7.2.6 или с обеими табличками одновременно напротив въезда на площадь, подъезда к зданию и т. п. лицевой частью в сторону водителей подъезжающих транспортных средств.

5.4.28 Знак 3.31 «Конец зоны всех ограничений» должен применяться для указания конца зоны действия одновременно нескольких знаков из следующих: 3.16, 3.20, 3.22, 3.24, 3.26-3.30.

5.4.29 Знак 3.32 «Движение транспортных средств с опасными грузами запрещено» должен применяться для запрещения движения транспортных средств, оборудованных опознавательными знаками «Опасный груз».

Знак 3.33 «Движение транспортных средств с взрывчатыми и легковоспламеняющимися грузами запрещено» должен применяться для запрещения движения транспортных средств, оборудованных опознавательными знаками «Опасный груз» и предназначенных для перевозки опасных грузов классов 1, 2.2-2.4, 3.1, 3.2, 5.2 по ГОСТ 19433 и [2].

Знаки 3.32 и 3.33 должны устанавливаться на загруженных дорогах в густонаселенных районах при наличии дублирующих маршрутов перевозки опасных грузов, в местах массовых скоплений людей и т. д.

5.4.30 Действие знаков 3.1-3.3, 3.18, 3.19, 3.27 не распространяется на маршрутные транспортные средства.

Действие знаков 3.26, 3.3, 3.28-3.30 не распространяется на транспортные средства, управляемые инвалидами I и II групп или перевозящие таких инвалидов.

Действие знаков 3.2-3.8 не распространяется на соответствующие транспортные средства, обслуживающие предприятия, находящиеся в обозначенной зоне, а также обслуживающие или принадлежащие гражданам, проживающим или работающим в этой зоне. Такие транспортные средства должны въезжать в обозначенную зону и выезжать из нее на ближайшем к точке притяжения перекрестке.

5.4.31 Действие знаков 3.16, 3.20, 3.22, 3.24, 3.26-3.30 распространяется от места установки знака до ближайшего перекрестка за знаком, а в населенном пункте при отсутствии перекрестка - до конца населенного пункта.

Указанные знаки должны быть повторно установлены после окончания населенного пункта или непосредственно за перекрестком при необходимости сохранить ограничения, введенные знаком, установленным соответственно до перекрестка или конца населенного пункта.

При необходимости зону действия знаков допускается уменьшать:

- для знаков 3.16 и 3.26 - применением таблички 7.2.1;
- для знаков 3.20, 3.22, 3.24 - установкой в конце зоны их действия соответственно знаков 3.21, 3.23 или 3.25 (что является предпочтительным) или применением таблички 7.2.1. Зону действия знака 3.24 допускается уменьшать установкой знака 3.24 с другим значением максимальной скорости движения;

- для знаков 3.27-3.30 - установкой в конце зоны их действия повторных знаков 3.27-3.30 с табличкой 7.2.3 (что является предпочтительным) или применением таблички 7.2.2.

Допускается применять знак 3.27 совместно с разметкой 1.4, а знак 3.28 - с разметкой 1.10, при этом зона действия знаков определяется протяженностью линии разметки.

5.5 Предписывающие знаки

5.5.1 Предписывающие знаки применяют для введения необходимых режимов движения.

5.5.2 Предписывающие знаки должны устанавливаться непосредственно перед соответствующими участками дорог.

5.5.3 Знаки 4.1.1 «Движение прямо», 4.1.2 «Движение направо», 4.1.3 «Движение налево», 4.1.4 «Движение прямо или направо», 4.1.5 «Движение прямо или налево», 4.1.6 «Движение направо или налево» должны применяться для разрешения на ближайшем пересечении проезжих частей движения в направлениях, указанных стрелками на знаке, а знаки 4.1.3, 4.1.5, 4.1.6 - и разворота.

Действие знаков 4.1.1-4.1.6 не распространяется на маршрутные транспортные средства.

Если для регулирования движения на перекрестке могут быть использованы как предписывающие знаки 4.1.3 и 4.1.5, так и запрещающий знак 3.18.1, следует применять предписывающие знаки.

5.5.4 На дорогах с двумя и более полосами для движения в данном направлении знаки 4.1.1, 4.1.2 и 4.1.4 должны устанавливаться и над левой из полос, по которым движение осуществляется в сторону перекрестка. При этом на дорогах с разделительной полосой допускается устанавливать знаки на разделительной полосе, а на дорогах без разделительной полосы при числе полос для встречного движения не более двух - на левой стороне дороги.

5.5.5 Знак 4.1.1 следует применять также для запрещения разворотов в разрывах разделительной полосы на участках дорог между перекрестками, при этом знак следует устанавливать только на разделительной полосе.

При необходимости знак 4.1.1 допускается применять для дублирования разметки 1.1 или 1.3, примененной для разделения встречных потоков транспортных средств, при этом знак 4.1.1 должен устанавливаться непосредственно в начале участка дороги. Действие знака в этом случае распространяется до ближайшего перекрестка.

5.5.6 Знаки 4.2.1 «Объезд препятствия справа», 4.2.2 «Объезд препятствия слева», 4.2.3 «Объезд препятствия справа или слева» должны применяться для указания, что объезд островков безопасности и различного рода препятствий, находящихся на проезжей части, разрешается со стороны (сторон), указанной стрелкой (стрелками) на знаках.

В местах проведения ремонтных работ знаки 4.2.1 и 4.2.2 допускается применять для обозначения линии отклонения траектории движения транспортных средств от препятствия, которая должна быть образована не менее чем пятью знаками, при этом наклон линии к оси дороги должен быть не менее 1:10, 1:20 и 1:50 при допустимой скорости движения 40, 60 и более 60 км/ч соответственно.

5.5.7 Знак 4.3 «Круговое движение» должен применяться для разрешения движения только в указанном стрелками направлении при организации кругового движения транспортных средств на перекрестке (площади). Знак должен устанавливаться на каждом выезде на перекресток (площадь) с круговым движением. Знак 4.3 не следует применять, если одновременно с круговым допускается перекрестное движение транспортных средств, за исключением рельсовых.

5.5.8 Знак 4.4 «Движение легковых автомобилей» должен применяться для разрешения движения только легковых автомобилей, маршрутных транспортных средств, мотоциклов, автобусов, а также грузовых автомобилей, разрешенная максимальная масса которых не превышает 3,5 т.

Знак разрешает движение и других транспортных средств, которые обслуживают предприятия, находящиеся в обозначенной зоне, а также обслуживают граждан или принадлежат гражданам, проживающим в обозначенной зоне. Такие транспортные средства должны въезжать в обозначенную зону и выезжать из нее на ближайшем к точке притяжения перекрестке.

Знак 4.4 должен устанавливаться на каждом въезде на дорогу, по которой разрешается движение только указанных транспортных средств, при этом перед боковыми въездами знак должен применяться с одной из табличек 7.3.1-7.3.3.

5.5.9 Знак 4.5 «Велосипедная дорожка» должен применяться для обозначения дорожек, по которым разрешается движение только на велосипедах, а при отсутствии тротуара или пешеходной дорожки - и пешеходов.

Если полоса, предназначенная для движения велосипедистов, отделяется от остальной проезжей части разметкой 1.1, знак 4.5 в сочетании с табличкой 7.14 должен быть размещен над полосой. Если полоса отделяется от остальной проезжей части бордюром или барьером, знак допускается устанавливать справа от полосы.

Знак 4.5 должен повторяться после каждого пересечения велосипедной дорожки с дорогой.

5.5.10 Знак 4.6 «Пешеходная дорожка» должен применяться для обозначения дорожек, предназначенных только для движения, пешеходов, а также для обозначения пешеходных зон или участков дорог, выделенных для движения только пешеходов.

Знак 4.6 должен повторяться после каждого пересечения пешеходной дорожки с дорогой.

5.5.11 Знак 4.7 «Ограничение минимальной скорости» должен применяться для указания того, что на дороге или отдельной полосе проезжей части, например, на затяжных подъемах, движение разрешается только с указанной или большей скоростью.

5.5.12 Знак 4.8 «Конец зоны ограничения минимальной скорости» должен применяться для обозначения конца зоны действия знака 4.7.

5.5.13 Знаки 4.9.1-4.9.3 «Направление движения транспортных средств с опасными грузами» должны применяться для указания обязательного направления движения на ближайшем пересечении проезжих частей дороги транспортным средствам, оборудованным знаками «Опасный груз».

5.6 Информационно-указательные знаки

5.6.1 Информационно-указательные знаки применяют для информирования участников движения об особенностях режима движения или о расположении на пути следования населенных пунктов и других объектов.

5.6.2 Знак 5.1 «Автомагистраль» должен применяться для обозначения дорог, на которых действуют специальные требования Постановления Правительства Республики Казахстан от 25 ноября 1997 года № 1650.

Знак 5.1 должен устанавливаться в начале автомагистрали.

Знак 5.1 должен устанавливаться с табличками 7.1.1 перед ближайшим к началу автомагистрали местом для разворота или перекрестком, 7.1.3 или 7.1.4 - перед съездами на автомагистраль. Знак 5.1 допускается повторять после въездов на автомагистраль (*Рисунок А.35*).

5.6.3 Знак 5.2 «Конец автомагистрали» должен применяться для обозначения конца автомагистрали.

Знак 5.2 должен устанавливаться в конце автомагистрали и в начале съездов с нее, а также предварительно с табличкой 7.1.1 на расстоянии 400 м и 1000 м от конца автомагистрали.

5.6.4 Знак 5.3 «Дорога для автомобилей» должен применяться для обозначения дороги, предназначенной для движения только автомобилей, автобусов и мотоциклов, и устанавливаться в начале дороги.

Знак 5.3 должен устанавливаться:

- с табличкой 7.1.1 - перед ближайшим к началу дороги, обозначенной знаком 5.3, местом для разворота или перекрестком;

- с табличкой 7.1.3 или 7.1.4 - перед пересечением с дорогой, переходящей затем в дорогу, обозначенную знаком 5.3;

- с одной из табличек 7.3.1-7.3.3 - перед пересечением с дорогой, обозначенной знаком 5.3. В этом случае, при наличии перед перекрестком знака 2.4 или 2.5, знак 5.3 с соответствующей табличкой должен устанавливаться совместно с ними.

5.6.5 Знак 5.4 «Конец дороги для автомобилей» должен применяться для обозначения конца дороги, обозначенной знаком 5.3.

5.6.6 Знак 5.5 «Дорога с односторонним движением» должен применяться для обозначения дороги или проезжей части, по которой

движение транспортных средств по всей ширине осуществляется в одном направлении.

Знак 5.5 должен устанавливаться в начале дороги или проезжей части с односторонним движением. Допускается повторять знак после перекрестков со сложной планировкой.

Знак 5.5 допускается не устанавливать в начале проезжей части с односторонним движением, отделенной от проезжей части со встречным движением разделительной полосой, если с каждой из проезжих частей обеспечена видимость проезжей части со встречным движением, а также на съездах развязок в разных уровнях, по которым осуществляется одностороннее движение.

5.6.7 Знак 5.6 «Конец дороги с односторонним движением» должен применяться для указания конца дороги или проезжей части, обозначенной знаком 5.5.

Знак 5.6 допускается устанавливать предварительно с табличкой 7.1.1.

5.6.8 Знаки 5.7.1 и 5.7.2 «Выезд на дорогу с односторонним движением» должны применяться для обозначения выезда на дорогу с односторонним движением и устанавливаться перед всеми, имеющими сквозной проезд, боковыми выездами на дорогу.

Если при выезде на дорогу на одной опоре устанавливается несколько разных знаков, то знаки 5.7.1 и 5.7.2 должны располагаться над другими знаками.

5.6.9 Знаки 5.8.1 «Направления движения по полосам» и 5.8.2 «Направления движения по полосе» должны применяться для указания числа полос и разрешенных направлений движения по каждой из них на перекрестке, где требуется обеспечить использование полос в соответствии с интенсивностью движения транспортных средств по различным направлениям.

Действие знаков 5.8.1 и 5.8.2, установленных перед перекрестком, распространяется на перекресток, если знаки 5.8.1 или 5.8.2, установленные на перекрестке, не дают других указаний.

Знаки должны устанавливаться над проезжей частью дороги так, чтобы водители имели возможность своевременно осуществить необходимые перестроения. Каждый из знаков 5.8.2 должен располагаться над серединой полосы, для которой он предназначен.

На дорогах, имеющих перед перекрестком более трех полос для движения в одну сторону, знаки 5.8.1 и 5.8.2 должны быть установлены и предварительно. На других дорогах знаки 5.8.1 и 5.8.2 допускается устанавливать предварительно при необходимости.

Вне населенных пунктов на дорогах, имеющих перед перекрестком не более трех, а в населенных пунктах - не более двух полос для движения в одну сторону, знак 5.8.1 допускается устанавливать справа от дороги, при этом должен быть установлен и предварительный знак 5.8.1.

СТ РК 1412-2010

Предварительные знаки 5.8.1 и 5.8.2 устанавливаются на расстоянии от 50 до 150 м от перекрестка.

При наличии знаков 5.8.1 и 5.8.2 знаки 4.1.1-4.1.6 применять не следует.

5.6.10 Знак 5.8.3 «Начало полосы» должен применяться для обозначения начала дополнительной полосы на подъеме или полосы торможения на пересечении в одном или разных уровнях и устанавливаться непосредственно перед началом отгона такой полосы.

Знак 5.8.3 с изображением знака 4.7 должен применяться в случаях, когда необходимо установить минимально допустимую скорость на левой полосе, ведущей на подъем.

В качестве минимально допустимой скорости на знаке указывают скорость, которую превышают 50% транспортных средств, движущихся на подъем. Скорость измеряют в конце подъема, полученную величину округляют в меньшую сторону до значения, кратного 10.

5.6.11 Знак 5.8.4 «Начало полосы» должен применяться для обозначения начала участка средней полосы, предназначенного для движения в данном направлении, на трехполосных дорогах, размеченных таким образом, что две полосы выделяются поочередно для каждого из направлений, при этом знак должен устанавливаться у начала переходной линии разметки.

Знак 5.8.4 допускается применять для обозначения полосы торможения, предназначенной для поворота налево или разворота.

5.6.12 Знак 5.8.5 «Конец полосы» должен применяться для обозначения конца дополнительной полосы на подъеме или полосы разгона на пересечении в одном или разных уровнях и устанавливаться на расстоянии 50 м от конца полосы.

5.6.13 Знак 5.8.6 «Конец полосы» должен применяться на трехполосных дорогах для обозначения конца участка средней полосы, предназначенного для движения в данном направлении и обозначенного знаком 5.8.4, при этом знак должен устанавливаться у начала переходной линии разметки.

5.6.14 Знаки 5.8.7 и 5.8.8 «Направление движения по полосам» должны применяться для указания направления движения по каждой из полос: с тремя стрелками - на трехполосных дорогах при организации движения в одном направлении по двум полосам, с четырьмя и более стрелками - на дороге при организации движения в одном направлении по большему числу полос, чем во встречном, и устанавливаться за каждым перекрестком на протяжении всего участка дороги.

Знаки 5.8.7 и 5.8.8 с изображением знака, запрещающего движение одного из видов транспортных средств, должны применяться при необходимости запрещения движения указанных транспортных средств по соответствующей полосе.

Допускается применение знаков 5.8.7 и 5.8.8 для организации реверсивного движения, знаки в этом случае должны устанавливаться за каждым перекрестком на протяжении всего участка дороги.

5.6.15 Знак 5.9 «Полоса для маршрутных транспортных средств» должен применяться для обозначения полосы, предназначенной для движения только маршрутных транспортных средств, если движение по такой полосе осуществляется попутно общему потоку транспортных средств.

Знак 5.9 должен устанавливаться над обозначаемой полосой. Допускается знак, обозначающий правую полосу, устанавливать справа от дороги.

Знак должен повторяться за каждым перекрестком на протяжении всего участка дороги, где движение маршрутных транспортных средств организовано по обособленной полосе.

5.6.16 Знак 5.10.1 «Дорога с полосой для маршрутных транспортных средств» должен применяться для обозначения дороги, по которой движение маршрутных транспортных средств осуществляется по специально выделенной полосе навстречу общему потоку транспортных средств.

Знак должен устанавливаться в начале дороги над проезжей частью или с обеих сторон дороги; допускается повторять знак после перекрестков.

5.6.17 Знаки 5.10.2 и 5.10.3 «Выезд на дорогу с полосой для маршрутных транспортных средств» должны применяться для обозначения выезда на дорогу, по которой движение маршрутных транспортных средств осуществляется по специально выделенной полосе навстречу общему потоку транспортных средств, и устанавливаться перед всеми боковыми въездами на дорогу.

Знак 5.10.4 «Конец дороги с полосой для маршрутных транспортных средств» должен применяться для обозначения конца дороги, обозначенной знаком 5.10.1.

5.6.18 Знаки 5.11.1 «Место для разворота» и 5.11.2 «Зона для разворота» должны применяться для обозначения разрывов в разделительной полосе, где разрешен разворот, а на дорогах без разделительной полосы - мест, предназначенных для разворота.

5.6.19 Знаки 5.12 «Место остановки автобуса и (или) троллейбуса» и 5.13 «Место остановки трамвая» должны применяться для обозначения остановочных пунктов соответствующих видов маршрутных транспортных средств и устанавливаться в начале остановочной площадки или кармана (Рисунок А. 16).

Вне населенных пунктов допускается применять двухсторонние знаки 5.12 и 5.13.

При необходимости указать протяженность остановочной площадки, не имеющей ярко выраженных признаков, или обозначить несколько расположенных друг за другом остановочных пунктов допускается применять знак 5.12 с табличкой 7.2.1, на которой указывают соответственно длину остановочной площадки или суммарную длину всех остановочных площадок. Знак при этом должен устанавливаться в начале остановочной площадки.

СТ РК 1412-2010

5.6.20 Знак 5.14 «Место стоянки легковых такси» должен применяться для обозначения стоянок легковых такси.

5.6.21 Знак 5.15 «Место стоянки» должен применяться для обозначения площадок, специально отведенных для стоянки транспортных средств.

Знак 5.15 с одной из табличек 7.6.1-7.6.9 должен применяться для обозначения около тротуарной стоянки.

5.6.22 Знаки 5.16.1 и 5.16.2 «Пешеходный переход» должны применяться для обозначения мест, выделенных для организованного перехода пешеходов через проезжую часть.

Знак 5.16.1 должен устанавливаться слева от дороги, знак 5.16.2 - справа. На дорогах с разделительной полосой, где каждая из проезжих частей имеет три или более полос движения, знак 5.16.1 должен устанавливаться слева от каждой из проезжих частей на разделительной полосе.

При отсутствии на переходе разметки 1.14 знаки 5.16.1 и 5.16.2 должны быть установлены так, чтобы знак 5.16.2 относительно приближающихся к переходу транспортных средств находился на ближней границе перехода, а знак 5.16.1 - на дальней.

Ширина неразмеченного пешеходного перехода, заключенного между створами установки знаков 5.16.1 и 5.16.2, должна определяться в соответствии с требованиями 6.2.17.

Знак 5.16.1 допускается размещать на оборотной стороне знака 5.16.2.

Допускается не устанавливать знаки на размеченных пешеходных переходах, расположенных на регулируемых перекрестках.

На нерегулируемых перекрестках на неразмеченных пешеходных переходах при условии, что внутренняя граница перехода совпадает с краем проезжей части, знаки 5.16.1 и 5.16.2 допускается устанавливать только на внешних границах перехода.

5.6.23 Знаки 5.17.1, 5.17.2 «Подземный пешеходный переход» и 5.17.3, 5.17.4 «Надземный пешеходный переход» должны применяться для обозначения соответственно подземных и надземных пешеходных переходов и устанавливаться изображением навстречу движению основных пешеходных потоков у лестничных сходов пешеходных тоннелей, мостов и путепроводов.

5.6.24 Знак 5.18 «Рекомендуемая скорость» должен применяться для указания скорости, с которой рекомендуется движение на данном участке дороги, и устанавливаться в начале участка, при этом зона действия знака распространяется до ближайшего перекрестка, а при применении знака 5.18 совместно с предупреждающим знаком - определяется протяженностью опасного участка.

5.6.25 Знаки 5.19.1-5.19.3 «Тупик» должны применяться для обозначения дорог, не имеющих сквозного проезда.

Знак 5.19.1 должен устанавливаться в начале дороги, знаки 5.19.2 и 5.19.3 - перед пересечением с указанной дорогой. Знаки 5.19.1-5.19.3 не

должны применяться в качестве предварительных, если в дальнейшем движение по дороге запрещено знаком 3.1 или 3.2.

5.6.26 Знаки 5.20.1, 5.20.2 «Предварительный указатель направлений» должны применяться для указания направления движения к населенным пунктам или другим объектам.

Знак 5.20.1 должен применяться также для указания схемы маршрута объезда участков дорог, на которых установлен один из запрещающих знаков 3.11-3.15. На знаке должна быть нанесена схема маршрута объезда по аналогии со знаком 5.31 и изображение соответствующего запрещающего знака.

5.6.27 Знак 5.20.1 должен устанавливаться на расстоянии не менее 300 м от перекрестка или начала полосы торможения вне населенных пунктов и не менее 50 м - в населенных пунктах. На автомагистралях должен быть установлен предварительный знак на расстоянии не менее 800 м от пересечения или начала полосы торможения. Допускается устанавливать знак над проезжей частью.

5.6.28 Знак 5.20.2 должен применяться на дорогах с двумя и более полосами для движения в одном направлении.

Знак 5.20.2 должен устанавливаться над проезжей частью дороги непосредственно перед началом полосы торможения, а при ее отсутствии - на расстоянии не менее 100 м от перекрестка вне населенных пунктов и не менее 50 м - в населенных пунктах.

На дорогах с двумя или тремя полосами для движения в обоих направлениях применение знаков 5.20.2 допускается на участках дорог, где установка знаков 5.20.1 затруднена (высокие насыпи, глубокие выемки, наличие построек, зеленых насаждений), а также перед перекрестками, где для лево- и правоповоротного потока отводятся самостоятельные полосы. В этом случае знаки 5.20.2 должны устанавливаться на расстоянии не менее 300 м от перекрестка или начала полосы торможения вне населенных пунктов и не менее 50 м - в населенных пунктах, а на автомагистралях, кроме того, и на расстоянии не менее 800 м от перекрестка или начала полосы торможения.

5.6.29 Знак 5.20.3 «Схема движения» должен применяться при необходимости указать маршрут движения, если на перекрестке движение в отдельных направлениях запрещено, или указать разрешенные направления движения на перекрестке со сложной планировкой.

Знак 5.20.3 должен устанавливаться непосредственно перед перекрестком. Допускается устанавливать предварительный знак в населенных пунктах на расстоянии от 50 м до 100 м, а вне населенных пунктов - от 150 м до 300 м от перекрестка.

5.6.30 Знаки 5.21.1 «Указатель направления» и 5.21.2 «Указатель направлений» должны применяться для указания направлений движения к населенным пунктам или другим объектам.

Знаки 5.21.1 и 5.21.2 должны устанавливаться непосредственно перед перекрестком или съездом с дороги. Перед съездами на дорогах с одной или двумя полосами для движения в обоих направлениях, а также перед перекрестками, где каждая из пересекающихся дорог имеет не более двух полос для движения в обоих направлениях, допускается установка знаков 5.21.1 и 5.21.2 слева от дороги.

В населенных пунктах допускается применять знак 5.21.2 в качестве предварительного указателя направлений (вместо знаков 5.20.1, 5.20.2), устанавливая его в соответствии с требованиями 5.6.27.

5.6.31 Знаки 5.22 «Начало населенного пункта» и 5.23 «Конец населенного пункта» должны применяться для обозначения населенного пункта (соответственно начала и конца), в котором действуют специальные требования, регулирующие порядок движения в населенных пунктах, и устанавливаться на *административной границе территории населенного пункта*.

На дорогах с одной, двумя или тремя полосами для движения в обоих направлениях знак 5.23 допускается располагать слева, на оборотной стороне знака 5.22, предназначенного для встречного движения.

5.6.32 Знаки 5.24 «Начало населенного пункта» и 5.25 «Конец населенного пункта» должны применяться для обозначения населенного пункта, соответственно начала или конца, в котором на данной дороге, исходя из условий движения, нецелесообразно вводить специальные требования, устанавливающие порядок движения в населенных пунктах.

На дорогах с одной, двумя или тремя полосами для движения в обоих направлениях знак 5.25 допускается располагать слева, на оборотной стороне знака 5.24, предназначенного для водителей транспортных средств, движущихся во встречном направлении.

5.6.33 Знак 5.26 «Наименование объекта» должен применяться для обозначения пунктов маршрута, кроме населенных пунктов, и устанавливаться непосредственно перед объектом.

5.6.34 Знак 5.27 «Указатель расстояний» должен применяться для указания расстояний до населенных пунктов, расположенных на маршруте, и устанавливаться на выездах из городов и других крупных населенных пунктов, после развязок в разных уровнях, сложных пересечений в одном уровне, а на участках дорог между ними - не реже чем через 40 км.

На дорогах с одной, двумя или тремя полосами для движения в обоих направлениях знак 5.27 допускается располагать слева, на оборотной стороне знака 5.20.1, предназначенного для встречного движения.

5.6.35 Знак 5.28 «Километровый знак» должен применяться для указания расстояния от места его установки до одного из конечных пунктов дороги и устанавливаться через 1 км. Допускается устанавливать на одной опоре два знака 5.28, указывающих расстояние до обоих конечных пунктов и предназначенных для разных направлений движения, при этом знаки должны

быть размещены оборотными сторонами друг к другу или таким образом, чтобы угол между ними был не более 60 °.

На дорогах без разделительной полосы с четырьмя и менее полосами движения двусторонние знаки 5.28 должны устанавливаться только с одной стороны дороги.

На дорогах с разделительной полосой знаки 5.28 должны устанавливаться посередине полосы или с правой стороны дороги для каждого направления движения.

5.6.36 Знаки 5.29.1 и 5.29.2 «Номер маршрута» должны применяться для указания номера дороги (маршрута), утвержденного в установленном порядке. Знак 5.29.1 должен устанавливаться в начале дороги и повторяться через (15-20) км, а знак 5.29.2 - перед перекрестком.

5.6.37 Знаки 5.30.1-5.30.3 «Направление движения для грузовых автомобилей» должны применяться для указания рекомендуемого маршрута транспортным средствам, движение которых в одном из возможных направлений запрещено на перекрестке.

На протяжении объездного маршрута знаки 5.30.1-5.30.3 должны устанавливаться перед каждым перекрестком. Знаки 5.30.1-5.30.3 перед перекрестком, где начинается маршрут, допускается устанавливать предварительно на расстоянии от 100 м до 150 м от перекрестка.

5.6.38 Знак 5.31 «Схема объезда» должен применяться для указания маршрута объезда участка дороги, временно закрытого для движения.

Знак 5.31 должен устанавливаться на расстоянии от 150 м до 300 м, а в населенных пунктах - на расстоянии от 50 м до 100 м от перекрестка.

5.6.39 Знаки 5.32.1-5.32.3 «Направление объезда» должны применяться для указания направления объезда участка дороги, временно закрытого для движения.

Знаки 5.32.2 и 5.32.3 должны устанавливаться перед началом объезда. Если маршрут объезда проходит по сети существующих дорог, то знаки 5.32.1-5.32.3 должны устанавливаться перед каждым перекрестком, находящимся на маршруте.

5.6.40 Знак 5.33 «Стоп-линия» должен применяться для указания места остановки транспортных средств при запрещающем сигнале светофора (регулирующего), а также на железнодорожных переездах без светофорного регулирования.

Знак 5.33 должен устанавливаться справа от дороги или над проезжей частью. Если знак 5.33 применяется самостоятельно (без разметки 1.12), то удаление его от светофора, шлагбаума или ближнего рельса должно определяться в соответствии с требованиями 6.2.14. Допускается применять знак 5.33 для дублирования разметки 1.12.

5.6.41 Знаки 5.34.1 и 5.34.2 «Предварительный указатель перестроения на другую проезжую часть» должны применяться на дорогах с разделительной полосой соответственно для указания направления объезда

закрытого для движения участка проезжей части и направления движения для возвращения на правую проезжую часть.

Знак 5.34.1 с табличкой 7.1.1 устанавливают на расстоянии от 50 м до 100 м, а вне населенных пунктов, кроме того, и за 500 м до разрыва в разделительной полосе, по которому осуществляется переезд на проезжую часть, предназначенную для движения во встречном направлении.

Знак 5.34.2 с табличкой 7.1.1 устанавливают на разделительной полосе на расстоянии от 50 м до 100 м до разрыва в ней, по которому осуществляется переезд на правую проезжую часть.

5.6.42 Знак 5.35 «Реверсивное движение» должен применяться для обозначения дорог, где с помощью реверсивных светофоров или знаков 5.8.7 и 5.8.8 осуществляется регулирование движения транспортных средств по отдельным полосам проезжей части, и устанавливаться в начале дороги. Допускается повторять знак после перекрестков со сложной планировкой.

5.6.43 Знак 5.36 «Конец реверсивного движения» должен применяться для обозначения конца дороги, обозначенной знаком 5.35.

5.6.44 Знак 5.37 «Выезд на дорогу с реверсивным движением» должен применяться для обозначения выезда на дорогу, обозначенную знаком 5.35, и устанавливаться на всех боковых выездах.

5.6.45 Знак 5.38 «Жилая зона» должен применяться для обозначения границ территории, в которой, исходя из условий движения, вводятся специальные требования [1], и устанавливаться с правой или левой стороны въезда в зону.

5.6.46 Знак 5.39 «Конец жилой зоны» должен применяться для обозначения конца зоны действия знака 5.38 и устанавливаться на выезде из зоны на оборотной стороне знака 5.38, а при его отсутствии - на границе зоны с правой или левой стороны выезда из зоны.

5.7 Знаки сервиса

5.7.1 Знаки сервиса 6.1 «Пункт первой медицинской помощи», 6.2 «Больница», 6.3 «Автозаправочная станция», 6.4 «Техническое обслуживание автомобилей», 6.5 «Мойка автомобилей», 6.6 «Телефон», 6.7 «Пункт питания», 6.8 «Питьевая вода», 6.9 «Гостиница или мотель», 6.10 «Кемпинг», 6.11 «Место отдыха», 6.12 «Пост дорожной полиции», 6.13 «Пост транспортного контроля» применяют для информирования участников движения о соответствующих объектах.

5.7.2 Знаки сервиса должны устанавливаться непосредственно у объектов, у мест поворота к ним, если они расположены в стороне от дороги. В последнем случае на знаке должно указываться направление движения к объекту и расстояние до него.

На дорогах вне населенных пунктов знаки сервиса должны устанавливаться предварительно за (60-80), (15-20) км и (400-800) м от

обозначаемого объекта, в этом случае на знаках должно указываться расстояние до объекта. На знаках сервиса, устанавливаемых предварительно за (60-80) и (15-20) км, при указании расстояния до объектов, расположенных в стороне от дороги, необходимо учитывать и расстояние от объекта до места поворота к нему.

На дорогах в населенных пунктах знаки сервиса должны устанавливаться предварительно за (100-150) м от обозначаемого объекта и на ближайших к нему местах поворота (перекрестках).

При наличии на знаке 6.4 дополнительной информации о характере оказываемых услуг по техническому обслуживанию автомобилей, расстояние до объекта указывают на отдельных табличках 7.1.1, 7.1.3 и 7.1.4.

5.8. Знаки дополнительной информации (таблички)

5.8.1 Знаки дополнительной информации применяют для уточнения или ограничения действия других дорожных знаков. Таблички должны применяться только совместно со знаками. Располагаться они должны непосредственно под знаком, за исключением табличек 7.2.2-7.2.4, 7.13.

С одним знаком, за исключением знака 5.15, допускается применять не более двух табличек.

5.8.2 Табличка 7.1.1 «Расстояние до объекта» должна применяться с предупреждающими знаками, если расстояние от знака до начала опасного участка меньше или больше расстояний, указанных в 5.2.2, а также с другими знаками, установленными предварительно, за исключением знаков 5.8.1, 5.8.2, 5.20.3, 5.30.1-5.31 и знаков сервиса.

5.8.3 Табличка 7.1.2 «Расстояние до объекта» должна применяться только со знаком 2.4, установленным вне населенных пунктов, если перед перекрестком установлен знак 2.5.

5.8.4 Таблички 7.1.3 и 7.1.4 «Расстояние до объекта» должны применяться с предупреждающими знаками в местах поворота в сторону опасных участков дороги, со знаками 5.1, 5.3, 5.15 в местах поворота к указываемым объектам и 5.16, 5.17 в местах, где целесообразно указать расстояние до ближайшего пешеходного перехода.

5.8.5 Табличка 7.2.1 «Зона действия» должна применяться:

- с предупреждающими знаками 1.12-1.17, 1.21, 1.23, 1.25-1.30 для указания протяженности опасного участка, при этом, если знак устанавливается повторно, табличку следует устанавливать под повторным знаком;

- с запрещающими знаками 3.16, 3.20, 3.22, 3.24, 3.26 для указания зоны действия знака. Зона действия знака, указанная на табличке, не должна превышать зону, предусмотренную в пункте 5.4.30;

- с информационно-указательным знаком 5.15, установленным с одной из табличек 7.6.1-7.6.9, и со знаком 5.18, кроме случая, когда он применен с

предупреждающим знаком, если действие знаков не распространяется до ближайшего перекрестка, при этом табличка 7.2.1, примененная со знаком 5.15, должна размещаться под табличками 7.6.1-7.6.9;

- со знаком 5.12 для указания протяженности одной или нескольких, расположенных друг за другом остановочных площадок.

5.8.6 Таблички 7.2.2-7.2.6 «Зона действия» должны применяться только со знаками 3.27-3.30:

- табличка 7.2.2 - для указания зоны действия знака, если она не распространяется до ближайшего перекрестка;

- табличка 7.2.3 - для указания конца зоны действия знака;

- табличка 7.2.4 - для информирования водителей о нахождении их в зоне действия знака;

- таблички 7.2.5 и 7.2.6 - для указания зоны действия знака, справа и (или) слева от него, когда остановка или стоянка запрещается вдоль стороны площади, фасада здания и т. п.

При размещении знаков на стойках таблички 7.2.2-7.2.4 должны размещаться под знаком. При размещении знаков на консольных опорах или над проезжей частью, обочиной или тротуаром таблички должны размещаться сбоку от знака (справа или слева) таким образом, чтобы знак находился ближе к середине проезжей части.

5.8.7 Таблички 7.3.1-7.3.3 «Направления действия» должны применяться со знаками 3.2-3.9, 4.4, 5.3, устанавливаемыми непосредственно перед перекрестком для указания направления их действия на пересекаемой дороге.

Допускается применение табличек 7.3.1 и 7.3.2 со знаком 5.15 для указания расположения стояночной площадки относительно дороги, если она удалена от края проезжей части не более чем на 10 м.

5.8.8 Таблички 7.4.1-7.4.8 «Вид транспортного средства» должны применяться для указания вида транспортного средства, на который распространяется действие знака.

5.8.9 Таблички 7.5.1 «Субботные, воскресные и праздничные дни», 7.5.2 «Рабочие дни» и 7.5.3 «Дни недели» должны применяться для указания дней недели, в течение которых действует знак.

Табличка 7.5.4 «Время действия» должна применяться для указания времени суток, в течение которого действует знак.

Таблички 7.5.5-7.5.7 «Время действия» должны применяться для указания дней недели и времени суток, в течение которых действует знак.

5.8.10 Таблички 7.6.1-7.6.9 «Способ постановки транспортного средства на стоянку» должны применяться со знаком 5.15 для указания способа постановки транспортных средств на около тротуарной стоянке.

Табличка 7.6.1 указывает, что все транспортные средства должны быть поставлены на стоянку на проезжей части вдоль тротуара. Таблички 7.6.2-7.6.9 указывают способ постановки легковых автомобилей и мотоциклов.

5.8.11 Табличка 7.7 «Стоянка с неработающим двигателем» должна применяться со знаком 5.15 для запрещения стоянки транспортных средств с работающим двигателем.

5.8.12 Табличка 7.8 «Платные услуги» может применяться со знаками 5.1, 5.3, 5.15, 6.1, 6.2 и 6.11 для обозначения объектов, на которых услуги предоставляются за плату.

5.8.13 Табличка 7.9 «Ограничение продолжительности стоянки» должна применяться со знаком 5.15 для указания максимально допустимой продолжительности пребывания транспортных средств на стоянке.

5.8.14 Табличка 7.10 «Место для осмотра автомобилей» должна применяться со знаками 5.15 и 6.11 для обозначения стояночных площадок, на которых имеется эстакада или осмотровая канава.

5.8.15 Табличка 7.11 «Ограничение разрешенной максимальной (полной) массы» должна применяться для указания, что действие знака распространяется только на транспортные средства с разрешенной максимальной (полной) массой более указанной на табличке.

5.8.16 Табличка 7.12 «Опасная обочина» должна применяться со знаком 1.23 для предупреждения, что съезд на обочину опасен в связи с проведением на ней ремонтных работ.

5.8.17 Табличка 7.13 «Направление главной дороги» должна применяться со знаками 2.1, 2.4 и 2.5 для указания направления главной дороги на перекрестке, где она изменяет свое направление.

При размещении знаков на стойках табличка должна размещаться под знаком. При размещении знаков на консольных опорах или над проезжей частью, обочиной или тротуаром табличка должна размещаться справа от знака.

5.8.18 Табличка 7.14 «Полоса движения» должна применяться для указания полосы, на которую распространяется действие знака, при этом знак должен располагаться над полосой движения.

5.8.19 Табличка 7.15 «Слепые пешеходы» должна применяться со знаками 1.20, 5.16.1 и 5.16.2, а также транспортными светофорами для предупреждения, что пешеходным переходом пользуются слепые.

5.8.20 Табличка 7.16 «Влажное покрытие» должна применяться со знаками 1.15, 3.20, 3.22 и 3.24 для указания, что действие знака распространяется только на период времени, когда покрытие проезжей части является влажным.

5.8.21 Табличка 7.17 «Инвалиды» должна применяться со знаком 5.15 для указания, что стояночная площадка (или ее часть) отведена для стоянки транспортных средств, на которых установлены опознавательные знаки «Инвалид» (Рисунок А.11).

5.8.22 Табличка 7.18 «Кроме инвалидов» должна применяться для указания, что действие знака не распространяется на транспортные средства, на которых установлены опознавательные знаки «Инвалид» (Приложения Б).

5.8.23 Табличка 7.19 «Класс опасного груза» должна применяться со знаком 3.32 для указания, что запрещается движение транспортных средств с опасным грузом указанного на табличке номера класса (классов) по ГОСТ 19433 и [2].

6 Правила применения дорожной разметки

6.1 Общие требования

6.1.1 Номера и изображение разметки приведены в Приложении Г.

6.1.2 При разметке дорог ширина полосы движения должна приниматься с учетом категорий дорог согласно требованиям действующих строительных норм и правил. На дорогах, элементы поперечного профиля которых не соответствуют требованиям действующих строительных норм и правил, ширина размечаемой полосы движения не должна быть менее 3,0 м; допускается уменьшение ширины полосы, предназначенной для движения легковых автомобилей, до 2,75 м при условии введения необходимых ограничений на режим движения.

6.1.3 На цементобетонных покрытиях при попадании продольной линии разметки, разделяющей потоки попутного направления, на продольный шов допускается ее нанесение рядом со швом с левой стороны по ходу движения, а разделяющей потоки встречного направления - с любой стороны.

6.1.4 Разметка может применяться как самостоятельно, так и в сочетании с дорожными знаками и светофорами.

6.2 Горизонтальная разметка

6.2.1 В горизонтальную разметку входят линии, надписи, стрелы и другие обозначения, наносимые на усовершенствованное дорожное покрытие.

6.2.2 В населенных пунктах горизонтальная разметка должна применяться на скоростных и магистральных дорогах, а также других дорогах, по которым осуществляется движение маршрутных транспортных средств, вне населенных пунктов - на дорогах, имеющих проезжую часть шириной 6 м и более при интенсивности движения 1000 авт/сут¹⁾ и более.

Допускается нанесение разметки на других участках дорог, когда это необходимо для обеспечения безопасности дорожного движения.

6.2.3 Разметка 1.1 должна применяться в следующих случаях.

1. Для разделения транспортных потоков противоположных направлений (осевая линия) на дорогах, имеющих две или три полосы для движения в обоих направлениях:

- на участках дорог с необеспеченной видимостью (смотри Таблицу 3), где зоны с видимостью менее допустимой²⁾ (А и А1) перекрывают друг друга (участок В) (Рисунки А.1, А.3);

¹⁾ Здесь и далее размерность авт./сут (авт/ч) применяют к интенсивности движения, измеряемой в натуральных (физических) транспортных единицах, размерность ед/сут (ед/ч) - к интенсивности, измеряемой в приведенных транспортных единицах. Коэффициенты приведения принимают согласно действующим строительным нормам и правилам.

²⁾ На участке дороги с ограниченной видимостью могут быть две зоны, где видимость менее допустимой (смотри Таблицу 3), одна из которых наблюдается при движении в одном направлении, а другая - при движении в другом направлении.

- на всем протяжении кривых в плане, радиус которых не превышает 50 м, а также на примыкающих к ним участках с переменным радиусом. При этом на дорогах, имеющих две полосы, разметка должна наноситься так, чтобы было выдержано отношение ширины внутренней полосы к внешней в соответствии с Таблицей 7. На дорогах, имеющих три полосы, данное отношение сохраняется для крайних полос, а средняя полоса в этом случае должна использоваться как разделительная.

Таблица 7 - Радиус по внутренней кромке проезжей части

Радиус по внутренней кромке проезжей части, м	10-15	15-20	20-30	30-50	50
Отношение ширины внутренней полосы проезжей части к ширине внешней полосы	1,4	1,3	1,2	1,1	1,0

- перед перекрестками, видимость на которых не соответствует требованиям действующих строительных норм и правил, и при интенсивности движения по пересекающей дороге 50 авт/сут и более - не менее чем за 20 м, 40 м от разметки 1.12, 1.13 или края пересекающей проезжей части (Рисунки А.5, А.6, А.12);

- перед железнодорожными переездами от ближнего рельса до разметки 1.12 и на расстоянии 100 м от разметки 1.12;

- в местах, где запрещен обгон всем транспортным средствам;

- перед препятствием (опора путепровода, островок безопасности, бордюр и т. п.), находящимся ближе 0,3 м от границы полосы движения, либо сужающим полосу, а также при уменьшении числа полос в данном направлении с наклоном к оси не более 1:20 (1:50) (переходная линия). Перед переходной линией должна наноситься разметка 1.1 параллельно оси проезжей части на расстоянии 20 м, 40 м от начала отклонения (Рисунок А.8);

СТ РК 1412-2010

- перед пешеходными переходами, пересечениями с велосипедными дорожками при интенсивности движения более 3000 авт/сут.

1 Здесь и далее первое число используют для разметки на дорогах с допускаемой скоростью движения 60 км/ч и менее, второе, в скобках - более 60 км/ч.

2 Для обозначения границ полос движения при их числе две или более для одного направления движения:

- перед перекрестками, пешеходными переходами и железнодорожными переездами не менее чем за 20м, 40 м от разметки 1.12 или 1.13 (Рисунки А.6, А.7);

- при необходимости выделить на проезжей части полосу для маршрутных транспортных средств (Рисунок А.15).

3 Для обозначения границ участков проезжей части, на которые въезд запрещен (островки безопасности, остановочные площадки и т. п.) (Рисунки А.9, А.16).

4 Для обозначения границ стояночных мест транспортных средств (Рисунок А.10, А. 11). При этом минимальные размеры одного стояночного места при последовательном размещении автомобилей вдоль края проезжей части должны быть 2,5×7,5 м для легковых и 3,0 и 10,0 м - для грузовых автомобилей, а при параллельном размещении автомобилей по отношению друг к другу - соответственно 2,5×5,0 м и 3,0×7,0 м.

5 Для обозначения края проезжей части (краевая линия) на дорогах, при ширине проезжей части более 6,5 м и не обозначенных знаком 5.1 «Автомагистраль» (Рисунок А. 16).

Разметку следует наносить на расстоянии 0,2 м от края проезжей части. При наличии бордюра краевую линию допускается не наносить, за исключением опасных участков дорог.

6.2.4 Разметка 1.2 должна применяться для обозначения края проезжей части (краевая линия) на дорогах, обозначенных знаком 5.1 «Автомагистраль».

Разметку следует наносить на расстоянии 0,2 м от края проезжей части.

6.2.5 Разметка 1.3 должна применяться для разделения транспортных потоков противоположных направлений (осевая линия) на дорогах, имеющих четыре и более полос движения в обоих направлениях (Рисунки А.6, А.7).

6.2.6 Разметка 1.4 должна применяться на участках дорог, где запрещена остановка транспортных средств.

Разметку следует наносить на расстоянии 0,1 м от края проезжей части или по верху бордюра (Рисунок А.10).

6.2.7 Разметка 1.5 должна применяться для:

- разделения транспортных потоков противоположных направлений (осевая линия) на дорогах, имеющих две или три полосы движения в обоих направлениях (Рисунки А.1, А.3-А.5, А.7, А.8, А.10, А.14, А.16, А.17), кроме случаев, указанных в пунктах 6.2.3 и 6.2.13;

- обозначения границ полос движения при их числе две или более для одного направления движения (Рисунки А.6-А.8, А.12-А.15), кроме случаев, указанных в пунктах 6.2.3 и 6.2.13.

6.2.8 Разметка 1.6 должна применяться для обозначения приближения (линия приближения) к разметке 1.1 или 1.11, разделяющей транспортные потоки противоположных (Рисунки А.1, А.3-А.5, А.7, А.8) или попутных (Рисунки А.6, А.7, А.12) направлений, и наноситься на расстоянии не менее 50 м, 100 м перед ними.

6.2.9 Разметка 1.7 должна применяться для обозначения полос движения в пределах перекрестка в случаях, когда необходимо показать траекторию движения транспортных средств или подчеркнуть границу полосы движения (Рисунки А.5, А.6, А.12, А.15).

6.2.10 Разметка 1.8 должна применяться для обозначения границы между полосой разгона или торможения и основной полосой движения (Рисунок А.13). При этом ширина разметки должна быть 0,4 м на автомагистралях и 0,2 м на других дорогах.

6.2.11 Разметка 1.9 (реверсивная линия) должна применяться для:

- обозначения границ полос движения, предназначенных для реверсивного регулирования (Рисунок А.14);
- разделения транспортных потоков противоположных направлений на участках дорог, где используется реверсивное регулирование (при выключенных реверсивных светофорах).

6.2.12 Разметка 1.10 должна применяться на участках дорог, где необходимо запретить стоянку транспортных средств (Рисунок А.10). Разметку следует наносить на расстоянии 0,1 м от края проезжей части или по верху бордюра.

6.2.13 Разметка 1.11 должна применяться для разделения транспортных потоков противоположных или попутных направлений (барьерная линия) при необходимости запрещения перестроения транспортных средств из одной полосы в другую.

Разметка 1.11, применяемая для разделения потоков противоположных направлений, должна наноситься на участках дорог с ограниченной видимостью, в том числе на подъемах и спусках. Разметка 1.11 в таких местах сплошной линией должна быть обращена в сторону полосы, из которой необходимо запретить выезд на полосу встречного движения (Рисунки А.3, А.4).

Допускается применять разметку 1.11 для разделения потоков противоположных направлений перед обозначенными пешеходными переходами, пересечениями с велосипедной дорожкой, перекрестками при интенсивности движения менее 3000 ед/сут на расстоянии не менее 20 (40) м от них, а также перед железнодорожными переездами на расстоянии 100 м от разметки 1.12, при этом разметка 1.11 сплошной линией должна быть

обращена в сторону полосы, по которой движение осуществляется в сторону указанных участков дорог (Рисунок А.7).

Разметка 1.11, применяемая для разделения транспортных потоков попутных направлений, должна наноситься:

- на участках подъемов, где в сторону подъема движение осуществляется по двум полосам, на расстоянии не менее 50 м от вершины подъема и 30 м за ней. В этом случае разметка 1.11 сплошной линией должна быть обращена в сторону крайней правой полосы;

- на многополосных участках дорог для запрещения перестроения в крайнюю левую полосу, по которой организовано движение транспортных средств с повышенным пределом скорости;

- в других случаях, когда необходимо исключить возможность перестроения на соседнюю правую или левую полосу движения, выделить участки в разметке 1.1-1.3 для обозначения мест перестроения или разворота транспортных средств, для обозначения мест въезда на прилегающую территорию и выезда из нее (Рисунки А.7, А.10, А.12, А.15, А.16).

Длина штриха и промежутка между штрихами разметки 1.11 должна быть такой же, как у предшествующей ей линии приближения 1.6, а при ее отсутствии может быть уменьшена соответственно до 0,9 и 0,3 м.

6.2.14 Разметка 1.12 «стоп-линия» должна применяться перед перекрестками при наличии дорожного знака 2.5 «Движение без остановки запрещено», в местах, где движение регулируется светофором, и перед железнодорожными переездами (Рисунки А.5-А.7, А.15).

В местах, где движение регулируется светофором, «стоп-линию» следует наносить с учетом обеспечения видимости сигналов светофора водителями остановившихся транспортных средств. При этом расстояние от стоп-линий до светофора должно быть не менее 10 м при расположении светофоров над проезжей частью и 3 м - сбоку от проезжей части.

На железнодорожных переездах «стоп-линию» следует наносить на расстоянии не менее 5 м от шлагбаума или светофора, а при их отсутствии - на расстоянии не менее 10 м от ближнего рельса (Рисунок А.7).

Допускается уменьшать указанные расстояния соответственно до 5 и 1 м при наличии светофора типа 3.

6.2.15 Разметка 1.13 должна применяться для обозначения места остановки транспортных средств при наличии знака 2.4 «Уступите дорогу» (Рисунок А.12).

6.2.16 Разметку 1.12 и 1.13 допускается наносить как сразу по всей ширине проезжей части данного направления движения, так и отдельно по каждой полосе движения (Рисунки А.5, А.12).

Разметку 1.12 и 1.13 следует наносить под прямым углом к оси полосы движения, возможно ближе к пересекающей проезжей части (разметку 1.12 - не менее 1 м перед ней или перед наземным пешеходным переходом).

6.2.17 Разметка 1.14 должна применяться для обозначения мест, выделенных для пересечения проезжей части пешеходами.

Ширина размечаемого пешеходного перехода устанавливается с учетом интенсивности пешеходного движения из расчета 1 м на каждые 500 пешеходов в час, но не менее 2,5 м.

Разметка 1.14.1 и 1.14.2 должна применяться на нерегулируемых пешеходных переходах. При ширине пешеходного перехода менее 6 м следует применять разметку 1.14.1 (Рисунки А.5, А.17), а при ширине 6 м и более - разметку 1.14.2 (Рисунок А.5). Линии разметки 1.14.1 и 1.14.2 должны наноситься параллельно оси проезжей части.

Разметка 1.14.3 должна применяться на пешеходных переходах, где движение регулируется светофором (Рисунок А.6).

6.2.18 Разметка 1.15 должна применяться для обозначения пересечения велосипедной дорожки с проезжей частью (Рисунок А.12).

Расстояние между двумя рядами прямоугольников, образующих разметку 1.15, должно быть равно ширине велосипедной дорожки.

6.2.19 Разметка 1.16.1-1.16.3 должна применяться для обозначения направляющих островков, при этом разметку 1.16.1 следует применять в местах разделения транспортных потоков противоположных направлений, разметку 1.16.2 - в местах разделения транспортных потоков одного направления (Рисунок А.13) и разметку 1.16.3 - в местах слияния транспортных потоков (Рисунок А.12). На островках, имеющих большую площадь, разметку 1.16.1-1.16.3 допускается выполнять в соответствии с Рисунком А.9.

6.2.20 Разметка 1.17 должна применяться для обозначения мест остановок маршрутных транспортных средств и стоянок легковых такси, за исключением обособленных от основной проезжей части остановочных площадок. Протяженность разметки 1.17 должна определяться с учетом числа одновременно останавливающихся или стоящих транспортных средств, но не менее 30 м для остановок троллейбусов, автобусов и 20 м - для стоянок такси (Рисунок А. 16).

6.2.21 Разметка 1.18 должна применяться для указания разрешенных на перекрестке направлений движения по полосам (Рисунки А.6, А.12, А.13, А.15). При этом должны последовательно наноситься две (три) или более стрел с расстоянием между ними от 20 м до 30 м. Основание стрелы, ближайшей к перекрестку, должно быть на уровне начала разметки 1.1, разделяющей потоки попутных направлений движения.

Разметка с изображением тупика должна наноситься перед пересечениями дорог с проезжими частями, разделенными бульваром, либо широкой разделительной полосой, когда поворот на ближайшую проезжую часть запрещен. Данную разметку не наносят, если ширина бульвара или разделительной полосы позволяет нанести стрелы без изображения тупика в соответствии с условиями, приведенными в настоящем пункте.

6.2.22 Разметка 1.19 должна наноситься в местах, где уменьшается число полос движения в данном направлении, или в сочетании с разметкой 1.6 перед разметкой 1.1 или 1.11, разделяющей транспортные потоки противоположных направлений при ограниченной видимости (пункты 6.2.3 и 6.2.13, Рисунки А.3, А.4, А.7, А.8, А.12). При этом должны последовательно наноситься две (три) или более стрел с расстояниями между ними 15, 30, 45 м и .. (30, 60, 90 м и ..).

6.2.23 Разметка 1.20 должна применяться для обозначения приближения к разметке 1.13 и наноситься на каждой полосе движения.

Расстояние между основанием треугольника разметки 1.20 и разметкой 1.13 должно составлять от 2 до 10 м (от 10 до 25 м, см. Рисунок А.12).

6.2.24 Разметка 1.21 должна применяться в сочетании с разметкой 1.12, если установлен знак 2.5 «Движение без остановки запрещено», и наноситься на каждой полосе движения.

Расстояние между разметкой 1.21 и 1.12 должно составлять от 2 м до 10 м (от 10 м до 25 м, см. Рисунок А.5).

6.2.25 Разметка 1.22 должна применяться в сочетании с разметкой 1.18 для обозначения номера дороги или маршрута в случаях, когда дорога пересекается с другой дорогой равной или более высокой категории, либо когда маршрут в месте пересечения с другой дорогой меняет свое направление.

Разметка 1.22 должна наноситься посередине каждой полосы движения, соответствующей направлению маршрута, перед перекрестками и за ними.

Разметка с буквой «Е» должна применяться на дорогах, в установленном порядке предназначенных для международного движения.

Разметка 1.22 должна наноситься на расстоянии 1,0 м от разметки 1.18 (Рисунок А.13).

6.2.26 Разметка 1.23 должна наноситься на полосы, обозначенные знаком 5.9 и предназначенные для движения только маршрутных транспортных средств (Рисунок А.15).

Разметку 1.23 допускается наносить на полосы торможения на остановочных пунктах маршрутных транспортных средств (Рисунок А.16).

Разметка 1.23 должна наноситься по оси полосы движения основанием в сторону движущихся по ней транспортных средств. В начале полосы на расстоянии 10 м от границы пересечения проезжих частей наносят первую разметку, а через 20 м - вторую.

Разметку 1.23 следует повторять после остановочного пункта маршрутных транспортных средств, расположенного далее 50 м от перекрестка.

На перегоне длиной более 200 м разметку 1.23 следует повторять через 200 м. В зависимости от конкретных условий данное расстояние может быть изменено.

6.2.27 Разметка 1.24.1, 1.24.2 наносится при недостаточной видимости дорожных знаков. Место нанесения дорожной разметки должно соответствовать требованиям по установке предупреждающих и запрещающих знаков (Рисунок А.17).

Разметку 1.24.1, 1.24.2 при необходимости допускается дублировать на всем протяжении обозначаемого участка.

Для получения реального изображения горизонтальной разметки с места водителя, линейные размеры должны быть скорректированы с учетом перспективы изображения в зависимости от скорости движения транспортного средства.

6.2.28 Разметка 1.24.3 наносится в середине площадки выделенной для парковки транспортных средств для инвалидов. Ширина одного машиноместа предназначенная для инвалида должна быть достаточной для свободного перемещения инвалидной коляски, но не менее 3 м (Рисунок А.11).

6.2.29 Разметка 1.25 наносится на всю поверхность искусственной неровности. Перед установкой искусственной неровности должны быть установлены знаки 1.16.1 и 3.24 в поле, которой должен быть обозначен предел ограничения скорости (Рисунок А.17).

6.2.30 На дорогах общего пользования ширина линий разметки 1.1, 1.3-1.7, 1.9-1.11, 1.17, а также граничных линий разметки 1.16.1-1.16.3 должна быть (10-15) .

6.3 Вертикальная разметка

6.3.1 В вертикальную разметку входят линии и обозначения, наносимые на элементы опор мостов, путепроводов, торцевые поверхности порталов тоннелей, на парапеты, ограждения, бордюры и другие дорожные сооружения и элементы оборудования дорог с целью повышения их видимости участниками дорожного движения.

6.3.2 Разметка 2.1.1-2.1.3 должна применяться для обозначения вертикальных элементов дорожных сооружений, расположенных в пределах обочины или находящихся на расстоянии менее 1,0 м от края проезжей части при наличии тротуара или разделительной полосы, а также в других случаях, когда эти элементы представляют опасность для движущихся транспортных средств (Рисунки А.18, А.20, А.21).

При большой ширине вертикальной поверхности допускается размечать только ближайший к проезжей части край на ширину 0,5 м, а при большой высоте - на высоту 2,0 м (Рисунок А.21).

6.3.3 Разметка 2.2 должна применяться для обозначения нижнего края пролетного строения тоннелей, мостов и путепроводов при расстоянии от него до покрытия дороги менее 5,0 м. Разметку наносят над серединой

каждой полосы, по которой осуществляется движение в сторону дорожного сооружения (Рисунки А.18-А.20).

Допускается нанесение разметки 2.2 на пролетных строениях по всей ширине проезжей части, по которой осуществляется движение в сторону сооружения.

6.3.4 Если разметку 2.1 или 2.2 невозможно нанести непосредственно на поверхность дорожных сооружений, она должна выполняться на щитах, прикрепляемых к этим сооружениям или устанавливаемых непосредственно перед ними.

6.3.5 Разметка 2.3 должна применяться для обозначения круглых тумб в случаях, когда они располагаются на разделительных полосах или островках безопасности (Рисунок А.22).

Белые полосы разметки 2.1-2.3 на участках дорог, не имеющих искусственного освещения, допускается выполнять из световозвращающих материалов.

6.3.6 Разметка 2.4 должна применяться для обозначения расположенных в пределах дорожного полотна направляющих столбиков, надолб, опор ограждений, стоек дорожных знаков и т. п. (Рисунок А.22).

Нижний конец черной полосы разметки 2.4 должен быть обращен в сторону проезжей части.

6.3.7 Разметка 2.5 должна применяться для обозначения боковых поверхностей начала дорожных ограждений (на протяжении не менее 10 м), установленных на прямых участках дорог, а также по всей длине ограждений на развязках в разных уровнях, кривых в плане с радиусом менее 50 м, крутых спусках (Рисунок А.22).

6.3.8 Разметка 2.6 должна применяться для обозначения боковых поверхностей дорожных ограждений во всех других случаях, кроме установленных в пунктах 6.3.7 (Рисунок А.22).

Ограждающие и направляющие устройства, обозначенные разметкой 2.4-2.6, должны иметь световозвращающие элементы. Эти элементы должны быть справа по направлению движения красного цвета, а слева - белого или, что более предпочтительно, желтого. Плоскость световозвращающего элемента должна быть по возможности перпендикулярной к направлению движения транспортных средств.

6.3.9 Разметка 2.7 должна применяться для обозначения поверхности возвышающихся островков безопасности, бордюров на кривых в плане с радиусом менее 50 м, в местах сужения дороги и на других опасных участках (Рисунки А.21, А.22).

Размеры элементов разметки 2.7 черного и белого цветов соответственно следует принимать: для островков безопасности - 0,2 и 0,4 м, а для бордюров - 0,5 и 1,0 (1,0 и 2,0) .

7 Правила применения дорожных светофоров

7.1 Группы, типы, исполнения дорожных светофоров, виды и расположение их сигналов должны соответствовать требованиям ГОСТ 25695 (смотри Приложение Д настоящего стандарта).

7.1.1 Стандарт устанавливает две группы светофоров по назначению:

Т — транспортные;

П — пешеходные.

В каждой группе светофоры делятся на типы и исполнения в соответствии с Приложением Д.

7.1.2 Светофорам присвоены индексы, в которых первая буква соответствует группе, цифра - типу светофора, последующие буквы - его исполнению (при наличии). Последующие буквы имеют следующие значения:

п - исполнение с правой дополнительной секцией;

л - исполнение с левой дополнительной секцией;

пл - исполнение с правой и левой дополнительными секциями;

г - исполнение с горизонтальным расположением сигналов;

ж - исполнение с дополнительным сигналом желтого цвета;

д - исполнение с двойным сигналом.

Изображения и расположения сигналов светофоров, а также их индексы приведены в Приложении Д (приложение не определяет конструктивные особенности светофоров).

7.1.3 Цвета светофильтров сигналов светофоров и размеры их рабочих поверхностей по вариантам конструкции светофоров должны соответствовать приведенным в Таблице 8.

Таблица 8 - Вариант конструкции светофора

Индексы светофоров	Вариант конструкции светофора	Сигнал светофора				
		Красный	Желтый	Зеленый	Зеленый дополнительный	Лунно белый
		Диаметр (габаритные размеры) рабочей поверхности				
Т.1, Т.2	I	200	200	200	—	—
	II	300	300	300	—	—
	III	300	200	200	—	—
Т.1.п, Т.1.л, Т.1.пл	I	200	200	200	200	—
	II	300	300	300	300	—
	III	300	200	200	200	—
Т.1.г	I	200	200	200	—	—
	II	300	300	300	—	—
Т.3	I	100	100	100	—	—

СТ РК 1412-2010

Т.3.п, Т.3.л	I	100	100	100	100	—
Т.4	I	600×550	—	600×550	—	—
Т.4.ж	I	600×550	600×550	600×550	—	—
Т.5	I	—	—	—	—	100
Т.6, Т.6.д	I	200	—	—	---	---
	II	300	—	—	—	—
Т.7	I	—	200	—	---	---
	II	—	300	—	---	---
Т.8, П.1	I	200	—	200	—	—
	II	300	—	300	—	—
Т.9	I	200	200	200	—	—
Т.10	I	—	—	—	—	200
П.2	I	200×200	—	200×200	—	—
	II	300×300	—	300×300	—	—

7.1.4 Конфигурация и ориентация стрелок на светофильтрах сигналов светофоров Т.1.1.п, Т. 1.1.л, Т.1.1.пл, Т.1.2.п, Т.1.2.л, Т.1.2.пл, Т.1.3.п, Т.1.3.л, Т.1.3.пл, Т.2.1, Т.2.2, Т.2.3, Т.3.п, Т.3.л должны соответствовать регулируемому направлению (направлениям) движения транспортных средств. Число указываемых на одном светофильтре направлений не должно превышать двух.

7.2 Дорожные светофоры должны применяться для регулирования очередности пропуска транспортных средств и пешеходов, а также для обозначения опасных участков дорог.

7.3 Транспортные светофоры типа 1 должны применяться для регулирования движения транспортных средств на перекрестках во всех направлениях, установленных дорожными знаками и (или) дорожной разметкой, с соблюдением требований приоритета в соответствии с [4].

7.3.1 Светофоры исполнений Т.1.1, Т.1.1.г, Т.1.2, Т.1.2.г, Т.1.3, Т.1.3.г должны применяться в случае одновременного пропуска транспортных средств во всех разрешенных направлениях на данном подходе к перекрестку.

Допускается применение светофоров данных исполнений и в особых случаях - на железнодорожных переездах (по согласованию с организациями, содержащими их), пересечениях с трамвайными линиями, сужениях проезжей части и т. п.

7.3.2 Светофоры исполнений Т.1.1.п, Т.1.1.л, Т.1.1.пл, Т.1.2.п, Т.1.2.л, Т.1.2.пл, Т.1.3.п, Т.1.3.л, Т.1.3.пл должны применяться для раздельного пропуска транспортных потоков в определенных направлениях с одного подхода к перекрестку в исключительных случаях, если в конкретных условиях по техническим или экономическим соображениям невозможно использование светофоров типа 2.

Допускается использовать вместо светофоров исполнений Т.1.1.пл, Т.1.2.ПЛ, Т.1.3.пл соответствующие светофоры исполнений Т.1.1.п, Т. 1.1.л, Т.1.2.п, Т.1.2.Л, Т.1.3.п, Т.1.3.пл.

Для улучшения видимости дополнительной секции светофоры исполнений Т.1.п, Т.1.л, Т.1.пл, Т.1.2.П, Т.1.2.Л, Т.1.2.пл, Т.1.3.п, Т.1.3.л, Т. 1.3.пл должны быть оборудованы экранами белого цвета прямоугольной формы с закругленными углами и выступать за габариты светофора на 120 мм. Допускается форма экрана, повторяющая контуры светофора.

7.4 Транспортные светофоры типа 2 должны применяться для регулирования движения в определенных направлениях в случаях, когда движущийся по их разрешающему сигналу транспортный поток не имеет пересечений (слияний) в пределах перекрестка с транспортными потоками других направлений движения, а также пересечений с пешеходными потоками (бесконфликтное регулирование). В этом случае каждому направлению движения транспортных средств должен соответствовать свой светофор.

Использование светофоров типа 2 предпочтительней, чем светофоров типа 1.

Допускается установка транспортных светофоров типа 2 над каждой соответствующей полосой движения, если режим работы светофорного объекта предусматривает различную длительность и (или) последовательность сигналов для этих полос.

Транспортные светофоры типа 2, расположенные над проезжей частью, не дублируют.

7.5 Транспортные светофоры типов 1 и 2 с сигналами диаметром 300мм (вариант конструкции II) могут применяться:

- на магистральных дорогах и площадях;
- на дорогах с максимально допустимой скоростью движения более 60 авт/сут;
- в неблагоприятных условиях видимости;
- при установке на арках и консолях (Рисунок А.24).

Светофоры типов 1 и 2 с сигналами диаметром 300 мм и 200 мм конструкции III могут устанавливаться со стороны второстепенных дорог перед пересечениями в вышеперечисленных условиях.

Светофоры типов 1 и 2 с сигналами диаметром 200 мм (вариант конструкции I) могут применяться во всех остальных случаях при условии обеспечения видимости сигналов светофоров всеми участниками дорожного движения.

Совместное применение транспортных светофоров типов 1 и 2 на одном подходе к перекрестку допускается, когда транспортные потоки, регулируемые соответствующими светофорами, отделены друг от друга приподнятыми островками или разделительными полосами.

7.6 Транспортные светофоры типа 3 должны применяться в качестве повторителей сигналов светофоров типа 1 при затруднении их видимости водителем первого транспортного средства, остановившегося у стоп-линий на крайней полосе проезжей части данного направления.

Допускается применять эти светофоры для регулирования движения велосипедистов в местах пересечения дороги велосипедной дорожкой.

Транспортные светофоры типа 3 должны размещаться под соответствующими светофорами исполнений Т.1.1, Т.1.1.п, Т.1.1.л, Т.1.2, Т.1.2.П, Т.1.2.Л, Т.1.3, Т.1.3.п, Т.1.3.пл.

Размещение транспортных светофоров типа 3 должно обеспечивать видимость их сигналов водителем первого транспортного средства, остановившегося перед дорожным знаком 5.33 «Стоп-линия» или дорожной разметкой 1.12 «Стоп-линия» на крайней полосе, ближайшей к этому светофору.

7.7 Транспортные светофоры типа 4 должны применяться для регулирования въезда на отдельные полосы проезжей части (реверсивное движение).

Целесообразность введения реверсивного регулирования с использованием транспортных светофоров типа 4 должна рассматриваться при одновременном наличии следующих условий:

- интенсивность движения транспортных средств в часы пик составляет более 500 ед/ч на полосу движения в более загруженном направлении;
- суммарная интенсивность движения транспортных средств в более загруженном направлении превышает интенсивность встречного движения более чем на 500 ед/ч;
- указанная неравномерность движения систематически изменяется по направлениям в течение суток или по дням недели;
- проезжая часть дороги имеет три и более полосы движения в обоих направлениях.

Транспортные светофоры типа 4 должны устанавливаться в начале регулируемой полосы над ней и повторяться таким образом, чтобы расстояние между этими светофорами обеспечивало видимость водителями транспортных средств сигналов не менее двух последовательно установленных светофоров.

7.8 Транспортные светофоры типа 5 должны применяться только для бесконфликтного регулирования движения трамваев, а также маршрутных автобусов и троллейбусов, движущихся по специально выделенной полосе. В других случаях для регулирования движения этих видов транспортных средств должны использоваться транспортные светофоры типа 1 и 2.

7.9 Транспортные светофоры типа 6 должны применяться для регулирования дорожного движения через железнодорожные переезды, разводные мосты, причалы паромных переправ, в местах выезда на дорогу специальных транспортных средств.

Необходимость установки транспортных светофоров типа 6 на железнодорожных переездах определяется соответствующей нормативной документацией, утвержденной уполномоченным органом.

7.10 Транспортные светофоры типа 7 должны применяться для обозначения нерегулируемых перекрестков или пешеходных переходов.

Транспортные светофоры типа 7 должны применяться при следующих условиях:

- не обеспечена видимость опасного участка на расстоянии, достаточном для остановки транспортного средства при движении со скоростью, допустимой на предыдущем участке дороги; и

- интенсивность движения транспортных средств и пешеходов на обозначаемом участке составляет более 50% от норм для условий 1 и 2 пункта 7.15.

7.11 Транспортные светофоры типа 8 должны применяться для регулирования движения на внутренних территориях предприятий, организаций и т.п., и при временном сужении проезжей части, когда организуется попеременное движение по одной полосе.

Допускается использование в этих случаях транспортных светофоров типа 7 и 2.

7.12 Транспортные светофоры типа 9 должны применяться для регулирования движения на велосипедных дорожках, обозначенных знаком 4.5, в местах их пересечения с дорогой.

Размещение транспортных светофоров типа 9 должно обеспечивать видимость их сигналов велосипедистами с расстояния не менее 50 м.

7.13 Транспортные светофоры типа 10 должны применяться для регулирования дорожного движения через железнодорожные переезды.

7.14 Пешеходные светофоры типов 1 и 2 должны применяться для регулирования движения пешеходов через проезжие части дорог.

На пешеходных переходах, которыми регулярно пользуются слепые, в дополнение к светофорной сигнализации допускается применение звуковой сигнализации, работающей в согласованном режиме с пешеходными светофорами.

На пешеходных переходах вне перекрестков допускается дооборудование светофорного объекта пешеходными вызывными устройствами.

Размещение пешеходных светофоров типа 1 и 2 должно обеспечивать видимость их сигналов пешеходами с противоположной стороны пересекаемой проезжей части дороги.

Пешеходные светофоры типа 1 и 2 должны размещаться на тротуарах с обеих сторон проезжей части, а при наличии островка безопасности или разделительной полосы - и на них, если число полос движения в одном направлении более четырех.

СТ РК 1412-2010

Пешеходными светофорами 1 и 2 должны быть оборудованы все пешеходные переходы, расположенные на регулируемом перекрестке.

7.15 Транспортные светофоры типов 1, 2 и пешеходные светофоры должны устанавливаться при наличии хотя бы одного из следующих четырех условий.

Условие 1. В течение 8 ч (суммарно) рабочего дня недели интенсивность движения транспортных средств не менее указанной в Таблице 9.

Условие 2. В течение 8 ч (суммарно) рабочего дня недели интенсивность движения не менее:

- 600 ед/ч (для дорог с разделительной полосой 1000 ед/ч) по главной дороге в двух направлениях;

- 150 пешеходов пересекают проезжую часть в одном, наиболее загруженном направлении в каждый из тех же 8 ч.

Для населенных пунктов с численностью жителей менее 10 тыс. чел. нормативы по условиям 1 и 2 составляют 70% указанных.

Условие 3. Условия 1 и 2 одновременно выполняются по каждому отдельному нормативу на 80% и более.

Условие 4. За последние 12 мес. на перекрестке совершено не менее трех дорожно-транспортных происшествий, которые могли бы быть предотвращены при наличии светофорной сигнализации (например, столкновения транспортных средств, движущихся с поперечных направлений, наезды транспортных средств на пешеходов, переходящих дорогу, столкновения между транспортными средствами, движущимися в прямом направлении и поворачивающими налево со встречного направления). При этом условия 1 или 2 должны выполняться на 80% или более. Интенсивность движения транспортных средств в зависимости от числа полос движения в одном направлении приведена в Таблице 9

Таблица 9 - Интенсивность движения транспортных средств

Число полос движения в одном направлении		Интенсивность движения транспортных средств, ед/ч	
главная (более загруженная) дорога	второстепенная (менее загруженная) дорога	по главной дороге в двух направлениях	по второстепенной дороге в одном, наиболее загруженном направлении
1	1	750	75
		670	100
		580	125
		500	150
		410	175
		380	190
2 и более	1	900	75
		800	100

2 или более	2 или более	700	125
		600	150
		500	175
		400	200
		900	100
		825	125
		750	150
		675	175
		600	200
		525	225
480	240		

Транспортные светофоры типов 1, 2 и 8 следует дублировать, если движение, регулируемое этими светофорами, осуществляется по двум и более полосам и в конкретных условиях невозможно обеспечить выполнение требования распознаваемости сигналов в соответствии с 7.11.

7.16 Необходимость введения светофорного регулирования, осуществляемого светофорами типов 1 и 9 (или 3) в месте пересечения дороги и велосипедной дорожки, должна рассматриваться в случае, если велосипедное движение имеет постоянный характер, а его интенсивность превышает 50 вел/ч.

7.17 При наличии на дороге нескольких проезжих частей, предназначенных для движения в одном направлении и отделенных друг от друга разделительными полосами, для регулирования движения по каждой из них должен применяться самостоятельный светофор (Рисунок А.23).

7.18 Размещение дорожных светофоров (кроме транспортных типов 3, 9 и пешеходных) должно обеспечивать видимость их сигналов с расстояния не менее 100 м с любой полосы движения, на которую распространяется их действие. В противном случае должны предварительно устанавливаться дорожные знаки 1.8 «Светофорное регулирование».

Допускается дооборудование светофоров типа 1 и 2 экранами прямоугольной формы с закругленными углами. Экраны должны выступать за габариты светофора на 120 мм, цвет лицевой поверхности экрана - черный, с контрастной линией белого цвета шириной (40-80) мм, расположенной по наружному периметру экрана. Контрастная линия должна выполняться из световозвращающей пленки 1-го типа по 1125.

7.19 Светофоры должны устанавливаться на специальных колонках, кронштейнах, прикрепляемых к существующим опорам или стенам зданий, на консольных или рамных опорах, а также подвешиваться на тросах-растяжках.

Специальные колонки и опорные элементы консольных или рамных опор должны располагаться вне проезжей части дороги или быть ограждены от возможного наезда на них транспортных средств.

Способ установки каждого светофора определяется при проектировании светофорной сигнализации, исходя из требований: необходимости обеспечения видимости сигналов светофоров, необходимости сохранения зеленых насаждений, защиты от механических повреждений, дизайна светофорного объекта.

7.20 Высота установки светофоров от нижней точки корпуса до поверхности проезжей части (смотри Рисунки А.23, А.24) должна составлять:

для транспортных светофоров (кроме типов 3 и 9):

- при расположении над проезжей частью - не менее 5 м;
- при расположении сбоку от проезжей части - не менее 2 м;
- для транспортных светофоров типа 3 и 9 - от 1,5 до 2,0 м;
- для пешеходных светофоров - не менее 2 м.

При установке на одной опоре с транспортными светофорами типов 1, 2 и пешеходные светофоры не должны располагаться выше них.

На протяжении одной дороги высота установки светофоров и их удаление от проезжей части должны быть по возможности одинаковы.

7.21 Расстояние от края проезжей части до светофора, установленного сбоку от проезжей части, должно составлять от 0,5 до 2,0 м (Рисунок А.23).

При обеспечении видимости сигналов пешеходного светофора допускается его удаление от края проезжей части до 5,0 м.

7.22 Расположение светофоров относительно стоп-линий должно обеспечивать распознаваемость их сигналов водителями первых, стоящих у нее, транспортных средств (Рисунок А.25).

Расстояние в горизонтальной плоскости от транспортных светофоров до стоп-линий на подходе к регулируемому участку должно быть не менее 10,0 м при установке их над проезжей частью и не менее 3,0 м при установке сбоку от проезжей части. Расстояние в горизонтальной плоскости от пешеходных светофоров до ближайшей границы пешеходного перехода должно быть не более 1,0 м (Рисунок А.25).

1.23 Светофоры не должны устанавливаться на расстоянии менее 1,0 м от контактных проводов трамвая или троллейбуса до любой точки корпуса светофора.

7.24 Транспортные светофоры должны размещаться в соответствии со следующими вариантами, предпочтительность использования которых для различных типов и исполнений светофоров указана в Таблице 10.

7.25 Все светофоры, установленные на одном светофорном объекте (кроме светофоров типа 4), должны работать во взаимозависимых режимах.

Любой светофорный объект, входящий в систему координированного регулирования движения, должен иметь возможность работать в

индивидуальном автоматическом режиме, независимо от работы других светофорных объектов.

Таблица 10 - Предпочтительность размещения светофора по вариантам

Индексы светофор	Назначение светофора	Предпочтительность размещения светофора по вариантам								
		а	б	в	г	д	е	ж	з	и
Т.1, Т.8	Основной	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	Дублирующий	—	6	1	2	3	—	4	5	—
Т.1.п, с сигналом «направо»	Основной	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	Дублирующий	—	—	—	—	—	1	—	—	2
Т.1.л	Основной	—	—	1	2	3	—	4	5	—
	Дублирующий	—	—	—	—	1	—	2	3	—
Т.1.п с сигналом «прямо»	Основной	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	Дублирующий	—	—	—	—	—	—	1	2	—
Т.1.пл	Основной	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	Дублирующий	—	—	1	2	3	—	4	5	—
Т.1.г	Основной	—	1	—	—	—	—	—	—	—
	Дублирующий	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Т.2 с сигналами «прямо»	Основной	1 ¹⁾	2	---	—	—	—	—	—	—
	Дублирующий	—	1 ¹⁾	—	—	—	—	—	—	—
Т.2 с сигналами «направо» или «прямо и направо»	Основной	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	Дублирующий	---	1	---	---	---	---	---	---	---
Т.2 с сигналами «налево» или «прямо и налево»	Основной	---	3	1	2	—	—	—	—	—
	Дублирующий	—	1 ²⁾	—	—	—	—	—	—	—
Т.2 с сигналами «направо и «налево»	Основной	1	—	1	—	—	—	—	—	—
	Дублирующий	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Т.3, Т.3.п с сигналом «направо» или «прямо»	Основной	1								
	Дублирующий									
Т.3.л	Основной	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Т.4, Т.4.Ж	См. пункт 7.7									
Т.5	Основной	1 ³⁾	2	—	—	—	—	—	—	—
Т.6, Т.6.д, Т.7, Т.10	Основной	1 ⁴⁾	—	—	—	—	—	—	—	—
Т.9	Основной	1	—	—	—			—	—	—

Где а - перед перекрестком справа от проезжей части;
б - перед перекрестком над проезжей частью;
в - перед перекрестком слева от проезжей части на разделительной полосе, направляющем островке, или островке безопасности;
г - перед перекрестком слева от дороги. Вариант может применяться на дорогах с односторонним движением транспортных средств. При двустороннем движении вариант допустим при числе полос встречного движения не более двух, при этом светофоры должны размещаться на консольных опорах;
д - на территории перекрестка слева на разделительной полосе, направляющем островке или островке безопасности пересекающей дороги;
е - на территории перекрестка справа на разделительной полосе, направляющем островке или островке безопасности пересекающей дороги;
ж - за перекрестком на разделительной полосе, направляющем островке или островке безопасности;
з - за перекрестком слева от дороги;
и - за перекрестком справа от дороги.
Варианты ж, з, и могут применяться только в случаях, если расстояние между стоп-линией и светофором не превышает 25 м.
1) Вариант используют при отсутствии на данном подходе к перекрестку светофоров исполнения 1.2 с сигналами «направо».
2) Может применяться только при использовании вариантов виг размещения основного светофора.
3) При регулировании движения трамваев, следующих по обособленному полотну, допускается размещение в междупутье.
4) Допускается устанавливать один светофор типа 7 на центральном островке или подвешивать его над центром перекрестка.

7.26 При работе светофоров должна соблюдаться следующая последовательность включения сигналов:

- в транспортных светофорах типов 1-3 - красный - красный с желтым - зеленый - желтый - красный... Допускается применять последовательности: красный- зеленый- желтый- красный..., красный- желтый- зеленый -желтый - красный...;

- в транспортных светофорах типа 4, 8 - повторное включение красного и зеленого сигнала в соответствии с рабочим режимом объекта;

- в транспортных светофорах типа 5 - в соответствии с режимом работы светофорного объекта и направлением движения маршрутных транспортных средств;

- в транспортных светофорах типов 6, 7 и 10 - попеременное включение двух сигналов или мигание одного сигнала;

- в транспортных светофорах типа 9 - в соответствии с режимом работы светофорного объекта и направлением движения велосипедистов;

- в пешеходных светофорах - поочередное включение красного и зеленого сигналов в соответствии с рабочим режимом объекта.

121 Режим работы светофорной сигнализации с использованием транспортных светофоров типов 1-3, 8, 9 и пешеходных светофоров должен предусматривать мигание зеленого сигнала в течение не менее 3 с непосредственно перед его выключением.

Допускается отсутствие мигания зеленого сигнала на светофорных объектах, управляемых аппаратурой, которая не позволяет осуществить такой режим, вплоть до ее замены.

Для информирования водителей о времени, оставшемся до окончания времени горения зеленого сигнала, допускается применение цифровых табло.

7.28 Режим работы светофорного объекта должен предусматривать перевод работы транспортных светофоров типов 1, 3 и 9 в режим желтого мигания в периоды резкого и продолжительного спада интенсивности движения, если это не противоречит требованиям безопасности движения.

7.29 При регулировании движения транспортными светофорами исполнений Т.1.п, Т.1.л, Т.1.пл, Т.1.2.П, Т.1.2.л, Т.1.2.Ж, Т.1.3.п, Т.1.3.л, Т.1.3.пл недопустимо постоянное действие какой-либо комбинации сигналов (например, красный сигнал с сигналом дополнительной секции).

7.30 Длительность параметров светофорного управления зависит от интенсивности конфликтующих потоков и размеров планировочной характеристики пересечений.

Рекомендуемая длительность работы светофоров должна составлять:

- длительность цикла регулирования от (25-120) с;
- длительность основного такта от (7-30) с;
- длительность промежуточного такта от (2-8) с.

8 Правила применения дорожных ограждений и направляющих устройств

8.1 Общие требования

8.1.1 Дорожные ограждения подразделяют на две группы:

- первая группа - ограждения барьерного и парапетного типов, предназначенные для предотвращения вынужденных съездов транспортных средств с земляного полотна дороги, проезжей части мостов, путепроводов, эстакад, столкновений со встречными транспортными средствами, наездов на массивные предметы и сооружения, расположенные в полосе отвода дороги. Высоту ограждений следует назначать (0,75-0,8) м;

- вторая группа - сетки, конструкции перильного типа и т. п., предназначенные для упорядочения движения пешеходов и предотвращения выхода на проезжую часть животных (скота, оленей, лосей и т. п.). Высоту ограждений следует назначать (0,8-1,5) м.

8.1.2 Направляющие устройства подразделяют на: направляющие столбики, тумбы с искусственным освещением, направляющие островки и островки безопасности.

Направляющие столбики и тумбы предназначены для обеспечения видимости внешнего края обочин и опасных препятствий в темное время

суток и при неблагоприятных метеорологических условиях. Высоту направляющих столбиков и сигнальных тумб следует назначать (0,75-0,8) м.

Направляющие островки предназначены для разделения движения транспортных потоков по направлениям. Приподнятые над проезжей частью островки следует выполнять высотой (0,15-0,2) м.

Островки безопасности предназначены для выделения на проезжей части зон для остановки пешеходов.

8.2 Дорожные ограждения

8.2.1 Ограждения первой группы следует устанавливать:

- на мостах, путепроводах, эстакадах;
- на подходах к искусственным сооружениям в пределах длины участков дороги с высотой насыпи 3 м и более, а при меньшей высоте насыпи - на расстоянии не менее 18 м в каждую сторону от начала и конца переходной плиты сооружения, если длина пролета искусственного сооружения превышает 10 м;
- на центральной разделительной полосе городских скоростных дорог, магистральных улиц и дорог общегородского значения непрерывного движения и дорогах грузового движения при условии соблюдения требований пункта 5.2.2;
- на разделительной полосе дорог вне населенных пунктов при условиях, указанных в Таблице 11;

Таблица 11 - Перспективная интенсивность движения

Число полос движения в обоих направлениях	Наличие/отсутствие на разделительной полосе опор освещения	Перспективная интенсивность движения, тыс. ед/сут, при ширине разделительной полосы, м	
		3-4	5-6
4	Отсутствуют	≥ 15	≥ 20
	Имеются	≥ 10	≥ 15
6	Отсутствуют	≥ 20	≥ 30
	Имеются	≥ 15	≥ 25

ПРИМЕЧАНИЕ 1 При установке дорожных ограждений и направляющих устройств перспективная интенсивность движения рассчитана на пятилетний период;

ПРИМЕЧАНИЕ 2 При проектировании новых дорог ограждения должны устанавливаться независимо от интенсивности движения, если в проекте предусмотрено размещение опор освещения на разделительной полосе шириной (5-6) м.

- на обочинах дорог в пределах насыпей с откосами круче 1:3 при условиях, указанных в Таблице 12;

- на обочинах дорог, расположенных на склонах местности крутизной более 1:3 (со стороны склона);

- на обочинах дорог, расположенных параллельно железнодорожным линиям, болотам и водным потокам глубиной более 2 м, оврагам и горным ущельям на расстоянии до 25 м от края проезжей части, при перспективной интенсивности движения не менее 2000 ед/сут и до 15 м при перспективной интенсивности движения менее 2000 ед/сут;

- на обочине или разделительной полосе у опор путепроводов, деревьев с диаметром стволов более 10 см, консольных или рамных опор информационно-указательных дорожных знаков, расположенных на расстоянии менее 4 м от края проезжей части, при перспективной интенсивности движения не менее 2000 ед/сут.

Таблица 12 - Минимальная высота насыпи

Участки автомобильных дорог	Продольный уклон дороги, %	Минимальная высота насыпи, м, при перспективной интенсивности движения, ед/сут, не менее	
		500	2000
Обочины прямолинейных участков дорог и кривых в плане радиусом более 600 м. Обочина с внутренней стороны кривой в плане радиусом менее 600 м на спуске и (или) после него	До 40	4,0	3,0

Таблица 12 - Минимальная высота насыпи (продолжение)

Обочины прямолинейных участков дорог и кривых в плане радиусом более 600 м. Обочина с внутренней стороны кривой в плане радиусом менее 600 м на спуске и (или) после него	Более 40	3,5	2,5
Обочина с внешней стороны кривой в плане радиусом менее 600 м на спуске и (или) после него	До 40		
Обочины на вогнутой кривой в продольном профиле, сопрягающей встречные уклоны с алгебраической разностью 50‰ и более	—		
Обочина с внешней стороны кривой в плане радиусом менее 600 м на спуске и (или) после него	Более 40	3,0	2,0

ПРИМЕЧАНИЕ допускается вместо установки дорожных ограждений по согласованию с землепользователями устраивать откосы насыпей крутизной 1:4 при интенсивности движения более 2000 ед/сут и 1:3 - при интенсивности движения 2000 ед/сут и менее.

8.2.2 Ограждения первой группы должны быть расположены:

- с внешней стороны предохранительной полосы мостов, путепроводов, эстакад на расстоянии не менее 1 м от кромки проезжей части;

- при отсутствии препятствий - на оси разделительной полосы;
- при наличии опор путепроводов, освещения, консольных или рамных опор информационно-указательных дорожных знаков - вдоль оси разделительной полосы, на расстоянии не менее 1 м от кромки проезжей части и не менее величины расчетного поперечного прогиба ограждения от ограждаемого препятствия (Рисунок А.26 , Таблица 13);

Таблица 13 - Номер конструкции дорожного ограждения для установки на обочинах дорог

Категория дороги	Число полос движения в обоих направлениях	Ширина обочины, м	Расчетный поперечный прогиб ограждения, м	Номер конструкции дорожного ограждения для установки на обочинах дорог		
				Прямолинейные участки дорог в плане и кривые в плане радиусом более 600 м	Кривые в плане радиусом менее 600 м	
					с внешней стороны кривой	с внутренней стороны кривой
I	4-6	3,75	1,4	2,5	2, 3, 5	4,6
			1,25	5	2	4
II	2-3	3,75	1,4	2,3,5	2, 3, 5	4,6
			1,25	2,5	2, 3, 5	4,6
III	2	2,5	1,25	5,6	6	
			—	8		
IV	2	2,0	1,25	9	—	—
			—	8	7	8

ПРИМЕЧАНИЕ расчетный поперечный прогиб определен из условия вынужденного съезда автомобиля не далее, чем из крайней правой полосы.

- на обочине - ограждения барьерного типа на расстоянии не менее 0,25 м меньше величины расчетного поперечного прогиба, а ограждения парпетного типа - на расстоянии 0,5 м от бровки земляного полотна (Рисунок А.27);

- при наличии на обочине опор путепроводов, освещения, информационно-указательных дорожных знаков допускается установка барьерных металлических ограждений на расстоянии не менее 1 м от кромки проезжей части до лицевой поверхности ограждения и не менее величины расчетного поперечного прогиба до ограждаемого препятствия. Нахлесточные соединения секций балок и концевых элементов барьеров безопасности необходимо производить по направлению движения транспортных средств согласно СТ РК 1278. Ограждения парпетного типа допускается располагать в соответствии с Рисунком А. 28.

8.2.3 При заданном расстоянии от кромки проезжей части до ограждаемого препятствия конструкцию ограждения следует выбирать в соответствии с Таблицами 13 и 14, исходя из расчетной величины поперечного прогиба (Рисунки А.26, А.28).

Таблица 14 Номер конструкции ограждения для установки на разделительной полосе шириной

Наличие опор освещения и дорожных знаков на разделительной полосе	Номер конструкции ограждения для установки на разделительной полосе шириной, м		
	3	4	5-6
Отсутствуют	10	11 (1,5)	11 (1,5)
Имеются	10	10	1,5

ПРИМЕЧАНИЕ в скобках указаны допустимые поперечные прогибы барьерных металлических ограждений.

В горной местности на кривых в плане радиусом менее 600 м следует устанавливать жесткие ограждения парапетного типа.

Не допускается применять ограждения барьерного типа с использованием тросов на дорогах I и II технической категорий, мостах и путепроводах, в пределах длины отвода ограждений на подходах к этим сооружениям, а также в случае ограждения препятствия, если расстояние между тросами и препятствиями менее 2,5 м.

8.2.4 Сопряжение ограждений на искусственных сооружениях и подходах к ним следует выполнять без разрывов с постепенным доведением жесткости ограждений на подходах до жесткости ограждений на искусственных сооружениях на длине (12-16) м посредством уменьшения шага стоек. При необходимости отклонения линии ограждения в плане на подходах к мостам, путепроводам, эстакадам его следует выполнять с соотношением не менее 20:1.

8.2.5 Ограждения второй группы должны устанавливаться:

- на центральной или боковой разделительной полосе шириной не менее 1 м в виде конструкции перильного типа или сеток напротив остановок маршрутных транспортных средств с подземными или надземными пешеходными переходами в пределах остановочной площадки и на протяжении не менее 20 м в каждую сторону за ее пределы;

- на тротуаре в транспортном тоннеле в виде конструкций перильного типа при интенсивности движения пешеходов более 100 чел/ч на одну полосу тротуара;

- у наземных пешеходных переходов со светофорным регулированием в виде конструкций перильного типа с двух сторон дороги на протяжении не менее 50 м в каждую сторону от пешеходного перехода, а также на участках, где интенсивность пешеходного движения превышает 1000 чел/ч на одну

СТ РК 1412-2010

полосу тротуара при разрешенной остановке или стоянке транспортных средств и 750 чел/ч при запрещенной остановке или стоянке.

8.2.6 Ограждения второй группы должны быть расположены:

- на расстоянии не менее 0,3 м от лицевой поверхности бордюра (в виде конструкций перильного типа);

- на середине разделительной полосы, а при наличии опор путепроводов, освещения, консольных или рамных опор информационно-указательных дорожных знаков - вдоль оси разделительной полосы, на расстоянии не менее 1 м от кромки проезжей части для ограждений из сеток и не менее 0,5 м для ограждений перильного типа.

8.3. Направляющие устройства

8.3.1 Направляющие столбики должны устанавливаться на дорогах без искусственного освещения при условиях, когда не требуется установка ограждений первой группы:

- в пределах кривых в продольном профиле и на подходах к ним (по три столбика с каждой стороны дороги) при высоте насыпи не менее 2 м и интенсивности движения не менее 1000 ед/сут- на расстояниях, указанных в Таблице 15 (Рисунок А.29);

- в пределах кривой в плане и на подходах к ней (по три столбика с каждой стороны дороги) при высоте насыпи не менее 1 м - на расстояниях, указанных в Таблице 16 (Рисунок А.30);

Таблица 15 - Радиус кривой в продольном профиле R

Радиус кривой в продольном профиле R, м	Расстояние между столбиками в пределах кривой l_0 , м	Расстояние между столбиками на подходах к кривой, м			Радиус кривой в продольном профиле R, м	Расстояние между столбиками в пределах кривой l_0 , м	Расстояние между столбиками на подходах к кривой, м		
		l_1	l_2	l_3			l_1	l_2	l_3
100	5	8	17	34	2000	25	40	50	50
200	7	12	23	47	3000	30	47	50	50
300	9	15	30	50	4000	35	50	50	50
400	11	17	33	50	5000	40	50	50	50
500	12	19	37	50	6000	45	50	50	50
1000	17	27	50	50	8000	50	50	50	50

Таблица 16 - Радиус кривой в плане R

Радиус кривой в плане R, м	Расстояние между столбиками в пределах кривой, м		Расстояние между столбиками на подходах к кривой, м			Радиус кривой в плане R, м	Расстояние между столбиками в пределах кривой, м		Расстояние между столбиками на подходах к кривой, м		
	на внешней стороне кривой l_0	на внутренней стороне кривой l_1	l_2	l_3	l_4		на внешней стороне кривой l_0	на внутренней стороне кривой l_1	l_2	l_3	l_4
20	3	6	6	10	20	200	15	30	30	45	50
30	3	6	7	11	21	300	20	40	40	50	50
40	4	8	9	15	31	400	30	50	50	50	50
50	5	10	12	20	40	500	40	50	50	50	50
100	10	20	25	42	50	600 и более	50	50	50	50	50

- на прямолинейных участках дорог при высоте насыпи не менее 2 м и интенсивности движения не менее 1000 ед/сут - через 50 м;

- в пределах кривых на перекрестках - на расстояниях, указанных в Таблице 13 для внешней стороны кривой;

- при промежуточных значениях радиусов кривых в плане и продольном профиле, кратных 5 м или 50 м (Таблицы 15, 16), - значения расстояний между столбиками следует определять интерполяцией;

- на дорогах, расположенных на расстоянии до 15 м от болот и водотоков глубиной от 1 м до 2 м, - через 10 м;

- у мостов и путепроводов - по три столбика с обеих сторон дороги до и после сооружения, через 10 м;

- у водопропускных труб - по одному столбику с каждой стороны дороги вдоль оси трубы и по три столбика с обеих сторон дороги до и после сооружения через каждые 10 м, если диаметр трубы 1,5 м и больше, и по одному столбику, если диаметр трубы меньше 1,5 м.

Направляющие столбики должны устанавливаться на обочине на расстоянии 0,35 м от бровки земляного полотна, при этом расстояние от края проезжей части до столбика должно составлять не менее 0,75 м.

8.3.2 Тумбы с искусственным освещением должны устанавливаться в населенных пунктах в начале разделительной полосы и перед торцевыми частями подпорных стенок транспортного тоннеля, а также на приподнятых островках безопасности и направляющих островках.

Тумбы могут не устанавливаться при наличии на указанных элементах освещаемых дорожных знаков или светофоров.

8.3.4 Направляющие островки должны устраиваться при суммарной интенсивности движения на перекрестках не менее 1000 ед/сут, когда число

СТ РК 1412-2010

поворачивающих транспортных средств составляет не менее 10% на дорогах вне населенных пунктов и не менее 20% - в населенных пунктах.

8.3.5 Островки безопасности должны устраиваться на наземных пешеходных переходах при интенсивности движения транспортных средств не менее 400 ед/ч на одну полосу проезжей части и расстоянии между тротуаром и краем островка не менее 7,5 м для размеченных островков и не менее 10,5 м - при наличии защитных элементов (рефюжей).

Приложение А
(информационное)

Рисунки к правилам применения технических средств организации движения

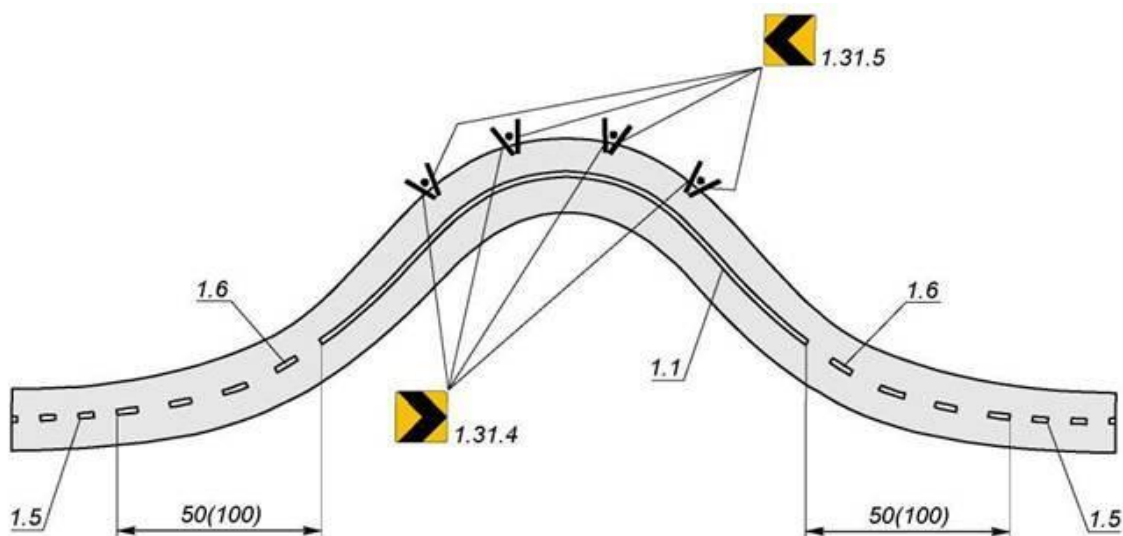

Рисунок А.1 – Направление поворота

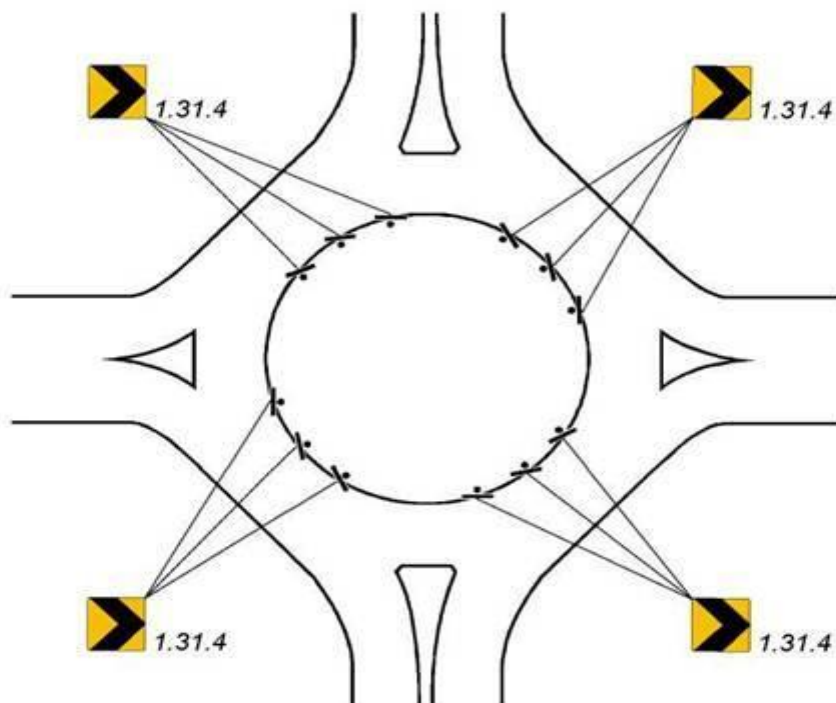
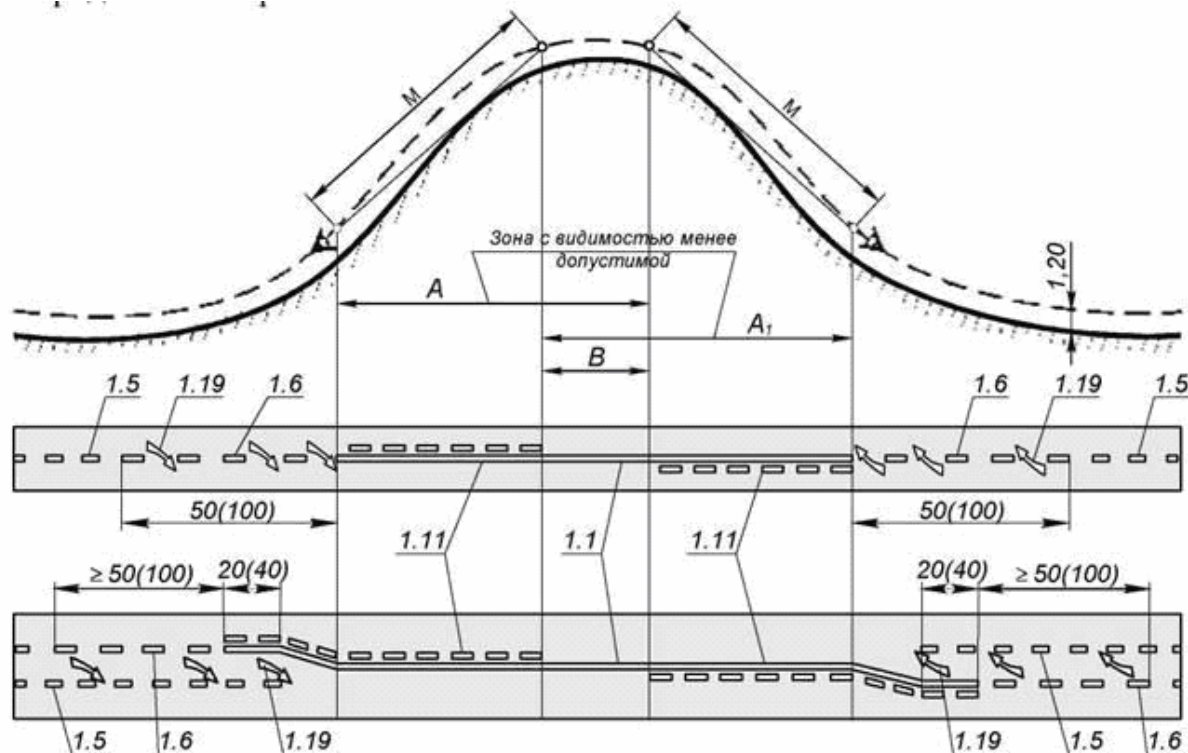

Рисунок А.2 – Направление поворота

M - минимальное расстояние видимости, обеспечивающее безопасность движения приданной скорости, м.

Рисунок А.3 Участки дорог с необеспеченной видимостью

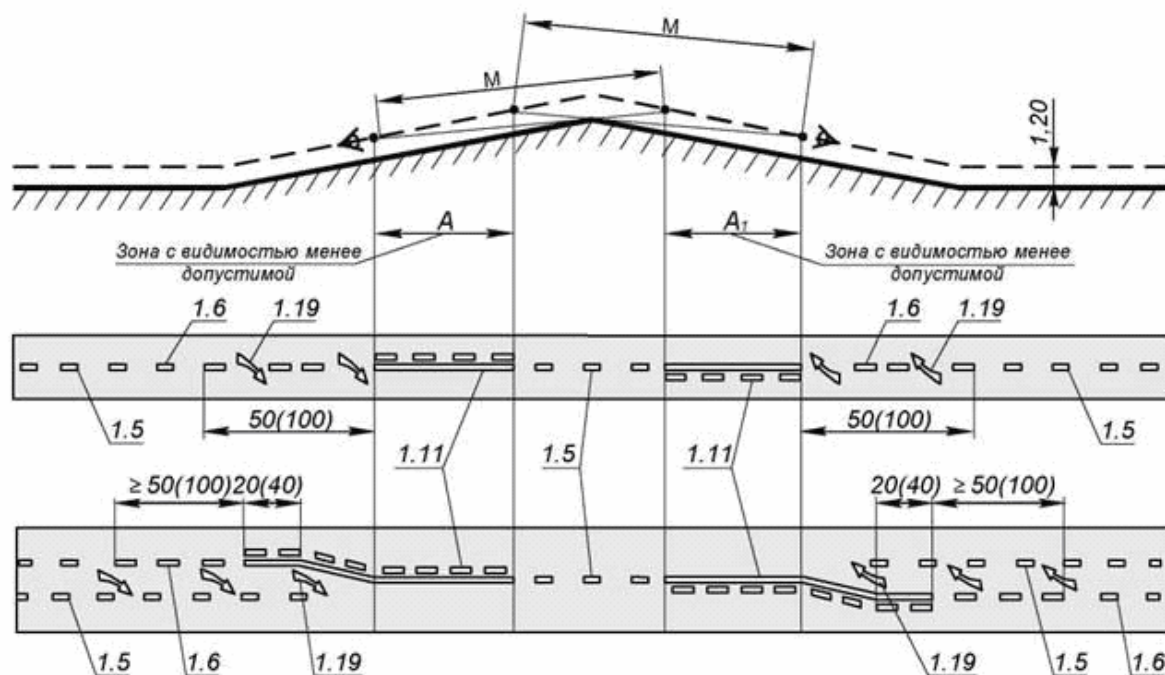

Рисунок А.4 Участки дорог с необеспеченной видимостью

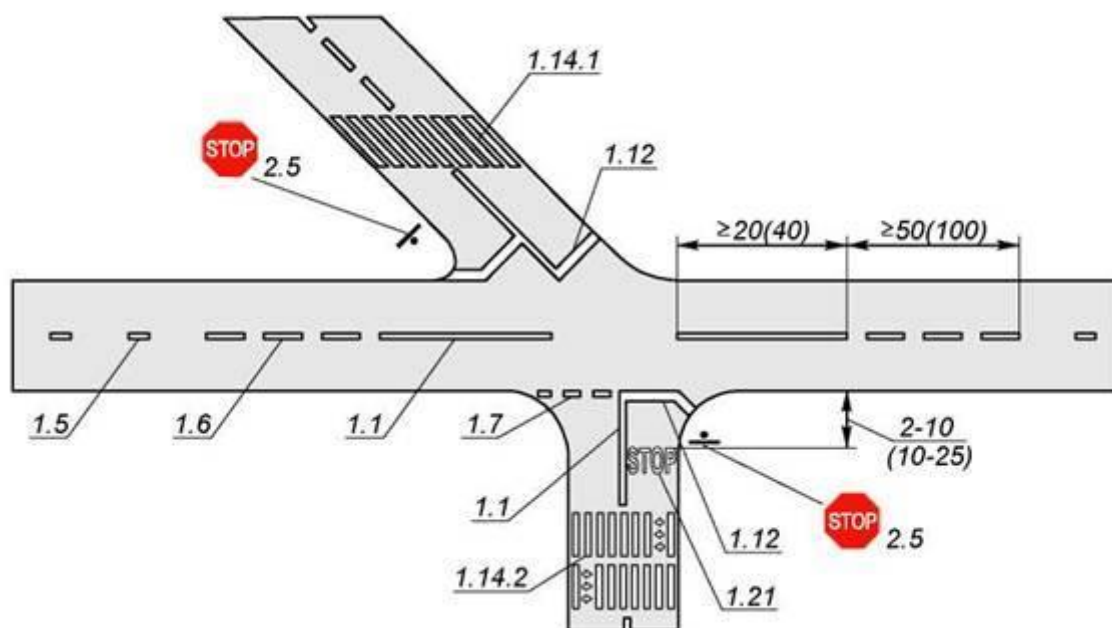

Рисунок А.5 - перед перекрестками, видимость на которых не соответствует требованиям действующих строительных норм и правил, и при интенсивности движения по пересекающей дороге

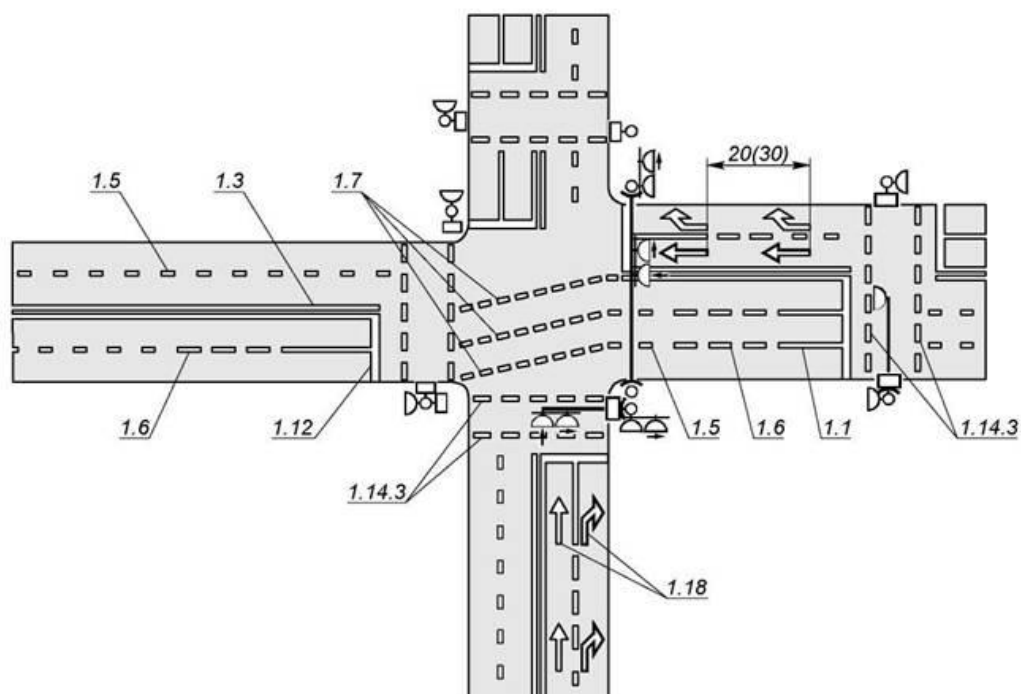

Рисунок А.6 - перед перекрестками, видимость на которых не соответствует требованиям действующих строительных норм и правил, и при интенсивности движения по пересекающей дороге

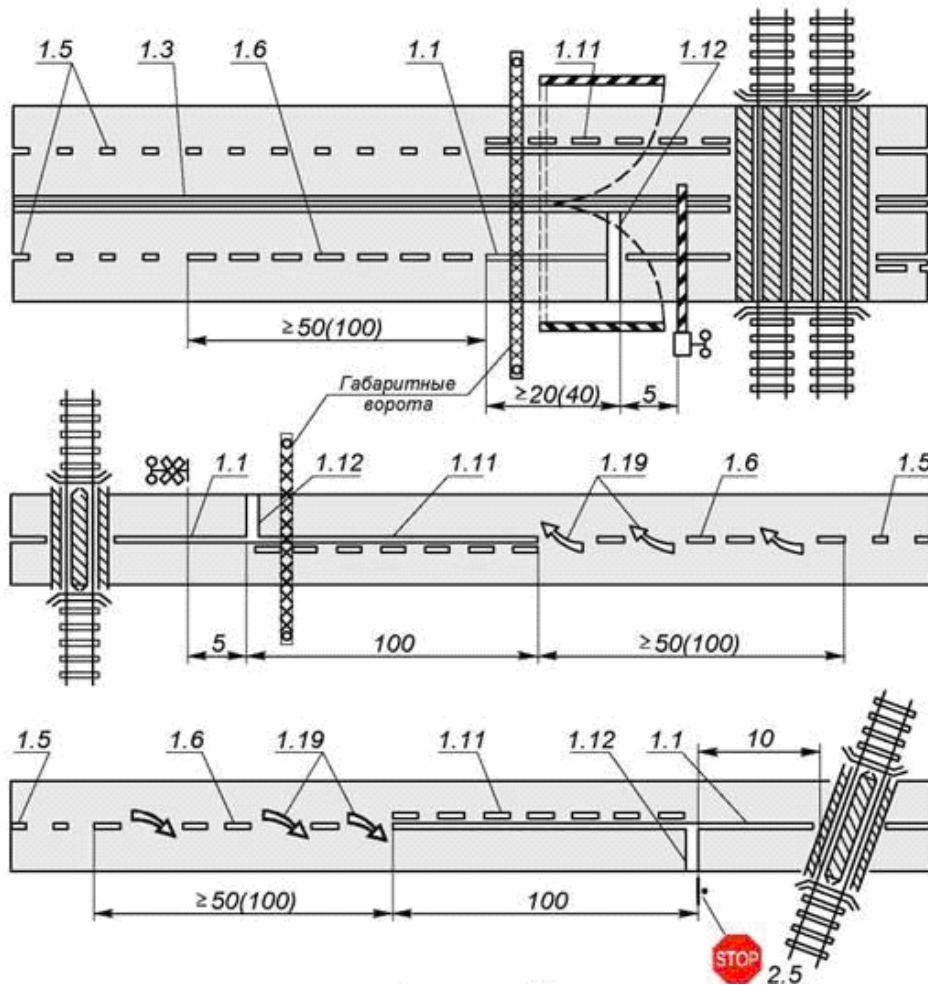

Рисунок А.7 - перед перекрестками, пешеходными переходами и железнодорожными переездами

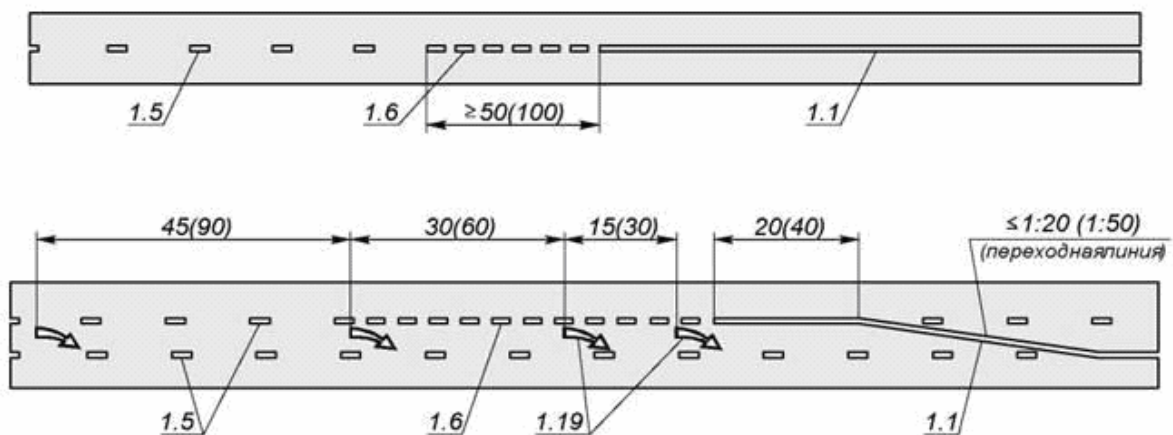

Рисунок А.8 - Перед препятствием

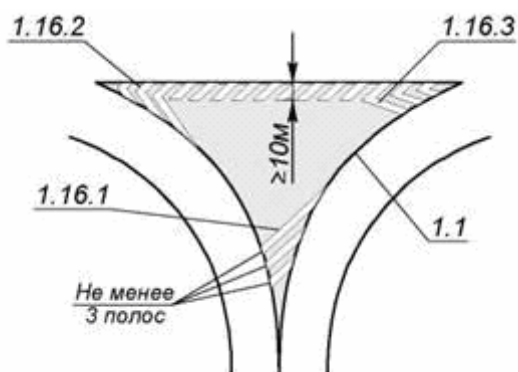

Рисунок А.9 - Для обозначения границ участков проезжей части, на которые въезд запрещен

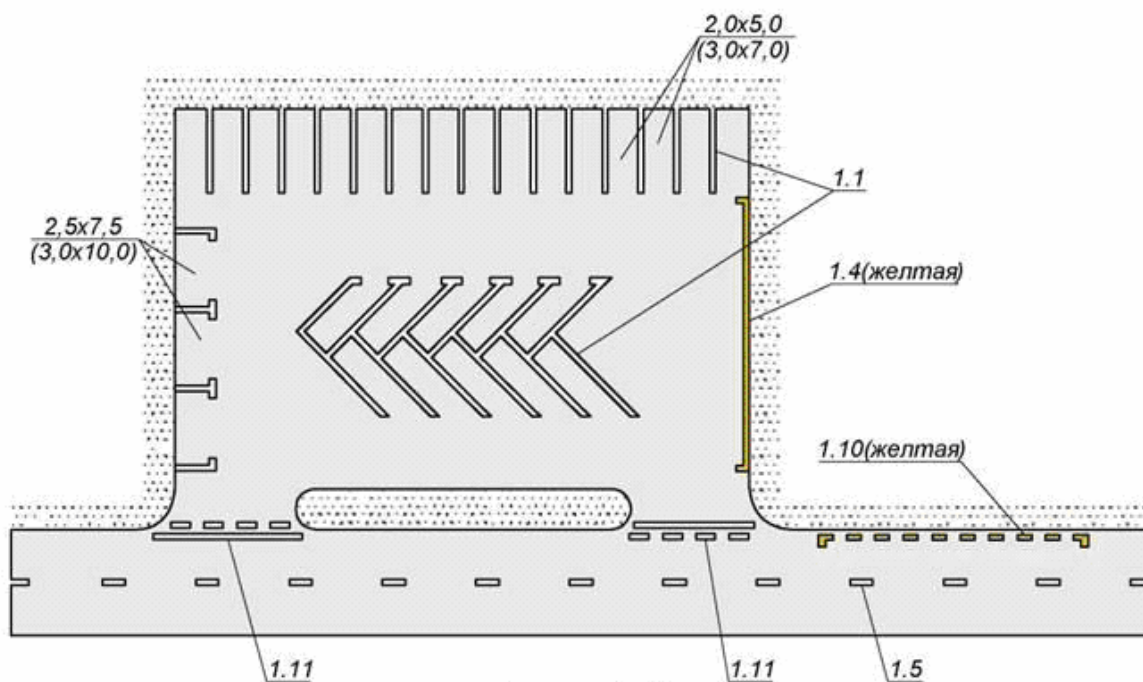

Рисунок А.10 - Для обозначения границ стояночных мест транспортных средств

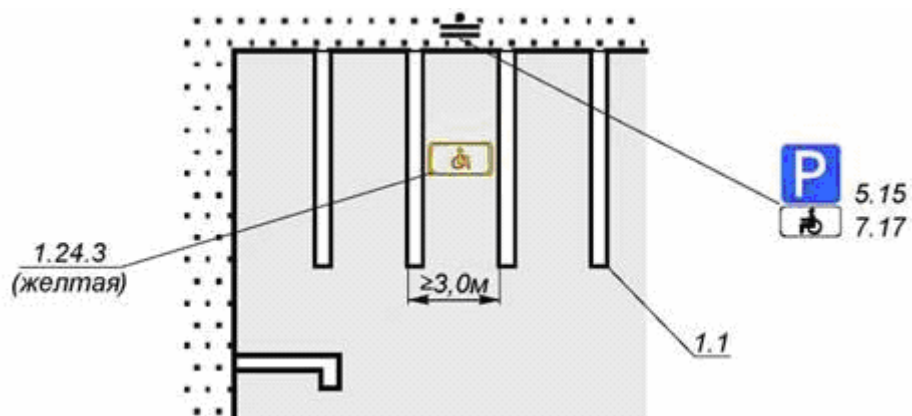

Рисунок А.11 – Знаки «Инвалид»

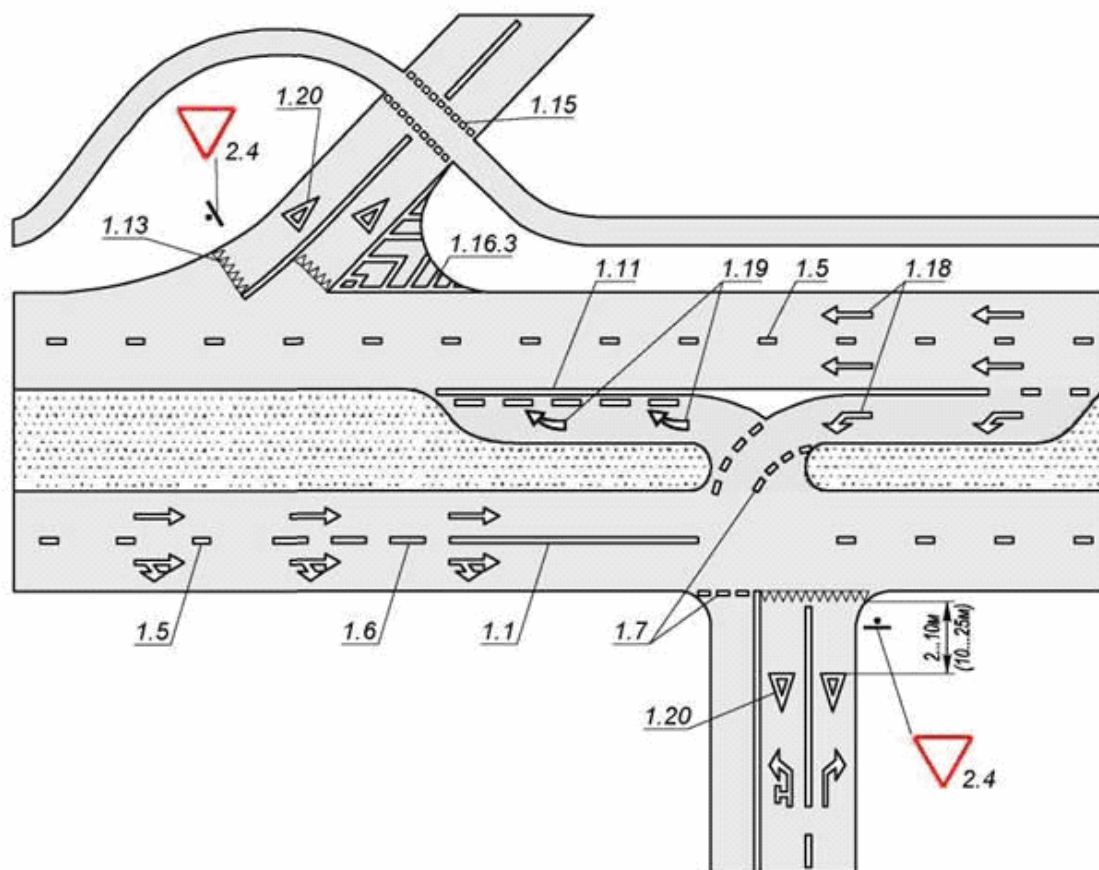

Рисунок А.12 - «Уступите дорогу»

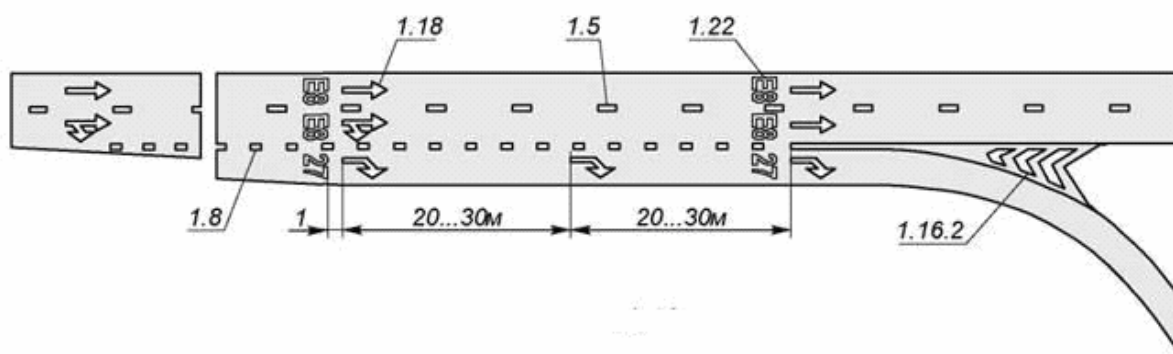

Рисунок А.13 - Должна применяться для обозначения границы между полосой разгона или торможения и основной полосой движения

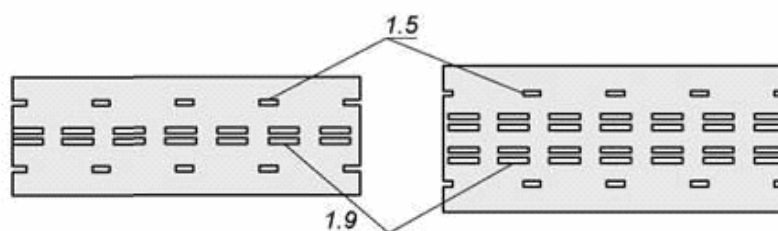

Рисунок А.14 - Обозначения границ полос движения, предназначенных для реверсивного регулирования

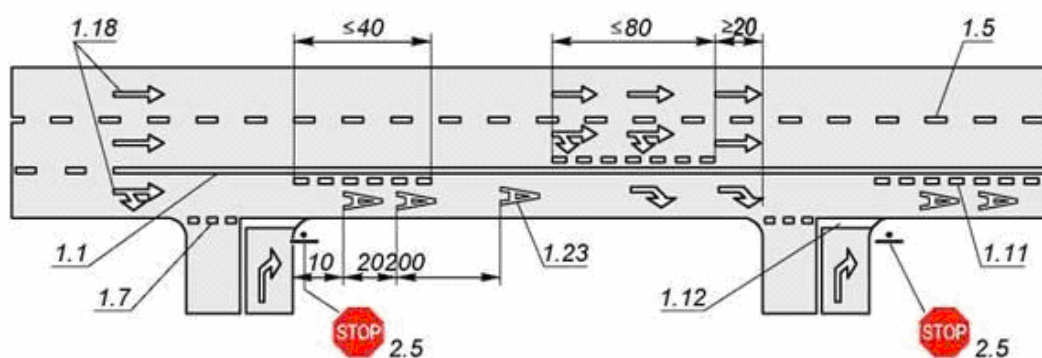

Рисунок А.15 - Маршрутные транспортные средства

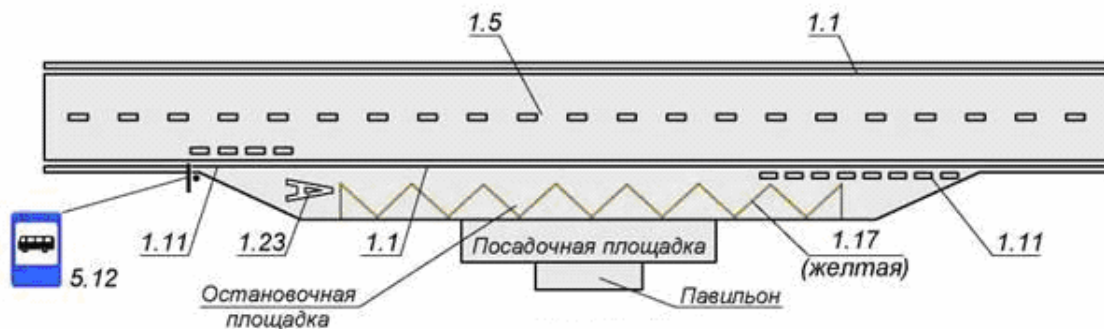

Рисунок А.16 – Место остановки автобуса и (или) троллейбуса

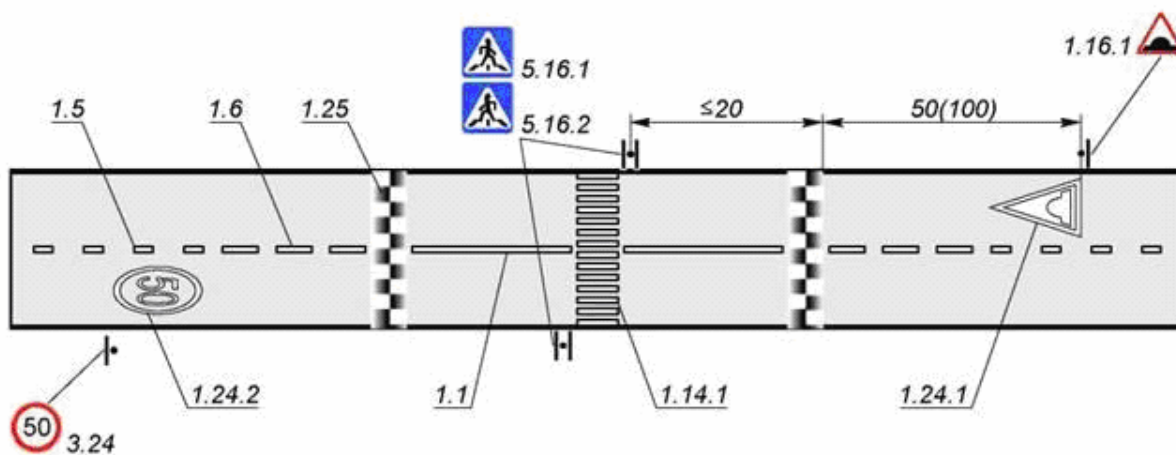

Рисунок А.17 – «Искусственная неровность»

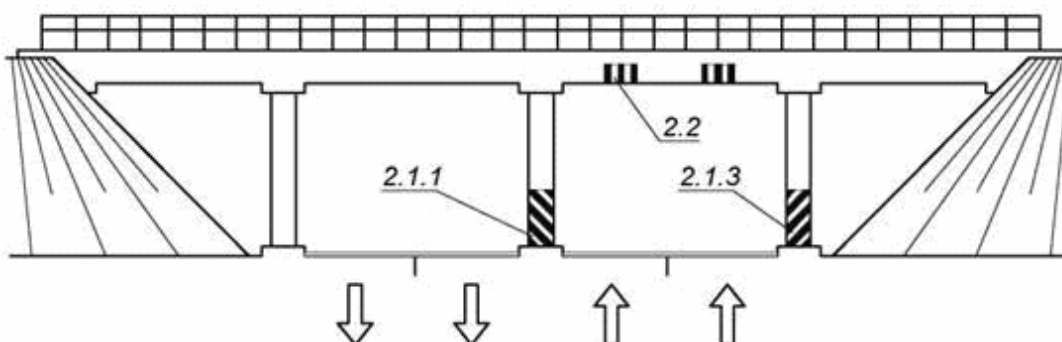

Рисунок А.18 - Должна применяться для обозначения вертикальных элементов дорожных сооружений

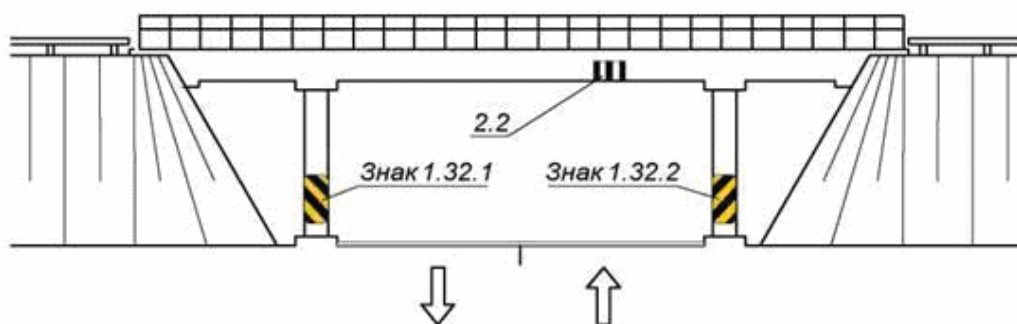

Рисунок А.19 – Объезд препятствия

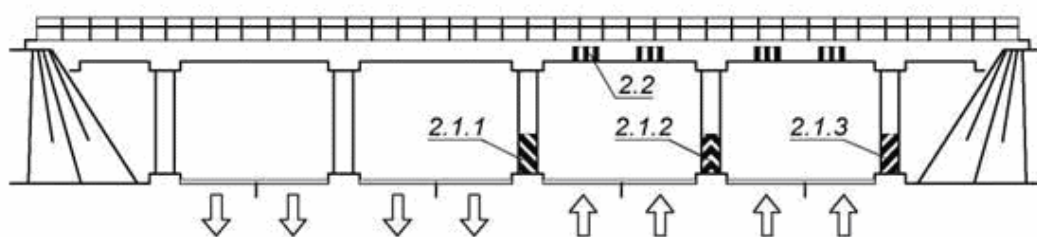

Рисунок А.20 - Должна применяться для обозначения нижнего края пролетного строения тоннелей

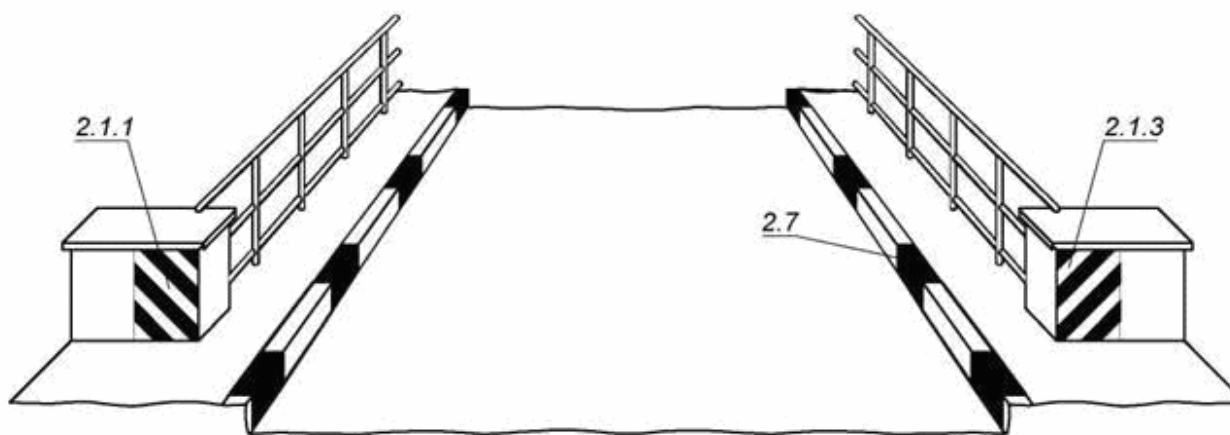

Рисунок А.21 - Должна применяться для обозначения нижнего края пролетного строения тоннелей

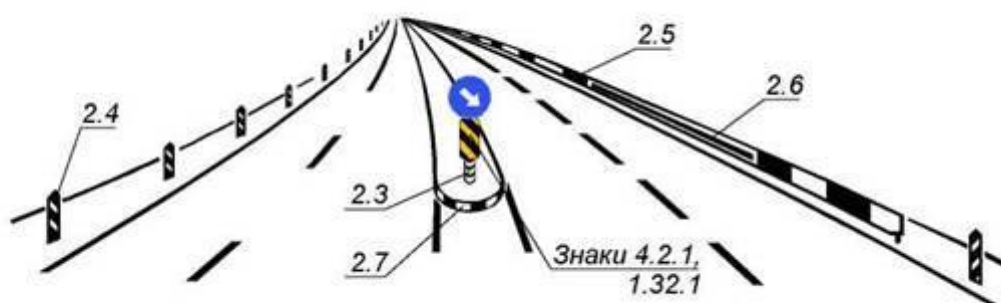

Рисунок А.22

Рисунок А.22 – Обозначение объездов островков безопасности и различного рода опасностей.

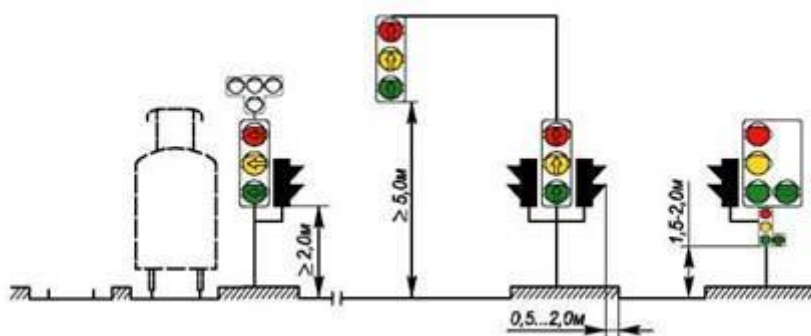

Рисунок А.23 - Самостоятельный светофор

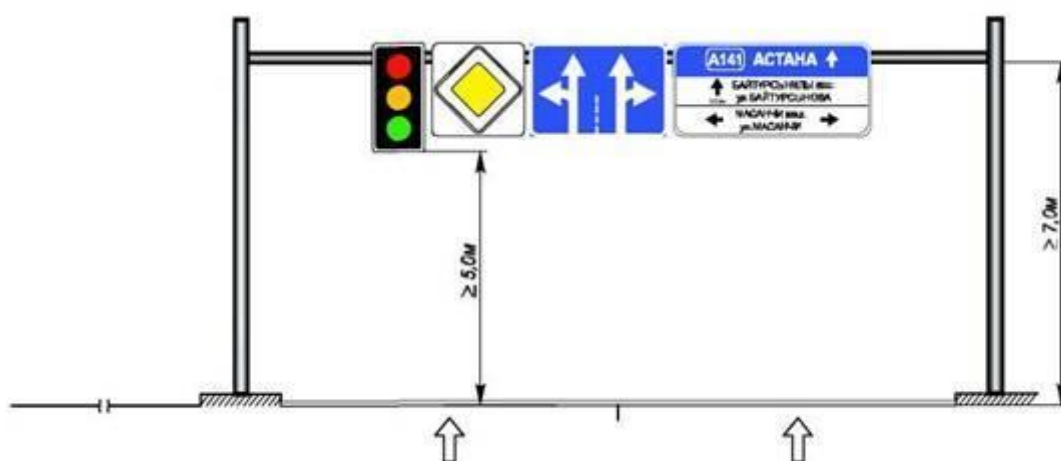

Рисунок А.24 - При установке на арках и консолях

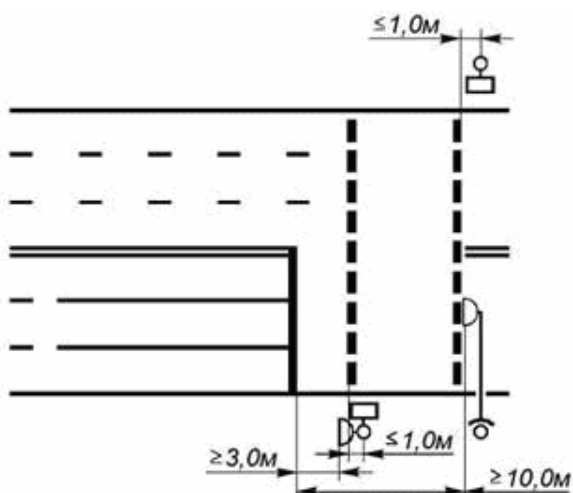
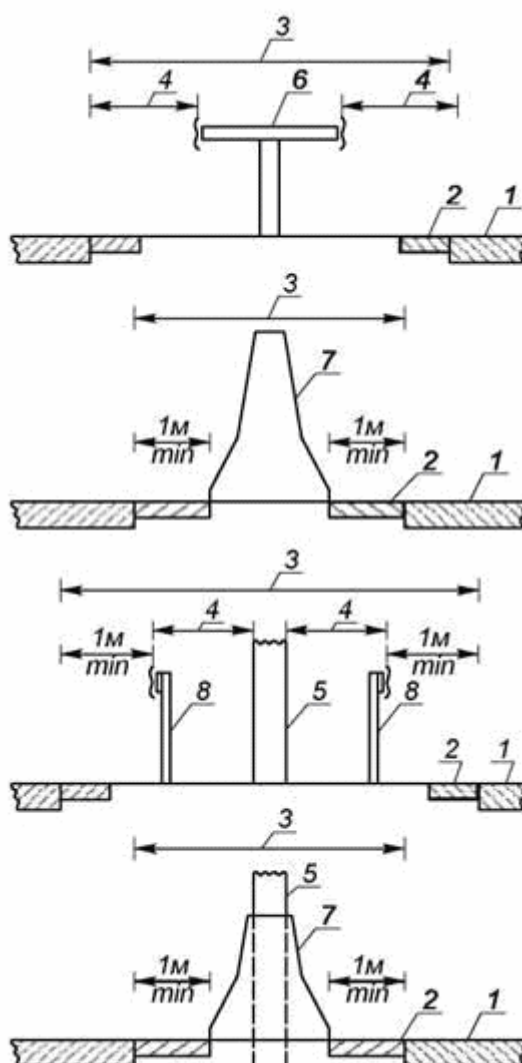

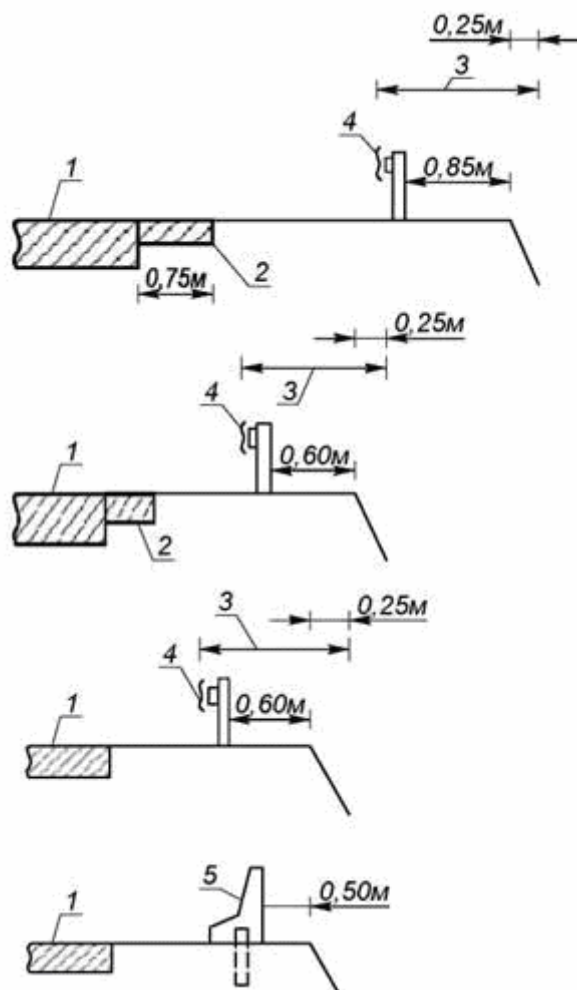
Рисунок А.25 - Расположение светофоров

СТ РК 1412-2010

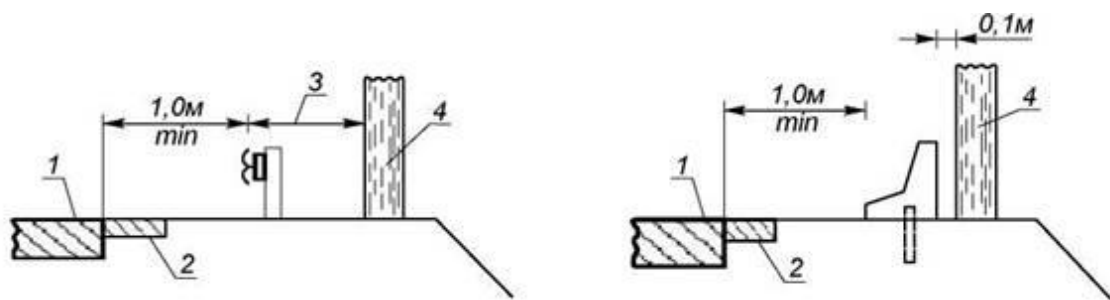
1) проезжая часть, 2) краевая укрепительная полоса, 3) ширина укрепительной полосы, 4) расчетный поперечный прогиб ограждения, 5) препятствие, 6) барьерное двустороннее металлическое ограждение, 7) двустороннее железобетонное ограждение парапетного типа, 8) барьерное одностороннее металлическое ограждение

Рисунок А.26 - При наличии опор путепроводов

1) проезжая часть, 2) краевая укрепительная полоса, 3) расчетный поперечный прогиб ограждения, 4) барьерное одностороннее металлическое ограждение 5) парапетное одностороннее ограждение

Рисунок А.27 - Ограждения

1- проезжая часть; 2-краевая укрепительная полоса;
3-расчетный поперечный прогиб ограждения; 4-препятствие

Рисунок А.28 – Поперечный прогиб

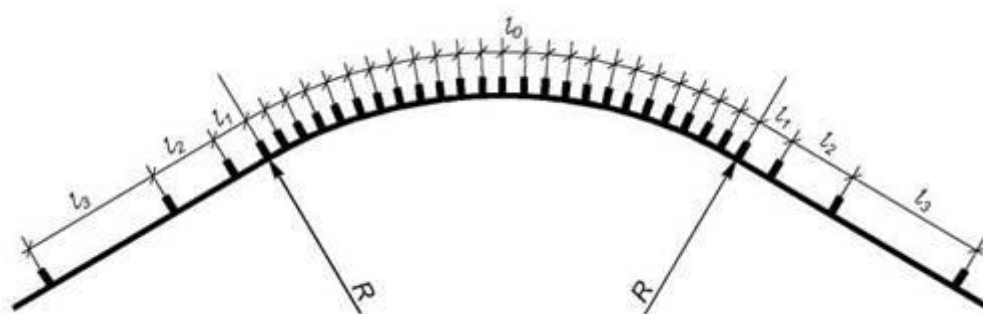

Рисунок А.29 - В пределах кривых в продольном профиле и на подходах к ним

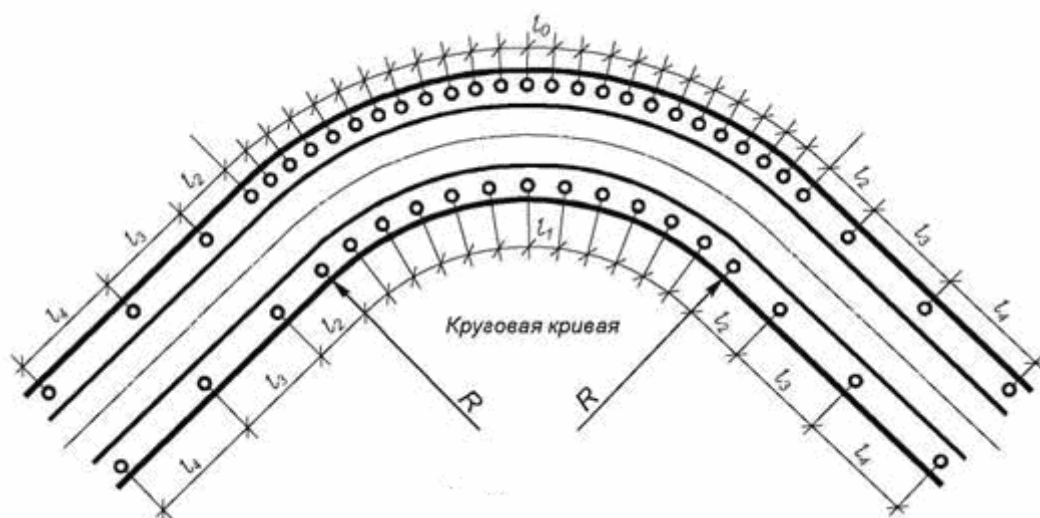

Рисунок А.30 - В пределах кривой в плане и на подходах к ней

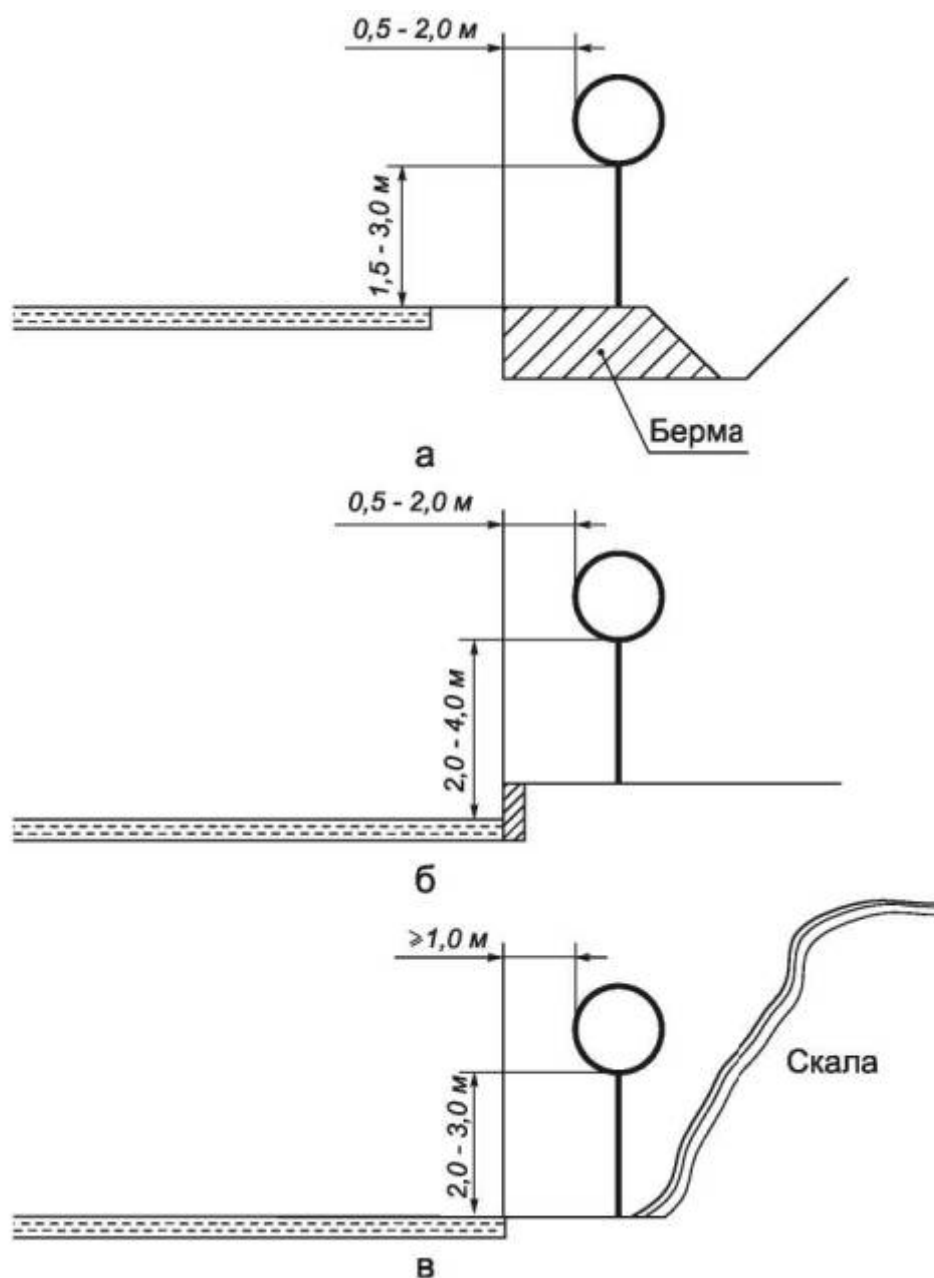

Рисунок А.31 - Типовое размещение знаков в поперечном профиле дороги: а - вне населенных пунктов; б - в населенных пунктах; в - на обочине в стесненных условиях

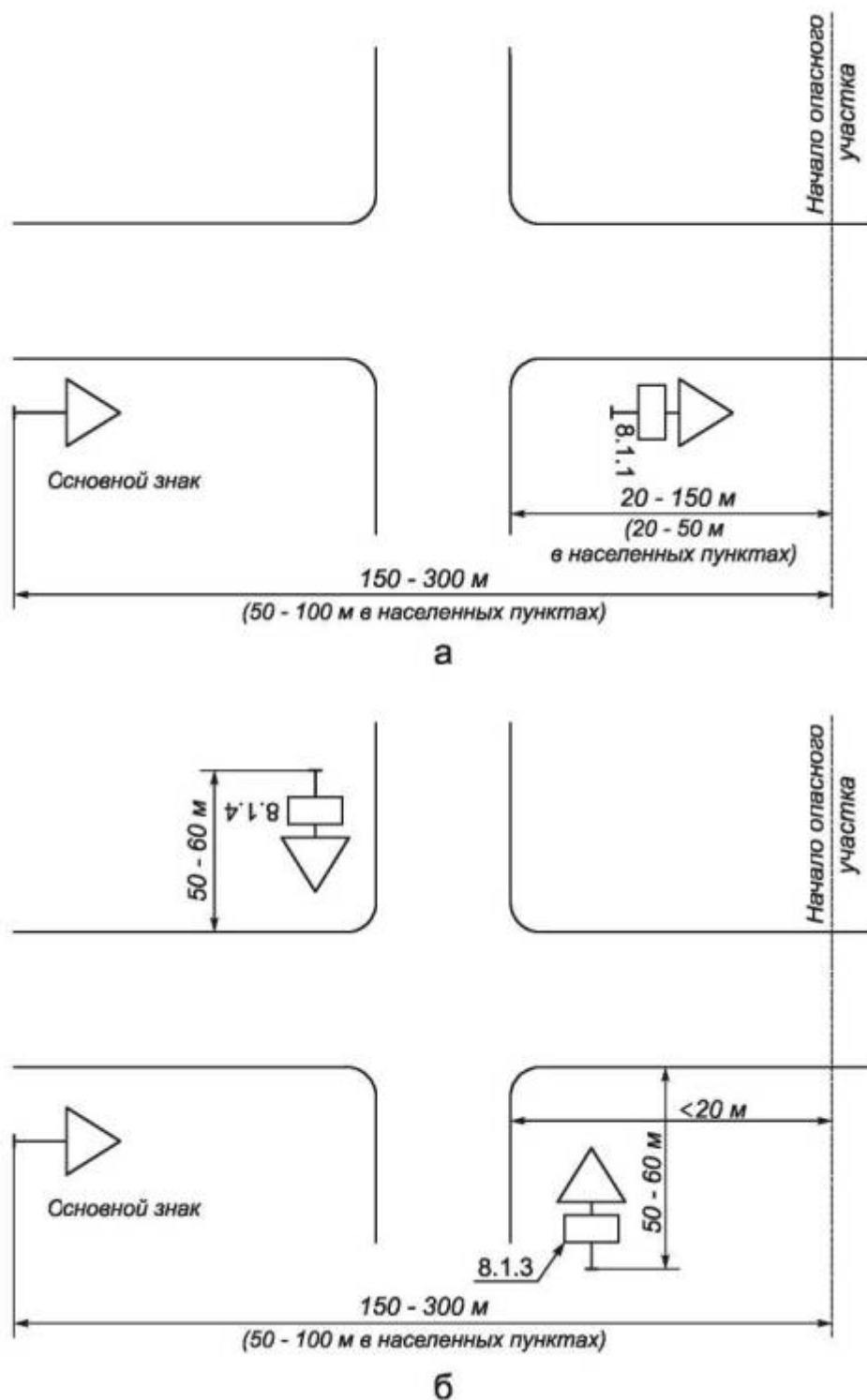

Рисунок А.32 - Установка предупреждающих знаков: а - между основным знаком и началом опасного участка имеется перекресток; б - расстояние между перекрестком и опасным участком менее 20 м

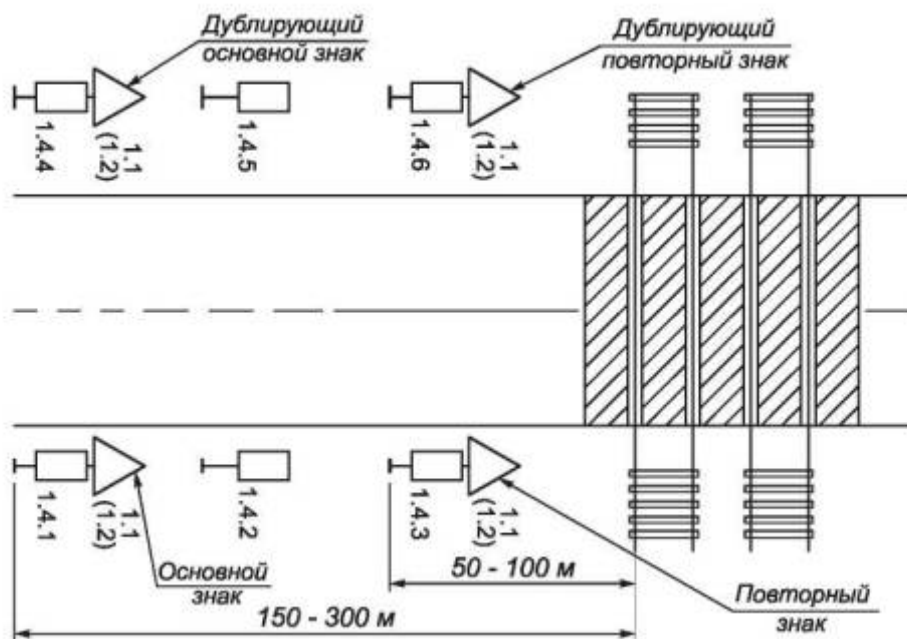

Рисунок А.33 - Размещение знаков 1.4.1-1.4.6

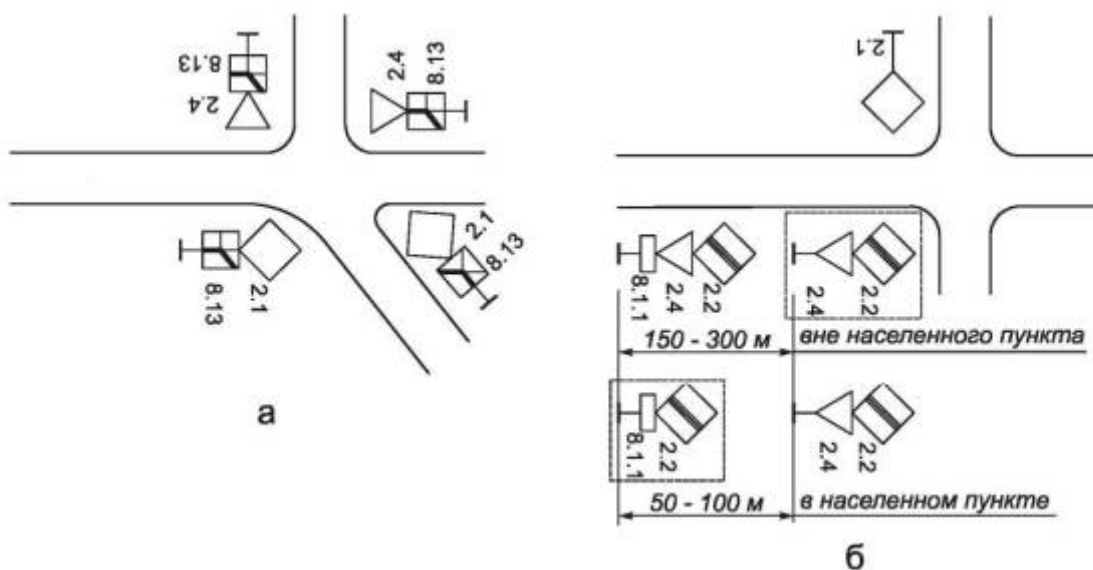

Рисунок А.34 - Размещение знаков приоритета на главной дороге: а - в населенном пункте перед перекрестком, на котором главная дорога изменяет направление; б - в конце главной дороги. Пунктиром обозначены знаки, установка которых допускается

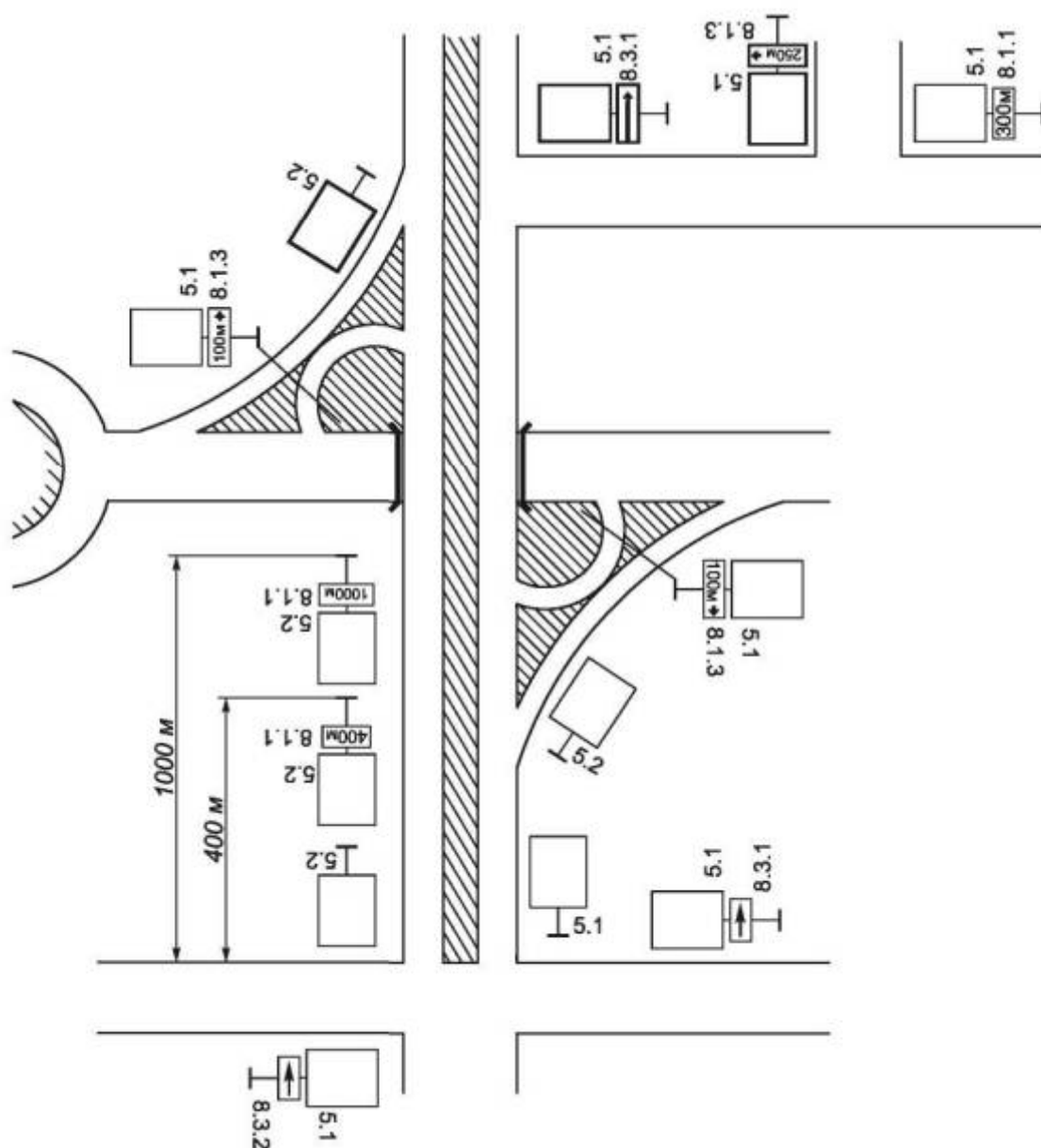

Рисунок А.35 - Пример расстановки знаков 5.1 и 5.2

Приложение Б
(информационное)

Дорожные знаки по СТ РК 1125

1. Предупреждающие знаки

1.12.1
Опасные повороты

1.12.2

1.13
Крутой спуск

1.14
Крутой подъем

1.15
Скользкая
дорога

1.16
Неровная
дорога

1.16.1
Искусственная
неровность

1.17
Выброс
гравия

1.18.1

1.18.2
Сужение дороги

1.18.3

1.19
Двустороннее
движение

1.20
Пешеходный
переход

1.21
Дети

1.22
Пересечение
с велосипедной
дорожкой

1.23
Дорожные
работы

1.24
Перегон скота

1.25
Дикие животные

1.26
Падение камней

1.27
Боковой ветер

1.28
Низколетящие
самолеты

1.29
Тоннель

1.30
Прочие
опасности

1.31.1

1.31.2
Направление поворота

1.31.3

1.31.4
Направление поворота

1.31.5

1.32.1

1.32.2
Объезд препятствия

1.32.3

2. Знаки приоритета

2.1
Главная дорога

2.2
Конец главной дороги

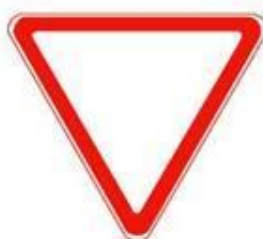
2.3.1
Пересечение
со второстепенной
дорогой

2.3.2
Примыкание второстепенной дороги

2.3.3

2.4
Уступите дорогу

2.5
Движение без остановки запрещено

2.6
Преимущество встречного движения

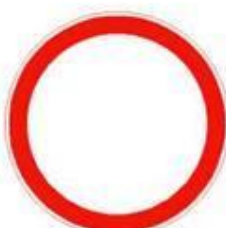

2.7
Преимущество перед встречным движением

3. Запрещающие знаки

3.1
Въезд запрещен

3.2
Движение запрещено

3.3
Движение механических транспортных средств запрещено

3.4
Движение грузовых автомобилей запрещено

3.5
Движение мотоциклов запрещено

3.6
Движение тракторов запрещено

3.7
Движение транспортных средств с прицепом запрещено

3.8
Движение гуженых повозок запрещено

3.9
Движение
на велосипедах
запрещено

3.10
Движение
пешеходов
запрещено

3.11
Ограничение
массы

3.12
Ограничение
нагрузки на ось

3.13
Ограничение
высоты

3.14
Ограничение
ширины

3.15
Ограничение
длины

3.16
Ограничение
минимальной
дистанции

3.17.1
Таможня

3.17.2
Опасность

3.18.1
Поворот
направо
запрещен

3.18.2
Поворот
налево
запрещен

3.19
Разворот
запрещен

3.20
Обгон
запрещен

3.21
Конец
зоны запрещения
обгона

3.22
Обгон грузовым
автомобилем
запрещен

3.23
Конец
зоны запрещения
обгона грузовым
автомобилем

3.24
Ограничение
максимальной
скорости

3.25
Конец
зоны ограничения
максимальной
скорости

3.26
Подача
звукового сигнала
запрещена

3.27
Остановка
запрещена

3.28
Стоянка
запрещена

3.29
Стоянка
запрещена
по нечетным
числам месяца

3.30
Стоянка
запрещена
по четным
числам месяца

3.31
Конец
зоны всех
ограничений

3.32
Движение
транспортных средств
с опасными грузами
запрещено

3.33
Движение
транспортных средств
со взрывчатыми и легковоспламеняющимися
грузами запрещено

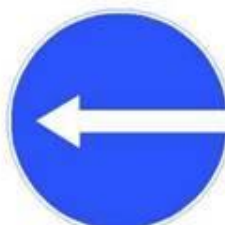
4. Предписывающие знаки

4.1.1
Движение
прямо

4.1.2
Движение
направо

4.1.3
Движение
налево

4.1.4
Движение прямо
или направо

4.1.5
Движение прямо
или налево

4.1.6
Движение направо
или налево

4.2.1
Объезд препятствия
справа

4.2.2
Объезд препятствия
слева

4.2.3
Объезд препятствия
справа или слева

4.3
Круговое
движение

4.4
Движение
легковых
автомобилей

4.5
Велосипедная
дорожка

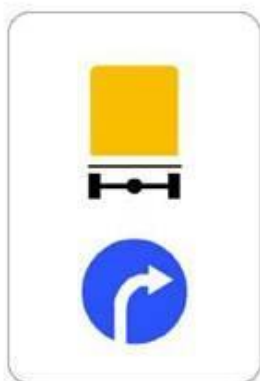
4.6
Пешеходная
дорожка

4.7
Ограничение
минимальной
скорости

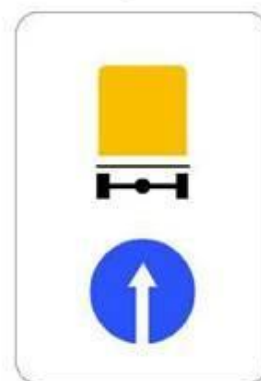
4.8
Конец
зоны ограничения
минимальной
скорости

4.9.1

4.9.2

4.9.3

Направление движения транспортных средств с опасными грузами

5. Информационно-указательные знаки

5.1
Автомагистраль

5.2
Конец
автомагистрали

5.3
Дорога
для автомобилей

5.4
Конец дороги
для автомобилей

5.5
Дорога
с односторонним
движением

5.6
Конец дороги
с односторонним
движением

5.7.1

5.7.2

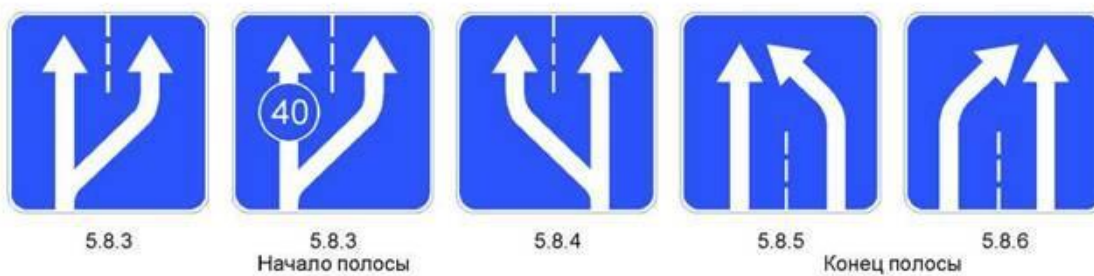
Выезд на дорогу с односторонним движением

5.8.1
Направления движения по полосам

5.8.2
Направления движения по полосе

5.12
Место остановки
автобуса
и (или) троллейбуса

5.13
Место остановки
трамвая

5.14
Место стоянки
легковых такси

5.15
Место стоянки

5.16.1
Пешеходный переход

5.16.2

5.17.1
Подземный пешеходный переход

5.17.2

5.17.3
Надземный пешеходный переход

5.17.4

5.18
Рекомендуемая
скорость

5.19.1

5.19.2
Тупик

5.19.3

5.20.1*

5.20.1*

5.20.1*

Предварительный указатель направлений

5.20.1*

Предварительный указатель направлений

5.20.2*

Предварительный указатель направления

5.20.2*

5.20.3
Схема движения

5.21.1*

Указатель направления

5.21.1*

5.21.2*
Указатель направлений

5.22*
Начало населенного пункта

5.23*
Конец населенного пункта

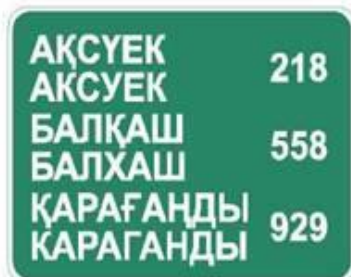
5.24*
Начало
населенного
пункта

5.25*
Конец
населенного
пункта

5.26*
Наименование объекта

5.27*
Указатель расстояний

5.28
Километровый
знак

5.29.1
Номер маршрута

5.29.1

5.29.2
Номер маршрута

5.30.1

5.30.2

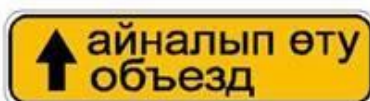

5.30.3

Направление движения для грузовых автомобилей

5.31*
Схема объезда

5.32.1

5.32.2

Направление объезда

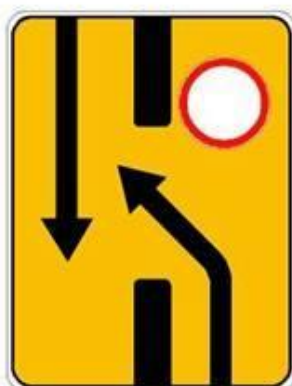
5.32.3

Направление объезда

5.33

Стоп-линия

5.34.1

Предварительный указатель перестроения на другую проезжую часть

5.34.2

5.35
Реверсивное движение

5.36
Конец реверсивного движения

5.37
Выезд на дорогу с реверсивным движением

5.38
Жилая зона

5.39
Конец жилой зоны

6. Знаки сервиса

6.1
Пункт первой медицинской помощи

6.2
Больница

6.3
Автозаправочная станция

6.4
Техническое обслуживание автомобилей

6.5
Мойка
автомобилей

6.6
Телефон

6.7
Пункт питания

6.8
Питьевая вода

6.9
Гостиница
или мотель

6.10
Кемпинг

6.11
Место отдыха

6.12
Пост дорожной
полиции

6.13
Пост транспортного
контроля

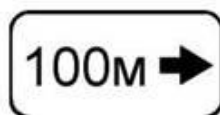
7. Знаки дополнительной информации (таблички)

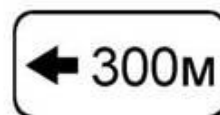
7.1.1

7.1.2

7.1.3

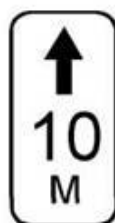

7.1.4

Расстояние до объекта

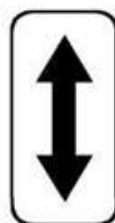
7.2.1

7.2.2

7.2.3

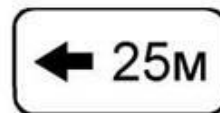

7.2.4

Зона действия

7.2.5

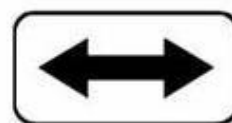
7.2.6

7.3.1

7.3.2
Зона действия

7.3.3

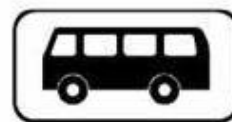
7.4.1

7.4.2

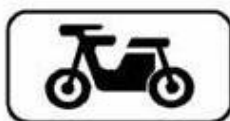
7.4.3

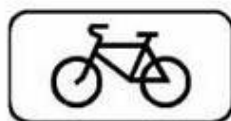
7.4.4

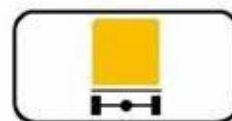
7.4.5

7.4.6

7.4.7

7.4.8

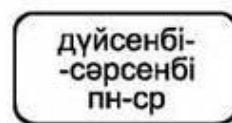
Вид транспортного средства

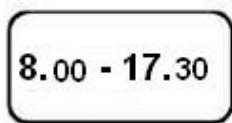
7.5.1
Субботние,
воскресные и
праздничные дни

7.5.2
Рабочие дни

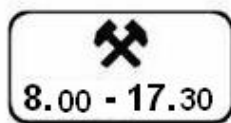
7.5.3
Дни недели

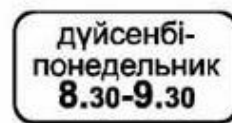
7.5.4

7.5.5

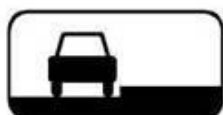

7.5.6

7.5.7

Время действия

7.6.1

7.6.2

7.6.3

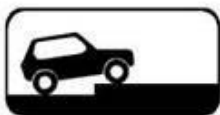
7.6.4

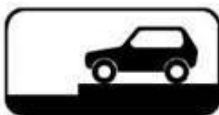
7.6.5

7.6.6

7.6.7

7.6.8

7.6.9

Способ постановки транспортного средства на стоянку

7.7
Стоянка
с неработающим
двигателем

7.8
Платные
услуги

7.9
Ограничение
продолжительности
стоянки

7.10
Место
для осмотра
автомобилей

7.11
Ограничение
разрешенной
максимальной
массы

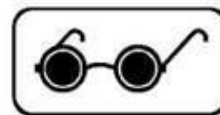
7.12
Опасная
обочина

7.13
Направление
главной дороги

7.14
Полоса
движения

7.15
Слепые
пешеходы

7.16
Влажное
покрытие

7.17
Инвалиды

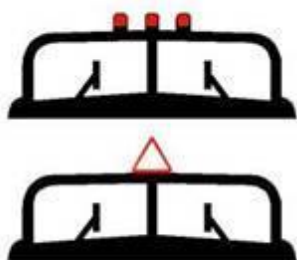

7.18
Кроме
инвалидов

7.19
Класс
опасного
груза

8. Опознавательные и иные знаки

Опознавательные
знаки автопоезда

Шипы

Учебное транспортное
средство

Глухой водитель

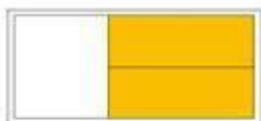
Перевозка детей

Инвалид

Врач

Опасный груз

Ограничение скорости

Крупногабаритный
груз

Отличительный знак
транспортного средства РК

Длинномерное транспортное
средство

Приложение В (информационное)

Условные обозначения технических средств организации дорожного движения

Таблица В.1 Условные обозначения технических средств организации
дорожного движения

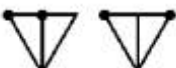
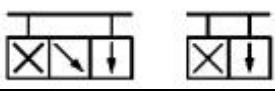
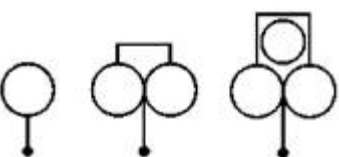

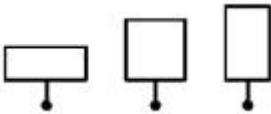

Условное обозначение объекта	Описание объекта
	Транспортный трехсекционный светофор Т.1 с креплением на светофорной колонке или мачте освещения
	Пешеходный светофор П.1 или П.2
	Транспортный трехсекционный светофор с дополнительной секцией Т.1.л с креплением к стене здания
	Транспортный трехсекционный светофор Т.2 со стрелкой направо, прямо и направо ¹⁾
	Транспортный светофор Т.5
	Транспортный светофор Т.5 с включенными сигналами, разрешающими движение прямо и налево, направо и налево ²⁾
	Транспортные светофоры Т.4.ж, Т.4
	Транспортные светофоры Т.6, Т.6.д, Т.6.д с Т.10
	Транспортные светофоры Т.7
	Схематическое изображение режима работы светофорной сигнализации (зеленый - зеленый мигающий - желтый - красный - красный с желтым - зеленый...)

Таблица В.1 Условные обозначения технических средств организации дорожного движения (продолжение)

	Сигнал трамвайного светофора Т5, разрешающий движение в соответствующем направлении
	Знаки ³⁾ : - предупреждающие
	- приоритета 2.1 или 2.2
	- приоритета 2.4 и 2.5
	- запрещающие, предписывающие
	- особых предписаний, информационные, сервиса, дополнительной информации (таблички)
	Крепление дорожного знака к тросовой растяжке ⁴⁾
	Светофорный объект (применяется на схеме улично-дорожной сети)
<p>1) Прочие символы, используемые на рабочей поверхности рассеивателей, обозначают аналогично этим в соответствии с направлением стрелки, изображенной на светофоре.</p> <p>2) Прочие варианты сигналов светофора обозначают аналогично этим в зависимости от разрешенных направлений движения.</p> <p>3) Рядом с условным обозначением знака должен быть его номер по СТ РК 1125. Значения параметров, стрелки и наименования объектов на знаках наносят и на их условные обозначения.</p> <p>4) Прочие способы установки знаков обозначают аналогично светофорам.</p>	

Приложение Г
(информационное)

Разметка дорожная по СТ РК 1124

1. Горизонтальная дорожная разметка

Таблица Г.1 Горизонтальная дорожная разметка

Номер разметки	Изображение разметки	Назначение
1.1		Разделение транспортных потоков противоположных направлений. Обозначение границ полос движения. Обозначение края проезжей части. Обозначение границ участков проезжей части, на которые въезд запрещен. Обозначение границ мест стоянки транспортных средств
1.2		Обозначение края проезжей части на автомагистралях
1.3		Разделение транспортных потоков противоположных направлений
1.4		Обозначение границ мест, где запрещена остановка транспортных средств
1.5		Разделение транспортных потоков противоположных направлений. Обозначение границ полос движения.
1.6		Обозначение приближения к сплошной линии дорожной разметки
1.7		Обозначение границ полос движения в пределах перекрестка
1.8		Обозначение границы между полосой ускорения или замедления (переходно-скоростной полосой) и основной полосой проезжей части
1.9		Обозначение границ полос движения, на которых осуществляется реверсивное регулирование. Разделение транспортных потоков противоположных направлений

Таблица Г.1 Горизонтальная дорожная разметка (продолжение)

1.10		Обозначение мест, где запрещена стоянка транспортных средств
1.11		Обозначение мест, где необходимо разрешить движение только со стороны прерывистой линии. Разделение транспортных потоков противоположных или попутных направлений в местах, где необходимо ограничить маневрирование на проезжей части.
1.12		Обозначение места остановки транспортных средств - стоп-линия
1.13		Обозначение места, где водитель обязан уступить дорогу
1.14.1		Обозначение пешеходного перехода при $V \leq 60$ км/ч, $2,5 \leq P \leq 4,0$ м; при $V \geq 60$ км/ч, $4,0 \leq P \leq 6,0$ м.
1.14.2		Обозначение пешеходного перехода при $P \geq 6,00$ м
1.14.3		Обозначение регулируемого светофорами пешеходного перехода
1.15		Обозначение переезда для велосипедистов
1.16.1		Обозначение островков, разделяющих транспортные потоки противоположных направлений
1.16.2		Обозначение островков, разделяющих транспортные потоки одного направления
1.16.3		Обозначение островков, в местах слияния транспортных потоков

Таблица Г.1 Горизонтальная дорожная разметка (продолжение)

1.17		Обозначение остановок маршрутных транспортных средств (автобусы, троллейбусы) и стоянок такси
1.18		Обозначение направления движения по полосам
1.19		Обозначение приближения к сужению проезжей части или к сплошной линии продольной разметки 1.1
1.20		Обозначение приближения к поперечной разметке 1.13
1.21		Обозначение приближения к поперечной разметке 1.12
1.22		Обозначение номера дороги
1.23		Обозначение полосы проезжей части, предназначенной исключительно для движения маршрутных транспортных средств (автобусы, троллейбусы)
1.24.1		Дублирование предупреждающих дорожных знаков

Таблица Г.1 Горизонтальная дорожная разметка (продолжение)

1.24.2		Дублирование запрещающих дорожных знаков
1.24.3		Дублирование дорожного знака «Инвалиды»
1.25		Обозначение искусственных неровностей

2. Вертикальная дорожная разметка

Таблица Г.2 Вертикальная дорожная разметка

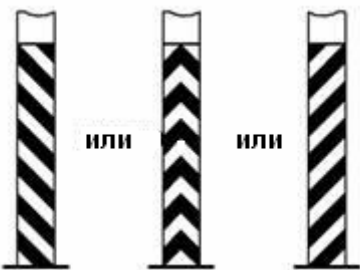

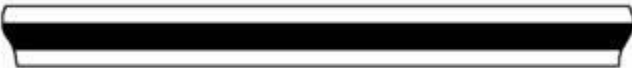

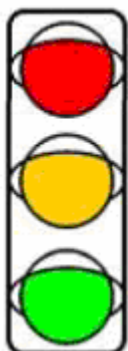
Номер разметки	Изображение разметки	Назначение
2.1.1- 2.1.3		Обозначение вертикальных поверхностей дорожных сооружений (опор мостов, путепроводов, торцевых частей парапетов и т.п.) 2.1.1 - слева от проезжей части; 2.1.2 - на проезжей части; 2.1.3- справа от проезжей части
2.2		Обозначение нижнего края пролетного строения путепроводов и мостовых ферм

Таблица Г.2 Вертикальная дорожная разметка (продолжение)

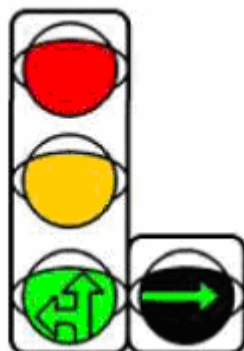
2.3		Обозначение круглых тумб и островков безопасности
2.4		Обозначение сигнальных столбиков, надолб, опор тросовых ограждений и т.п.
2.5		Обозначение боковых поверхностей ограждений дорог на опасных участках
2.6		Обозначение боковых поверхностей ограждений дорог
2.7		Обозначение бордюра на опасных участках и боковых поверхностей возвышающихся островков безопасности

Приложение Д
(информационное)

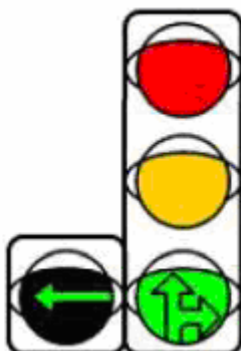
Светофоры

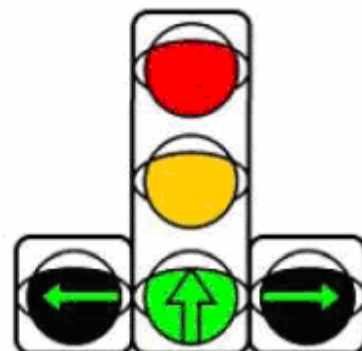
T.1

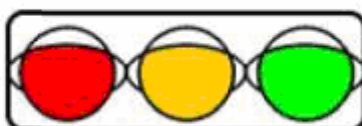
T.1.n

T.1.n

T.1.nn

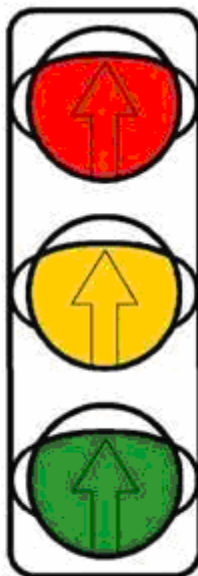
T.1.r

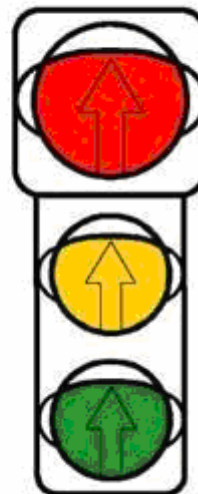
T.2

T.2.1

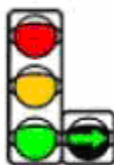
T.2.2

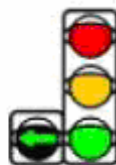
T.2.3

T.3

T.3.n

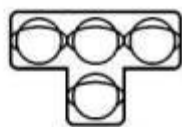
T.3.n

T.4

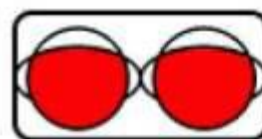
T.4.ж

T.5

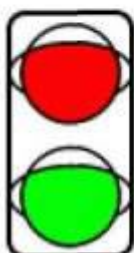
T.6

T.6.d

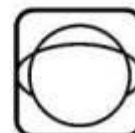
T.7

T.8

T.9

T.10

A.2 Пешеходные светофоры

П.1

П.2

Библиография

[1] Постановление Правительства Республики Казахстан от 5 сентября 1998 г. № 845 О совершенствовании правового обеспечения дорожного хозяйства (с изменениями, внесенными постановлением Правительства РК от 1.07.02 г. № 711, постановлением Правительства РК от 16 января 2003 года № 30).

[2] Постановление Правительства Республики Казахстан от 12 марта 2004 года № 316 О некоторых вопросах по перевозке опасных грузов автомобильным транспортом.

[3] Постановление Правительства Республики Казахстан от 19 января 2002 года № 62 некоторые вопросы, регламентирующие проезд автотранспортных средств по территории Республики Казахстан (с изменениями, внесенными постановлениями Правительства РК от 24.12.03 г. № 1306; от 20.01.05 г. № 39).

[4] *Постановление Правительства Республики Казахстан от 31 марта 2008 года «Об утверждении Технического регламента № 307,*

[5] Постановление Правительства Республики Казахстан от 31 марта 2008 года «Требования безопасности при эксплуатации автомобильных дорог», № 308

УДК 656.13:625.746:006.354

МКС 93.080.30

Ключевые слова: организация дорожного движения, безопасность дорожного движения, технические средства регулирования дорожного движения, разметка дорожная, дорожные знаки, светофоры, дорожные ограждения, направляющие устройства.

Басуға _____ ж. қол қойылды Пішімі 60x84 1/16
Қағазы офсеттік. Қаріп түрі «KZ Times New Roman»,
«Times New Roman»
Шартты баспа табағы 1,86. Таралымы _____ дана. Тапсырыс _____

«Қазақстан стандарттау және сертификаттау институты»
республикалық мемлекеттік кәсіпорны
010000, Астана қаласы, Орынбор көшесі, 11 үй,
«Эталон орталығы» ғимараты
Тел.: 8 (7172) 79 33 24